

Esnek Hareket İletim Mekanizmaları

Bölüm 7 Kayış Kasnak Mekanizmaları

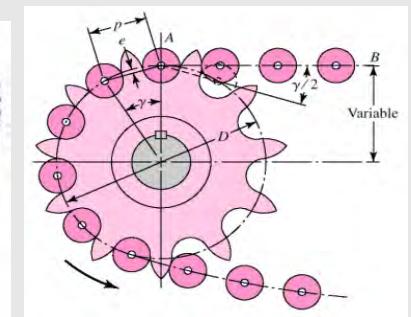
(section 7) Belt and Pulley mechanisms

(8) Zincir-Dışı Chain gear

Prof. Dr Hikmet Kocabas

İstanbul Teknik Üniversitesi İ.T.Ü. Makina Fakültesi

Istanbul Technical Univ. ITU Faculty of Mechanical Engg.

Bölüm 7 Kayış-Kasnak

1. Düz Dişli Çark Kinematiği, Profil Kaydırma
2. Dişli Çark Mukavemet Kontrolü
3. Helisel Dişli Çark Mekanizmaları
4. Konik Dişli Çark Mekanizmaları
5. Spiral Dişli Çark Mekanizmaları
6. Sonsuz Vida Mekanizmaları
7. **Düz-, V-, Dişli-Kayış-Kasnak**
8. Zincir-Dişli Mekanizmaları
9. Sürtünmeli Çark Mekanizmaları

Kaynaklar

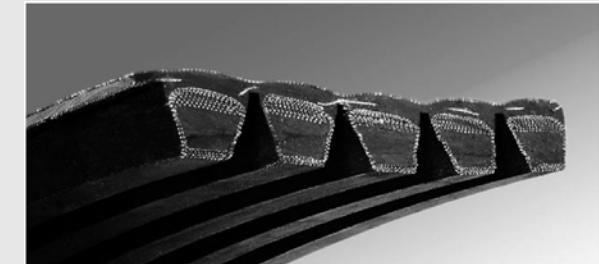
- **Makine Elemanları II** Ders Notları,
Prof. Dr. Aybars Çakır, Prof. Dr. Cemal Baykara,...
- Joseph Edward Shigley, Mechanical Engineering Design, McGraw-Hill International Editions, Metric Edition, 1986.
- Tochtermann/Bodenstein, Konstruktionselemente des Maschinenebaus 1,2, Springer-Verlag
- Juvinall, R.J. and Marshek, K.M., Fundamentals of Machine Component Design, 3rd Edition, John Wiley & Sons, 2000.
- Deutschman, A.D., Wilson,C.E and Michels, W.J., Machine Design, Prentice Hall, 1996.
- Erdman, A.G. and Sandor, G.N., Mechanism Design Analysis and Synthesis, Vol. 1, 3rd Edition, Prentice Hall, 1997.
- Shigley, J.E., Uicker, J.J., Theory of Machines and Mechanisms, Second Edition, McGraw-Hill, 1995.

Kayış Kasnak Mekanizmaları

Kayış tipleri, Kuvvetler, Gerilmeler,

Zincir mekanizmaları

Sürtünmeli çarklar

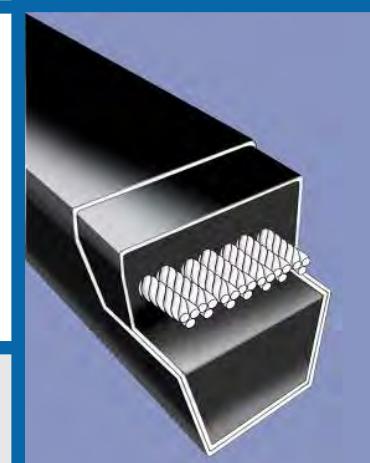
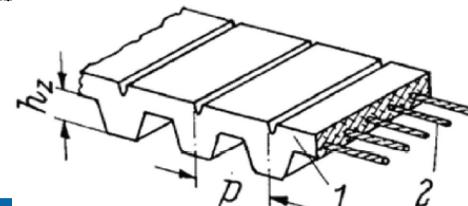
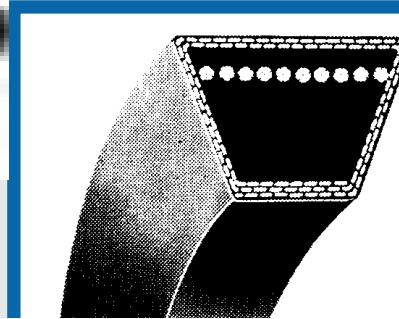

Kayış tipleri:

Düz kayış

V- kayışları

Dişli kayışlar

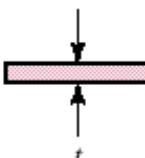
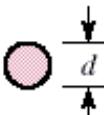
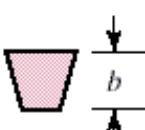
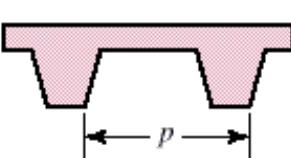
Kayış kasnak mekanizmaları

Mekanizma şekilleri, Kayış tipleri

Kuvvetler

Gerilmeler

Boyutlar

Belt Type	Figure	Joint	Size Range	Center Distance
Flat		Yes	$t = \begin{cases} 0.03 \text{ to } 0.20 \text{ in} \\ 0.75 \text{ to } 5 \text{ mm} \end{cases}$	No upper limit
Round		Yes	$d = \frac{1}{8} \text{ to } \frac{3}{4} \text{ in}$	No upper limit
V		None	$b = \begin{cases} 0.31 \text{ to } 0.91 \text{ in} \\ 8 \text{ to } 19 \text{ mm} \end{cases}$	Limited
Timing		None	$p = 2 \text{ mm and up}$	Limited

Kayış tipleri

Düz kayış ve V tipi
kayışın karşılaştırılması
(Comparison of flat and V belts)

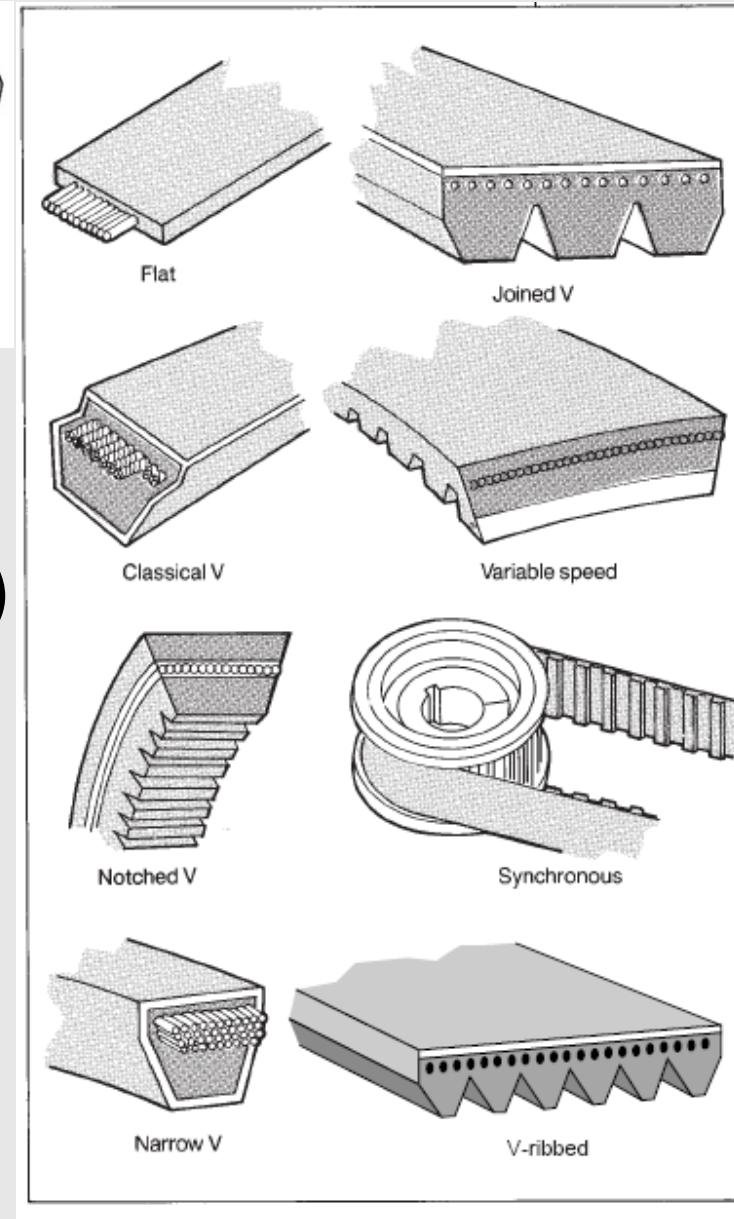
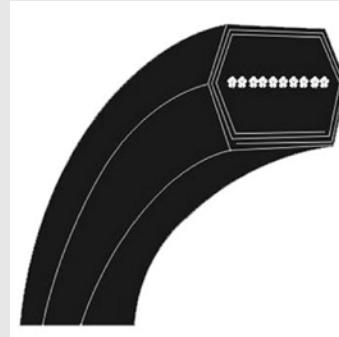
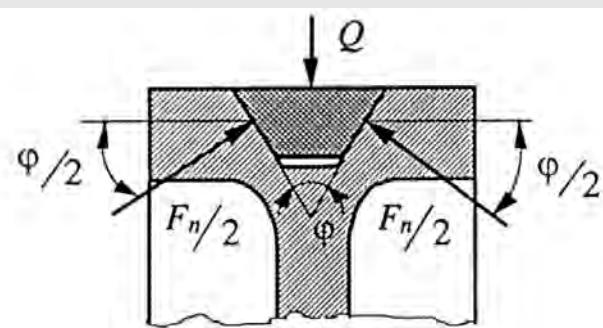
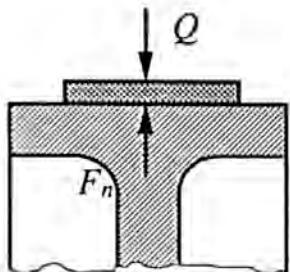
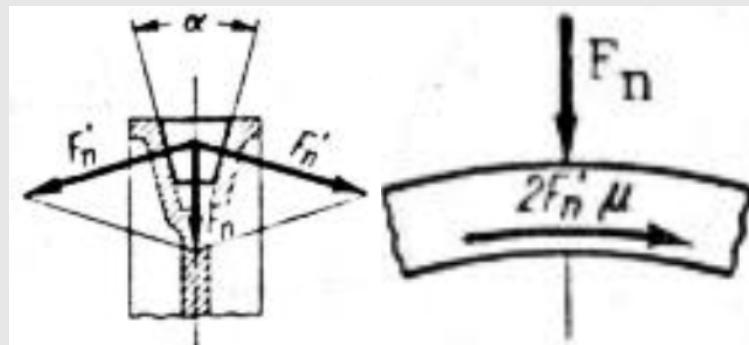
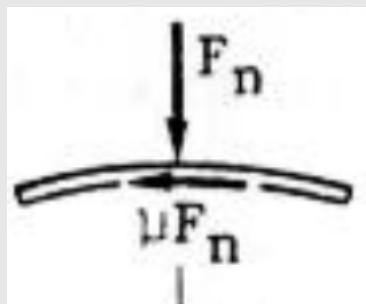
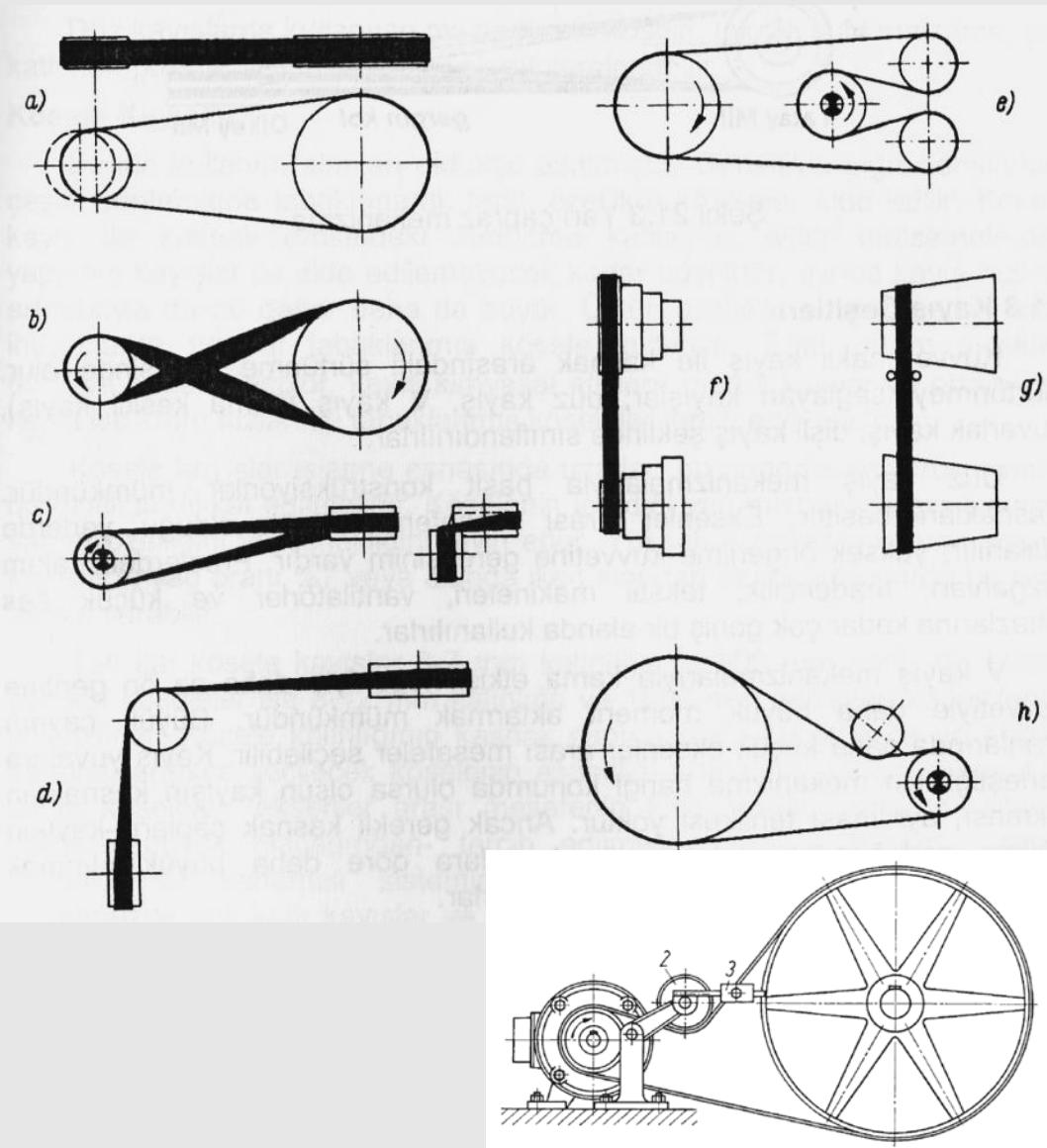

Figure 1 — Representative belt configurations.

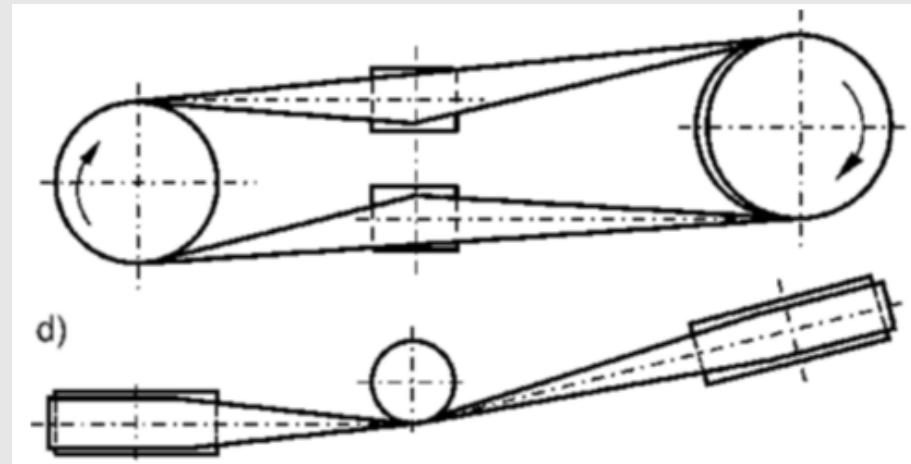
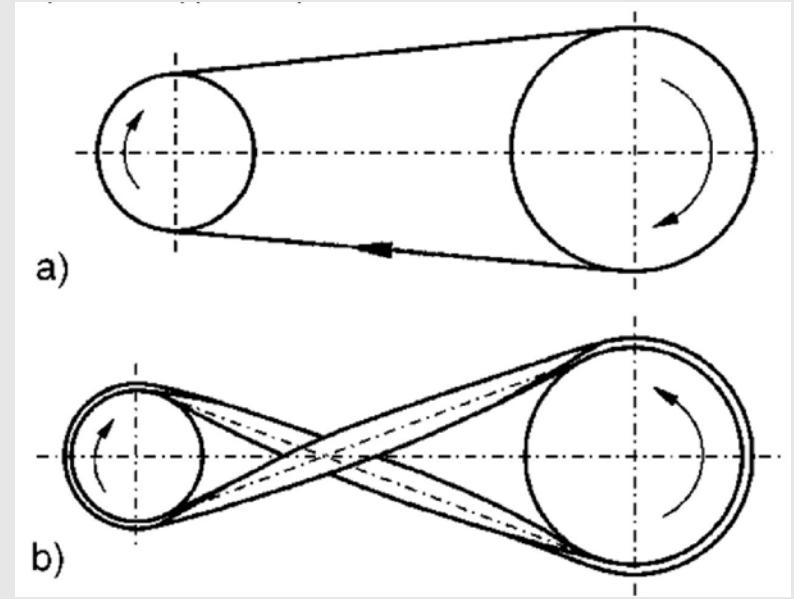
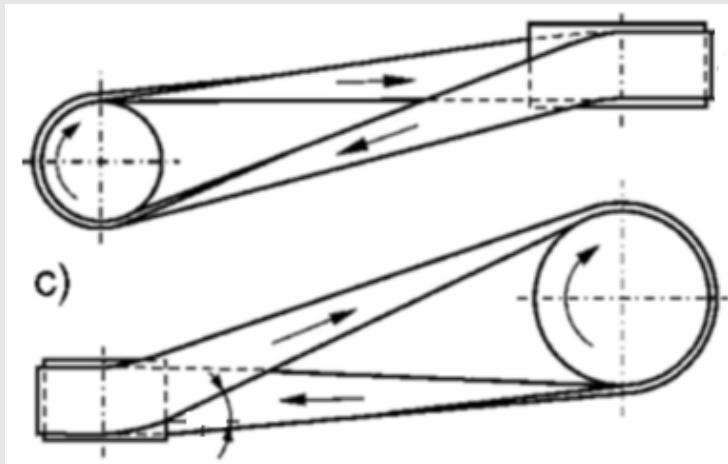
Kasnak Konstrüksiyonlarına göre

- a) Düz kayış kasnak
- b) Çapraz mekanizma
- c) Yarı çapraz mekanizma
- d) Yön değiştirici kasnaklı
- e) Çok kasnaklı tahrik
- f) Kademeli mekanizma
- g) Konik mekanizma
- h) Gergi kasnaklı
mekanizma

Kasnak Konstrüksiyonlarına göre

- a) Düz kayış kasnak
- b) Çapraz mekanizma
- c) Yarı çapraz mekanizma
- d) Yön değiştirici kasnaklı

Kayış-kasnaklarının avantajları

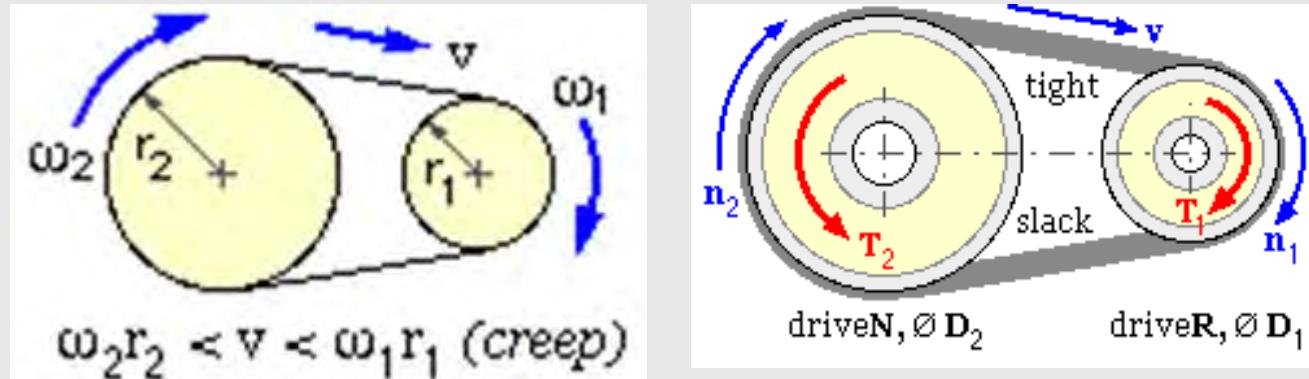
Diğer mekanizmalara göre basit ve ucuzdur.

Uzak iki mil arasında güç ve hareket iletilebilir.

Elastik kayış malzemesi darbeleri sönmüller.

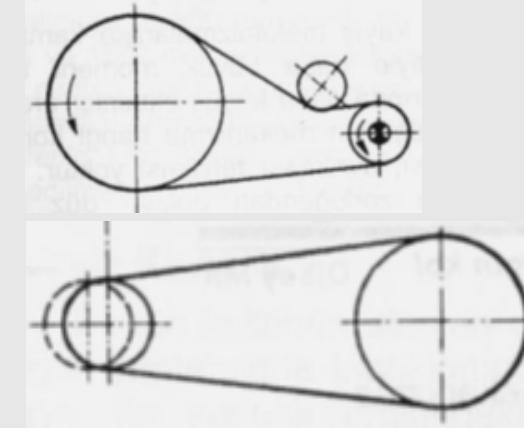
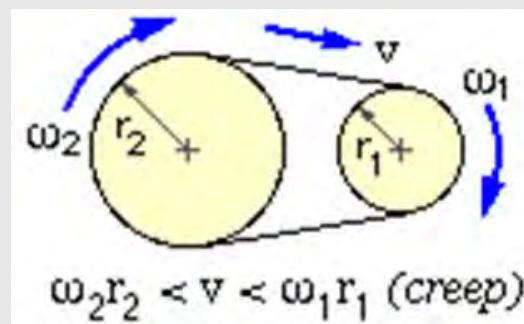
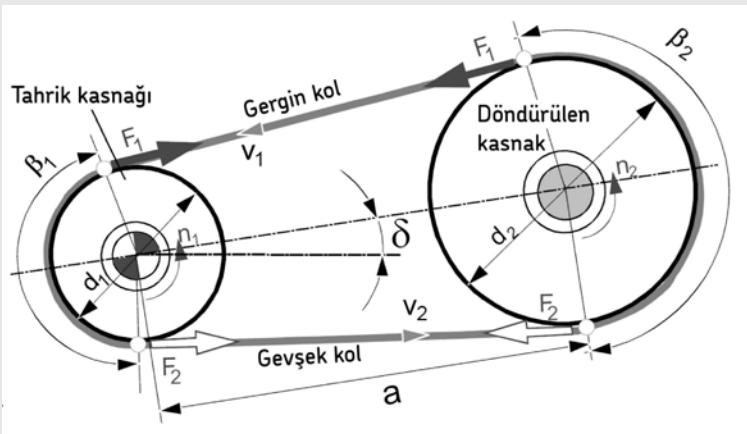
Ani yük değişikliklerini iletemez, kayış kayar.

Bu nedenle bir emniyet elemanı olarak çalışır.

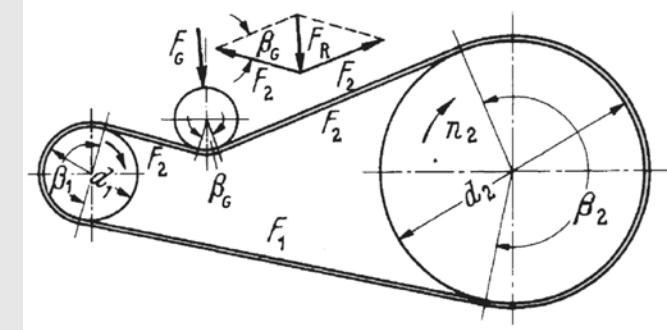

Kayış-kasnaklarının mahzurları

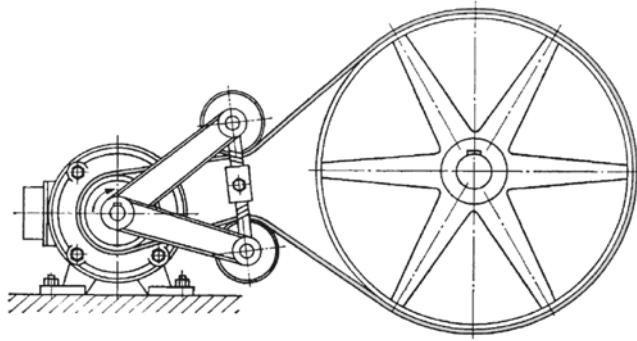
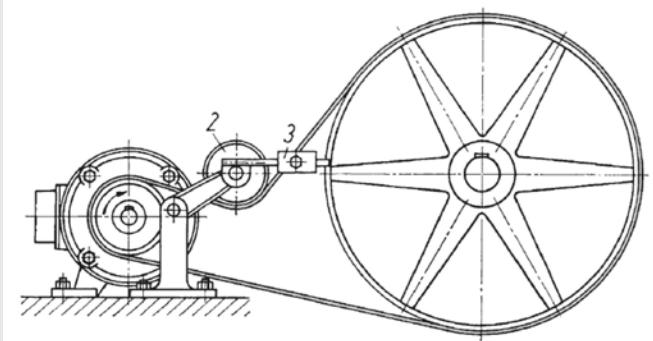
Kayış kayması sebebiyle, çevrim oranı sabit değildir. Hareket传递i için gerekli sürtünme, esnek kayışın kasnak üzerine gergin şekilde sarılmasıyla elde edilir. Burada, kasnak üzerine gelen basma kuvveti sonucu, miller ve yataklar, dişli çark ve zincirlere göre daha fazla zorlanır. Kayış gerginliği zamanla azaldığından, mekanizmada gerdirme tertibatı kullanmak gereklidir.

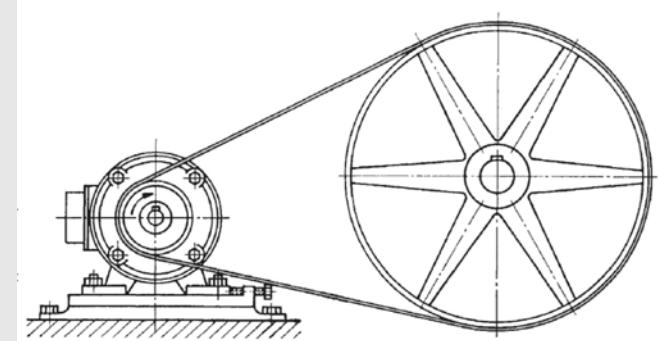
Kayış gerdirme tertibatı

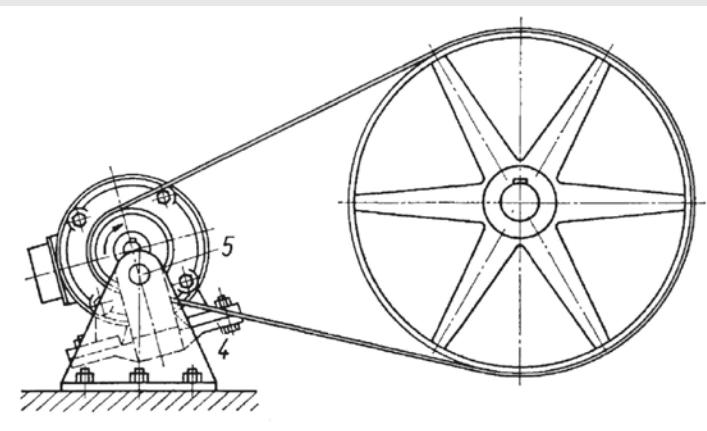
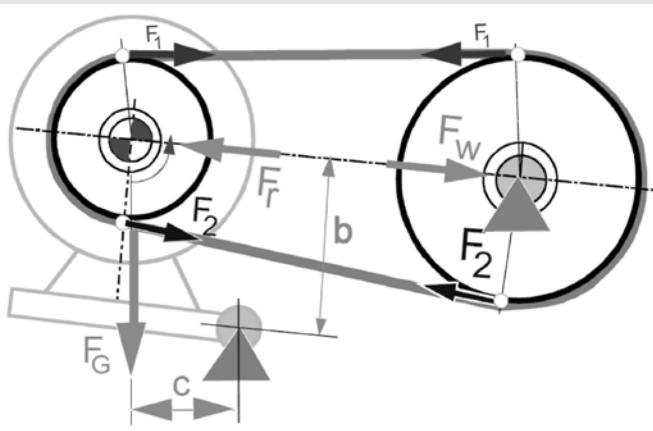
Tek ve çift gergi makarası,

Vida ile ayar

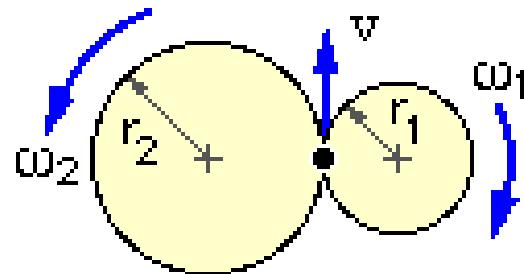
Motorun ağırlığı ve Eksantrik yataklanması ile

Dişli Çarklar ve Kayış Kasnak

*i - driveR
2 - driveN*

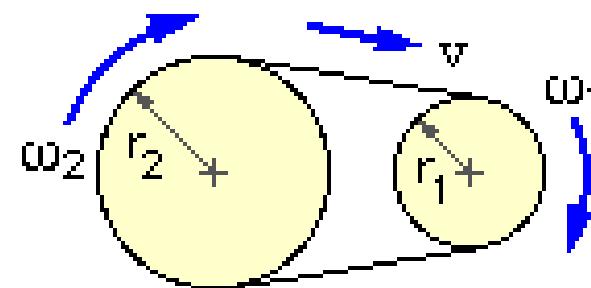
SPUR GEARS

velocity

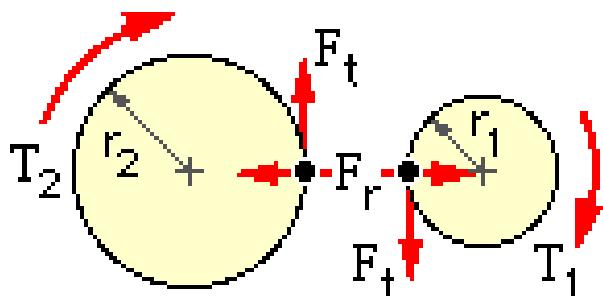
$$\omega_2 r_2 = v = \omega_1 r_1$$

BELT

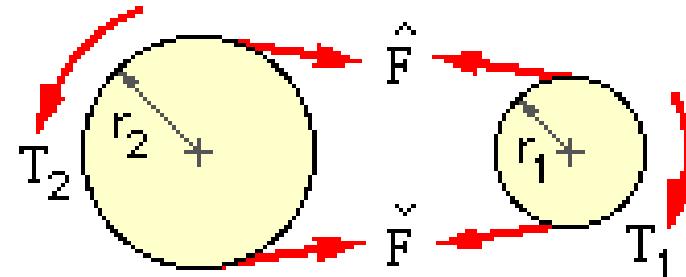
$$\omega_2 r_2 < v < \omega_1 r_1 \text{ (creep)}$$

free bodies

torque

$$T_2/r_2 < F_t < T_1/r_1 \text{ (friction)}$$

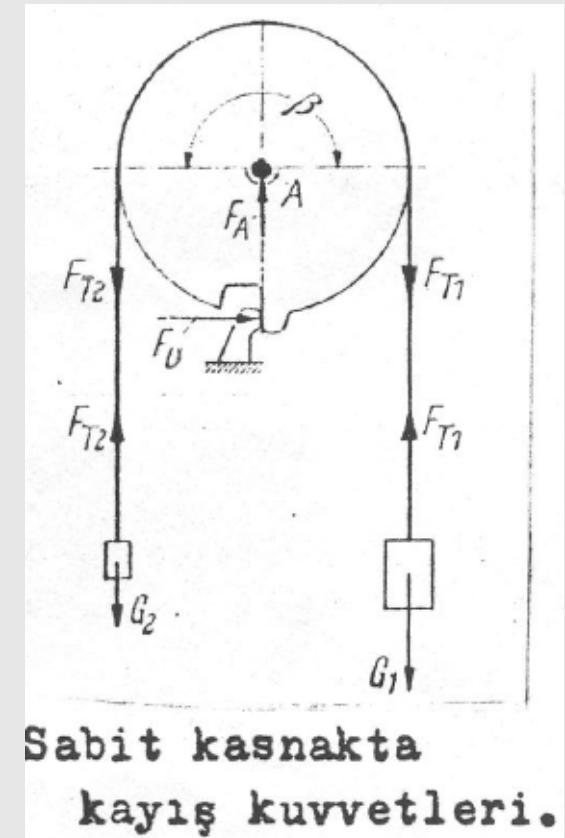
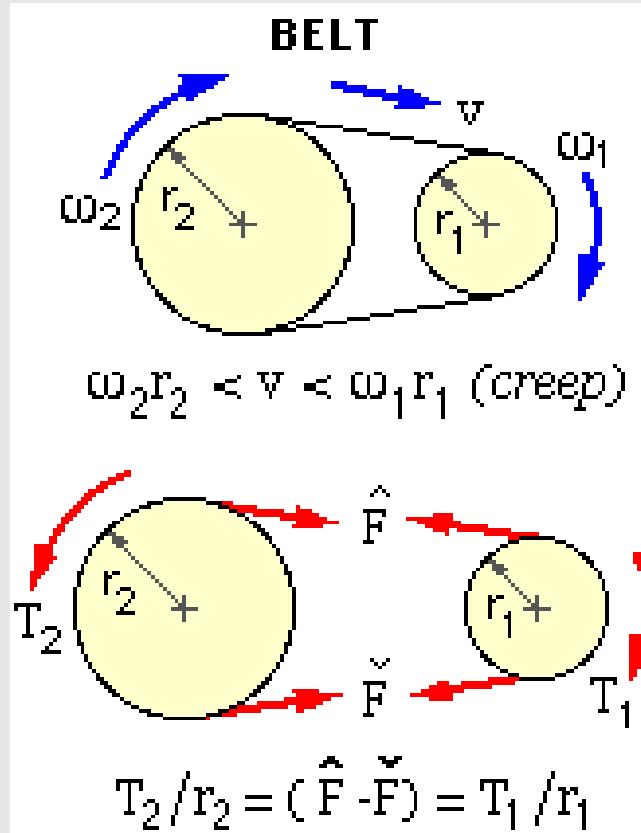
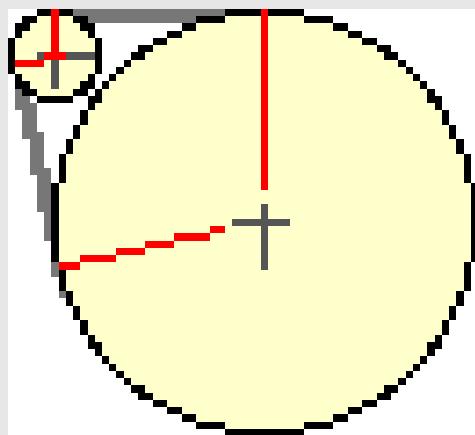
$$T_2/r_2 = (\hat{F} - F) = T_1/r_1$$

power - for gears and for belt : $P_2 = \omega_2 T_2 < \omega_1 T_1 = P_1$; $\eta = P_2/P_1 < 1$

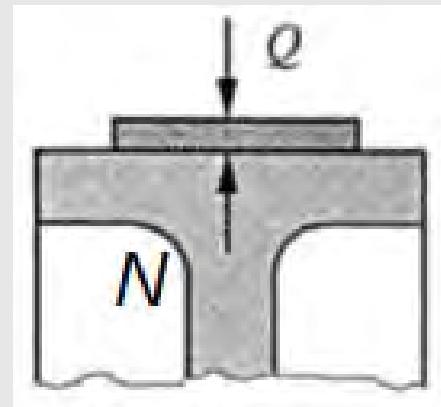
Teorik Esaslar

Çevrim oranı sarım açısı ile sınırlıdır.

Bu şekildeki sarım açısı 100° kadardır.

Kayış Kuvvetleri

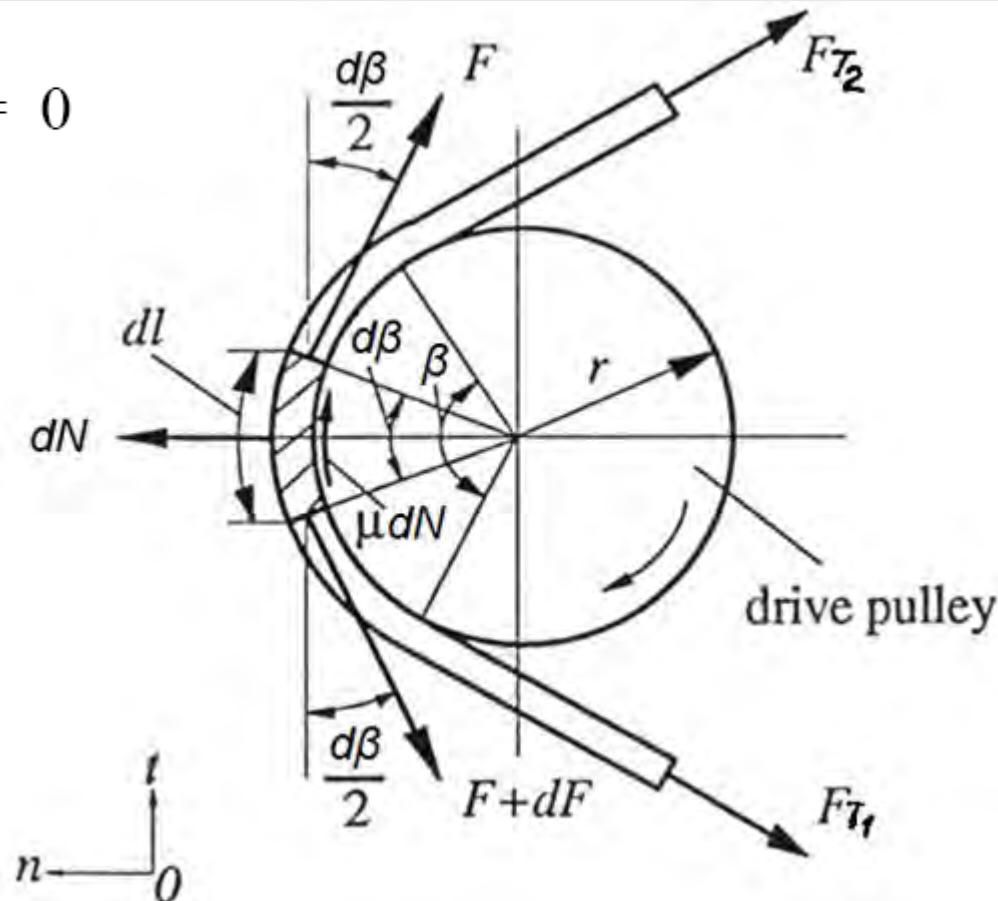
Normal Doğrultu:

$$dN - F \sin \frac{d\beta}{2} - (F + dF) \sin \frac{d\beta}{2} = 0$$

$$\sin(d\beta/2) \approx d\beta/2 \quad \sin \frac{d\beta}{2} = \frac{d\beta}{2}$$
$$dF \cdot d\beta/2 \approx 0$$

$$dN - 2F \cdot d\beta/2 - dF \cdot d\beta/2 = 0$$

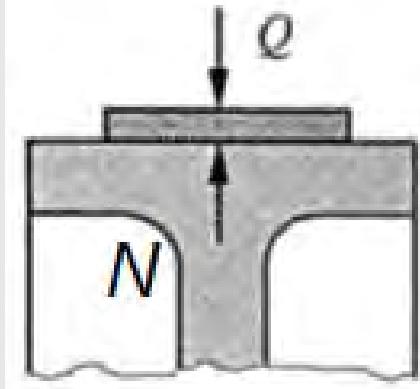
$$dN - F \cdot d\beta = 0$$

Kayış Kuvvetleri

Normal Doğrultu:

$$dN - F \sin \frac{d\beta}{2} - (F + dF) \sin \frac{d\beta}{2} = 0$$

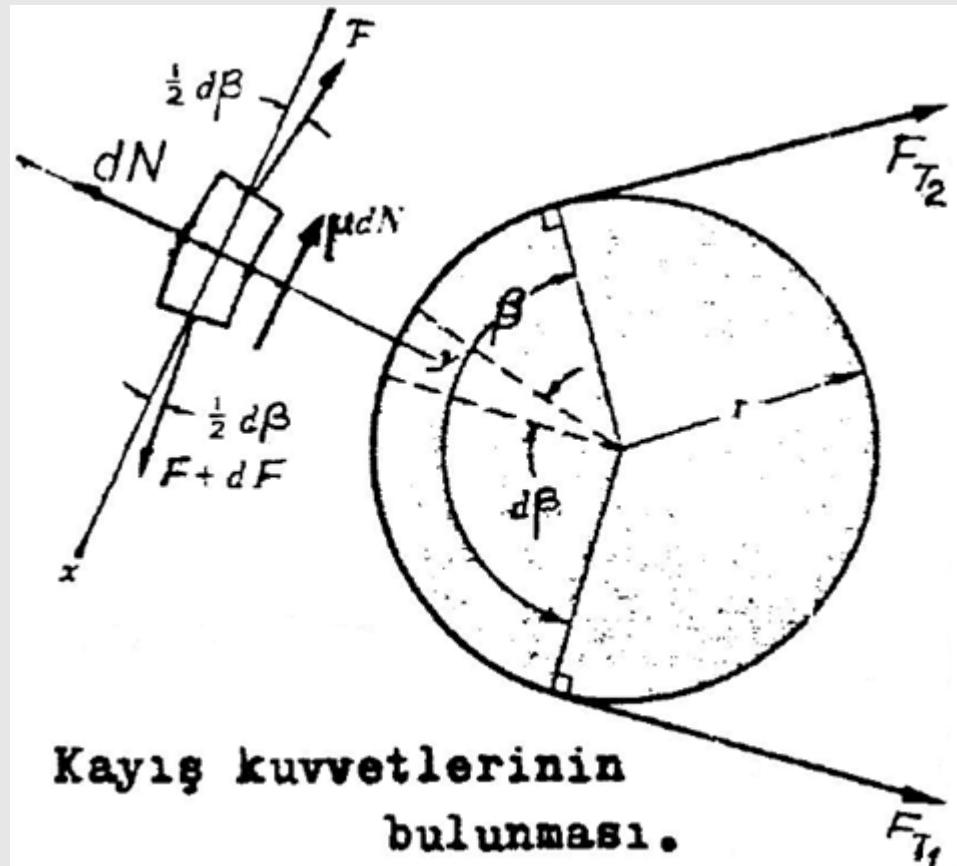

$$\sin \frac{d\beta}{2} = \frac{d\beta}{2}$$

$$\sin(d\beta/2) \approx d\beta/2$$

$$dF \cdot d\beta/2 \approx 0$$

$$dN - F \cdot d\beta = 0 \quad dN - F d\beta = 0$$

Kayış Kuvvetleri

Teğetsel Doğrultu:

$$\mu dN + F \cos \frac{d\beta}{2} - (F + dF) \cos \frac{d\beta}{2} = 0$$

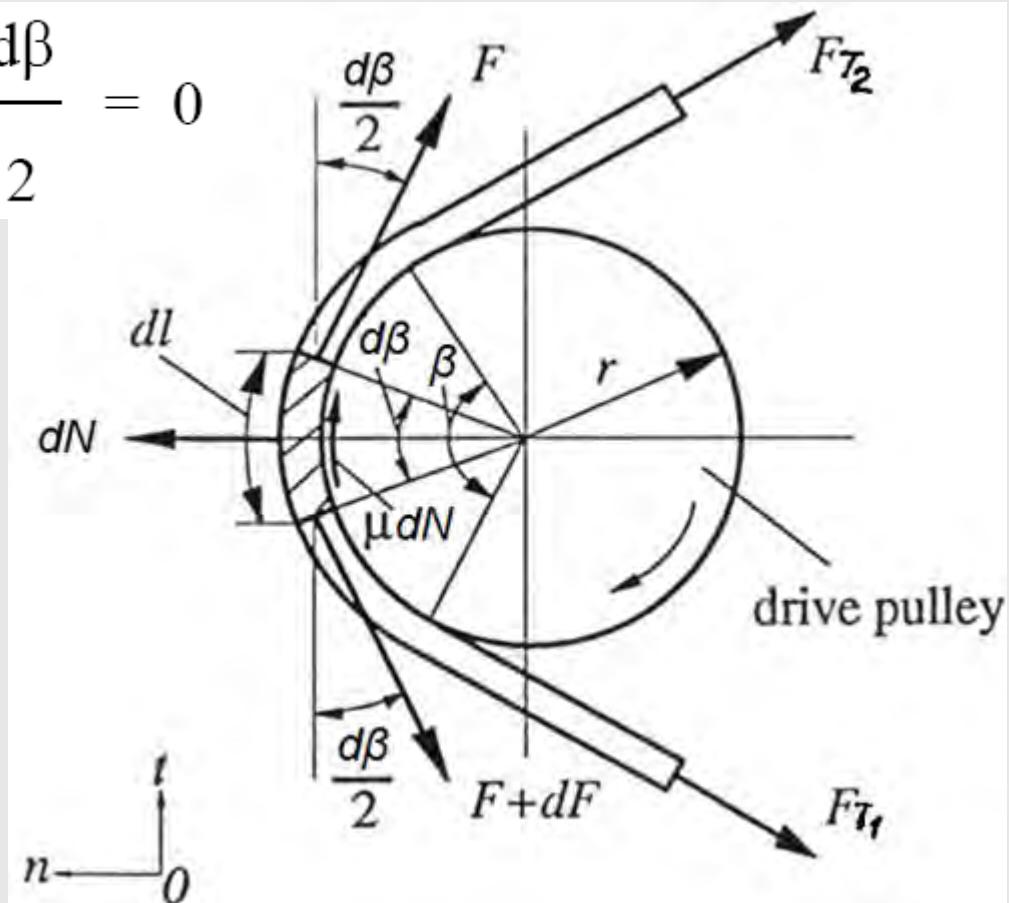
$$\cos(d\beta/2) \approx 1$$

$$dN = F \cdot d\beta$$

$$\mu dN + (F - F) - dF = 0$$

$$\mu dN - dF = 0$$

$$\mu F d\beta - dF = 0$$

Kayış Kuvvetleri

$$\mu F d\beta - dF = 0$$

$$\mu \cdot F \cdot d\beta = dF$$

$$\mu \cdot d\beta = dF / F$$

$\mu \cdot dN$ reaksiyon, gelen kuvvetler F_{T1} ve F_{T2}

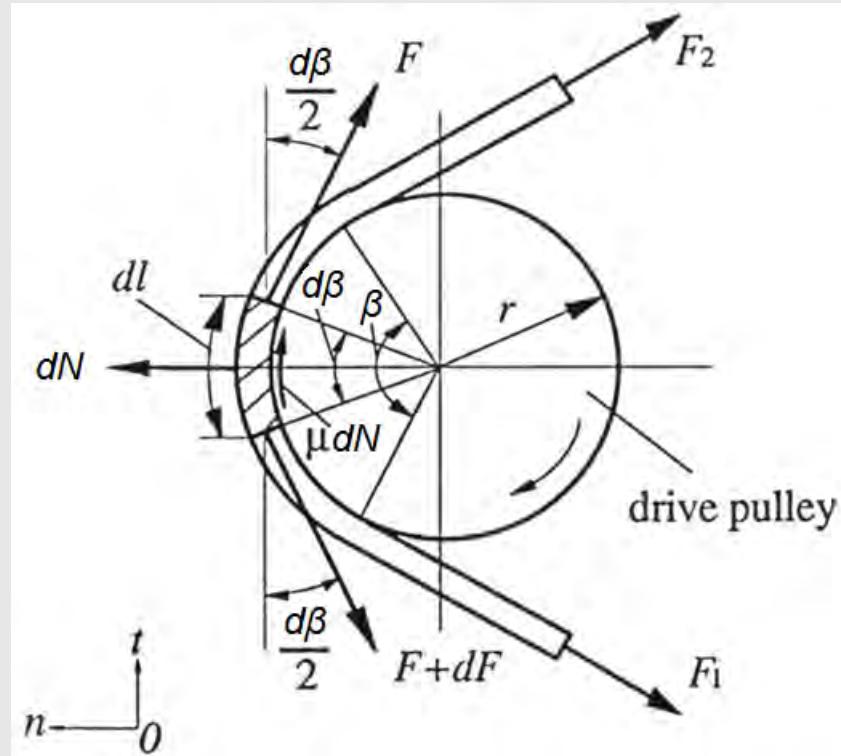
$$\int_{F_{T_2}}^{F_{T_1}} \frac{dF}{F} = \mu \int_0^\beta d\beta$$

$$\ln \frac{F_{T_1}}{F_{T_2}} = \mu \beta$$

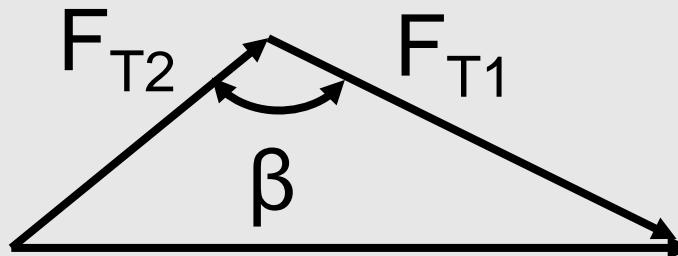
$$\frac{F_{T_1}}{F_{T_2}} = e^{\mu \beta}$$

, Eytelwein –
Grashof denklemi

$$F_{T1} / F_{T2} = e^{\mu \beta}$$

Aks Kuvveti

Yatak Kuvveti (Aks Kuvveti) F_A

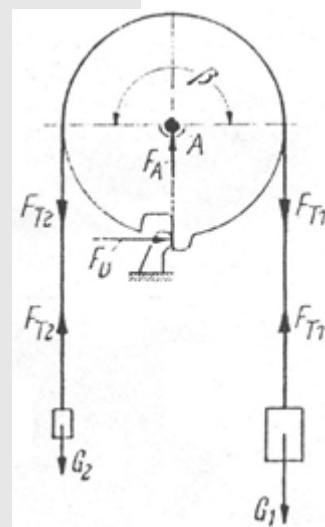
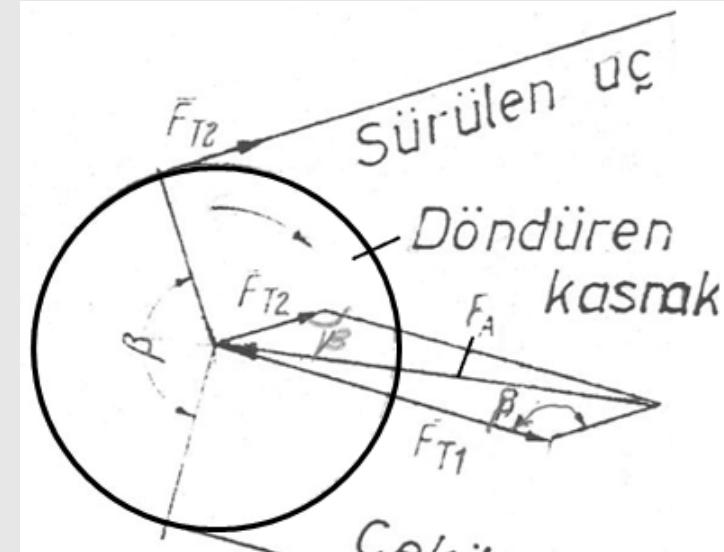
$\beta \neq 180^\circ$ ise

$$F_A = \sqrt{F_{T1}^2 + F_{T2}^2 - 2 F_{T1} F_{T2} \cos \beta}$$

Yatak Kuvveti (Aks Kuvveti)

$F_A = F_{T1} + F_{T2}$ $\beta = 180^\circ$ ise

$$F_A = F_{T2} (e^{\mu\beta} + 1) = F_{T1} \frac{e^{\mu\beta} + 1}{e^{\mu\beta}}$$

Çevre Kuvveti

Çevre Kuvveti $F_u = F_{T1} - F_{T2}$

$$F_{T1} / F_{T2} = e^{\mu\beta}$$

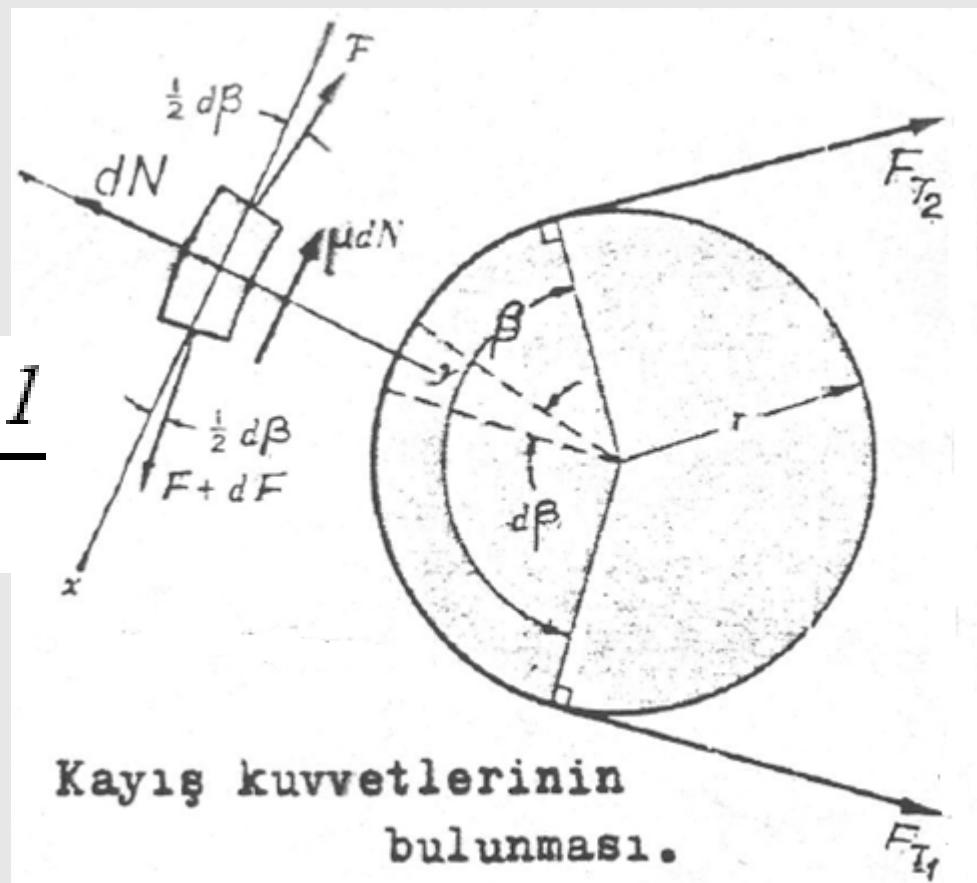
$$F_{T1} = F_{T2} e^{\mu\beta}$$

$$F_{T2} = F_{T1} / e^{\mu\beta}$$

$$F_u = F_{T2} (e^{\mu\beta} - 1) = F_{T1} \frac{e^{\mu\beta} - 1}{e^{\mu\beta}}$$

$$F_u = F_{T2} e^{\mu\beta} - F_{T2}$$

$$F_u = F_{T1} - F_{T1} / e^{\mu\beta}$$

Kayış Gerilmeleri

A : Kayış kesiti

$$\sigma_I = \frac{F_{T_1}}{A} = \frac{F_{T_2}}{A} e^{\mu\beta} = \sigma_2 e^{\mu\beta}$$

$$F_u = F_{T_1} (e^{\mu\beta} - 1) / e^{\mu\beta}$$

$$F_u = F_{T_2} (e^{\mu\beta} - 1)$$

$$F_{T_1} = F_{T_2} e^{\mu\beta}$$

$$\sigma_n = \frac{F_u}{A} ; \text{ Faydalı gerilme}$$

$$\sigma_I = \sigma_n \frac{e^{\mu\beta}}{e^{\mu\beta} - 1} \text{ veya } \sigma_n = \sigma_I \frac{e^{\mu\beta} - 1}{e^{\mu\beta}}$$

(Santrifüj) Merkezkaç Kuvvet Tesiri

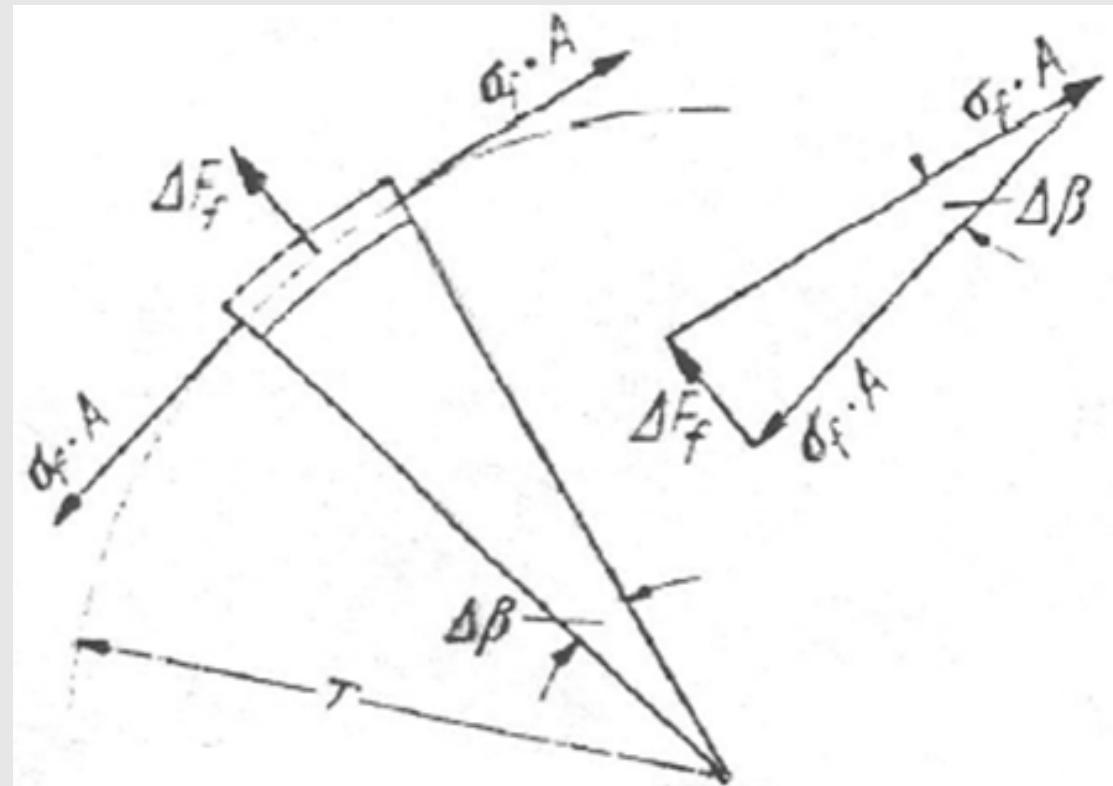
Çevre hızı sebebiyle meydana gelen merkezkaç kuvvetleri ve σ_f santrifüj gerilmesinin tayini için $\Delta\beta$ kayış elemanı üzerindeki kısmi kuvvetler

$$\Delta F_f = \Delta m r \omega^2$$

$$2\sigma_f A \sin \frac{\Delta\beta}{2} = \Delta F_f$$

$$2\sigma_f A \frac{\Delta\beta}{2} = \Delta F_f$$

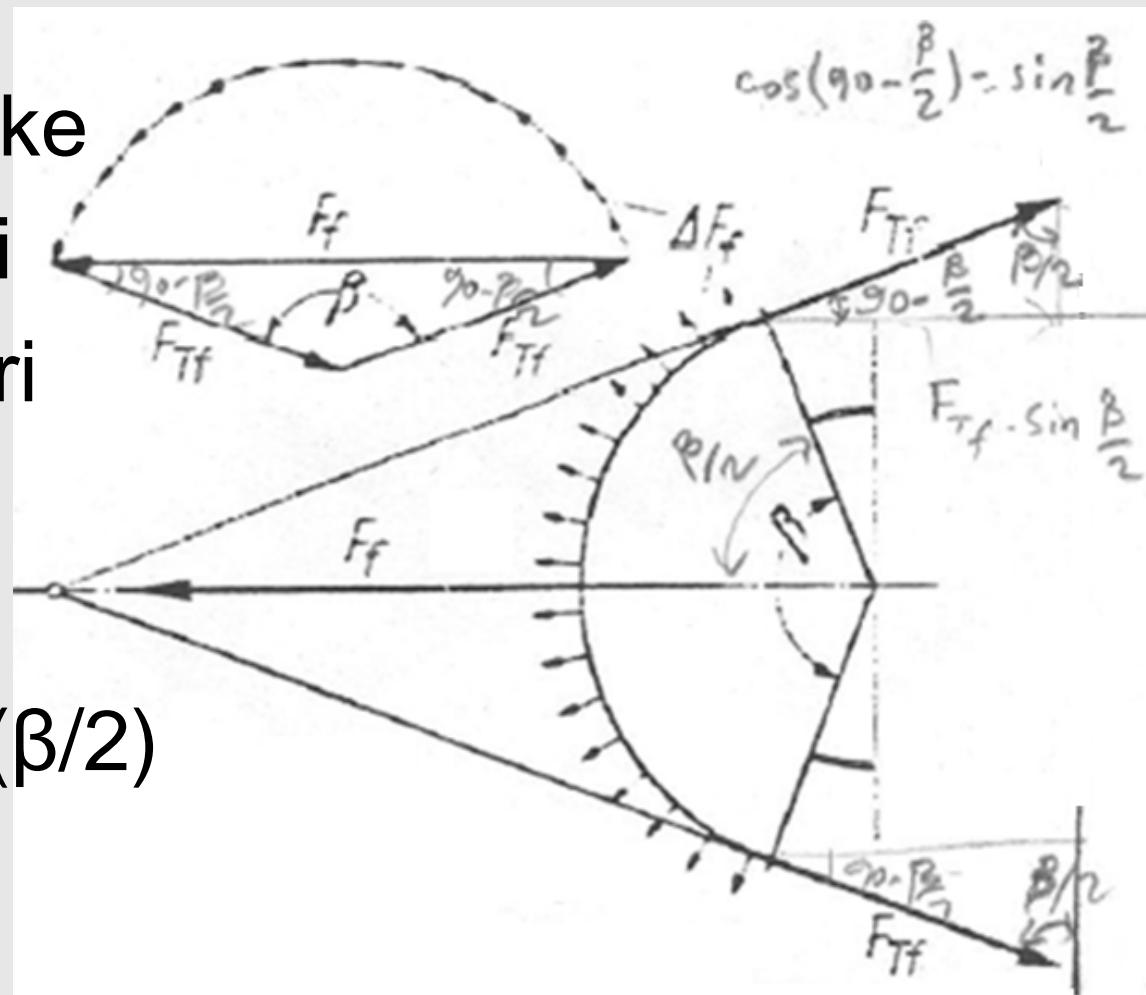
$$\sigma_f A \Delta\beta = \Delta F_f$$

Merkezkaç Kuvvet Tesiri

Çevre hızı sebebiyle
meydana gelen bileşke
 F_f merkezkaç kuvveti
ile F_{Tf} kayış kuvvetleri
arasındaki denge

$$F_f = \sum \Delta F_f = 2 F_{Tf} \sin(\beta/2)$$

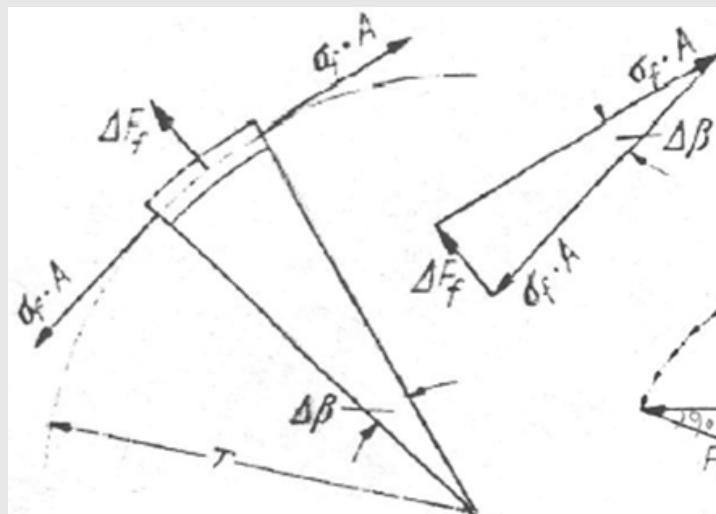
Merkezkaç Kuvvet Tesiri

$$\Delta F_f = \Delta m r \omega^2 = \frac{\gamma}{g} A r \Delta \beta r \omega^2 = \frac{\gamma}{g} A \Delta \beta v^2 = \sigma_f A \Delta \beta$$

$$\sigma_f = \frac{\gamma}{g} v^2$$

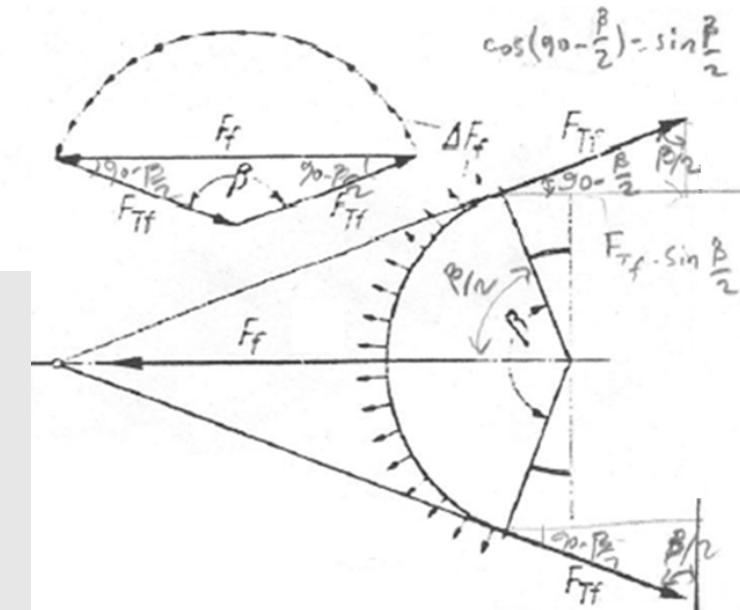
$$\sigma_f = (\gamma / g) v^2$$

$$F_{Tf} = \sigma_f A = \frac{\gamma}{g} v^2 A$$

$$V = r \cdot \omega$$

$$F_f = \sum \Delta F_f$$

F_f gelen bileşke merkezkaç,
 F_{Tf} reaksiyon kayış kuvvetleri

Merkezkaç Kuvvet Tesiri

Merkezkaç kuvveti tesiri dikkate alınırsa,

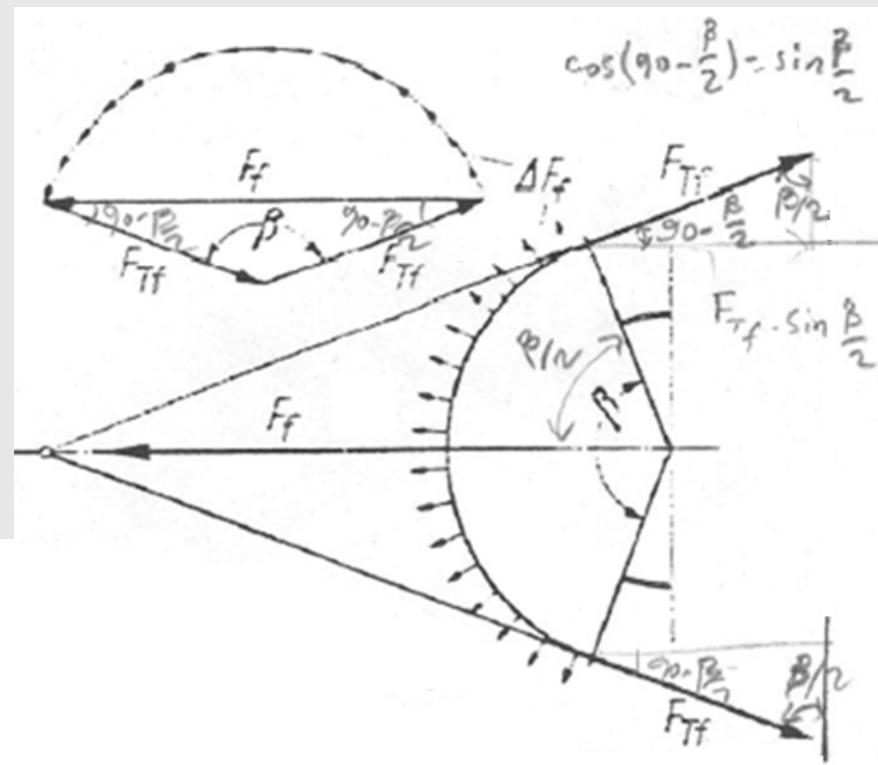
$$\frac{F_{T_1} - F_{T_f}}{F_{T_2} - F_{T_f}} = e^{\mu\beta}$$

ifadesi kullanılmalıdır.

Bileşke kuvvet F_f , ΔF_f kısmi kuvvetlerinin toplamıdır.

$$F_f = \sum \Delta F_f = 2 F_{Tf} \sin(\beta/2)$$

$$F_f = 2 F_{Tf} \sin \frac{\beta}{2} = 2 \frac{\gamma}{g} v^2 A \sin \frac{\beta}{2}$$

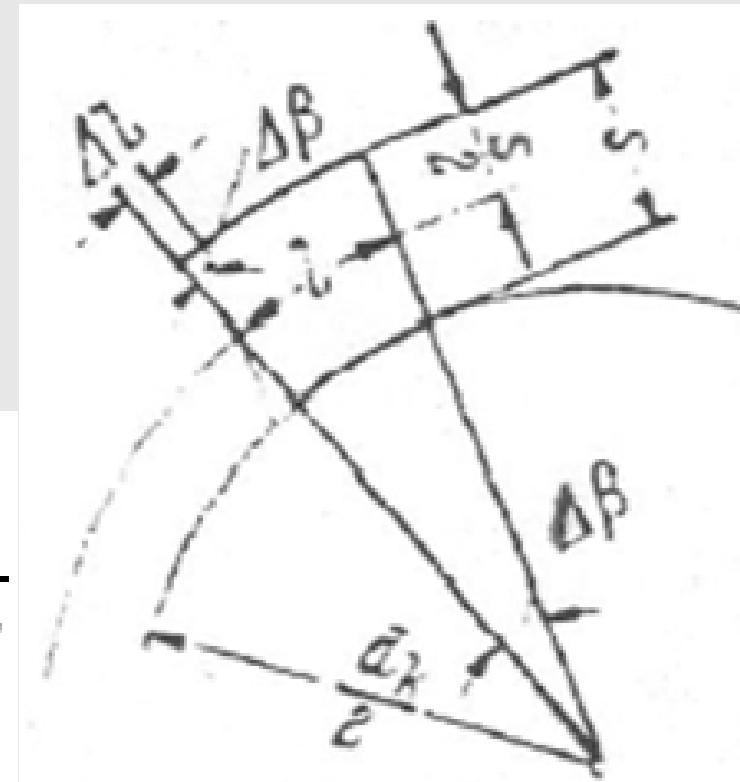
Eğilme Gerilmesi

σ_b eğilme gerilmesinin tayini için kayış elemanındaki geometrik oranlar

$$\sigma_b = E_b \frac{\Delta l}{l} = E_b \frac{\frac{s}{2} \Delta \beta}{\left(\frac{d_k}{2} + \frac{s}{2} \right) \Delta \beta} = E_b \frac{s}{d_k + s}$$

s, d_k 'ya göre küçük olduğundan;

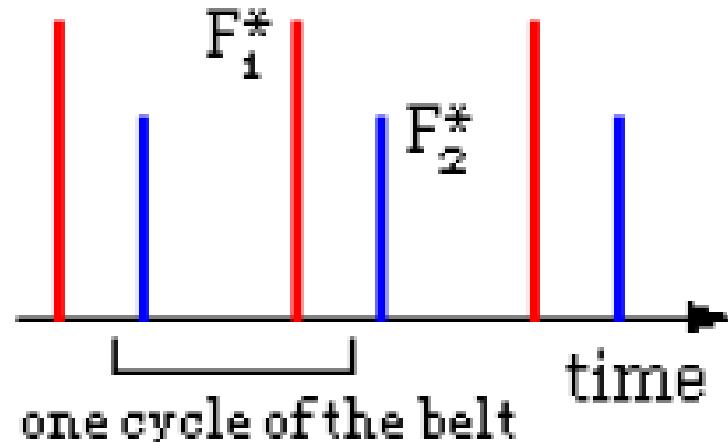
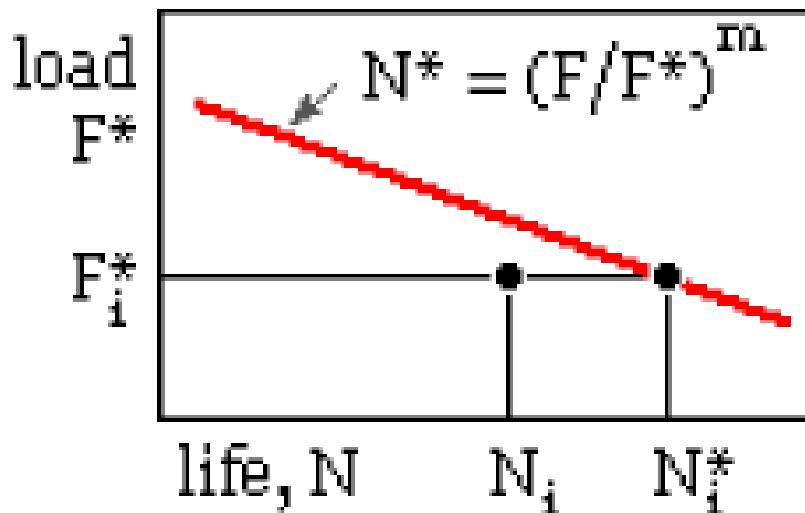
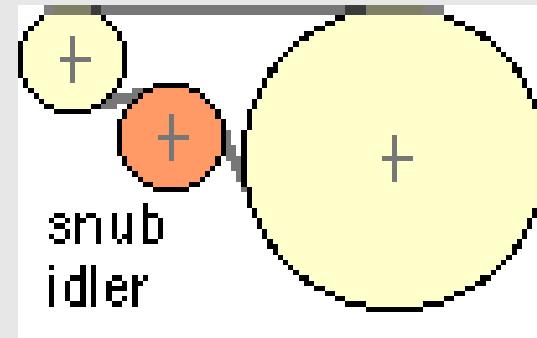
$$\sigma_b = E_b \frac{s}{d_k}$$

Eğilme Frekansı

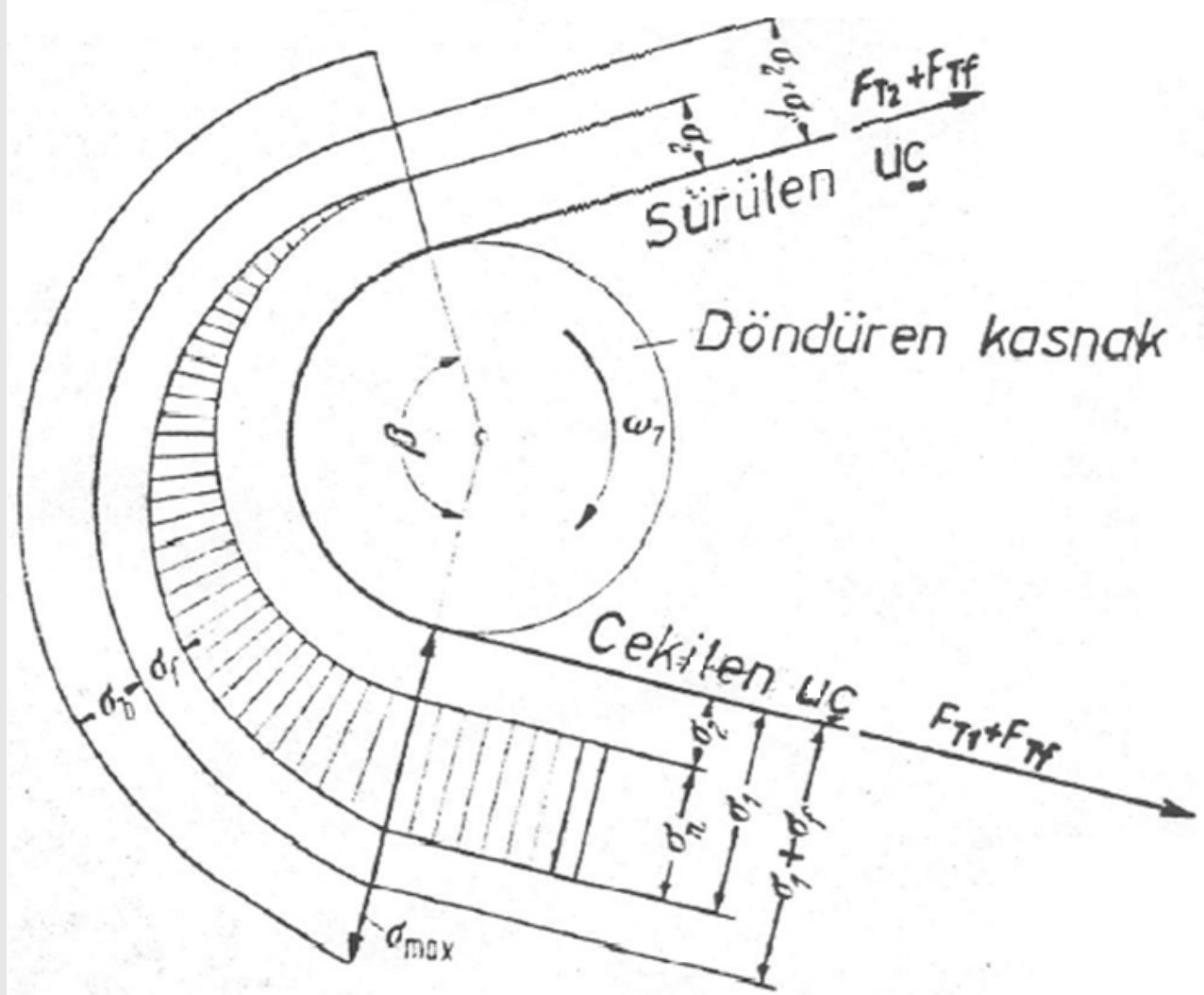
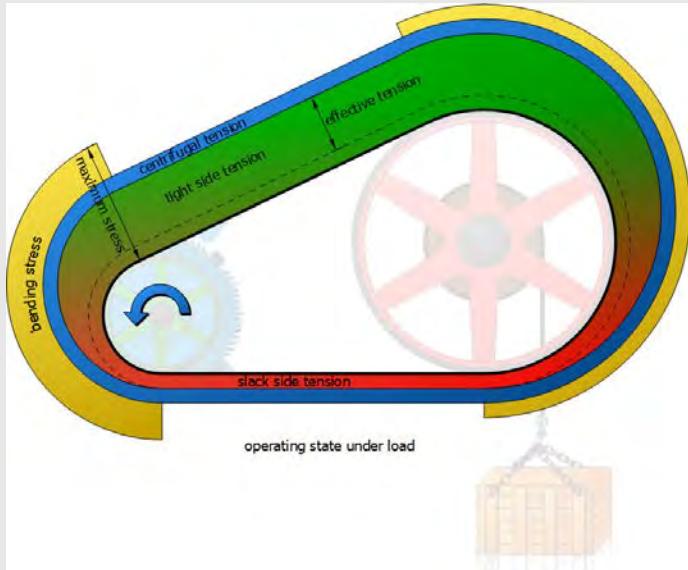
z kasnak sayısı, v kayış hızı ve L kayış uzunluğunun fonksiyonudur.

$$f_B = \frac{v z}{L}$$

Kayış üzerindeki gerilmeler

Kayış üzerine
dik olarak
taşınmış
gerilme dağılımı.

Toplam Gerilme

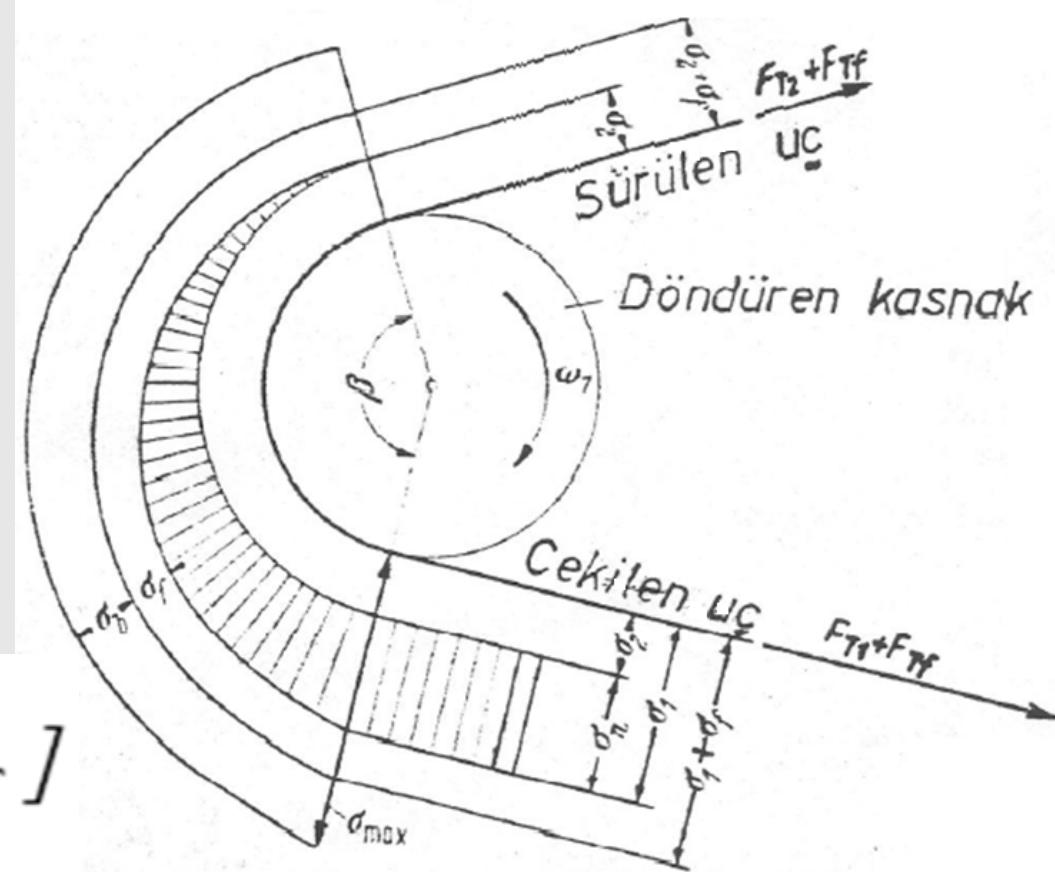
$$\sigma_{\text{maks}} = \sigma_I + \sigma_f + \sigma_b$$

$$\sigma_{\text{maks}} \leq \sigma_{em}$$

$$\sigma_I \leq \sigma_{em} - \sigma_b - \sigma_f$$

$$\sigma_n = \frac{e^{\mu\beta} - 1}{e^{\mu\beta}} [\sigma_{em} - \sigma_b - \sigma_f]$$

$$\sigma_n v = \frac{F_u v}{A} = \frac{P}{A} ; \text{ birim alana gelen güç}$$

Optimum Kayış Hızı

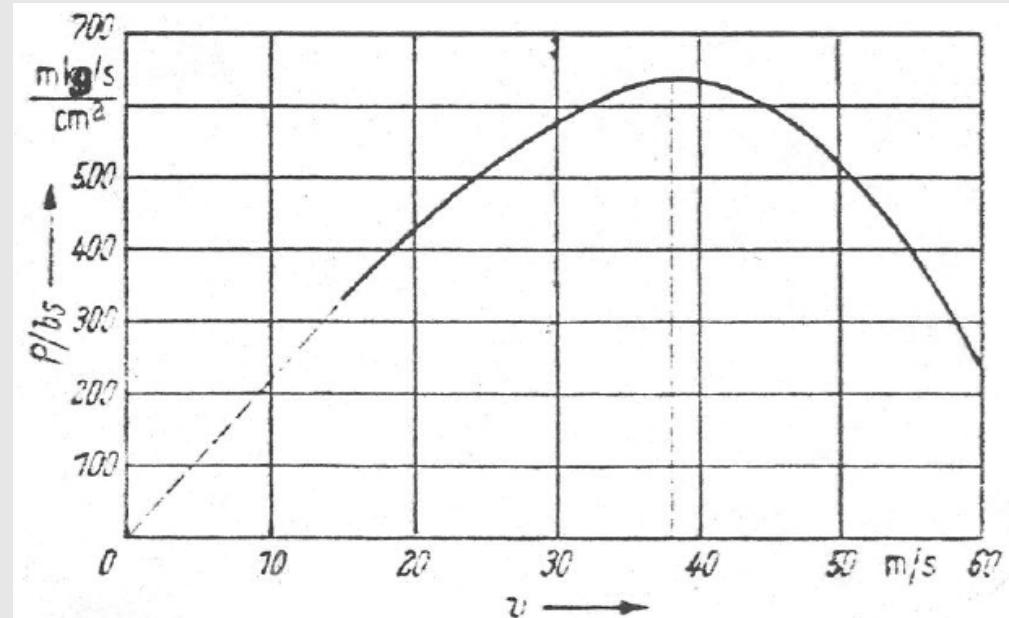
Nispeten küçük bir gerilme olan σ_b hesaba katılmaz ise faydalı güç;

$$P = (\sigma_{em} - \sigma_f) A v \frac{e^{\mu\beta} - 1}{e^{\mu\beta}}$$

A=b.s kesidine orantılı

P/A=σ_nv gücünün

v çevre hızına bağlı olarak değişimi

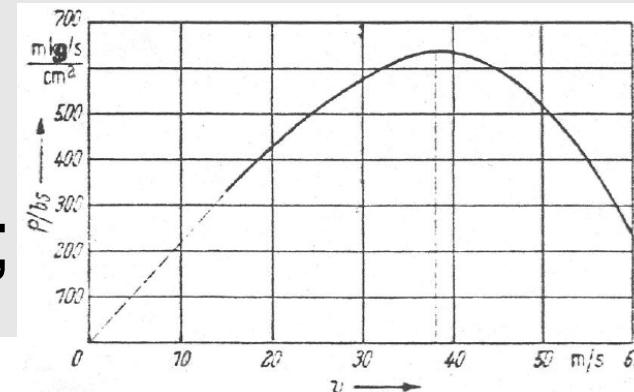

Optimum Kayış Hızı

Nispeten küçük bir gerilme olan σ_b hesaba katılmaz ise faydalı güç;

$$P = (\sigma_{em} - \sigma_f) A v \frac{e^{\mu\beta} - 1}{e^{\mu\beta}}$$

$$\frac{dP}{dv} = \sigma_{em} - 3\sigma_f = 0$$

$$\sigma_{em} = 3\sigma_f \quad \sigma_f = (\gamma/g) v^2$$

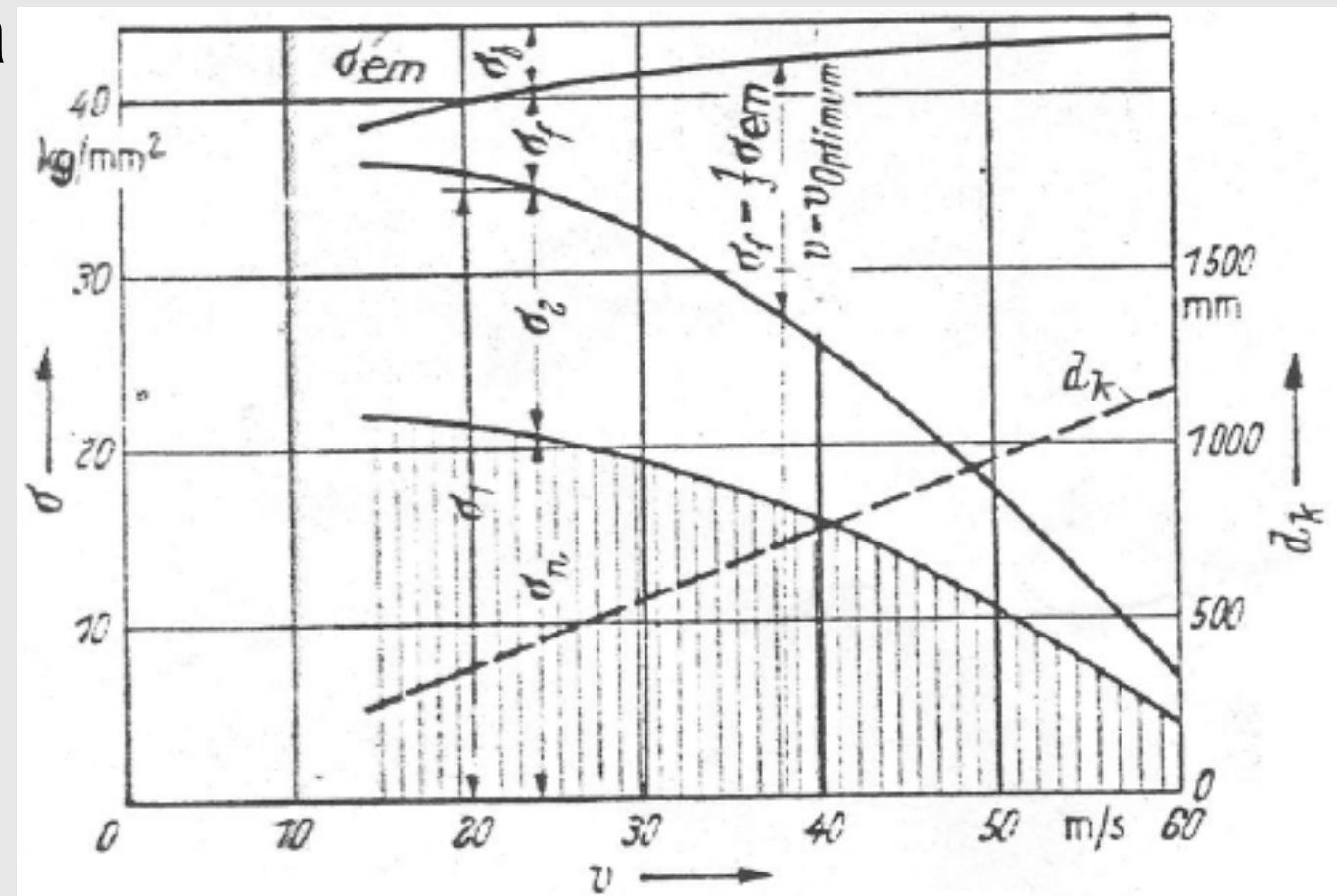
olduğu yerde optimum hız elde edilir.

$v_{opt} = 38$ m/sn (kösele kayış)

$$v_{opt} = \sqrt{\frac{\sigma_{em}}{3\frac{\gamma}{g}}}$$

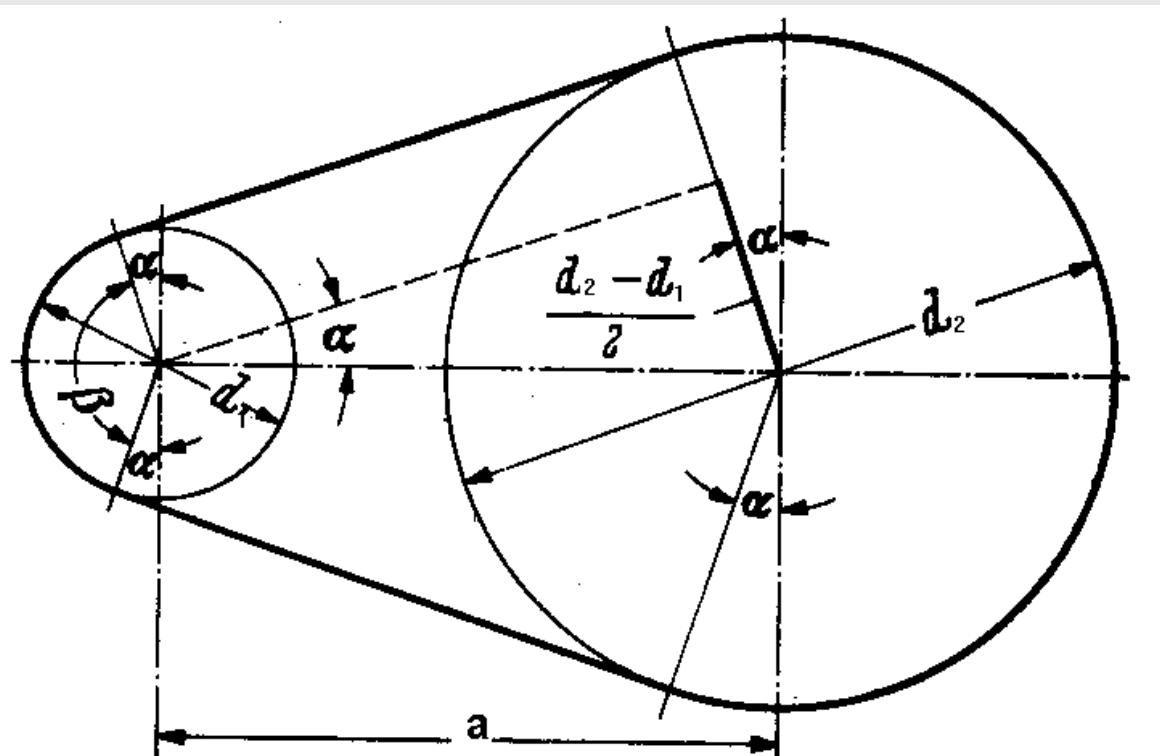
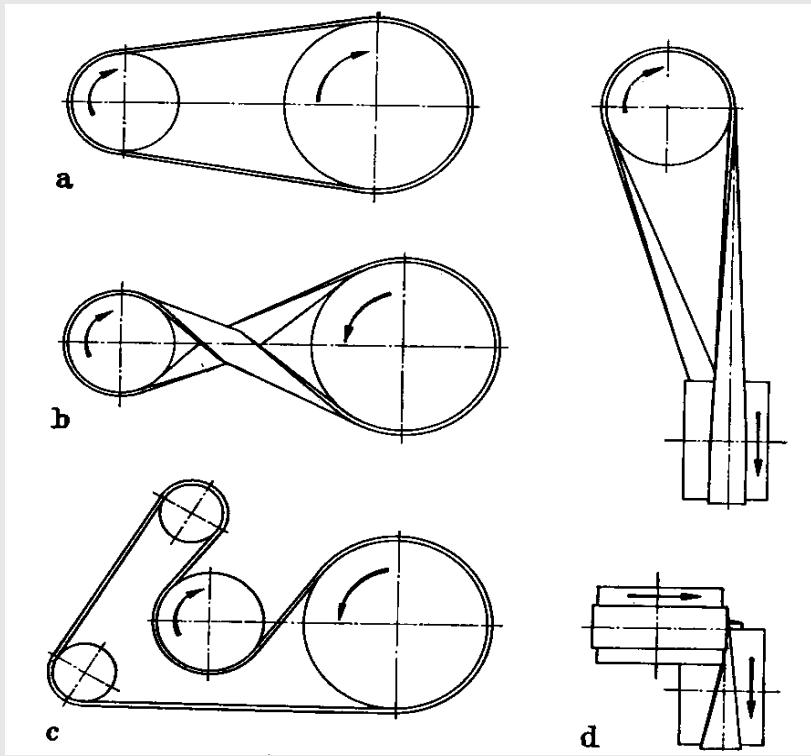
v hızına bağlı kayış gerilmeleri

v çevre hızına
bağlı olmak
üzere kösele
kayıştaki
gerilmeler

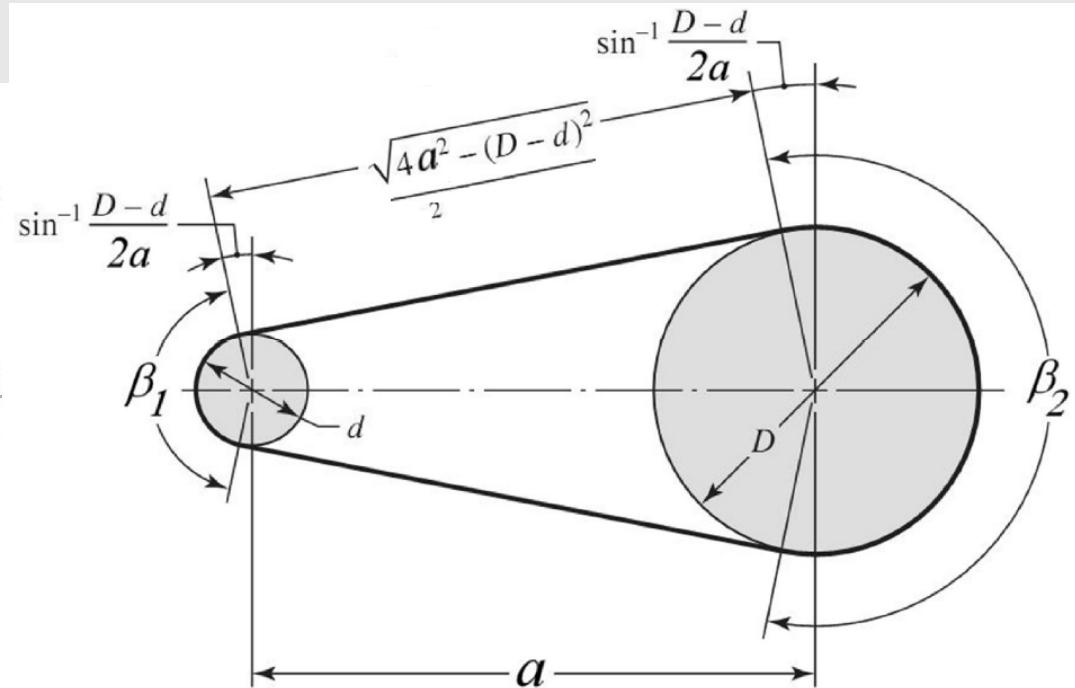
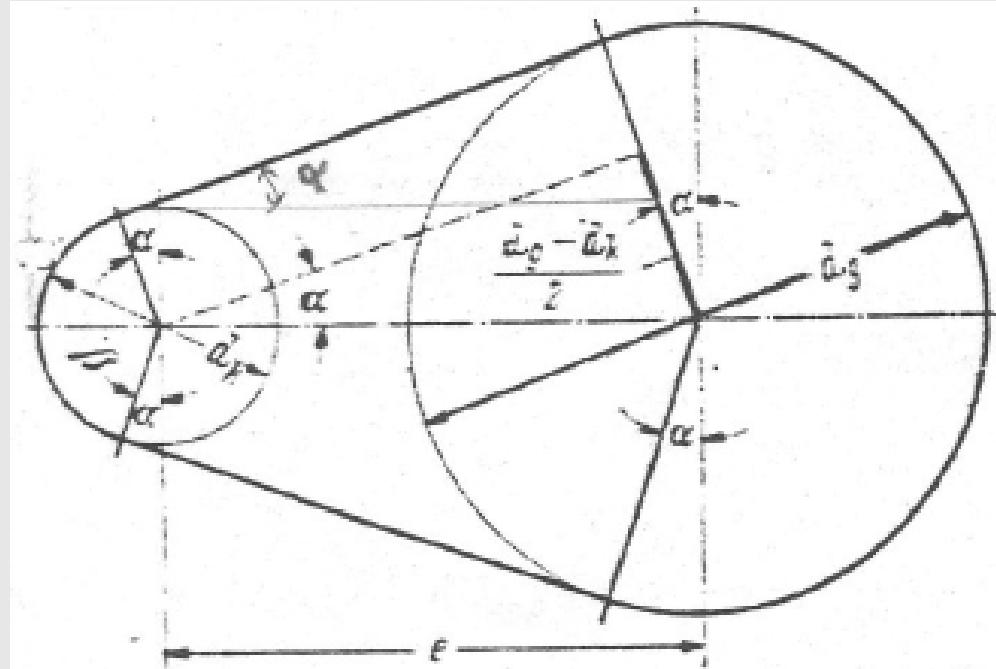
Kayış Mekanizmaları

Kayış uzunluğu geometrik eğrilerin toplamıdır.

Kayış Uzunluğu

L kayış uzunluğu ve eksenler arası mesafenin belirlenmesi için geometrik büyüklüklerin şematik gösterilişi.

Düz kayışlarının boyutlandırılması

Kayış uzunluğu

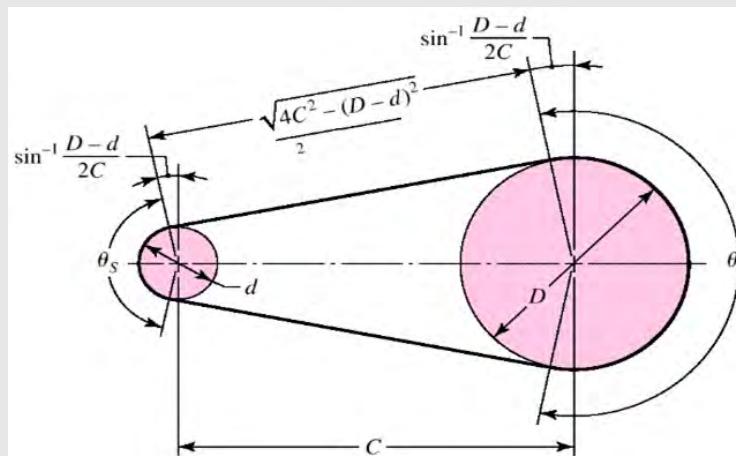
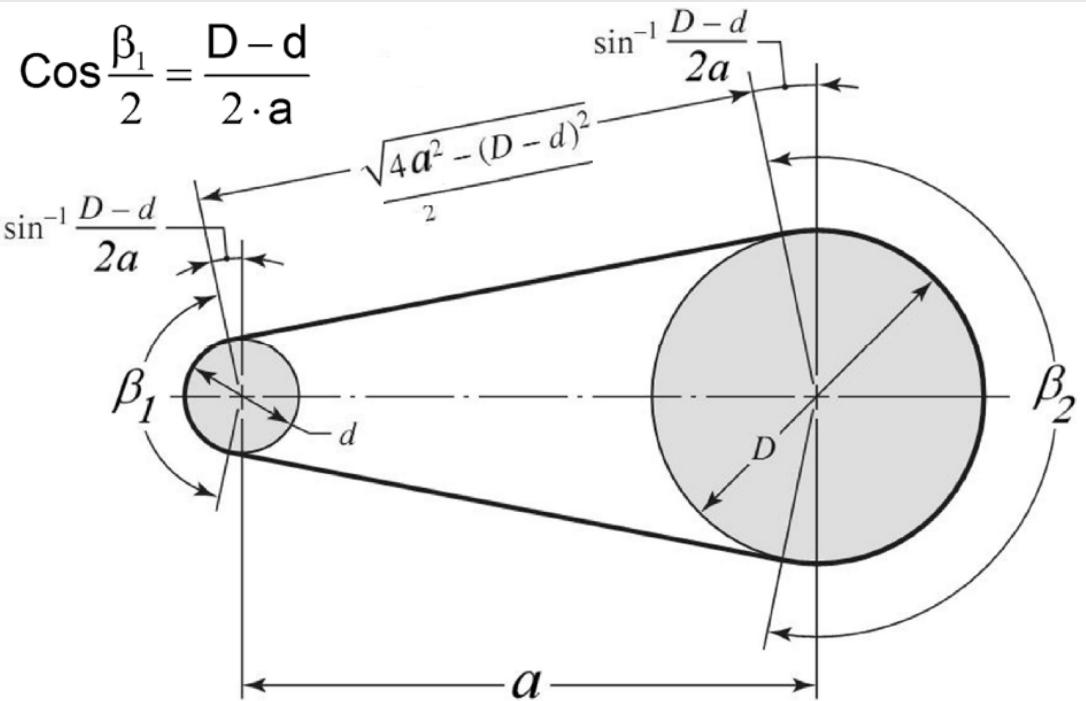
$$L \approx 2 \cdot a + \frac{\pi}{2} (D + d) + \frac{(D - d)^2}{4 \cdot a}$$

Eksenler arası mesafe
 $a = (0,7 \dots 2) \cdot (D + d)$

$$\theta_S = \pi - 2 \sin^{-1} \frac{D - d}{2C}$$

$$\theta_L = \pi + 2 \sin^{-1} \frac{D - d}{2C}$$

$$L = \sqrt{4C^2 - (D - d)^2} + \frac{1}{2}(D\theta_L + d\theta_S)$$

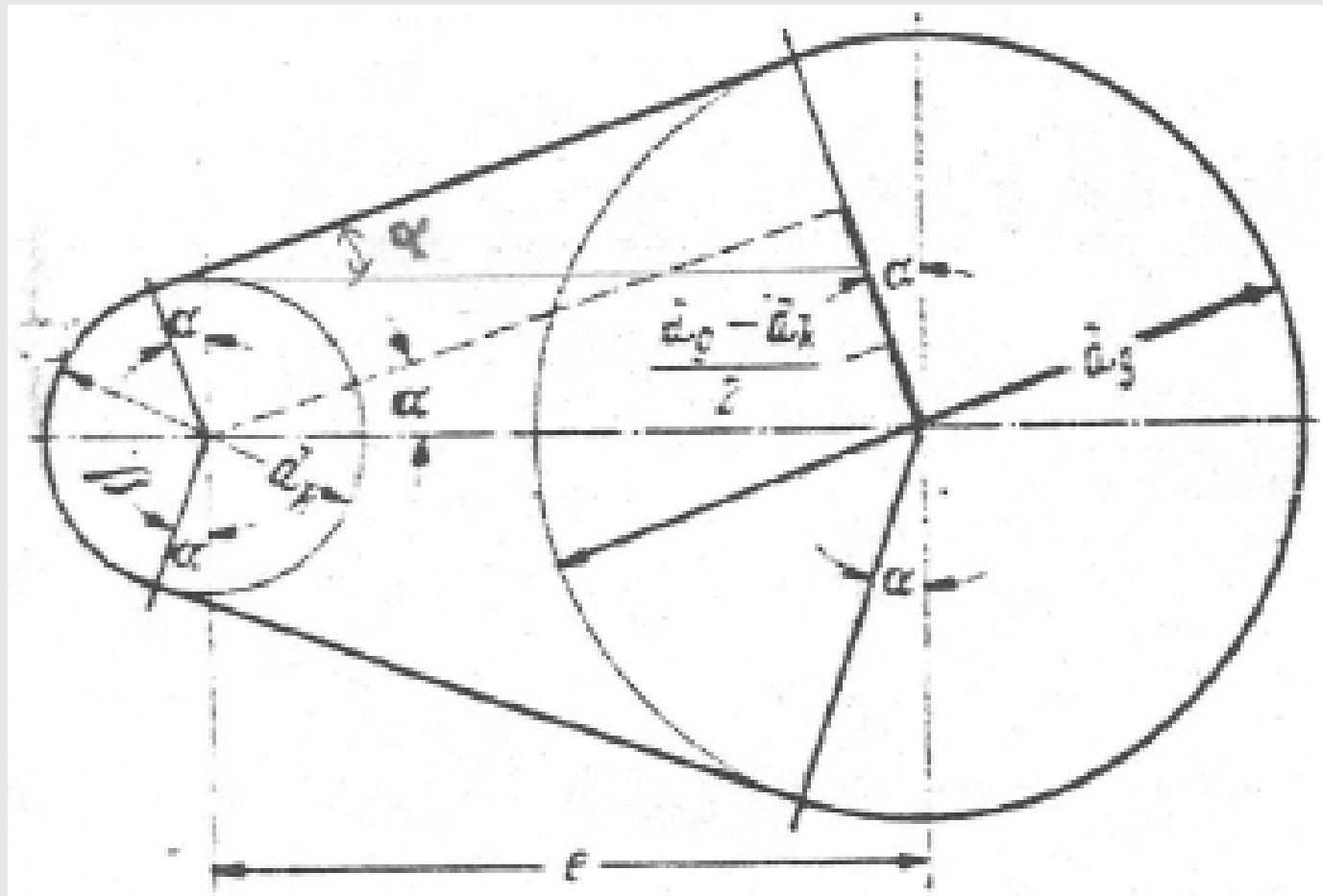
Boyutlar

Düz sarılış

$$\sin \alpha = \frac{d_g - d_k}{2e}$$

$$\beta = 180^\circ - 2\alpha$$

β : sarım açısı
a, e : eksenler
arası mesafe

Kayış iç uzunluğu

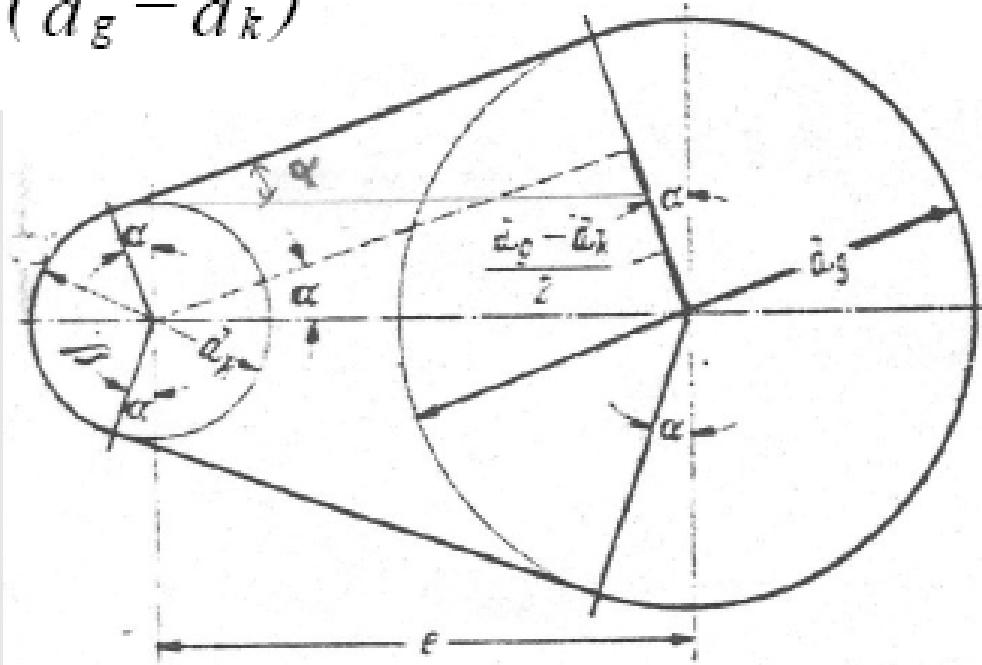
Düz sarılış

$$L = 2e \cos \alpha + \frac{\pi}{2} (d_g + d_k) + \frac{\pi \alpha}{180} (d_g - d_k)$$

$$\cos \alpha \approx 1 - \frac{\alpha^2}{2} \quad \sin \alpha = \frac{d_g - d_k}{2e} \approx \alpha$$

ifadeleri, L'de kullanılırsa

$$L \approx 2e + \frac{\pi}{2} (d_g + d_k) + \frac{(d_g - d_k)^2}{4e}$$

2. derece L'den, eksenler arası mesafe e'nin çözümü

$$e = p + \sqrt{p^2 - q}$$

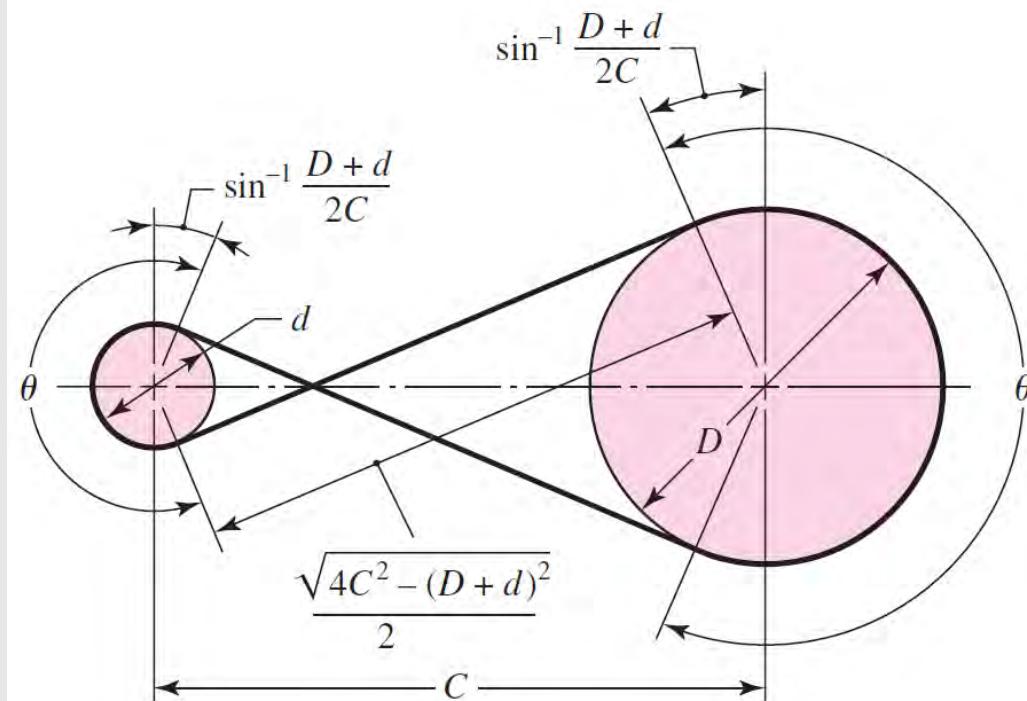
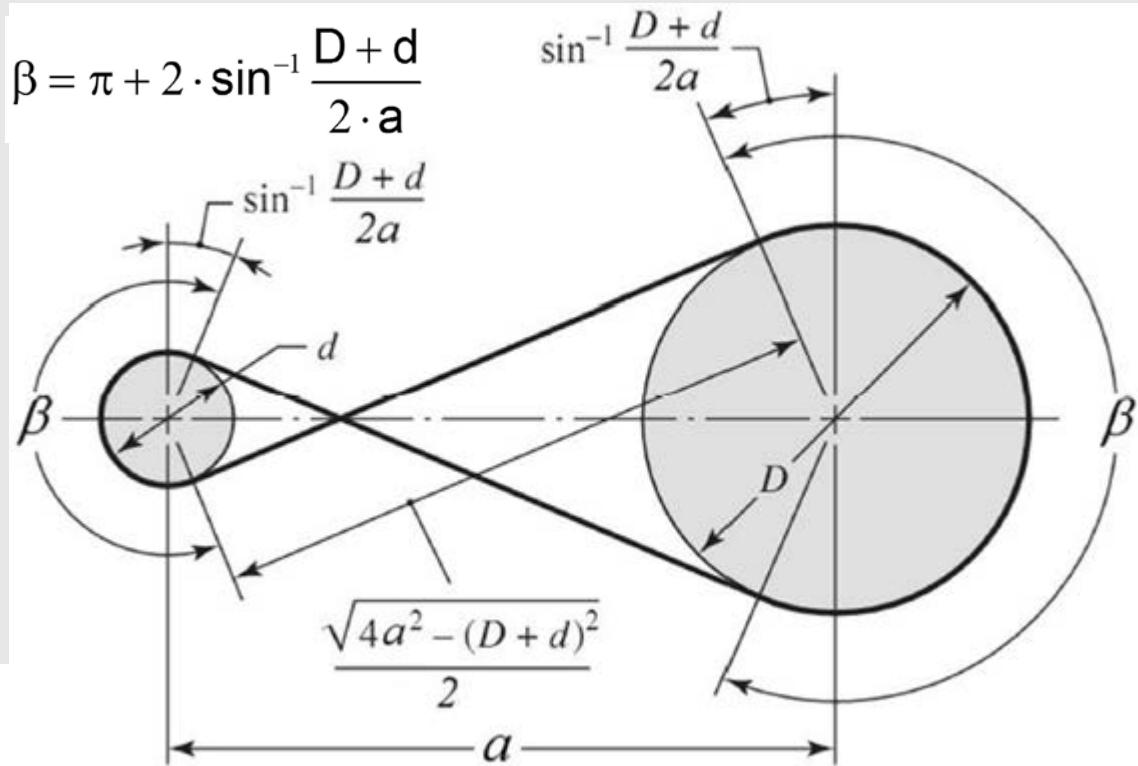
$$p = 0,25L - 0,393(d_g + d_k)$$

$$q = 0,125(d_g - d_k)^2$$

Çapraz sarılış

Kayış uzunluğu

$$L \approx 2 \cdot a + \frac{\pi}{2} (D + d) + \frac{(D + d)^2}{4 \cdot a}$$

$$\theta = \pi + 2 \sin^{-1} \frac{D+d}{2C}$$

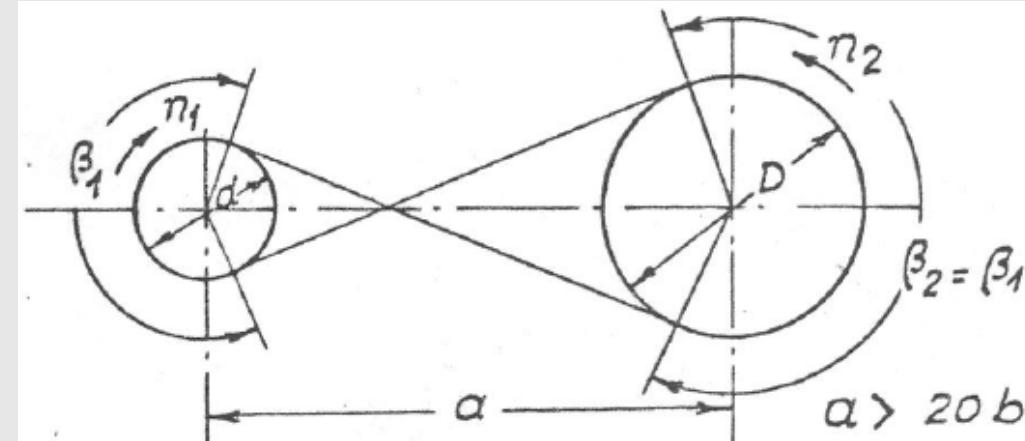
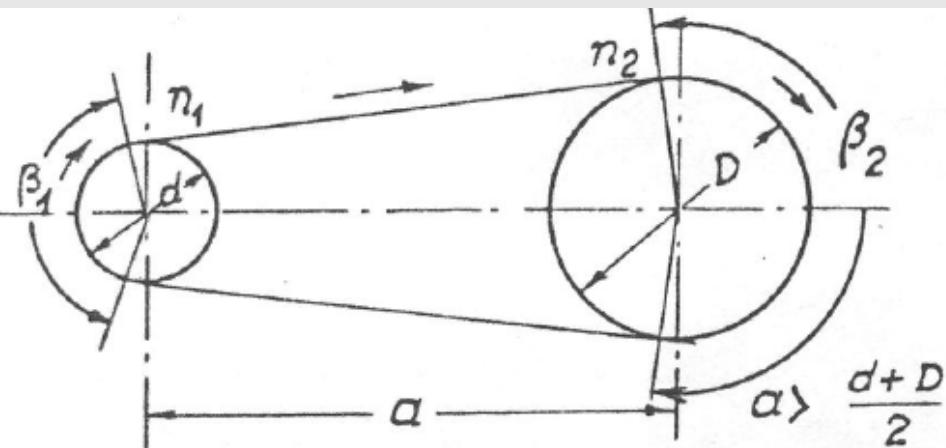
$$L = \sqrt{4C^2 - (D+d)^2} + \frac{1}{2} (D+d)\theta$$

Kayış iç uzunluğu

i.T.Ü.

MAKİNA ELEMANLARI KÜRSÜSÜ

Ord. Prof. Dr. H. İLERİ

Kayış genişliği : b ; Kayış kalınlığı : s

Sarılma açıları: β_1, β_2 [radyan]

Kayış uzunluğu : Düz sarılış

$$L = \left[\beta_1 \frac{d}{2} + (2\pi - \beta_1) \frac{D}{2} \right] + 2a \sin \beta_1 / 2$$

Sarılma açısı :

$$\text{Düz sarılış} : \cos \beta_1 / 2 = \frac{D-d}{2a}$$

$$\text{Göpraz sarılış} : \cos \beta_1 / 2 = \frac{d+D}{2a}$$

Göpraz sarılış:

$$L = \beta_1 \frac{d+D}{2} + 2a \sin \beta_1 / 2$$

Düz Kayış kuvvetleri

I.T.Ü.

MAKİNA ELEMANLARI KÜRSÜSÜ

$$\text{Çevre hızları: } v = \frac{\pi d n_1}{60} = \frac{\pi D n_2}{60}$$

Ord. Prof. Dr. H. İLERİ

$$d n_1 = D \cdot n_2 ; i_0 = \frac{n_1}{n_2} ; i_{\text{teo.}} = \frac{D}{d} ; i_0 > i_{\text{teo.}}$$

$$\text{Tahvil oranı: } i_0 = \frac{n_1}{n_2} \approx i_{\text{teo.}} \frac{1}{1 - G_n/E}$$

Kayış kuvvetleri: Çevre kuvveti:

$$P_u = \frac{Md_1}{d/2} = \frac{Md_2}{D/2} , N = \frac{P_u \cdot V}{75}$$

$$\text{Gergin kol: } S_1 \geq P_u \cdot e^{\mu \beta_1 / (e^{\mu \beta_1} - 1)}$$

$$\text{Gevsek kol: } S_2 \geq P_u \cdot 1 / (e^{\mu \beta_1} - 1)$$

$S_1 \leq S_2 \cdot e^{\mu \beta_1}$ Eytelwein (Grashof) Formülü
 $\beta: [\text{radyon}]$

Düz Kayış Gerilmeleri

i.T.Ü.

MAKİNA ELEMANLARI KÜRSÜSÜ

Ord. Prof. Dr. H. İLERİ

Faydalı gerilme $G_p = P_u / b \cdot s$

Çeki gerilmesi $G_1 = S_1 / b \cdot s$

$G_2 = S_2 / b \cdot s$

Santrifüj gerilme $G_f = \frac{\bar{r}}{g} \cdot v^2$

Eğilme gerilmesi $G_{eg} \approx (s/d) \cdot E_b$

Toplam gerilme $G_{top} = G_1 + G_{eg} \leq G_{em}$

$$G_1/G_2 \leq e^{4\beta_1}$$

$$(G_1 - G_f)/(G_2 - G_f) \leq e^{4\beta_1}$$

Eğilme frekansı : $f = \frac{Z \cdot V}{L}$

Z : Kasnak sayısı,

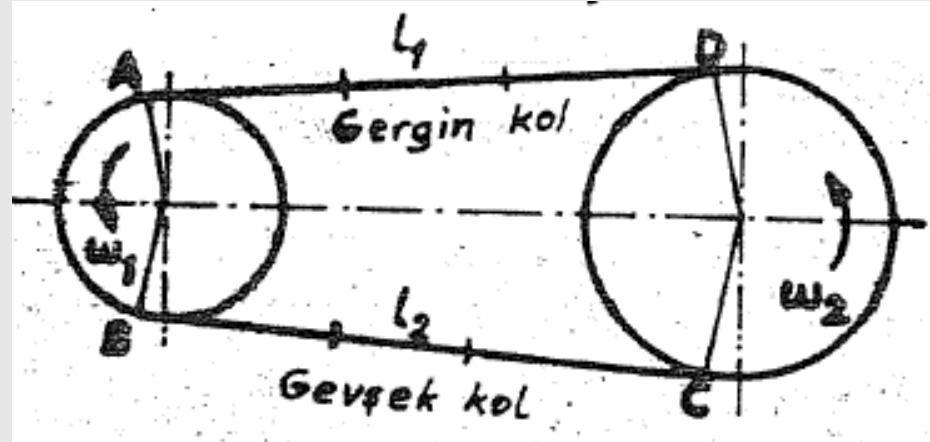
V : Çevre hızı,

L : Kayış uzunluğu

Kayış Elastik Kayması (Sürünme)

Kayış kasnak üzerinde bir blok halinde ilerlemez. kayışın elastik uzaması

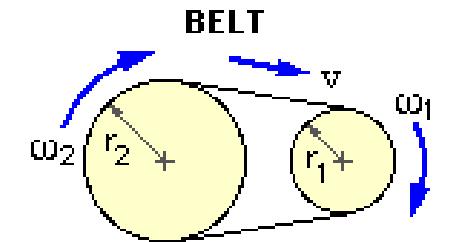
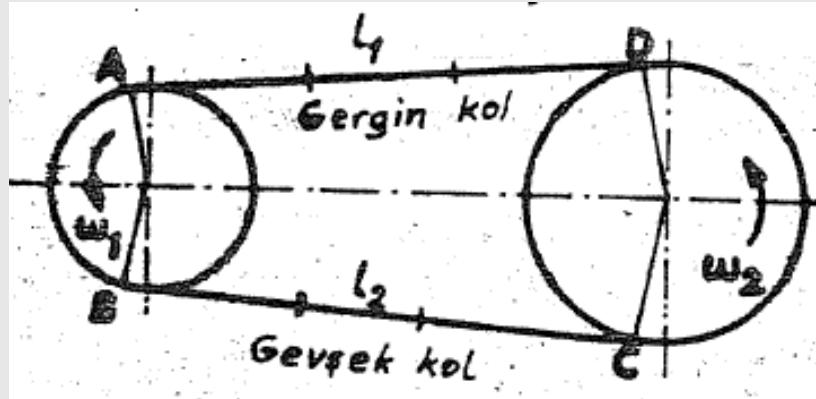
nedeniyle kasnak ile kayış arasında küçük de olsa kayma vardır. Buna elastik kayma veya sürüünme denir. A ve C noktalarında, kayışın kasnağa sarılmaya başladığı noktalarda kasnak çevre hızı ile kayış hızı birbirine eşittir.

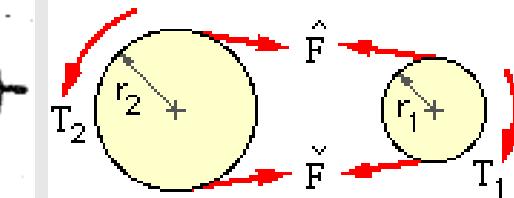
Kayış Elastik uzama

Kayması

Mekanizmanın
çevrim oranı

$$\omega_2 r_2 < v < \omega_1 r_1 \text{ (creep)}$$

$$T_2/r_2 = (\hat{F} - F) = T_1/r_1$$

$$P_2 = \omega_2 T_2 < \omega_1 T_1 = P_1$$

$$\eta = P_2/P_1 < 1$$

$$V_C = V_B$$

olduğuna göre

$$i_{\text{hakiki}} = \frac{\omega_1}{\omega_2} = \frac{\frac{v_A}{r_1}}{\frac{v_C}{r_2}} = \frac{r_2}{r_1} \cdot \frac{v_A}{v_C} = i_{\text{teorik}} \cdot \frac{v_A}{v_C}$$

$$i_{\text{hakiki}} = i_{\text{teorik}} \frac{v_A}{v_B}$$

v_A / v_B oranının kayış kollarındaki gerilmeler cinsinden hesabı mümkündür.

Kayış Elastik Kayması

$$i_{\text{hakiki}} = i_{\text{teorik}} \frac{V_A}{V_B}$$

Kayışın gergin tarafında l_1 uzunluğunda olan kayış parçası, gevşek kol tarafına geldiğinde l_2 uzunluğunda olacaktır. İkisi arasındaki fark

$$\Delta l = l_1 - l_2 = \frac{\sigma_1 - \sigma_2}{E} \cdot l_1 = \frac{\sigma_n}{E} \cdot l_1$$

Aynı sürede, mekanizmanın değişik kesitlerinden aynı kayış kitlesi geçmesi şartından

$$\frac{V_A}{l_1} = \frac{V_B}{l_2}$$

$$\frac{V_B}{V_A} = \frac{l_2}{l_1} = \frac{l_1 - \Delta l}{l_1} = 1 - \frac{\Delta l}{l_1} = 1 - \frac{\sigma_n}{E}$$

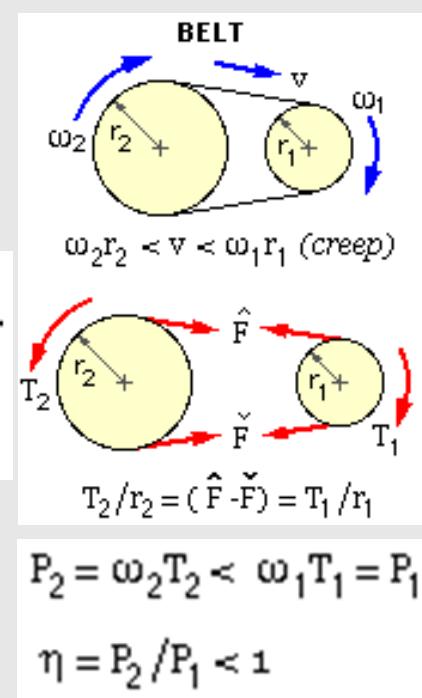
$$\frac{V_A}{V_B} = \frac{1}{1 - \frac{\sigma_n}{E}}$$

$$i_{\text{hakiki}} = i_{\text{teorik}} \frac{1}{1 - \frac{\sigma_n}{E}} = i_{\text{teorik}} \frac{1}{(1 - \frac{\sigma_1 - \sigma_2}{E})}$$

Kayış Elastik Kayması

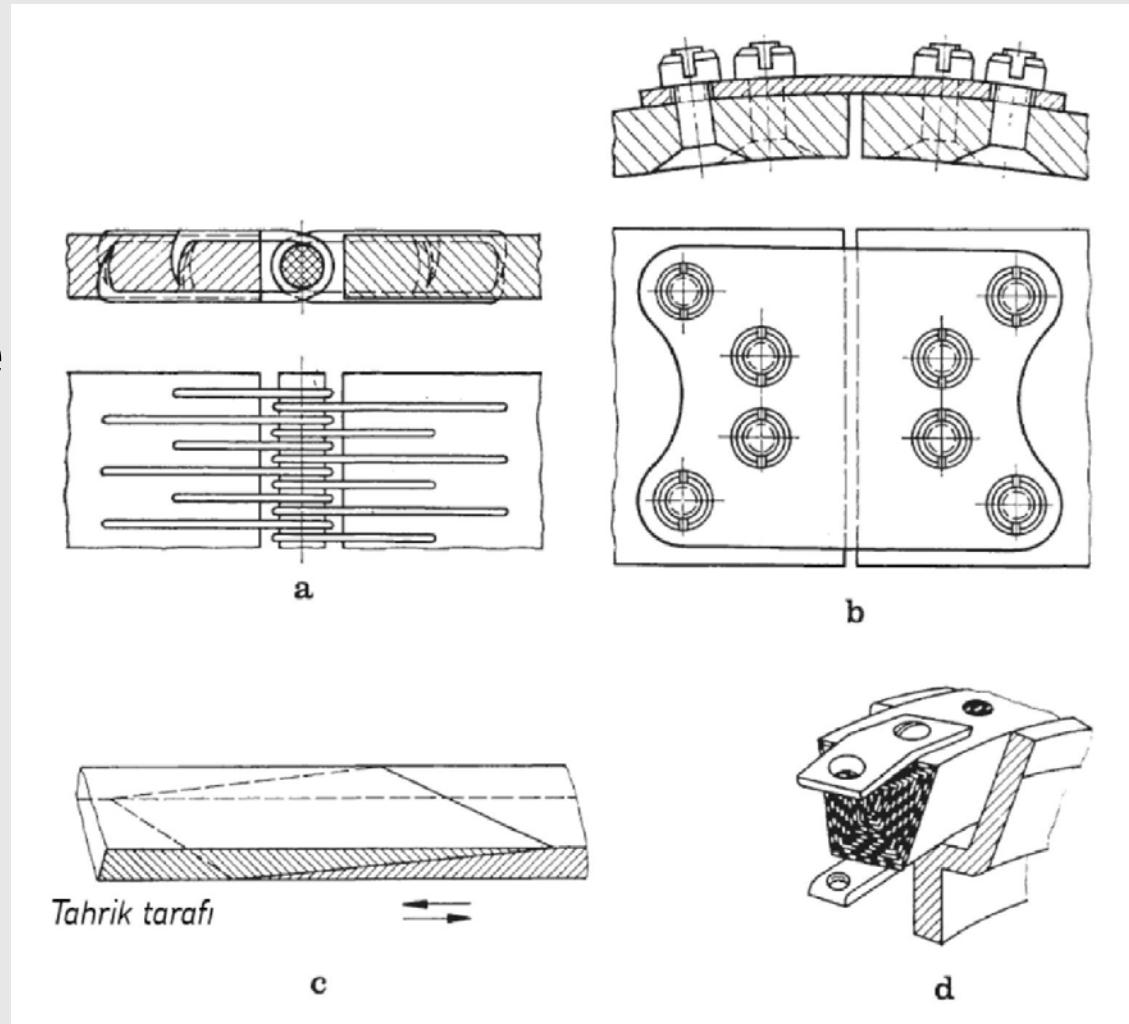
$$i_{\text{hakiki}} = i_{\text{teorik}} \frac{V_A}{V_B} = i_{\text{teorik}} \frac{l_1}{l_2} = i_{\text{teorik}} \frac{1}{1 - \frac{\sigma_n}{E}}$$

sonucu bulunur. Hakiki çevrim oranı teorik çevrim oranından bir miktar büyüktür. İletilen moment büyündükçe ve kayış malzemesi uzama elastikliği arttıkça, elastik kayma artar. Pratikte bu kayma % 0,5...1,5 mertebesindedir. Bu sebepten dolayı, düz ve V-kayışları, açısal pozisyonları birbirine göre belirli olması gereken iki mil arasında kullanılamaz.

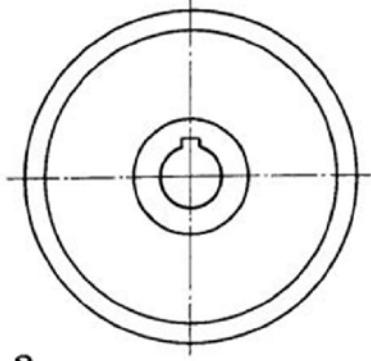

Kayış uçlarının birleştirilmesi

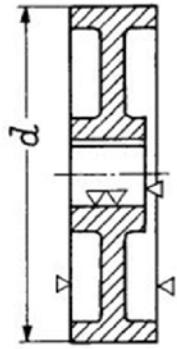
- a) Mafsallı yardımcı elemanla birleştirme
- b) Cıvatalı birleştirme
- c) Yapıştırma ile birleştirme
- d) V-kayış birleştirmesi

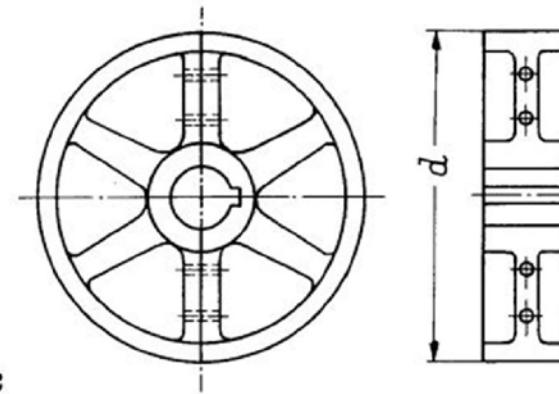
Kasnaklar

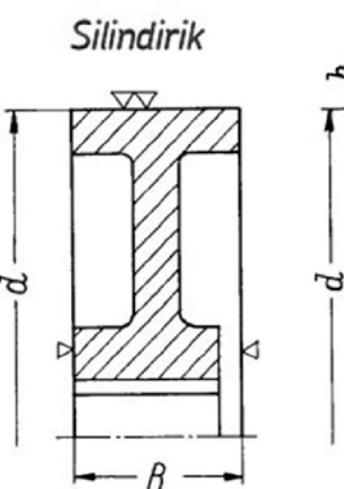
a

b

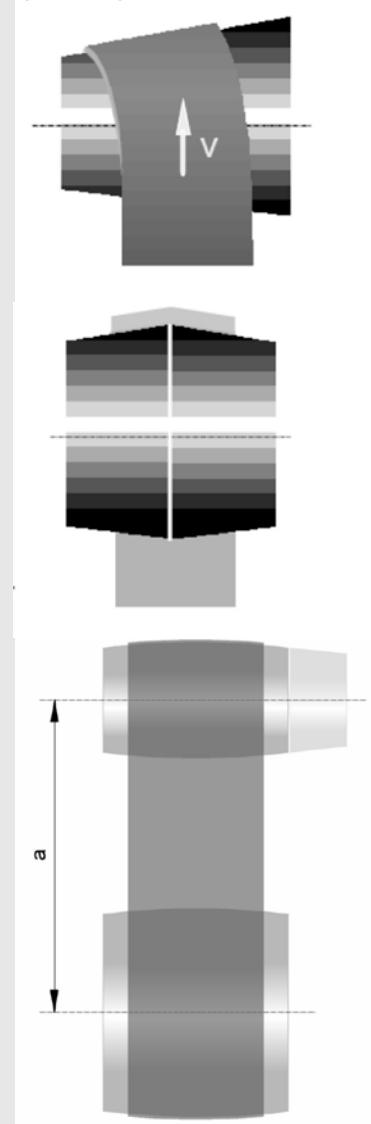
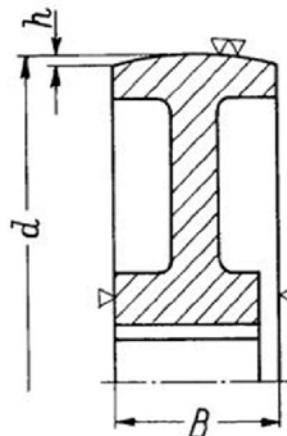
c

d

Silindirik

Bombeli

- a) Dolu disk kasnak b) Perdeli kasnak c) Çok parçalı kasnak d) Silindirik ve bombeli kasnaklar

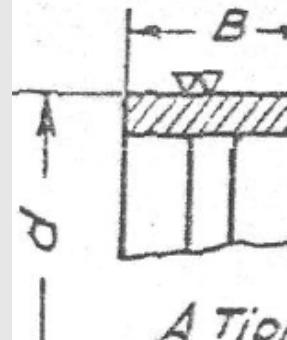
Kasnak Boyutları

I.T.U.

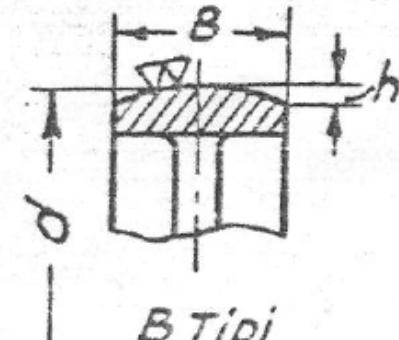
MAKİNA ELEMANLARI KÜRSÜSÜ

Ord. Prof. Dr. H. İLERİ

Kasnak tipleri:

A Tipi

B Tipi

Standart düz kasnak çapları: TS 148/4 e göre

40	80	160	315	630	1250	2500
45	90	180	355	710	1400	2800
50	100	200	400	800	1600	3150
56	112	224	450	900	1800	3550
63	125	250	500	1000	2000	4000
71	140	280	560	1120	2240	4500

Kasnak bombelikleri

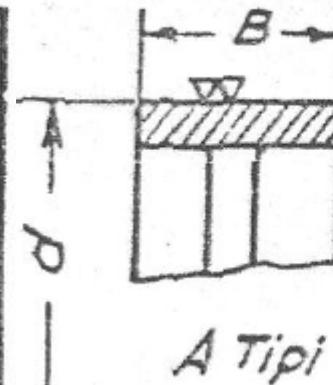
Kasnak capı	d	40 - 125	140 - 250	280 - 400	450 - 630
Bombelik	h	0,5	1	1,5	2

Düz Kayış ve Kasnak Genişliği

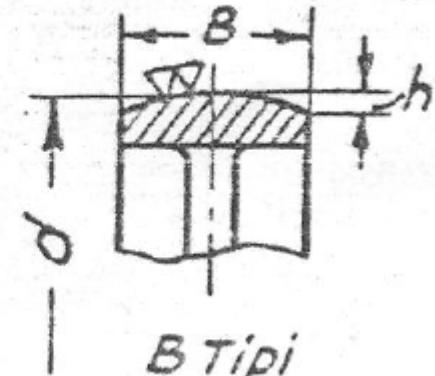
Standart kasnak genişlikleri : B

20	50	125	200	315	500
25	63	140	224	355	560
32	80	160	250	400	630
40	100	180	280	450	

Kasnak tipleri :

A Tipi

B Tipi

Kayış genişliği : b

Düz sırlılış :

$b \approx 0,8 \cdot B$ $b < 60 \text{ mm}$ için ;

$b \approx 0,9 \cdot B$ $b > 60 \text{ " } \text{ " }$

Göpraz sırlılış :

$b = 0,75 \cdot B$

DÜZ KAYIŞLARA AİT ÖNEMLİ DEĞERLER

	Mukavemet		Önemli boyutlar		Hesap için ortalama değerler				Kullanma sınırları		
Kayıs Malzemesi	E kg/mm ²	G _B kg/mm ²	s mm.	b mm.	δ^1 kg/dm ³	G _{em} ²⁾ kg/m ²	μ ³⁾ -	E _b kg/mm ²	4) (d') min	f _{max} ⁵⁾ 1/s	V _{max} ⁶⁾ m/s
Kösele	HG Yüksek elastik	45	3.0	3:7	20:600	0.9	0.40	Kıl tonofî $0.3 + \frac{V}{100}$	3	20	50
				8:12	÷ 1800				5	25	
				14:20	÷ 1800				7	35	
Kovauk-Balata	G Elastik	35	3.0	3:7	20:600	0.95	0.40	et tonofî $0.2 + \frac{V}{100}$	4	25	40
				8:12	÷ 1800				6	30	
				14:20	÷ 1800				8	40	
Tekstil	F veya S. Sıkı, standart	25	2.5	3:7	20:600	1.0	0.35	V [m/s]	5	30	30
				8:12	÷ 1800				7	35	
				14:20	÷ 1800				9	45	
Kovauk-Pomuk	Kovauk-Pomuk	35:120	45:6	x 1,3 (3:7)x 1,1 x 0,7	20:300	1.2	0.35	0.5	5	30	40
									9:6	9:16	
									30:20		
Balata-Pomuk	Balata-Pomuk	90:150	5:6.5	x 1,2 (3:8)x 0,6	20:300	1.25	0.40	0.5	5	25	40
									10:5	30:20	
Tekstil	Balata-Kordon			4 veya 5	60:270	1.25	0.50	0.5	3	20	40
									20:15		
Tekstil	Suni İpek impr.	5	2:18			1,0	0.35	0.35	4	25	
	Suni Elyaf	4.5:5	2:10			1,1	0.35	0.8	4	25	
	Pamuk	3:5	4:12			1,3	0.35	0,3	4	20	
Tekstil	Deve kili	3:4	(3:6)x 1,8	10:2000	1,15	0.40	0.3	4	20		
	Yüksek elastik	10	0.4:12	10:2000	0.9	0.80	0.3	4	15	80	60
Suni Malzeme ⁸⁾ Extremultus (Siebling Firmsi)	55	20	(1:2)x 0.5 (1:2)x 0.7 (1:3)x 0.8		$1.2 + \frac{C}{S}$	1.80	$0.3 + \frac{V}{100}$	55	80 90 100		60
Çelik Band-Mantor kaplı kasnak üzerinde	21000	150	0,6:1,1	20:250	7,8	30	0,25	21000	1000		45

Düz Kayış Malzemeleri

- 1) Kösele için : 1...2 veya 3 katlı olabilir.
Diğerleri için meselâ : $(3:7) \times 1.3$ ün manası
herbiri 1.3 mm kalınlıkta 3 ila 7 kat.
- 2) Değerler, sistem gergi yollarına monte edildiği halde coridir; Kayış kısıtlararak takılıyorsa 0.8; gergi kasnoğu ve kendi kendini geren sistemlerde 1.25 misli değer olnmalıdır.
- 3) Kayış kaymasının ψ kaç olduğunu haller için
(sürme katsayısı ortan kayma ile büyür)
- 4) Değerin altına düşülmeli nokaledilen gücü ve ömrü azaltır; İki misli değer olnması uyundur.
- 5) Değerin üstüne çıkılması ömrü azaltır. Büyük değerler ufak kayış kalınlıkları için coridir.
- 6) Değerin üstüne çıkılması sontrifij kuvvetin artması sebebi ile taşınan gücü azaltır.
- 7) Keten, Romle, Rayon, Suni İpek, veya suni Elyaf için osgori mukavemet G/min = 10 kg/mm²
- 8) S = Polyomid kaplamonin kalınlığı;
bir yüz (C=1.3) veya iki yüz (C=2.6) kromlu deri
kaplama (~1.5 mm kalınlığında) olduğuna göre

(Cedvel Niemann - Maschinenelemente
kitabının 2. cildinden olnmıştır.)

i.T.Ü.	MAKİNA ELEMANLARI KÜRSÜSÜ
	Ord. Prof. Dr. H. İLERİ

Kayışlardan istenen özellikler

Teorik düşüncelerden çıkan sonuçlar :

- 1- Yüksek Mukavemet, ($\sigma_{em} \uparrow$)
- 2- Yüksek Sürtünme, ($\mu \nearrow$)
- 3- Küçük santrifüj gerilme için düşük özgül ağırlık ($\gamma \downarrow$)
- 4- Eğilme rıjtliğinin düşük, ($s/d < 1/100$)
- 5- Eğilme (Bükülme) frekansının düşük ($\downarrow f = v_z / L \nearrow$) ve yorulma bakımından ömrünün yüksek olması istenir
- 6- Uzama kaymasının %2'den küçük, (\searrow)
- 7- Yüksek Elastiklik, ($E \uparrow$)

Kayışlardan istenen özellikler

Teorik düşüncelerden çıkan sonuçlar :

1. ($\sigma_{em} \uparrow$)
2. ($\mu \nearrow$)
3. ($\gamma \searrow$) ($v_{opt} \nearrow$)
4. ($s/d_k < 1/100$)
5. ($f = v_z/L \nearrow$)
6. (uzama kayması \searrow)
7. ($E \nearrow$)

1. Küçük boyutlarla, büyük güçlerin iletilmesi için, büyük ($\sigma_{em} \uparrow$) değerleri gereklidir, bu bakımdan kösele, lastik/tekstil ve balata/tekstil kayışlar uygun değildir.

Kayışlardan istenen özellikler

Teorik düşüncelerden çıkan sonuçlar :

1. (σ_{em} \uparrow)
2. ($\mu \nearrow$) Yüksek sürtünme katsayıları faydalıdır. Bu halde çelik ve suni malzemeler iyi değildir. Krom köselesi gayet iyi sürtünme katsayısı vermektedir. Bu sebeple poliamid kayışlar krom köselesinden bir tabaka ile kaplanır. Çelik kayış halinde de kayışlar mantar ve lastik gibi malzemelerle kaplanır veya V-kayışları kullanılır.

Kayışlardan istenen özellikler

Teorik düşüncelerden çıkan sonuçlar :

1. $(\sigma_{em} \uparrow)$
2. $(\mu \nearrow)$
3. Santrifüj gerilmesi özgül ağırlık ile orantılı olduğundan, özgül ağırlık ($\gamma \searrow$) küçük olmalıdır. ($\gamma \searrow$) küçüldükçe, optimum hız artar. ($v_{opt} \nearrow$)
4. Eğilme rijitliği ($s/d_k \searrow$) küçük olmalıdır. Kalın kayış profilleri, mesela V-kayışları bu bakımdan uygun değildir. ($s/d_k < 1/100$) civarında olmalıdır.

Kayışlardan istenen özellikler

5. Yüksek ömür için, uzun kayış boyu ($L \nearrow$) ile eğilme frekansı küçük ($\downarrow f = v_z / L \nearrow$) tutulmalıdır.
6. Sarılma açısı boyunca gerilme ve uzama (\searrow) değişmektedir, hız değişimi olur. Buna uzama kayması denir. Genel olarak %1-2 arasındadır. Esas kayma, yük fazlalaşınca ve devir sayısı artınca meydana gelir.
7. ($E \nearrow$) Öngerilme elde edilmesi için kayış elastik olmalıdır. Aksi halde gerilme kontrol edilmeli veya gergi kasnağı kullanılmalıdır. Küçük elastisite ve kalıcı eğilmeler, ön gerilme ayarlaması gerektirir.

Çok tabakalı düz kayışlar

Kayış Genişliği

$$b = \frac{P c_1}{P_1 c_2}$$

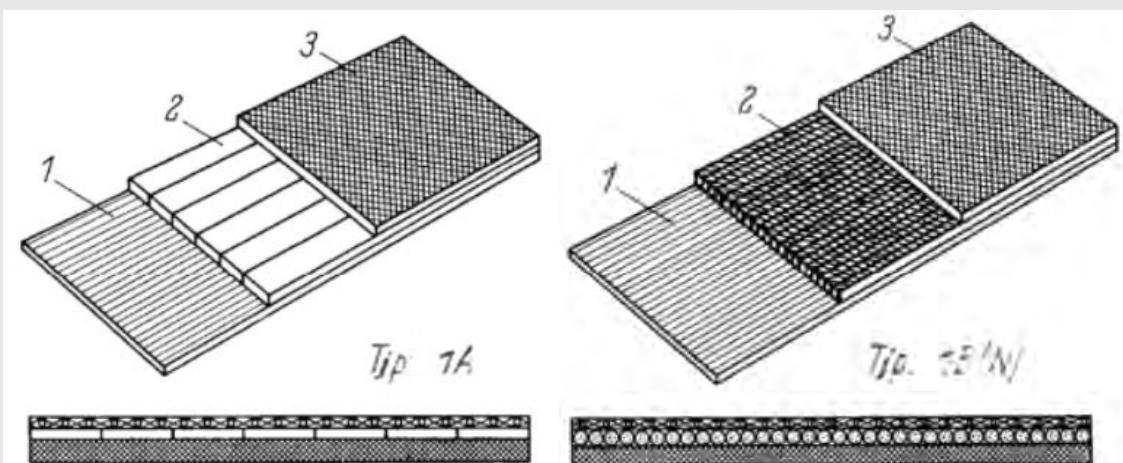
P_1 = 1 cm genişliğe gelen güç

c_1 = yük faktörü

c_2 = açı faktörü

Extremultus Kayışlar

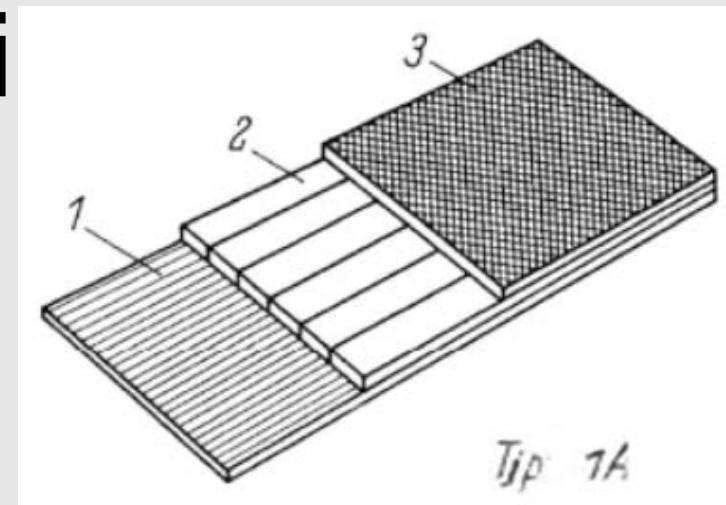
Uzama : $\varepsilon \approx \varepsilon_1 + \varepsilon_2$; 80 tipi için

Düz Kayış Malzemeleri

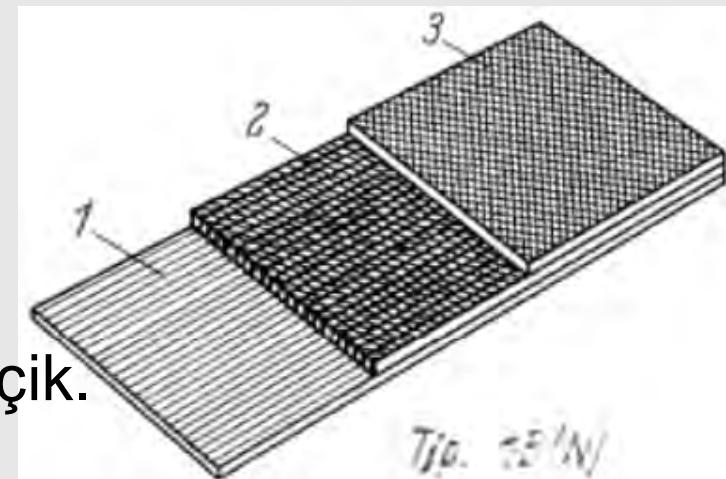
Siegling kayışı Extremultus 80

1. Kromlu kösele sürtünme tabakası.
2. Polyamid çekme tabakası.
3. PVC kaplı tekstil veya kösele koruyucu tabaka

Siegling kayışı Extremultus 81

1. Kromlu kösele sürtünme tabakası.
2. Sonsuz sarılmış polyamid/polyester ipçik.
3. Kösele/sentetik kaplı koruyucu tabaka.

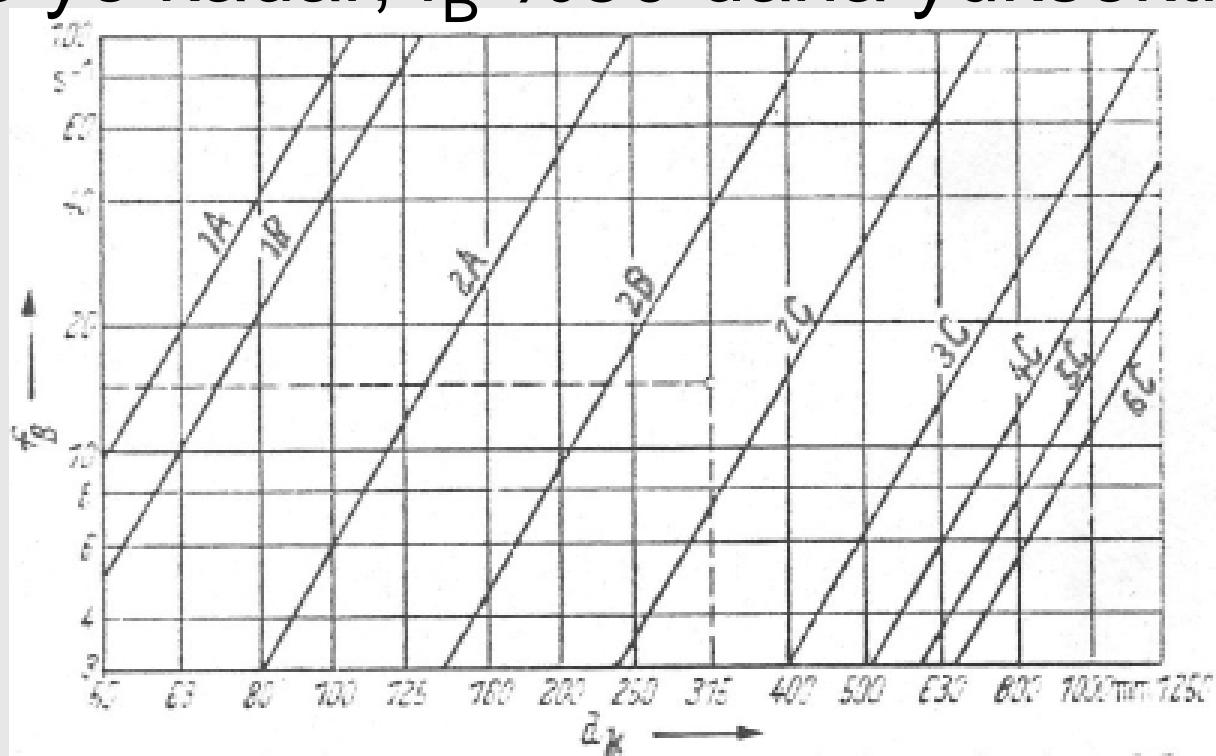
Kayış Malzemelerinin Tanım Büyüklükleri

Malzeme		E [kg/mm ²]	E_t [kg/mm ²]	γ [kg/dm ³]	σ_{ern} [kg/mm ²]	v_{max} [m/s]	$f_{E_{\text{max}}}$ [1/s]
<i>Deri</i>	HG <i>Yüksek elastik</i>	45	3 ... 7	0,9	0,44	50	25
	G <i>Elastik</i>	35	4 ... 8	0,95	0,44	40	10
	S <i>Sıkı</i>	25	5 ... 9	1,0	0,39	30	5
<i>Bezli balata</i>	<i>LASTİK - PAMUK</i>	35 ... 70	5	1,2	0,39	40	30
	<i>BALATA - PAMUK</i>	35 ... 70	5	1,25	0,44	40	30
	<i>BALATA - İP KORDON</i>		3	1,25	0,55	40	20
<i>Tekstil</i>	<i>Pamuk</i>	35 ... 70	4	1,3	0,39	40	30
	<i>Reyon (selüloz bazlı suni ipek)</i>	300 ... 600			0,45	40	30
	<i>Poliamid</i>	100 ... 200		1,1	2,5	60	100
	<i>Polyester</i>	400 ... 800			2,5	80	80
<i>Cök taba- kali kayış- lar.</i>	<i>Poliamid bant</i>	55 ... 100	55		2,5	80	100
	<i>* kordon</i>	150 ... 200			3,0	100	100
	<i>Polyester kordon</i>	400 ... 800			4,0	120	80
<i>Celik bant</i>		21000	21000	7,8	33	45	

Emniyetli eğilme frekansları

80 tipi ve iki kasnaklı tahrik için küçük kasnak çapı d_k ve emniyetli eğilme frekansları f_B .

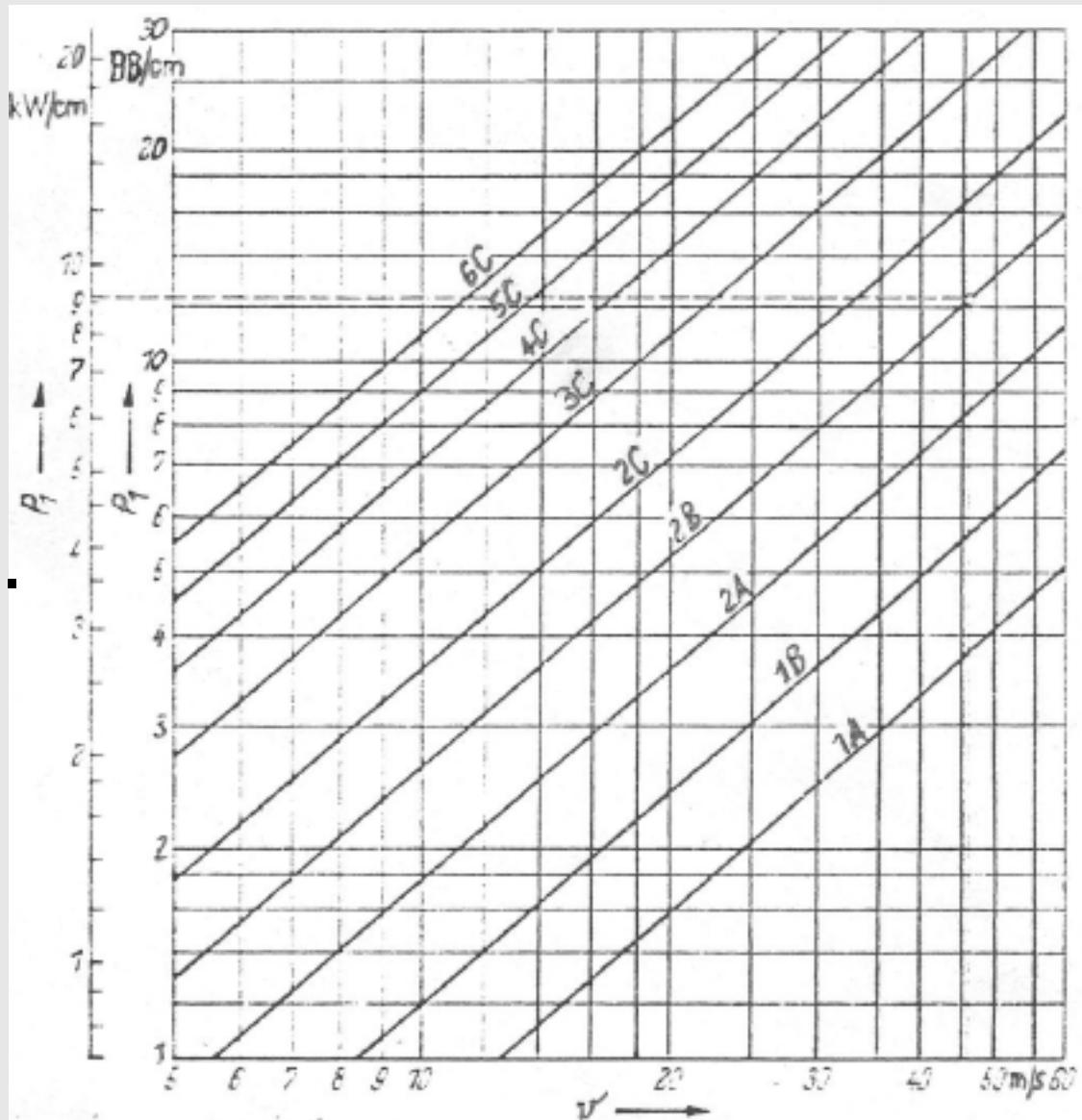
81 tipinde, 3C'ye kadar, f_B %50 daha yüksektir.

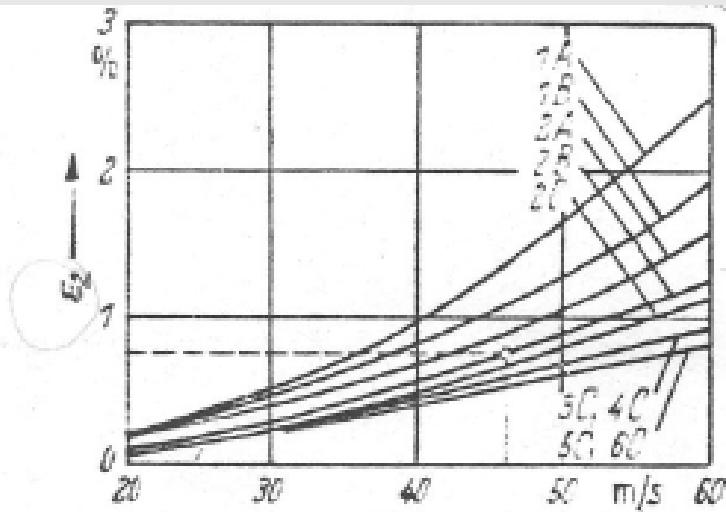

Kayışın iletebileceği güç

Kayış hızı v' ye bağlı olarak, birim kayış genişliğinin iletebileceği güç P_1 . $\beta=180^\circ$ ve 80 tipi için.

81 tipinde, 3C'ye kadar, aynı değerler alınır.

80 tipi için ε_2 uzama oranı.

$$F_A = \varepsilon_1 c_2 F_{A_1} b$$

$$\varepsilon \approx \varepsilon_1 + \varepsilon_2$$

Normal yükün % si olarak
kısa süreli ilave yüklemeler.

	$\rightarrow \% 50$	$\rightarrow \% 100$	$\rightarrow \% 150$	$\rightarrow \% 200$	$\dots \% 200$ den fazla
c_1	1,2	1,4	1,6	1,8	Talep dışı
ε_1	2,0	2,2	2,4	2,6	

Extremultus tip 80 için yük faktörü C_1 ve uzama oranı ε_1 .

Extremultus Siegling kayışı için açı faktörü C_2

Sarıılma Açısı β									
	180°	170°	160°	150°	140°	130°	120°	110°	< 100°
c_2	1,0	0,97	0,94	0,91	0,88	0,85	0,82	0,79	0,76

Talep dışı

Extremultus 80 tip Siegling kayışlarında mil kuvvetlerinin tayini için kg/cm olarak F_{A_1} kuvveti.

Kayış Tipi

	1A	1B	2A	2B	2C	3C	4C	5C	6C
F_{A_1} [kg/cm]	6	9	13	19	26	39	52	65	78

$$F_A = \varepsilon_1 c_2 F_{A_1} b$$

Mil Kuvveti

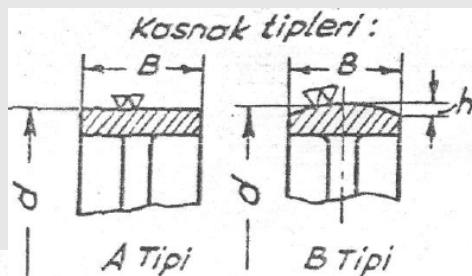
$$F_A = \varepsilon_1 c_2 F_{A_1} b$$

$$\varepsilon \approx \varepsilon_1 + \varepsilon_2$$

F_{A_1} ; birim genişlikteki çekme kuvveti

Poliamid kayışlar yüksek elastiktir.
Sonradan bir kontrol lüzumlu değildir.

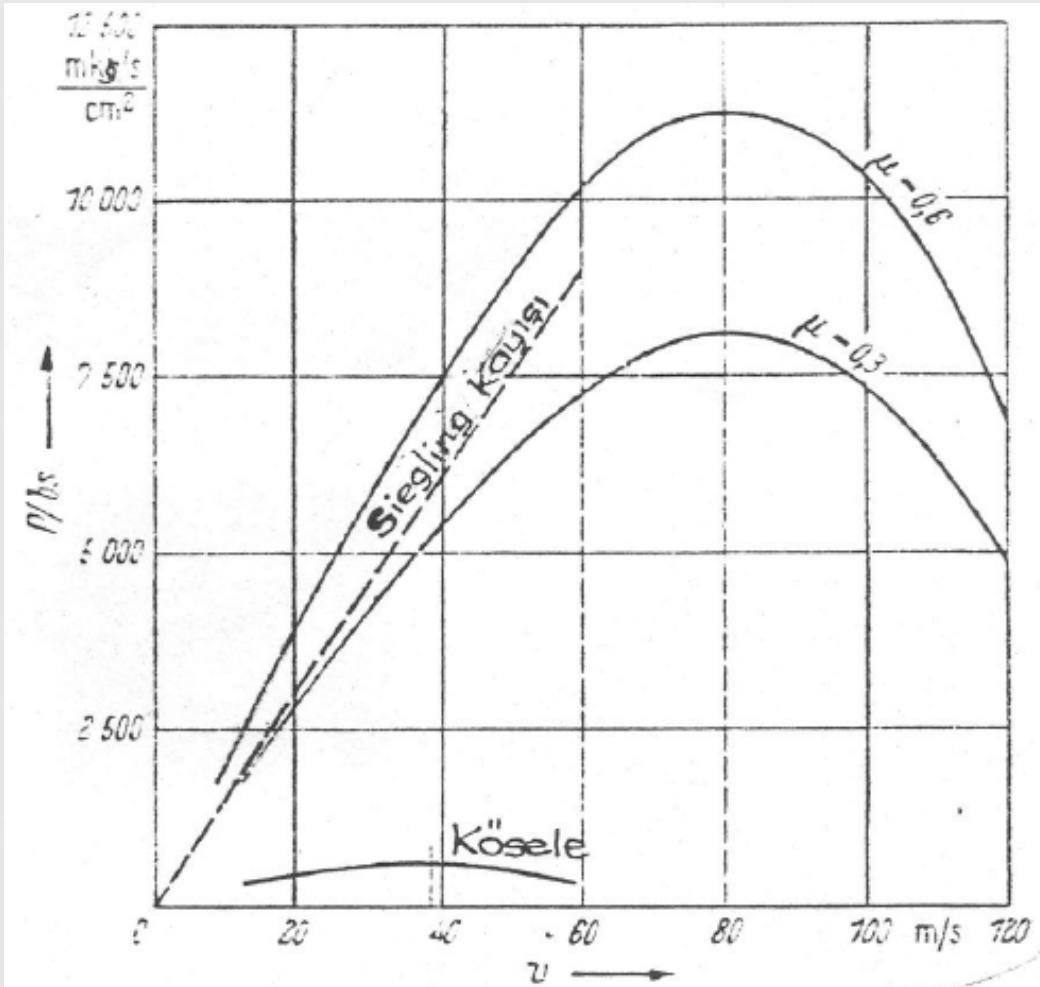
Düz Kayış Kasnak Ölçüleri

ZASNAK ÖLÇÜLERİ (DÜZ KAYIŞLAR)

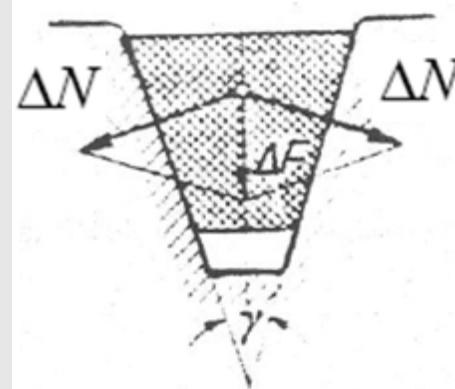
P/A gücünün v'ye bağlı değişimi

$A = b \cdot s$ kesidine orantılı
 $P/A = P / b \cdot s$ gücünün,
çok tabakalı polyamid
kayışlar için v çevre
hızına bağlı değişmesi.
 $\mu = 0,3$ ve $0,6$
sarım açısı $\beta = 180^\circ$

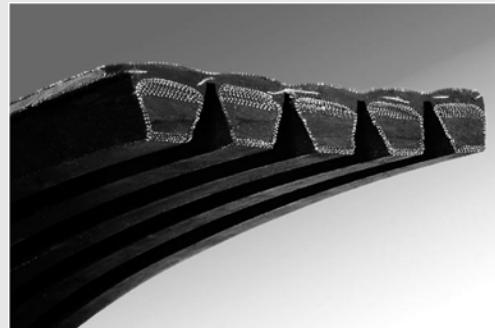
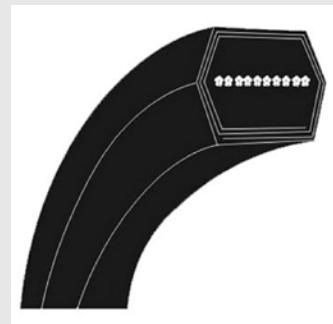
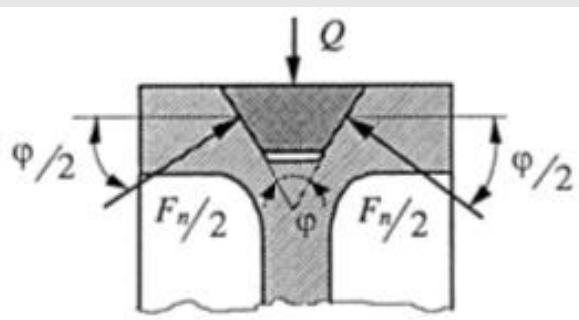
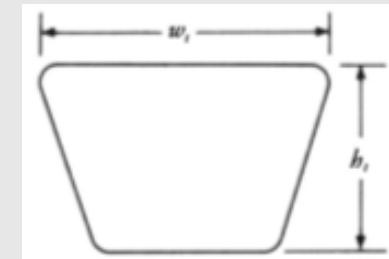

V- Kayış Mekanizmaları

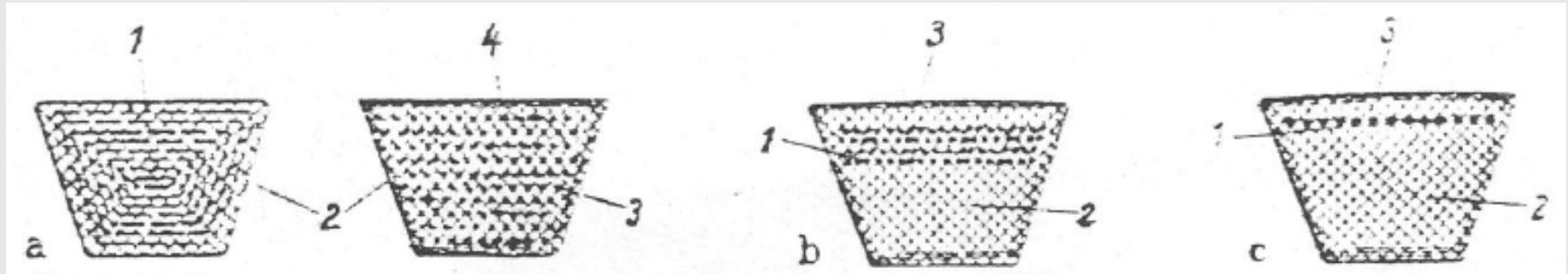
Kayışın yuvaya
şekil ve kuvvet
bağlı olması halinde
sürtünme katsayısı
 μ 'nın tayini için kuvvetler

$$\Delta N = \frac{\Delta F}{\sin \frac{\gamma}{2}}$$

V- Kayışlarının Yapısı

- a)** Tam dokuma V kayışı (1. Dokuma paketi, 2. Lastik, 3. Tekstil iplik, 4. Lastikli dokuma).
- b)** İplik paketli V-kayışı (1. Çekme iplik paketi, 2. Lastik gövde, 3. Lastik dokuma).
- c)** Kordlu V-kayışı (1. Kordlu dokuma, 2. Lastik gövde, 3. Lastikli dokuma).

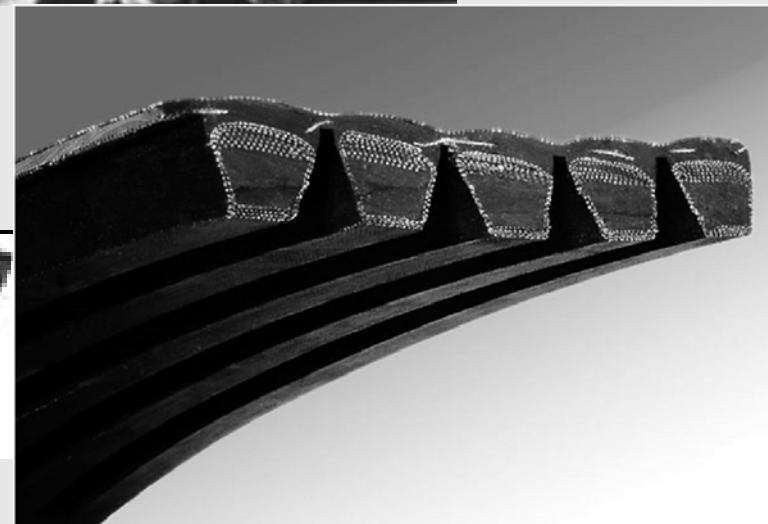
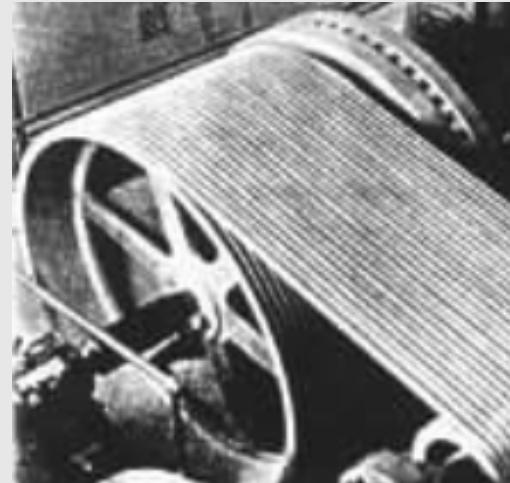
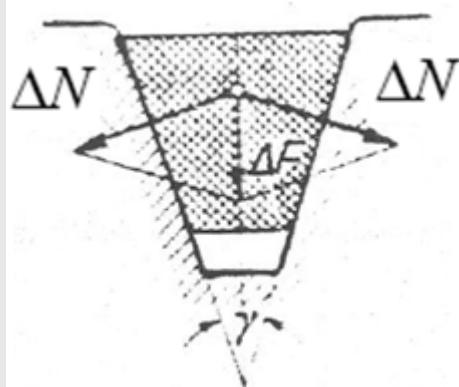
V- Kayış Mekanizmaları

ΔF : öngerilme kuvveti

ΔN : normal kuvvet

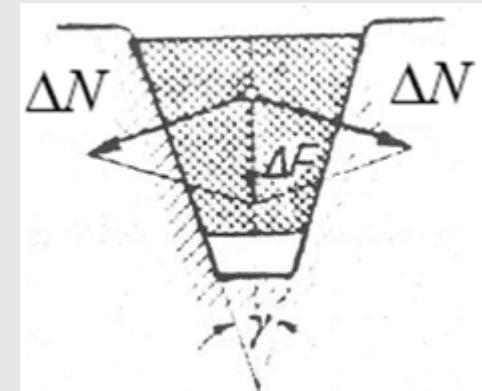
$\mu \Delta N$: sürtünme kuvveti

$$\Delta N = \frac{\frac{\Delta F}{2}}{\sin \frac{\gamma}{2}}$$

Çevre Kuvveti

$$\Delta F_u = 2\mu \Delta N = \frac{\mu}{\sin \frac{\gamma}{2}} \Delta F = \mu' \Delta F$$

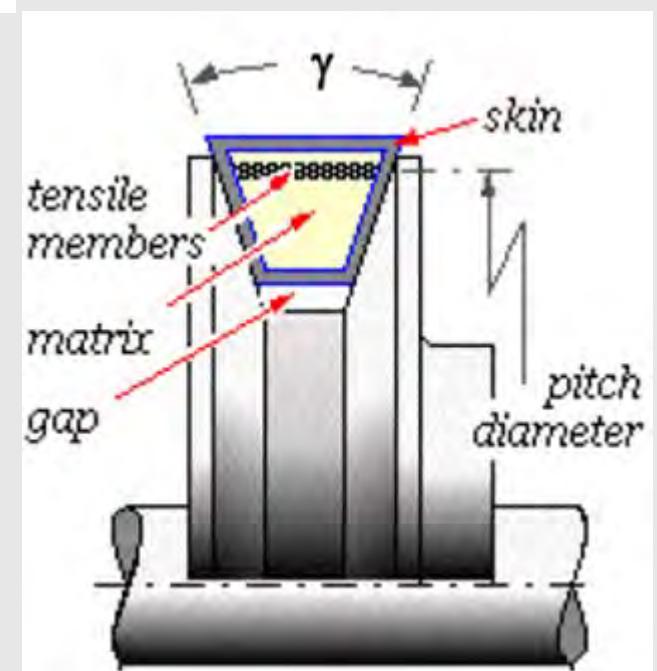

$$\Delta F_u = 2\mu \Delta N = (\mu / \sin(\gamma/2)) \Delta F$$

sürtünme katsayıısı

$$\mu' = \frac{\mu}{\sin \frac{\gamma}{2}}$$

$$\gamma = 34^\circ \text{ ve } 38^\circ ; \mu' \approx 3\mu$$

V-Kayış Özellikleri

Kayış ve kasnaklar standarttır.

Normal V kayışları (TS 198/1 - DIN 2215)

Normal V-kayışlarında $b/h \sim 1/1,6$.

Dar V-kayışlarında $b/h \sim 1/1,23$ 'dir.

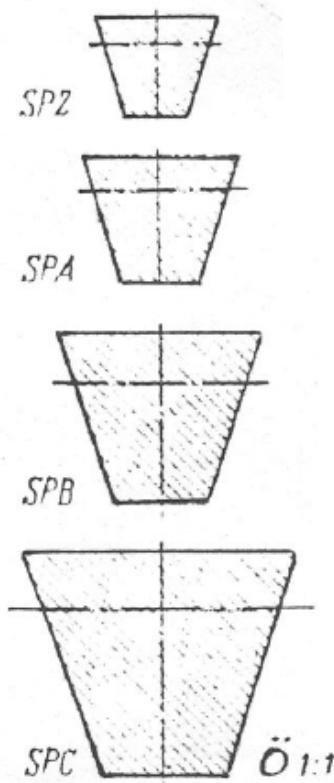
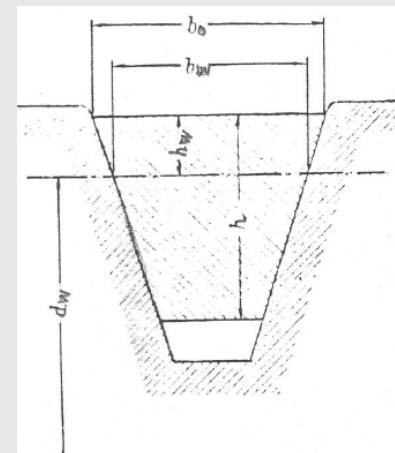

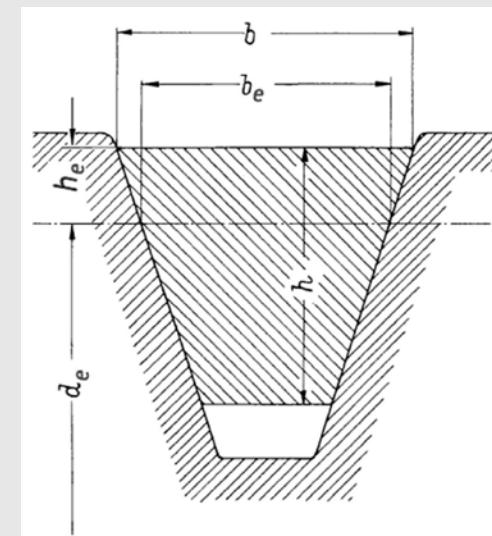
TABLE 1 - BELT PROPERTIES (corresponding to $f = 0.512$)

Section	SPZ	SPA	SPB	SPC	Y	Z	A	B	C	D
F (N)	3730	6235	9057	16585	318	734	3216	5535	9842	20080
M (Nm)	34.04	87.48	182.0	555.1	0.587	3.045	23.93	62.72	174.4	618.5
ρ (kg/m)	0.07283	0.1287	0.2037	0.4123	0.03962	0.04678	0.09682	0.1666	0.2958	0.6035
m	12.8	13.0	13.4	13.8	11.11	11.11	11.11	11.11	11.11	11.11
L_0 (mm)	1592	2278	3204	5070	466	780	1717	2266	3653	6112
Δ (mm)					6	8	11	14	19	24

Normal V-kayışları

Genişlik/yükseklik oranı (b/h) 1,6 civarındadır.

Kesit	Tip	Genişlik (mm)	Üst genişlik (mm)	Yükseklik (mm)	Açı
	Z(0-M)	8.5	10	6	40°
	A	11	13	8	
	B	14	17	11	
	C	19	22	14	
	D	27	32	19	
	E	32	38	25	

Normal V-kayışı kesitinin önemli bir kısmının güç iletimine katılmadığını görülmüş ve daha uygun kesite sahip dar V-kayışlarına bırakmıştır.

Dar V-Kayışları

Genişlik/yükseklik oranı (b/h) 1,23 civarındadır. Eğilmeye karşı daha elastiktir. Daha küçük kasnak çaplarında kullanılabilirler, yer ve ağırlık tasarrufu sağlanır. 40 m/s hızlara çıkabilir.

(TS 198/4) DIN 7753'e göre standartlaştırılmıştır.

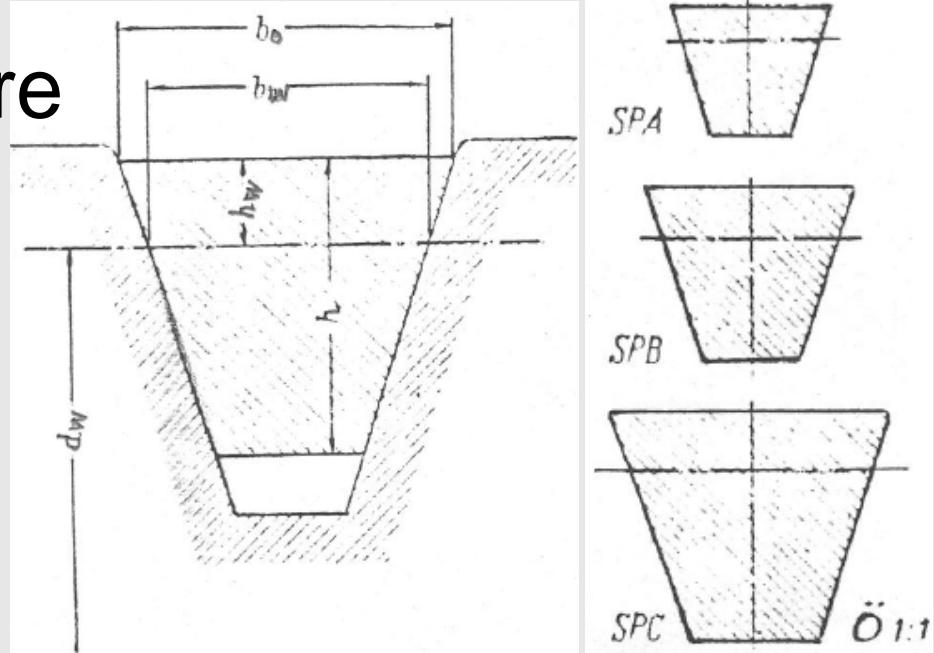
Kayış boyutları ve tipleri, şekilde verilmiştir.

TYPE	Kayış boyutları		
	Kesit	$b \times h$ (mm)	α
SPZ		10×8	40
SPA		13×10	40
SPB		17×14	40
SPC		22×18	40
3V/9N		9×8	40
5V/15N		15×13	40
8V/25N		25×23	40

Dar V-Kayışları

(TS 198/4) DIN 7753'e göre standartlaştırılmıştır.

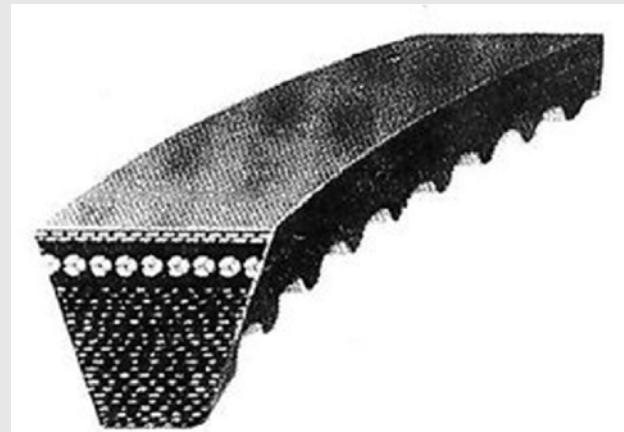
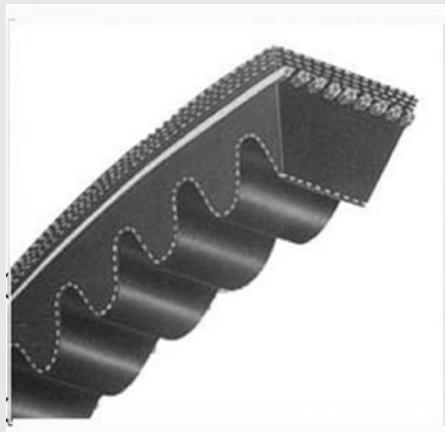
ISO standardına göre SPZ, SPA, SPB ve SPC olan kayış boyutları ve tipleri, şekilde verilmiştir.

Profil:	SPZ	SPA	SPB	SPC
$b_0 \approx$	9,7	12,7	16,3	22
$b_w =$	8,5	11	14	19
$h \approx$	8	10	13	18
$h_w \approx$	2	2,8	3,5	4,8

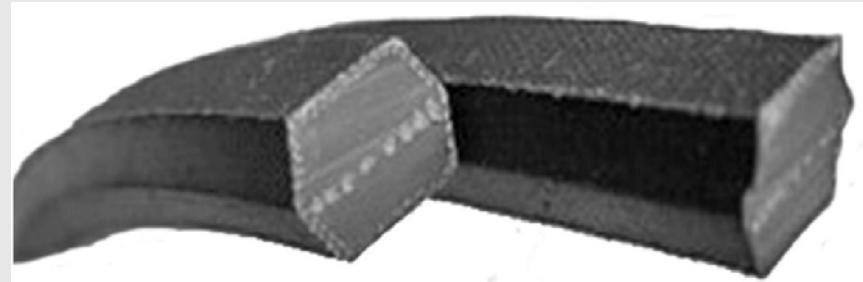
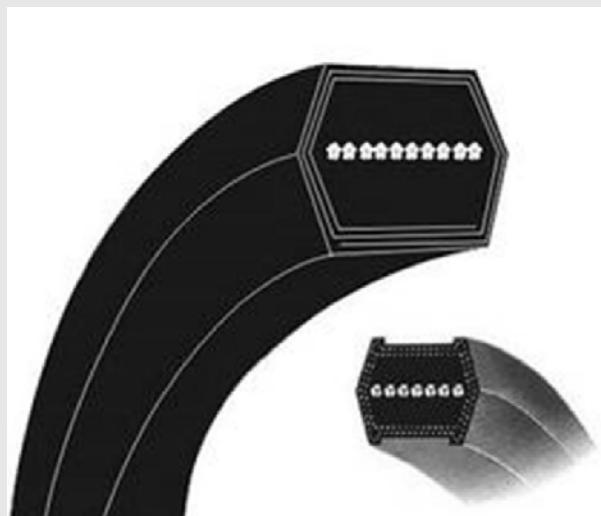
Çentikli V-kayışları

Bazı küçük kesitlerde V-kayışları içten çentikli olarak da yapılmaktadır. Çentikler kayışın eğilme elastikliğini arttırrı. Çentikli kayışlar çentiksiz olanlara göre daha küçük çaplı kasnaklarla kullanılabilirler. Güç iletim kapasiteleri %10...30 fazla olmasına karşın, yüksek hızlarda gürültülü çalışırlar.

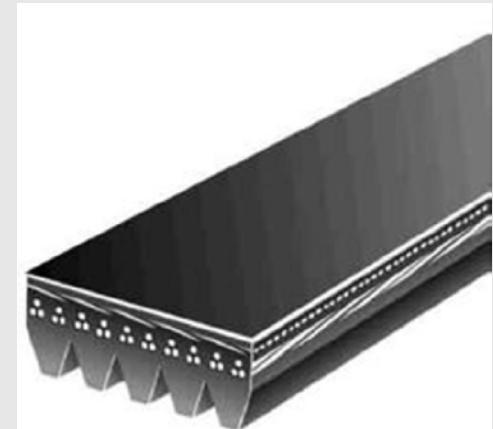
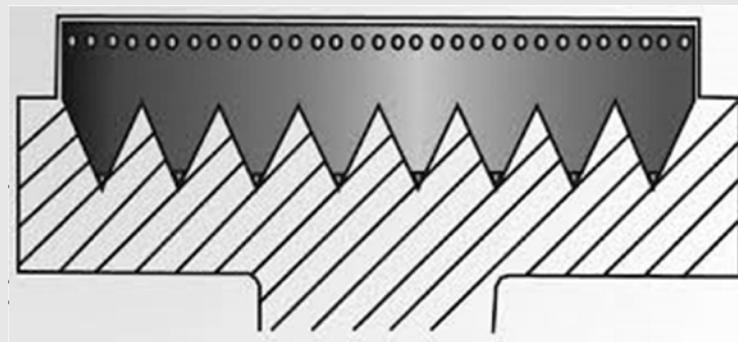
Çift profilli V-kayışları

Tek bir mekanizmada birden fazla kasnağın tahrik edilmesi söz konusu ise ve dönme yönü açısından da sınırlama varsa, çift profilli kayışlar kullanılabilir.

Özel Poly V-kayışları

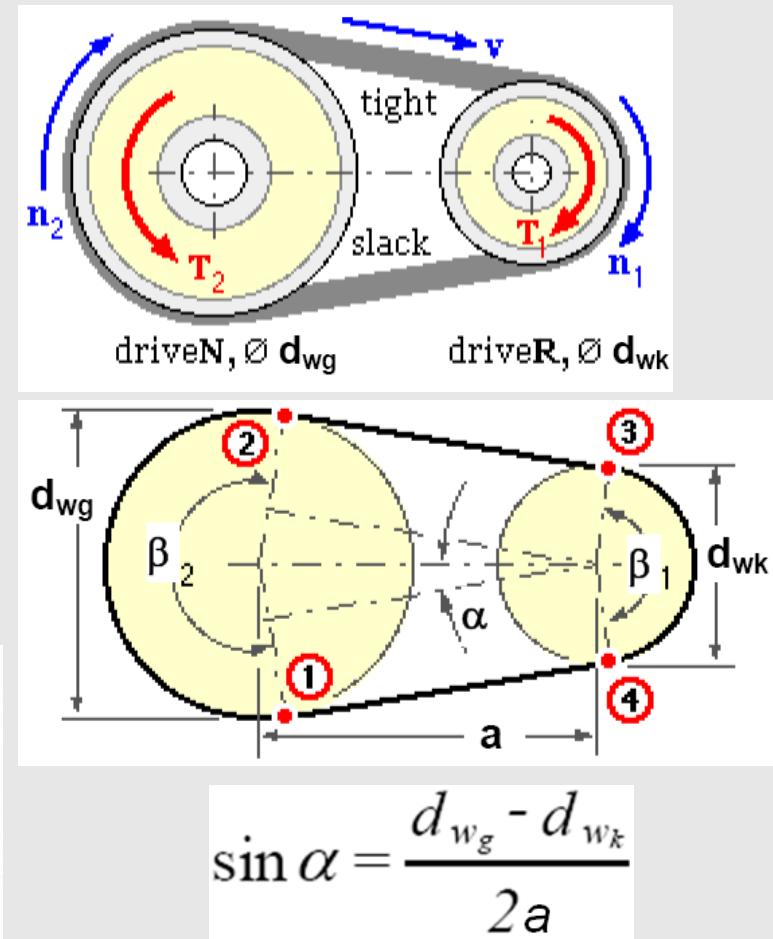
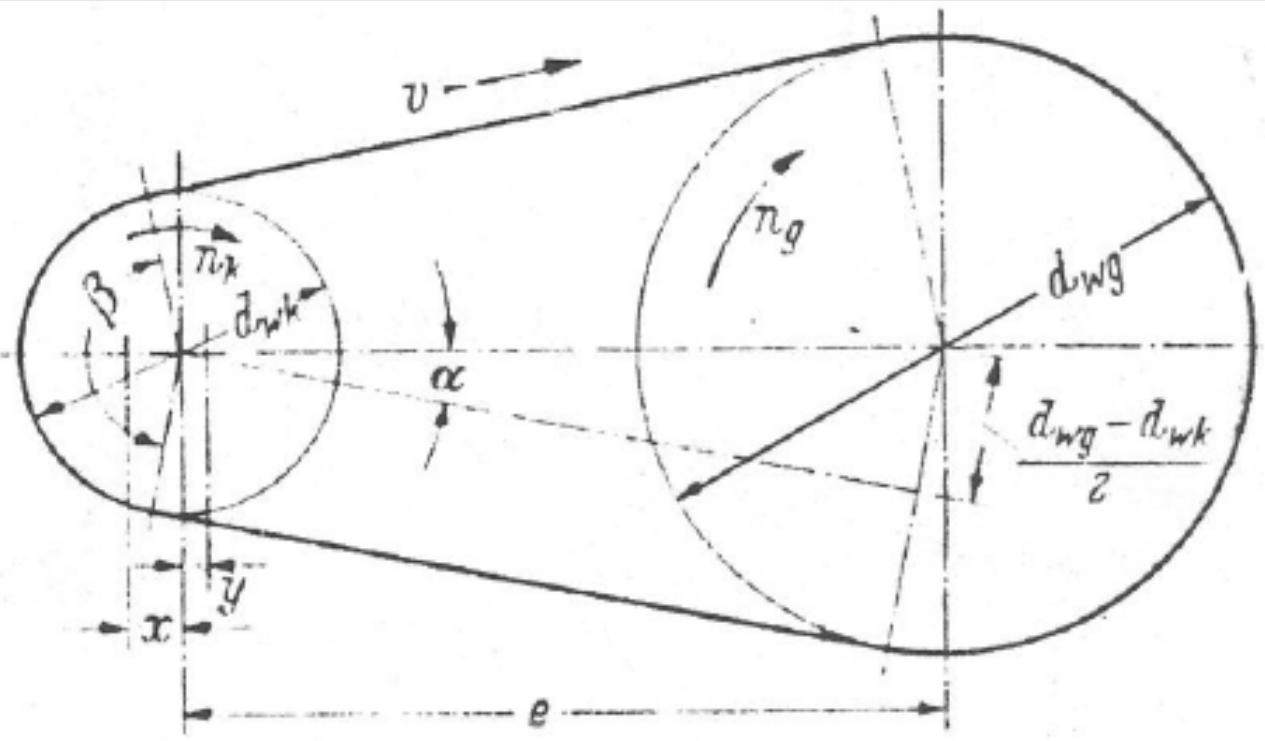
Bunlarda kayışın kasnak tarafına gelen yüzeyindeki yivler, kasnaktaki karşı yivlere oturarak sürtünme bağını arttıracı bir özellik kazandırır. Bu kayış sürtünme bağı artırılmış bir düz kayış gibi düşünülebilir. Poly V- kayışlarının J, L ve M ile gösterilen 3 standart kesiti vardır ve belirli boylarda kapalı imal edilirler.

V-Kayışı Boyutları

Sarım Açısı: $\beta = 180^\circ - 2\alpha$

$$\sin \alpha = \frac{d_{wg} - d_{wk}}{2e}$$

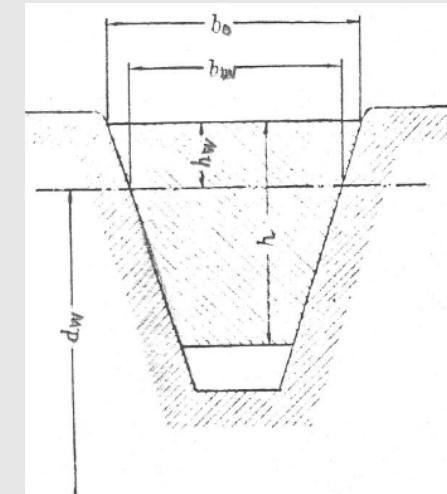
V-Kayışı Çalışma Uzunluğu

R20 norm uzunluklar 630...12500 mm arasında

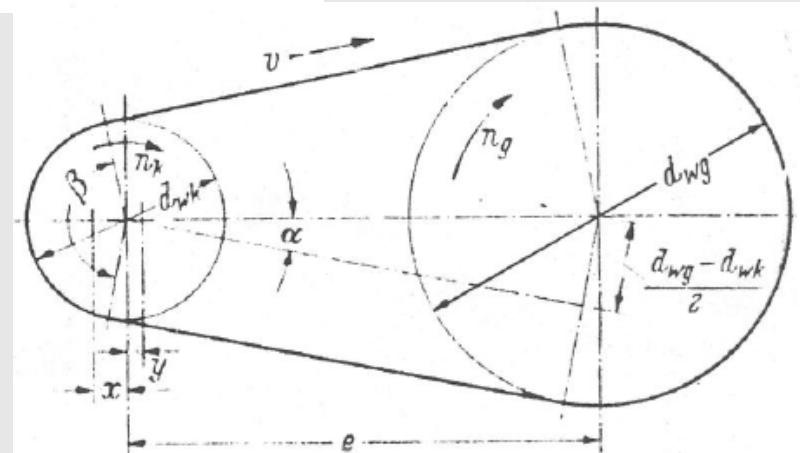
b_w : tarafsız eksendeki kayış genişliği

L_w : tarafsız eksendeki kayış uzunluğu,
öngerilme verildikten sonra ölçülür

$$L_w = 2e \cos \alpha + \frac{\pi}{2} (d_{w_g} + d_{w_k}) + \frac{\pi \alpha}{180} (d_{w_g} - d_{w_k})$$

kayış dış uzunluğu: $L_d = L_w + 2\pi h_w$

V-Kayışı yaklaşık uzunluğu

$$L_w \approx 2e + \frac{\pi}{2} (d_{wg} + d_{wk}) + \frac{(d_{wg} - d_{wk})^2}{4e}$$

$$e = p + \sqrt{p^2 - q}$$

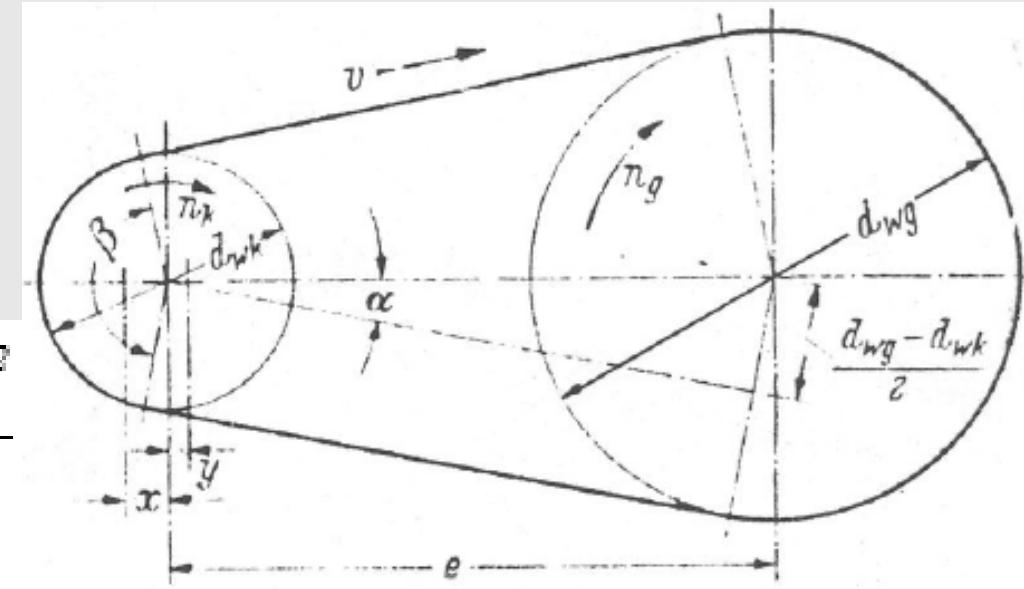
$$p = 0,25 L_w - 0,393 (d_{wg} + d_{wk})$$

$$q = 0,125 (d_{wg} - d_{wk})^2$$

$$e = 0,7 (d_{wg} + d_{wk}) \dots 2 (d_{wg} + d_{wk})$$

$x \geq 0,03 L_w$ gerdirmeye

$y \geq 0,015 L_w$ montaj

Kayış Sayısı :

$$z = \frac{P c_1}{P_N c_2 c_3}$$

P_N : güç değeri (cetvelden)

c_1 : yük faktörü

c_2 : açı faktörü

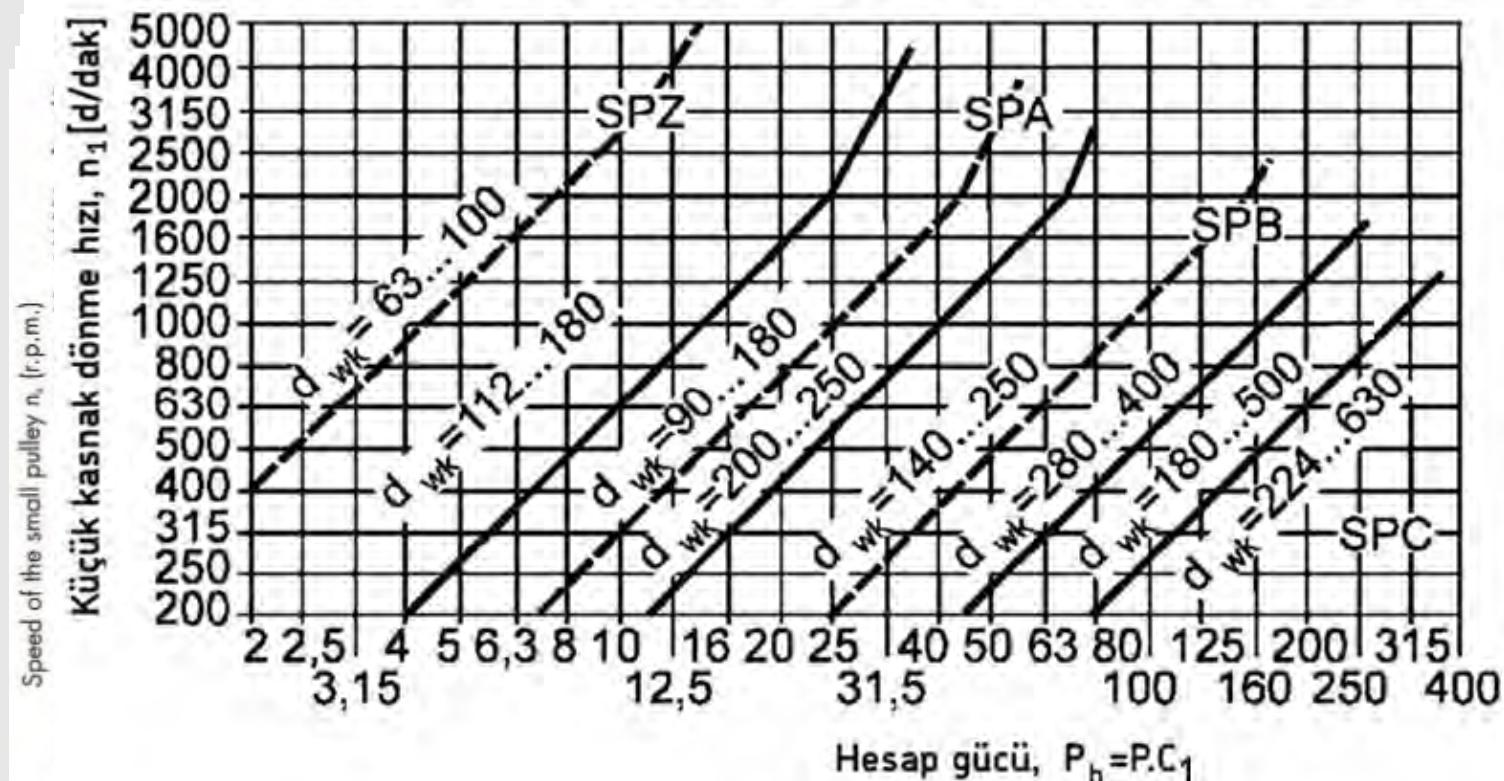
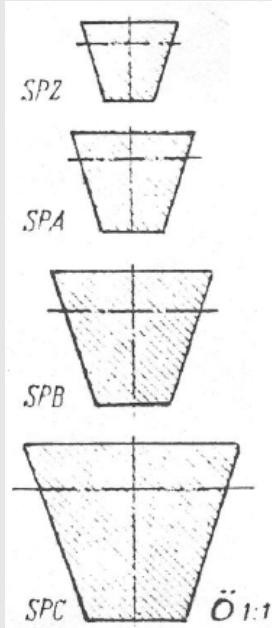
c_3 : uzunluk faktörü

P : iletilen toplam güç

Dar V-Kayış tipi ve d_{wk} üst değeri

Kayış tipi ve d_{wk} 'nın üst sınır değeri diyagramdan elde edilir. $F_A = (2 \dots 2,5) \cdot F_u$ alınır. $F_u = 2M_{d1}/d_{wk}$ 'dır.

$$z = \frac{P_{C_1}}{P_N C_2 C_3}$$

Dar V-Kayışı C_1 : yük faktörü

$$z = \frac{P_{C_1}}{P_N C_2 C_3}$$

A-Elektrik motorları:

Starter momenti ≤ 2 .

Motor ve Türbin:
(normal moment)

$n < 600$ d/dak

B-Elektrik motorları:

Starter momenti ≤ 2 .

Motor ve Türbin:
(normal moment)

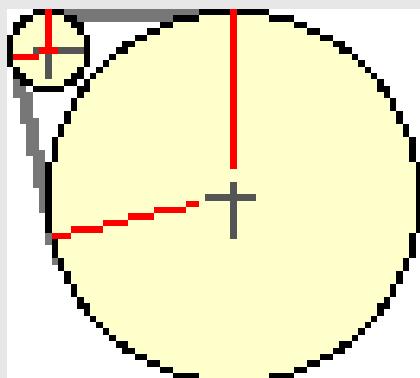
$n > 600$ d/dak

DIN 7753 e göre YÜK FAKTÖRÜ C_1 (V-KAYIŞLARI)

İş Makinası	Günlük çalışma zamanı (Saat)	Tahrik mak.	
		A	B
Hafif Tahrik : Radyal pompalar ve kom presörler, bandlı konveyörler (hafif yük) 10 BB'na kadar vantilatörler ve pompalar	10'a kadar 10.....16 16'nın üstü.	1 1,1 1,2	1,1 1,2 1,3
Orta Tahrik : Saç kesme makinası, presler zincirli ve bandlı konveyörler (Ağır yük) clockler, jeneratorler, tahrik makinaları, takım tezgahları, yıkama makinaları, mat baa makinaları, 10 BB üzerindeki vantilatör ve pompalar.	10'a kadar 10.....16 16'nın üstü.	1,1 1,2 1,3	1,2 1,3 1,4
Ağır Tahrik : Öğütme makinaları, pistonlu kompresörler, ağır yük konveyörleri, sonsuz vidalı taşıyıcılar, bandlı taşıyıcılar, kovalı lavatörler, kepçeli makinalar, asansörler, briket presleri, tekstil makinaları, kağıt makinaları, pistonlu pompalar, bıçıklar, tokmaklı öğütücüler.	10'a kadar 10.....16 16'nın üstü.	1,2 1,3 1,4	1,4 1,5 1,6
Çok ağır Tahrik : Ağır yüklü öğütme makinaları, taş kırıcılar, kalenderler, karıştırıcılar, çıraklılar vinçler.	10'a kadar 10.....16 16'nın üstü	1,3 1,4 1,5	1,5 1,6 1,8
■ A: Normal kalkış momentli, (nominal momentinin iki katına kadar) alternatif ve trifaze akım motorları, doğru akım motorları, içten yanmalı motorlar, türbinler ($n < 600$ d/dak.ının üstünde).			
■ B: Yüksek kalkış momentli elektrik mak., içten yanmalı motorlar...			

Dar V-Kayışı c_2 : açı faktörü

$$z = \frac{P_{c_1}}{P_N c_2 c_3}$$

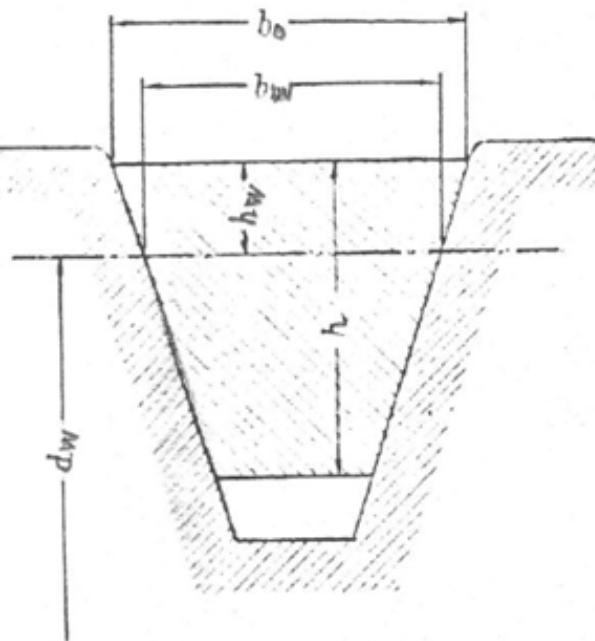
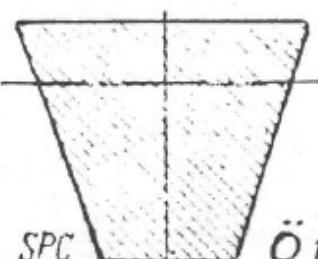
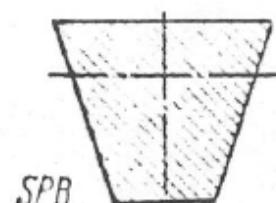
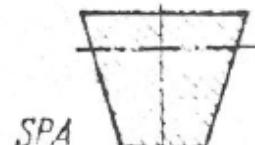
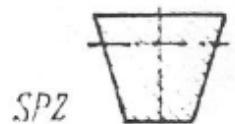

$\frac{d_{wg} - d_{wk}}{e}$	Sarılm açısı β	Açı faktörü c_2
0	180°	1
0,15	170°	0,98
0,35	160°	0,95
0,5	150°	0,92
0,7	140°	0,89
0,85	130°	0,86
1	120°	0,82
1,15	110°	0,78
1,3	100°	0,73
1,45	90°	0,68

Dar V-Kayışı C_3 : uzunluk faktörü

$$z = \frac{P_{C1}}{P_N C_2 C_3}$$

Profil:	SPZ	SPA	SPB	SPC
$b_0 \approx$	9,7	12,7	16,3	22
$b_w =$	8,5	11	14	19
$h \approx$	8	10	13	18
$h_w \approx$	2	2,8	3,5	4,8

Profil: L_w [mm]	SPZ	SPA	SPB	SPC
630	0,82			
710	0,84			
800	0,86	0,81		
900	0,88	0,83		
1000	0,90	0,85		
1120	0,93	0,87		
1250	0,94	0,89	0,82	
1400	0,96	0,91	0,84	
1600	1,00	0,93	0,86	
1800	1,01	0,95	0,88	
2000	1,02	0,96	0,90	
2240	1,05	0,98	0,92	0,83
2500	1,07	1,00	0,94	0,86
2800	1,09	1,02	0,96	0,88
3150	1,11	1,04	0,98	0,90
3550	1,13	1,06	1,00	0,92
4000		1,08	1,02	0,94
4500		1,09	1,04	0,96
5000			1,06	0,98
5600				1,08
6300				1,10
7100				1,12
8000				1,14
9000				1,08
10000				1,10
11200				1,12
12500				1,14

Dar V Kayış özellikleri

P_N : bir kayışın
taşiyabileceği
güç değeri (BG)

$$z = \frac{P_{c1}}{P_N c_2 c_3}$$

Profil SPZ						Profil SPA															
P_N: BG			$\beta=180^\circ$ ve $L_w=1600$ mm için küçük kasnağın $n_1(d/d)$ devir sayısında iletilecek P_N gücü						P_N												
d	w	i							d	w	i										
			200	400	700	950	1450	2800				200	400	700	950	1450	2800				
			1,00	0,27	0,47	0,73	0,93	1,27	1,97				1,00	0,58	1,02	1,60	2,01	2,74	4,97		
			63	1,20	0,29	0,53	0,83	1,03	1,47	2,36				90	1,20	0,64	1,15	1,81	2,31	3,19	4,95
			71	1,50	0,31	0,55	0,88	1,13	1,57	2,56				1,50	0,67	1,21	1,92	2,46	3,42	5,39	
			80	$\geq 3,00$	0,32	0,58	0,93	1,19	1,67	2,75				$\geq 3,00$	0,71	1,27	2,03	2,61	3,65	5,83	
			1,00	0,34	0,60	0,96	1,22	1,79	2,72				1,00	0,72	1,28	2,02	2,57	3,55	5,43		
			71	1,20	0,36	0,66	1,05	1,35	1,76	3,11				100	1,20	0,78	1,40	2,24	2,87	4,00	6,30
			80	1,50	0,38	0,69	1,10	1,42	2,00	3,31				$\geq 3,00$	0,84	1,47	2,35	3,02	4,23	6,74	
			90	$\geq 3,00$	0,39	0,72	1,15	1,49	2,10	3,50				1,00	0,88	1,58	2,52	3,23	4,50	7,06	
			1,00	0,42	0,75	1,20	1,55	2,17	3,54				112	1,20	0,94	1,71	2,74	3,53	4,96	7,87	
			71	1,20	0,44	0,81	1,30	1,68	2,37	3,94				1,50	0,97	1,77	2,85	3,68	5,18	8,31	
			80	$\geq 3,00$	0,47	0,84	1,35	1,75	2,48	4,13				$\geq 3,00$	1,00	1,53	2,96	3,83	5,41	8,75	
			90	1,00	0,50	0,92	1,47	1,90	2,69	4,44				1,00	1,05	1,91	3,06	3,94	5,52	8,62	
			100	1,20	0,53	0,97	1,57	2,04	2,89	4,83				1,50	1,11	2,02	3,28	4,24	5,97	9,50	
			100	$\geq 3,00$	0,56	1,03	1,62	2,10	3,00	5,02				125	1,17	2,16	3,50	4,54	6,43	10,4	
			112	1,00	0,59	1,08	1,74	2,26	3,20	5,30				1,00	1,24	2,28	3,86	4,75	6,67	10,4	
			112	1,20	0,62	1,13	1,84	2,39	3,41	5,69				140	1,20	1,31	2,40	3,90	5,05	7,12	11,3
			112	$\geq 3,00$	0,64	1,19	1,94	2,52	3,61	6,08				1,50	1,34	2,47	4,01	5,19	7,35	11,7	
			125	1,00	0,69	1,27	2,06	2,69	3,81	6,30				1,00	1,50	2,77	4,49	5,80	8,16	12,6	
			125	1,20	0,72	1,33	2,16	2,81	4,01	6,69				160	1,20	1,57	2,89	4,71	6,10	8,62	13,4
			125	$\geq 3,00$	0,75	1,38	2,21	2,88	4,11	6,89				1,50	1,60	2,96	4,82	6,25	8,84	13,9	
			130	1,00	0,80	1,48	2,41	3,13	4,45	7,34				130	1,20	1,76	3,25	5,29	6,84	9,61	14,5
			130	1,20	0,83	1,53	2,50	3,26	4,66	7,73				130	1,50	1,86	3,44	5,62	7,29	10,3	15,8
			130	$\geq 3,00$	0,85	1,59	2,55	3,33	4,76	7,93				$\geq 3,00$	1,89	3,50	5,73	7,44	10,5	16,3	
			140	1,00	0,92	1,71	2,80	3,64	5,18	8,45				140	1,20	2,02	3,73	6,07	7,86	11,0	16,2
			140	1,20	0,95	1,77	2,89	3,77	5,39	8,87				160	1,20	2,08	3,86	6,29	8,16	11,5	17,1
			140	$\geq 3,00$	0,98	1,82	2,99	3,90	5,59	9,26				180	1,20	2,11	3,92	6,40	8,31	11,7	17,5
			160	1,00	1,09	2,02	3,31	4,31	6,13	9,58				160	1,20	2,32	4,30	7,00	9,06	12,6	17,9
			160	1,20	1,12	2,08	3,41	4,44	6,33	10,3				160	1,20	2,38	4,43	7,22	9,36	13,1	18,7
			160	$\geq 3,00$	1,15	2,11	3,46	4,51	6,44	10,5				180	1,50	2,42	4,49	7,33	9,50	13,3	19,2
			180	1,00	1,25	2,33	3,81	4,96	7,05	11,1				180	1,20	2,65	4,91	8,00	10,3	14,3	19,2
			180	1,20	1,28	2,39	3,91	5,10	7,25	11,5				200	1,20	2,71	5,04	8,21	10,6	14,8	20,1
			180	$\geq 3,00$	1,31	2,41	3,96	5,16	7,36	11,7				200	1,50	2,74	5,10	8,32	10,8	15,0	20,5

Dar V Kayış Özellikleri

P_N : bir kayışın taşıyabileceği güç değeri (BG)

$$z = \frac{P_{c1}}{P_N C_2 C_3}$$

Profil SPB

$\beta = 180^\circ$ ve $L_w = 3550$ mm
için küçük kasnağın
 $n_1(d/d)$ devir sayısında
iletilecek P_N (BG)

d [mm]	i	gücü					
		200	400	700	950	1450	2800
140	1,00	1,46	2,61	4,10	5,20	7,06	9,72
	1,20	1,59	2,87	4,57	5,83	8,02	11,6
	1,50	1,66	3,01	4,80	6,15	8,50	12,5
	$\geq 3,00$	1,73	3,14	5,03	6,46	8,98	13,4
160	1,00	1,86	3,35	5,33	6,80	9,31	12,9
	1,20	1,99	3,62	5,80	7,43	10,3	14,8
	1,50	2,05	3,75	6,03	7,75	10,8	15,7
	$\geq 3,00$	2,12	3,88	6,26	8,06	11,2	16,7
180	1,00	2,25	4,06	6,54	8,37	11,5	15,8
	1,20	2,38	4,35	7,01	9,00	12,5	17,6
	1,50	2,44	4,48	7,24	9,32	12,9	18,6
	$\geq 3,00$	2,51	4,62	7,47	9,63	13,4	19,5
200	1,00	2,63	4,81	7,74	9,92	13,6	18,2
	1,20	2,76	5,08	8,20	10,6	14,6	20,1
	1,50	2,83	5,21	8,43	10,9	15,1	21,0
	$\geq 3,00$	2,90	5,34	8,66	11,2	15,5	21,9
224	1,00	3,09	5,68	9,15	11,7	16,1	20,6
	1,20	3,22	5,94	9,61	12,4	17,0	22,4
	1,50	3,29	6,07	9,84	12,7	17,5	23,4
	$\geq 3,00$	3,36	6,21	10,1	13,0	18,0	24,3
250	1,00	3,59	6,60	10,7	13,6	18,6	22,3
	1,20	3,72	6,87	11,1	14,3	19,5	24,2
	1,50	3,78	7,00	11,3	14,0	20,0	25,1
	$\geq 3,00$	3,85	7,13	11,6	14,9	20,5	26,1
280	1,00	4,15	7,66	12,4	15,8	21,3	23,3
	1,20	4,28	7,92	12,8	16,4	22,2	25,1
	1,50	4,35	8,05	13,0	16,7	22,7	26,1
	$\geq 3,00$	4,41	8,19	13,3	17,1	23,2	27,0
315	1,00	4,80	8,87	14,3	18,2	24,2	
	1,20	4,93	9,13	14,8	18,8	25,1	
	1,50	5,00	9,27	15,0	19,2	25,6	
	$\geq 3,00$	5,07	9,40	15,2	19,5	26,1	
355	1,00	5,54	10,2	16,4	20,8	27,1	
	1,20	5,67	10,5	16,9	21,5	28,1	
	1,50	5,74	10,8	17,1	21,8	28,6	
	$\geq 3,00$	5,80	10,8	17,4	22,1	29,0	
400	1,00	6,36	11,7	18,8	23,6	29,9	
	1,20	6,49	12,0	19,2	24,3	30,9	
	1,50	6,56	12,1	19,5	24,6	31,4	
	$\geq 3,00$	6,62	12,3	19,7	24,9	31,8	

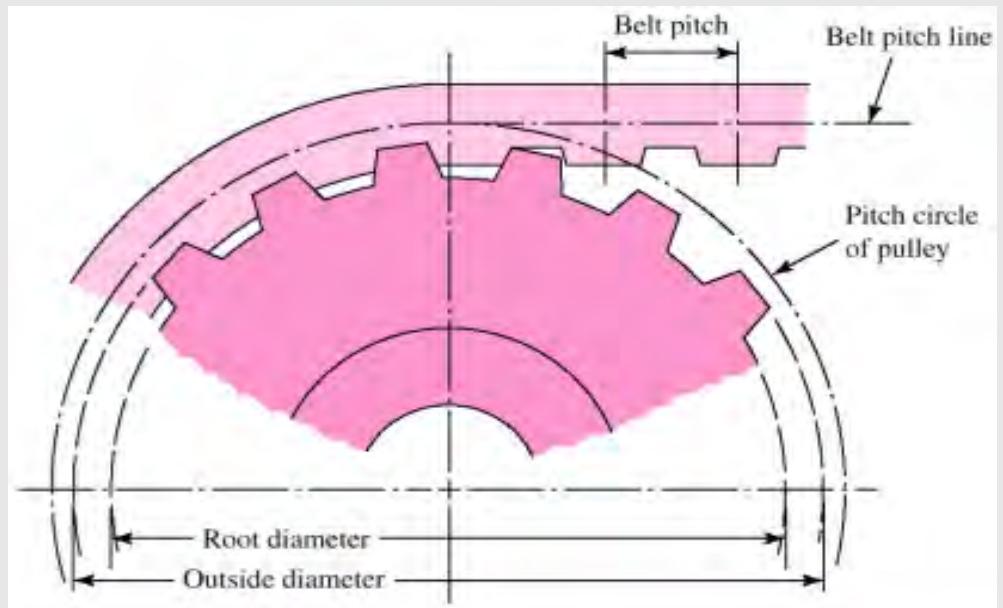
Profil SPC

$\beta = 180^\circ$ ve $L_w = 5600$ mm
için küçük kasnağın
 $n_1(d/d)$ devir sayısında
iletilecek P_N (BG)

d [mm]	i	gücü					
		200	400	700	950	1450	2800
224	1,00	3,94	7,05	11,0	13,8	18,0	18,2
	1,20	4,26	7,70	12,2	15,4	20,3	20,7
	1,50	4,42	8,03	12,8	16,2	21,5	23,0
	$\geq 3,00$	4,59	8,35	13,3	16,9	22,7	25,3
250	1,00	4,75	8,58	13,5	17,0	22,0	18,5
	1,20	5,08	9,23	14,7	18,5	24,4	23,0
	1,50	5,24	9,55	15,2	19,3	25,6	25,3
	$\geq 3,00$	5,40	9,88	15,8	20,1	26,8	27,6
280	1,00	5,68	10,3	16,0	20,5	26,4	19,2
	1,20	6,01	11,0	17,5	22,1	28,8	23,7
	1,50	6,17	11,3	18,0	22,8	30,0	26,0
	$\geq 3,00$	6,33	11,6	18,6	23,6	31,1	18,3
315	1,00	6,76	12,3	19,5	24,5	31,1	
	1,20	7,08	13,0	20,7	26,0	33,4	
	1,50	7,24	13,3	21,2	26,8	34,6	
	$\geq 3,00$	7,41	13,6	21,8	27,6	35,8	
355	1,00	7,97	14,6	23,1	28,8	35,7	
	1,20	8,30	15,2	24,2	30,3	38,1	
	1,50	8,46	15,6	24,8	31,1	39,3	
	$\geq 3,00$	8,62	15,9	25,3	31,9	40,5	
400	1,00	9,33	17,1	26,9	33,3	40,0	
	1,20	9,65	17,7	28,0	34,9	42,4	
	1,50	9,81	18,0	28,6	35,6	43,6	
	$\geq 3,00$	9,98	18,4	29,2	36,4	44,8	
450	1,00	10,8	19,8	31,0	38,0	43,6	
	1,20	11,1	20,4	32,1	39,5	45,9	
	1,50	11,3	20,8	32,7	40,3	47,1	
	$\geq 3,00$	11,5	21,1	33,3	41,1	48,3	
500	1,00	12,3	22,4	34,9	42,2	45,6	
	1,20	12,6	23,1	36,0	43,7	48,0	
	1,50	12,8	23,4	36,6	44,5	49,2	
	$\geq 3,00$	12,9	23,8	37,2	45,3	50,3	
560	1,00	14,0	25,6	39,3	46,6	46,0	
	1,20	14,4	26,2	40,4	48,1	48,3	
	1,50	14,5	26,5	41,0	48,9	49,5	
	$\geq 3,00$	14,7	26,9	41,6	49,7	50,7	
630	1,00	16,0	29,1	44,0	50,8		
	1,20	16,4	29,8	45,1	52,3		
	1,50	16,5	30,1	45,7	53,1		
	$\geq 3,00$	16,7	30,4	46,3	53,9		

Dişli Kayış Mekanizmaları

Dişli Kayış ile
Kuvvet İletimi

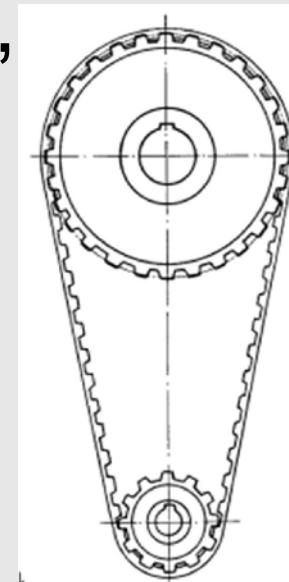
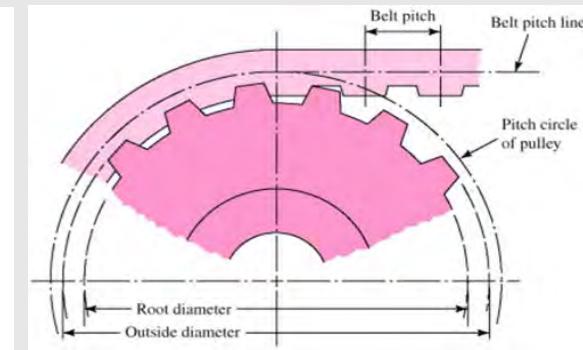

Service	Designation	Pitch p , in
Extra light	XL	$\frac{1}{5}$
Light	L	$\frac{3}{8}$
Heavy	H	$\frac{1}{2}$
Extra heavy	XH	$\frac{7}{8}$
Double extra heavy	XXH	$1\frac{1}{4}$

Dişli Kayış

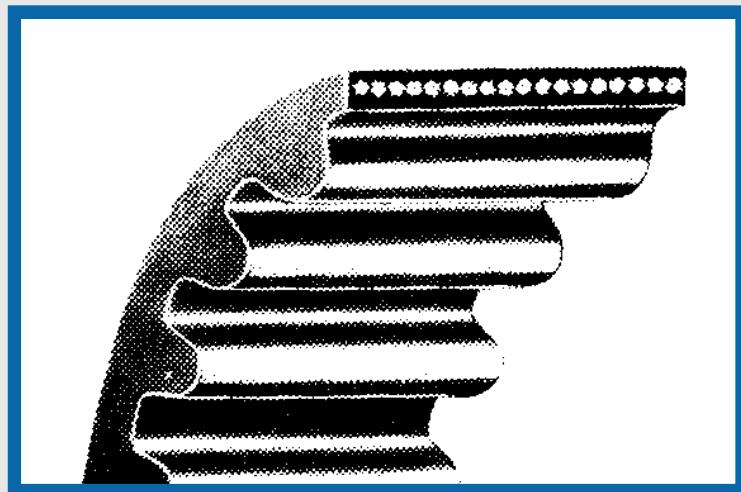
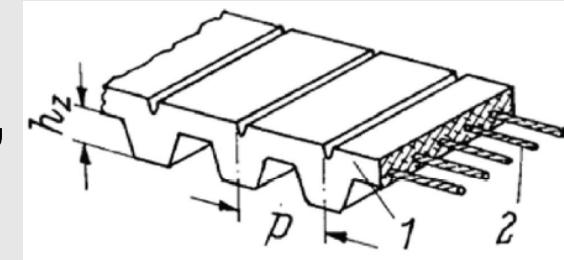
Çalışma Prensibi:

Dişli kayışlar şekil bağlı mekanizmalardır. Kayışların üstün taraflarıyla (Hafiflik, yüksek çevresel hızlar, yağlama gerektirmemeleri vb.), zincirlerin üstün tarafları (Kayma olmaması, düşük ön gerilmeler vb.) dişli kayışlarda toplanmıştır. Çevre kuvveti, dişli çark mekanizmalarında olduğu gibi dişli kasnak üzerindeki dişler tarafından iletilir.

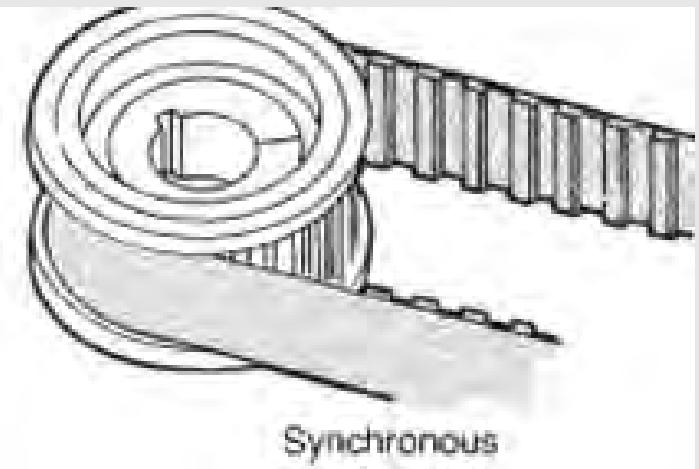

Dişli Kayış ve Kasnakların Yapısı

Kayış, üzerinde dişler bulunan kayış, mukavemet verici elyaf ve koruyucu yanaklardan meydana gelir. Kayış, hassas olarak dökülkerek volkanize edilir.

Notched V

Synchronous

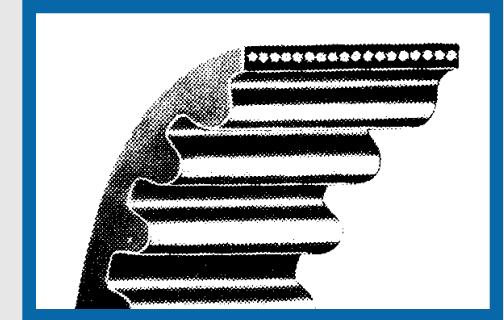
Dişli Kayış Malzemesi

Dişli kayışda: Yüksek evsaflı, kesme mukavemeti yüksek, çeşitli ortamlarda stabil neopren karışımı veya plastik malzemeler (Polyüretan),

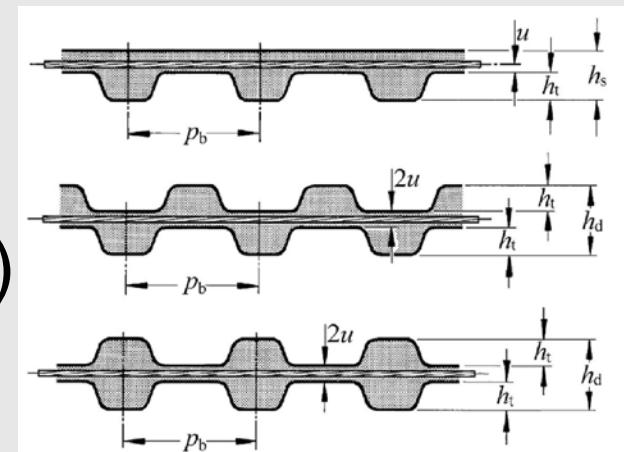
Mukavemet verici elyafda: helisel sarılmış çelik veya cam elyafı,

Yanaklarda: Sürtünmeye mukavim polyamid (Naylon) kullanılır.

Dişli Kayış

Kayışlar genel olarak sonsuz uzunlukta imal edilmekle birlikte özel olarak belirli çaplarda sonlu kayışlar da imal edilir. Sonsuz kayışlar kaynatılarak birleştirilir. Kayışlar, tek taraflı olduğu gibi çift taraflı da imal edilirler. Dişli kayışların ölçütleri ISO 5294/ TSE 5160 standartlarında belirlenmiştir. Bu dişli kayışların dişleri trapez şeklindedir. (T5, T10, T20, MXL, XL, L, H, XH, XXH)

Dişli Kayışlarının Özellikleri

150 kW a kadar kullanılabilirler.

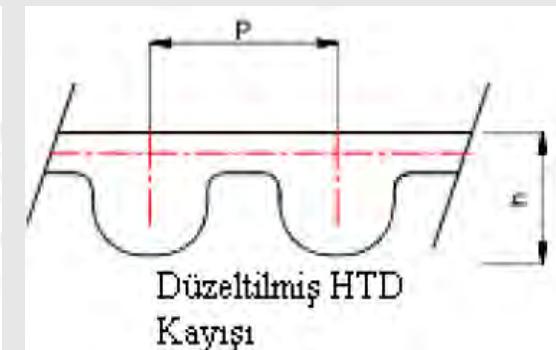
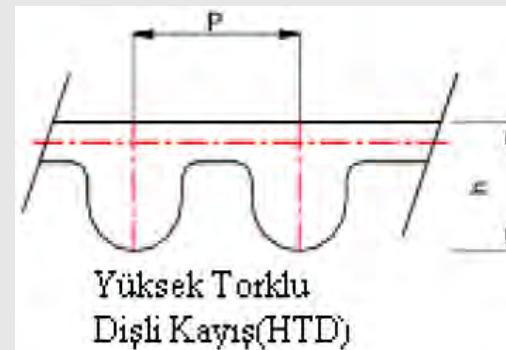
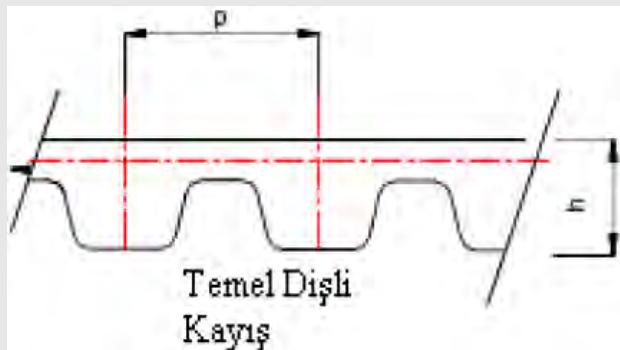
Çevre hızları 40...45 m/sn ye kadar çıkabilir.

Gerekli gerginlik miktarı küçüktür, bu nedenle yataklara daha küçük kuvvetler gelir.

Mekanik kayıplar çok azdır. (verim: %98...99)

Diğer kayışlara göre daha yüksek maliyetlidir.

(MXL, XL, L, H, XH, XXH, 3M, 5M, 8M, 14M, 20M)

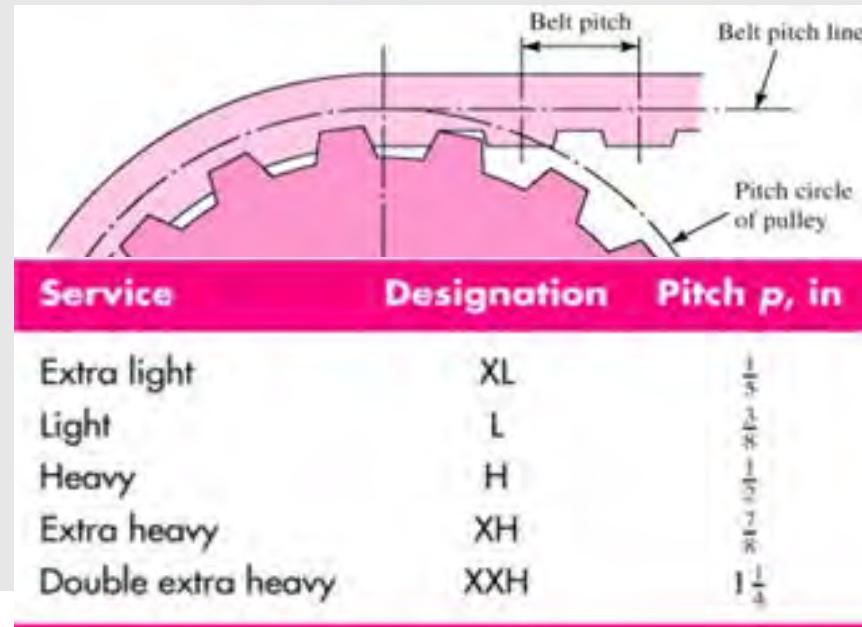

Dişli Kayışlar

Dişli Kayışlar metrik ve inch olarak boyutlandırılmaktadır.

Dişli Kayışlarının Ana Büyüklükleri:

Kayışın Tipi		Uzunluk L_w	Genişlik Aralığı b	Diş Sayısı Z
	Hatvesi t			
T5	5	mm inch	mm	mm
T10	10		150-1215	6-50
T20	20		260-1960	10-100
XL		1/5	2000-4000	25-140
L		3/8	152-660	6-10
H		1/2	314-1524	12-25
XH		7/8	609-4318	20-76
XXH		1 1/4	1289-4545	50-100
			1778-4572	56-144

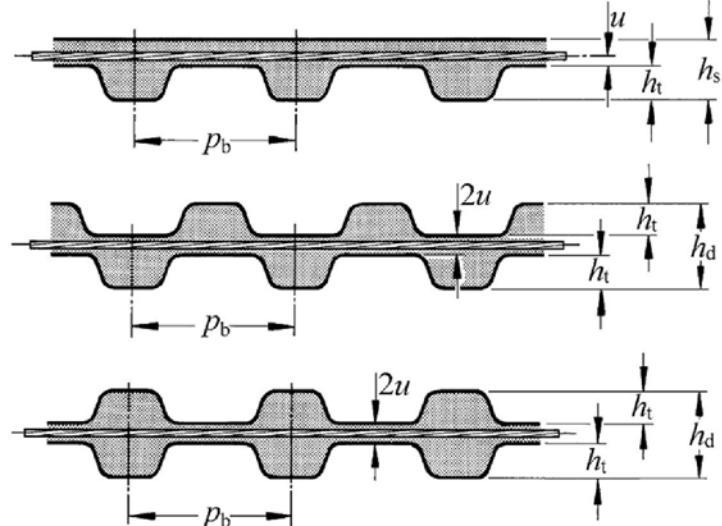

Dişli Kayış

Standart boyutları

Metrik ölçüler.

Kayış sembolü	p_b mm	h_s mm	h_t mm	h_d mm	u mm	
T 2	2,0	1,1	0,5	—	0,3	—
T 2,5	2,5	1,3	0,7	2,0	0,3	DIN 7721
T 5	5,0	2,2	1,2	3,4	0,5	DIN 7721
T 10	10,0	4,5	2,5	7,0	1,0	DIN 7721
T 20	20,0	8,0	5,0	13,0	1,5	DIN 7721

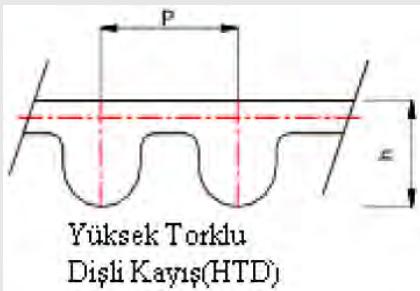

Kayış sembolü	p_b inç	p_b mm	h_s mm	h_t mm	h_d mm	u mm	
MXL	0,08	2,023	1,140	0,510	1,530	0,225	DIN ISO 5296
XL	1/5	5,080	2,300	1,270	3,050	0,225	DIN ISO 5296
L	3/8	9,525	3,600	1,910	4,580	0,380	DIN ISO 5296
H	1/2	12,700	4,300	2,290	5,950	0,685	DIN ISO 5296
XH	7/8	22,225	11,200	6,350	15,490	1,395	DIN ISO 5296
XXH	1 1/4	31,750	15,700	9,530	22,100	1,520	DIN ISO 5296

inch
boyutlar

Düzeltilmiş HTD dişli kayış

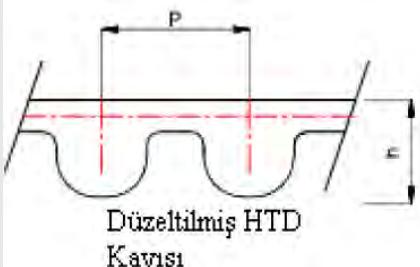
Trapez profiline yuvarlatmalara gidilerek HTD kayışı olarak bilinen kayışlar elde edilmiştir. Diş yüzeyi daha büyük olduğundan 1000 kW'a kadar güç aktarabilir. Metrik adımla (3, 5, 8, 10, 14, 20 mm) temsil edilir. (3M, 5M, 8M, 14M, 20M)

Yüksek Torklu
Dişli Kayış(HTD)

Kayış Kodu	Anlam	Adım mm	Mevcut Kayış Genişlikleri mm
3M	3 mm yüksek tork iletimi	3	6 9 15
5M	5 mm yüksek tork iletimi	5	9 15 25
8M	8 mm yüksek tork iletimi	8	20 30 50 85
14M	14 mm yüksek tork iletimi	14	40 55 85 115 170
20M	20 mm yüksek tork iletimi	20	115 170 230 290 340

HTD dişli kayışı ölçülerİ

Düzeltilmiş HTD
Kayışı

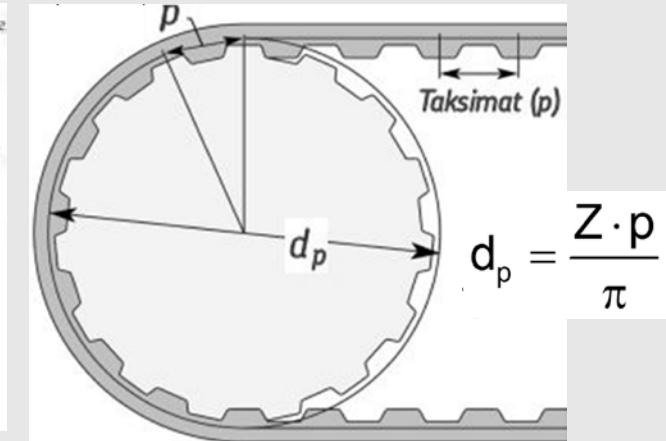
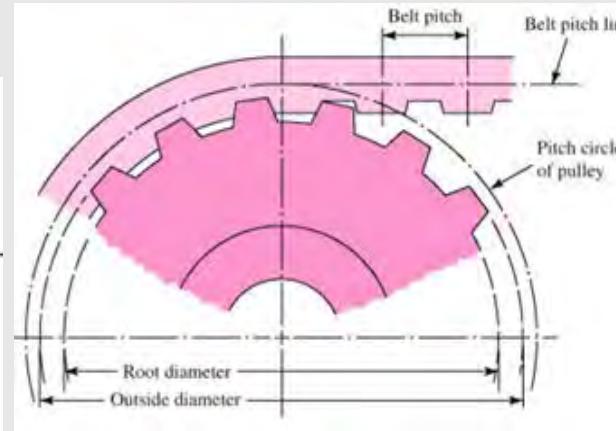
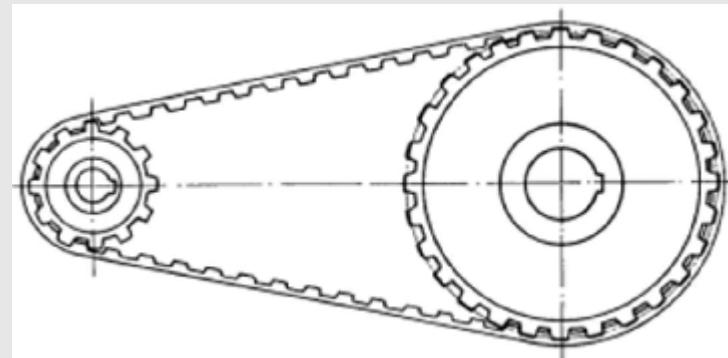
Dişli Kayış Kasnakları

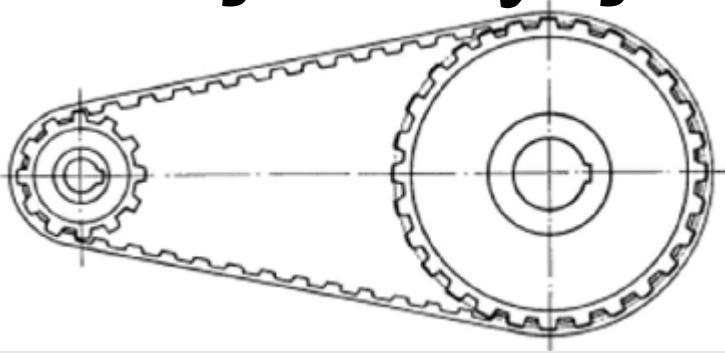
Kasnaklar, kullandıkları yere göre çelik, dökme demir, hafif metaller veya suni malzemelerden (plastik malzeme) imal edilirler. Kasnak üzerindeki dişler çok hassas olarak minimum yüzey pürüzlülüğü ile işlenmelidir. Bu yüzeyler form freze veya yuvarlanma методу ile imal edilir ve taşlanır. Kayışların kasnaktan çıkışmasına mani olmak için kasnakların iki yanı ince saçlarla sınırlandırılır.

Dişli Kayış boyutları

Dişli kayışlarının hesabı, dişli çark mekanizmaları ile V-kayışlarının hesabının bir karışımıdır. Dişli çark mekanizmaları ile benzerlik kurularak hatve (adım), modül, taksimat dairesi çapı (etki çapı), diş sayısı parametreleri kullanılarak, gerekli kayış uzunluğu ve eksen mesafesi bulunur.

Dişli Kayış eksen mesafesi

Çevrim oranı : $i = \frac{n_1}{n_2} = \frac{z_2}{z_1} = \frac{z_g}{z_k}$

Etki çapı :

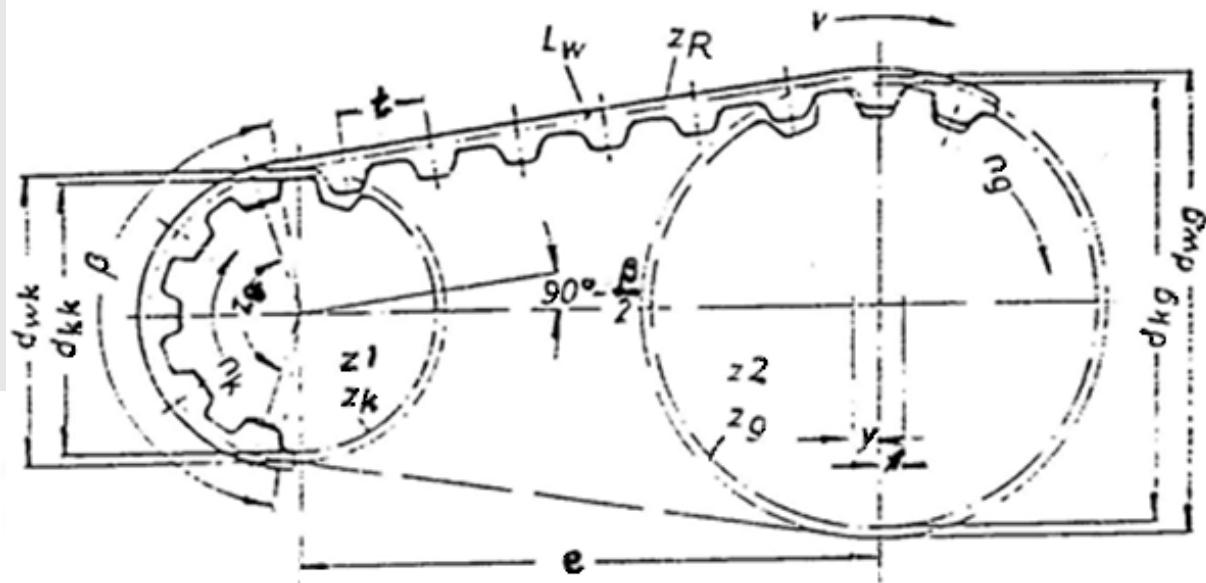
Küçük kasnak : $d_{wk} = \frac{z_k t}{\pi}$ [mm]

Büyük kasnak : $d_{wg} = \frac{z_g t}{\pi}$ [mm]

Eksen mesafesi e :

Alt sınır : $e > 0,5 (d_{wk} + d_{wg}) + 15$ [mm]

Üst sınır : $e < 2 (d_{wk} + d_{wg})$ [mm]

Bu e değeri tablodan veya yaklaşık (p,q) ile hesaplanabilir.

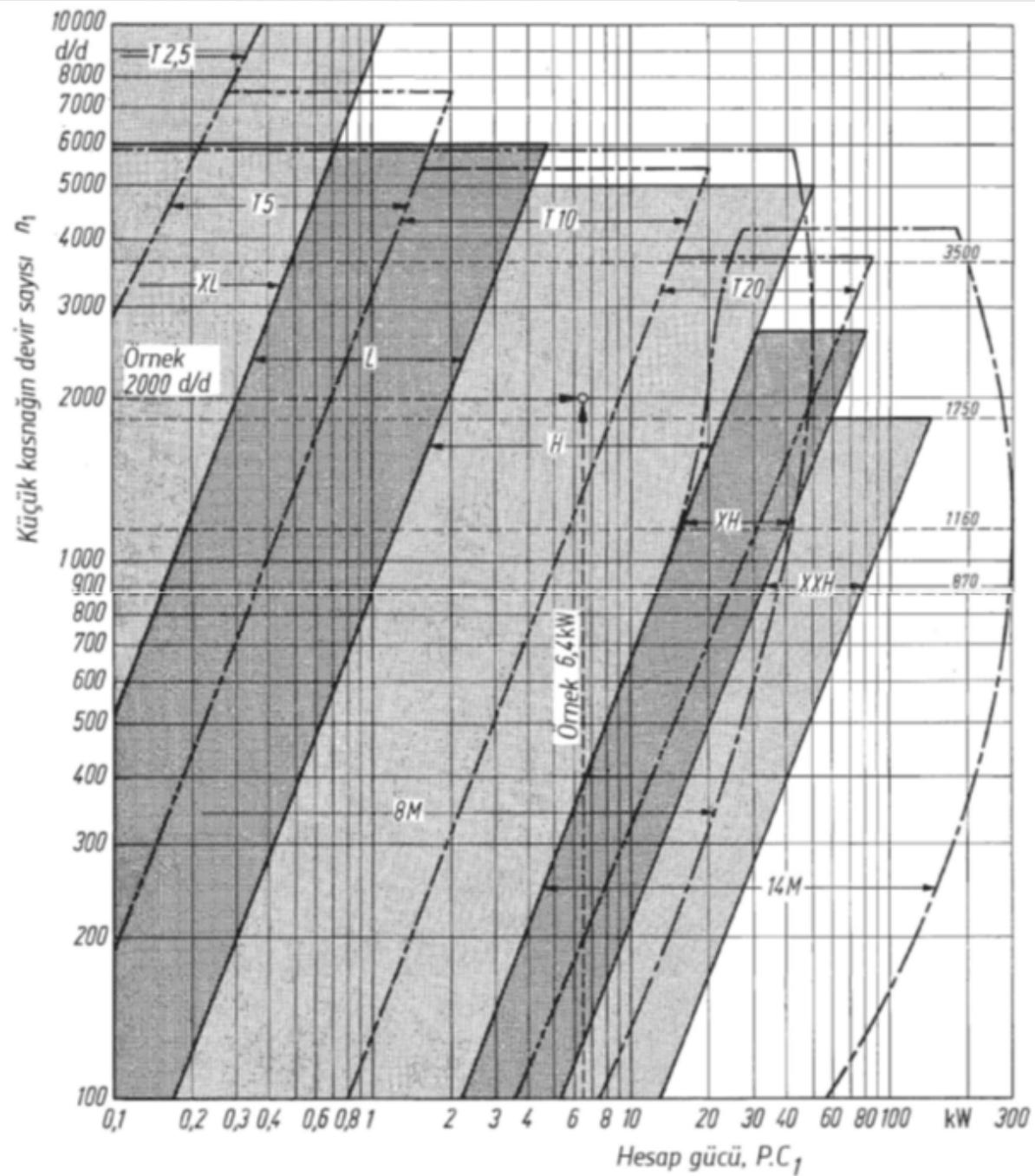
$$e \approx p + \sqrt{p^2 - q}$$

$$p = 0,125 t (2 z_R - z_g - z_k)$$

$$q = 0,125 \left[\frac{t}{\pi} (z_g - z_k) \right]^2$$

Dişli kayış hesap gücü

Dişli kayışlar
Standart kesit ve
boylarda imal
edildiği için,
hesap olarak
sadece kayış
genişliğinin
kontrolü yeterlidir.

Dişli kayış seçimi ve b genişliği

İstenen çevrim oranına uygun kasnak dış sayıları seçilir. Kayış çevre hızı hesaplanır.

Daha sonra kasnak çapları ve istenen eksenler arası mesafe esas alınarak, standart kayış boyu bulunur.

Küçük kasnağın devir sayısı ve $P.c_1$ hesap gücüne göre kayış tipi (kesiti) belirlenir.

Seçilen tipteki kayışın iletebileceği güç P_N [kW/cm], P Motor Gücü [kW] ve kayış faktörleri kullanılarak, gerekli dişli kayış genişliği b (mm) bulunur.

$$b = \frac{P c_1 c_2 c_3 c_4 c_5 c_6}{0,1 P_N}$$

Dişli Kayış Sınır Değerleri

Maksimum Çevrim Oranı : $i = 12$

Sıcaklık : $\theta = -40 \dots 80^\circ$

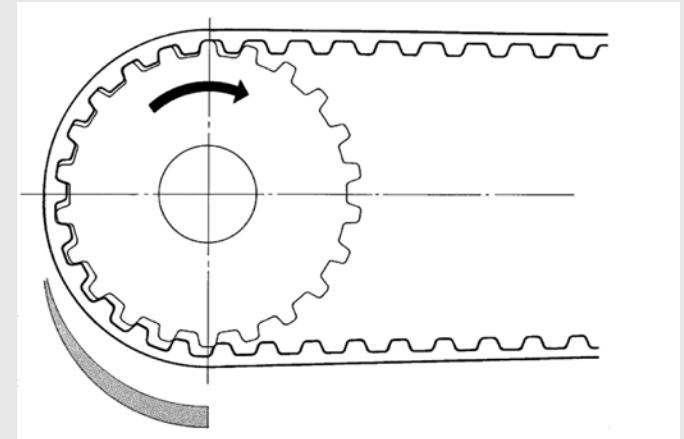
Kayış Gerilmesi (Mile gelen kuvvet) : $F_w = 0,5 F_u$

Eğilme Frekansı : $f_{B\max} = 100 \text{ 1/s}$

Kayış Hızı : $v_{\max} = 80 \text{ m/s}$

Güç : $P_{\max} = 400 \text{ kW}$

$$P_N [\text{kW/cm}] = F_u [\text{N/cm}] \cdot v [\text{m/s}] / 1000$$

Kayış tipi	Faydalı kuvvet $F_{u1} [\text{N/inç}]$
XL	170...180
L	240...250
H	640...660
XH	800...840
XXH	950...1000

Dişli Kayış Seçimi

Dişli Kayış Genişliği b (mm) :

P_N : İletilen Güç/Genişlik [kW/cm]

P : Motor Gücü [kW]

c_1 : İşletme Faktörü $c_1 = 1,3 \dots 2,5$

c_2 : Çevrim Faktörü $c_2 = 1 \dots 1,25$

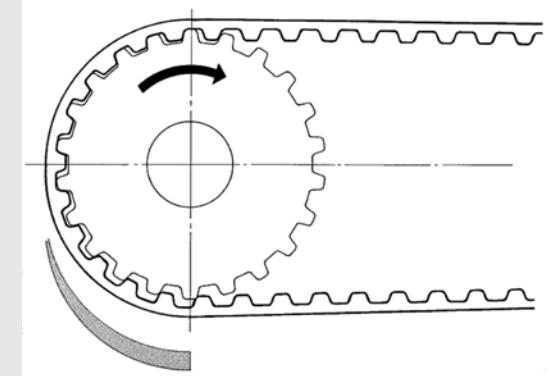
c_3 : Kavrama Faktörü $z_e = 6$ ise $c_3 = 1$, $z_e = 2$ ise $c_3 = 5$

c_4 : Sürekli Çalışma Faktörü 8 Saat çalışma için $c_4 = 1$

Sürekli çalışma için $c_4 = 1,15$

c_5 : Gergi Kasnağı Faktörü, Gergi kasnağı kullanılıyorsa $c_5 = 1,15$

c_6 : Genişlik Faktörü, genişlik 25 mm aşılırsa hesaba katılır.

$$b = \frac{P c_1 c_2 c_3 c_4 c_5 c_6}{0,1 P_N}$$

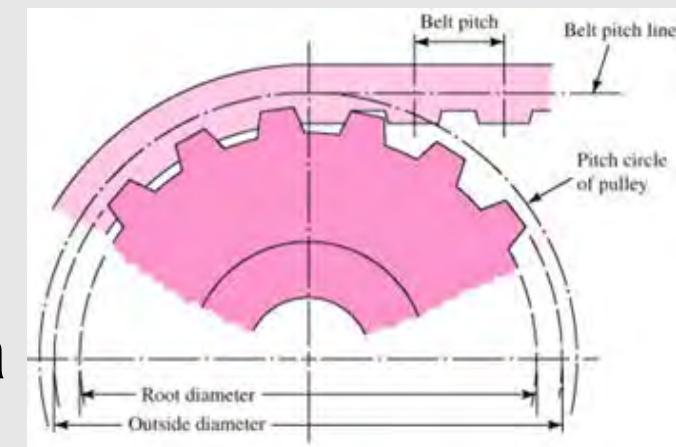
$$c_6 = \frac{\left(\frac{b}{25}\right)}{6,15}$$

Dişli Kayışlarının Avantajları

Çevrim oranı sabit kuvvet iletimi, Pratik olarak uzamanın olmaması, Yapı olarak basit olması, Montaj ve bakımın kolay olması, Gergi kuvvetinin az olması sebebiyle yataklara az kuvvet gelmesi, Tek kademedede daha büyük çevrim oranı, Yağlama gerektirmemesi, Yüksek çevresel hızlar, Kolay yedek parça, Darbe sökümlüme, İzafi olarak ucuz

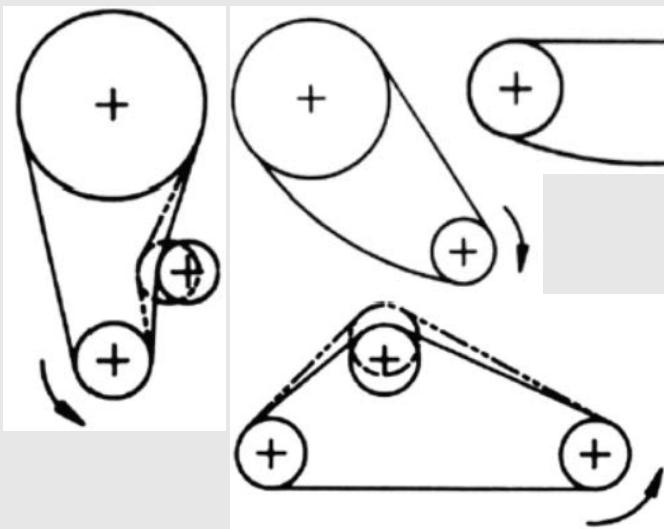
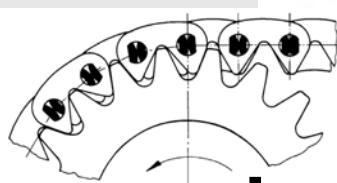
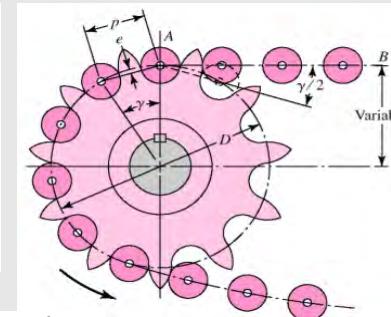
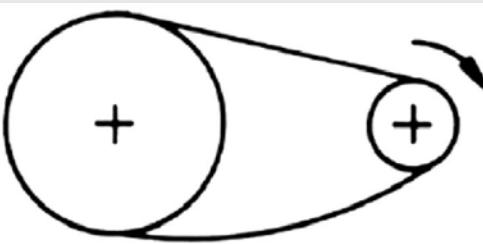
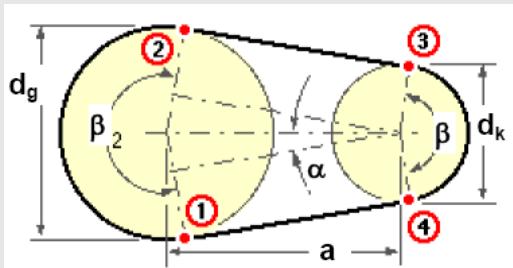
Dezavantajları:

İzafi olarak geniş alan gerektirmesi,
Çok yüksek hızlarda gürültülü çalışma

Kayış-Kasnak

.

Esnek Hareket İletim Mekanizmaları

Bölüm 8 (section 8)

Zincir Dişli Mekanizmaları (Chain gear mechanisms)

Prof. Dr Hikmet Kocabas

İstanbul Teknik Üniversitesi İ.T.Ü. Makina Fakültesi

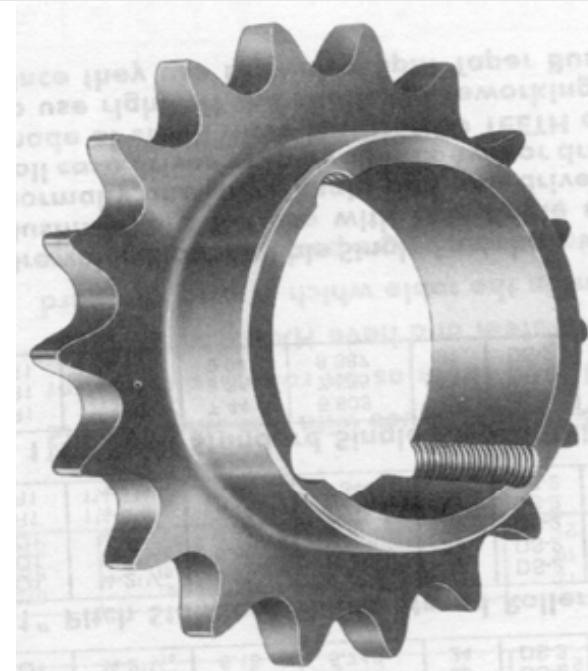
Istanbul Technical Univ. ITU Faculty of Mechanical Engg.

Bölüm 8 Zincir-Dişli

1. Düz Dişli Çark Kinematiği, Profil Kaydırma
2. Dişli Çark Mukavemet Kontrolü
3. Helisel Dişli Çark Mekanizmaları
4. Konik Dişli Çark Mekanizmaları
5. Spiral Dişli Çark Mekanizmaları
6. Sonsuz Vida Mekanizmaları
7. Düz-, V-, Dişli-Kayış-Kasnak
- 8. Zincir-Dişli Mekanizmaları**
9. Sürtünmeli Çark Mekanizmaları

Zincir Dişli Mekanizmaları (chains)

zincir dişli (chain gear mechanisms)

Zincir Dişli Mekanizma Avantajları

Şekil bağlı olması.

Eksen mesafesi kolay ayarlanabilir

Verim yaklaşık %98 dir.

Ön gerilme gerekmeyez.

Küçük yataklar kullanılabilir.

Montajı kolaydır.

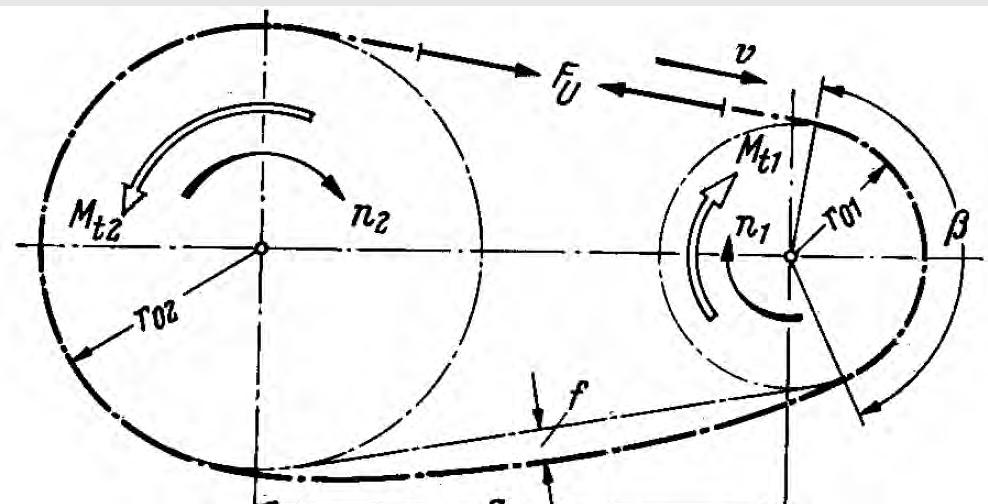
Alaşımılı ve yüksek evsaflı malzeme
kullanıldığında yüksek güçlerde mukavimdir.

Zincir Dişli Mekanizmaları

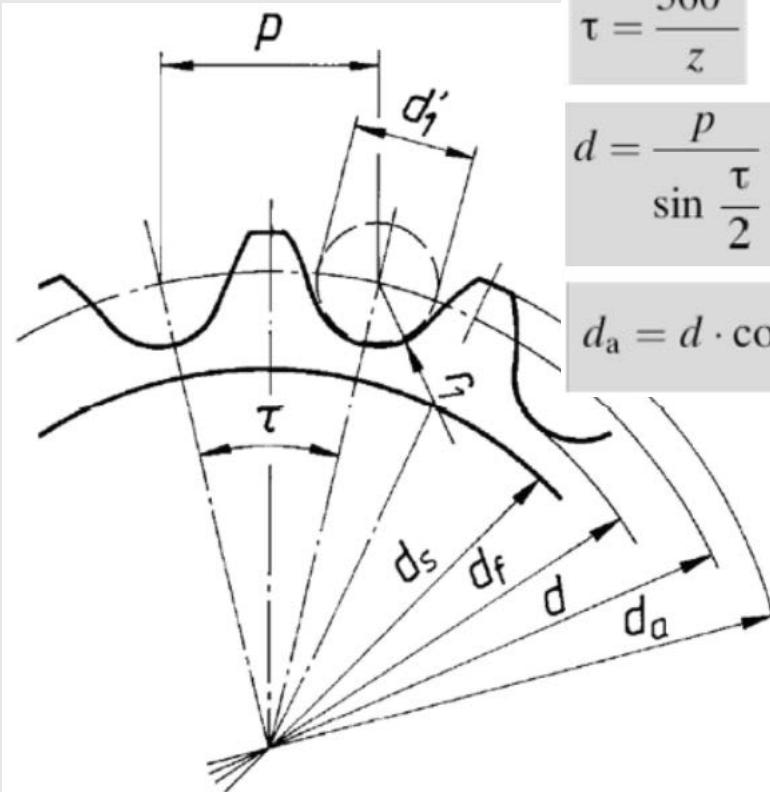
Çevrim oranı :

$$i = \frac{n_1}{n_2} = \frac{d_{02}}{d_{01}} = \frac{z_2}{z_1}$$

Tek kademede max.: $i_{\max} < 6$ (14)

Zincir Mekanizmasında Geometrik Boyutlar

- p: zincir hatvesi
- d'_1 : en büyük makara çapı
- d: taksimat dairesi çapı
- d_a : dış başı dairesi çapı
- d_f : dış dibi dairesi çapı
- r_1 : makara oturma yuvası yarıçapı
- d_s : zincir çemberi çapı
- τ : taksimat (hatve) açısı

$$\tau = \frac{360^\circ}{z} \quad d_f = d - d'_1$$

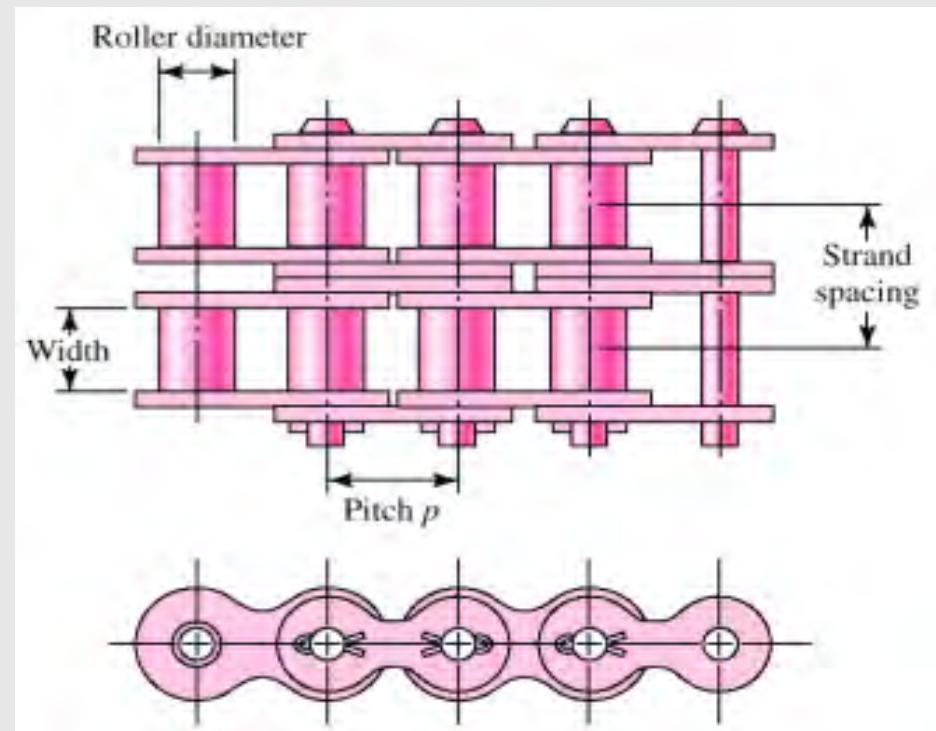
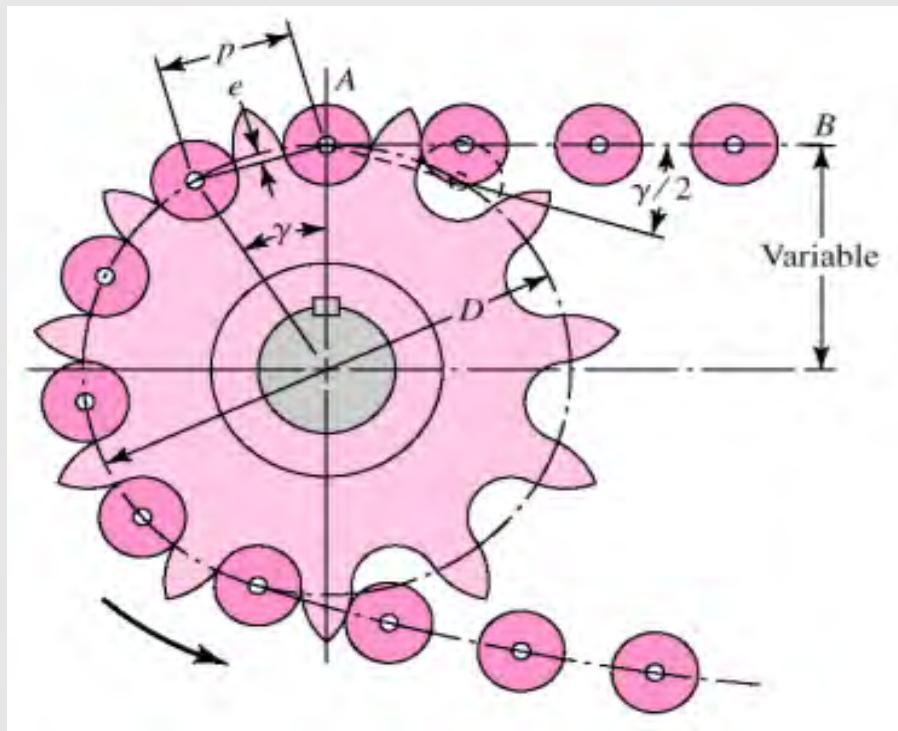
$$d = \frac{P}{\sin \frac{\tau}{2}} = \frac{P}{\sin \left(\frac{180^\circ}{z} \right)}$$

$$d_a = d \cdot \cos \frac{\tau}{2} + 0,8d'_1$$

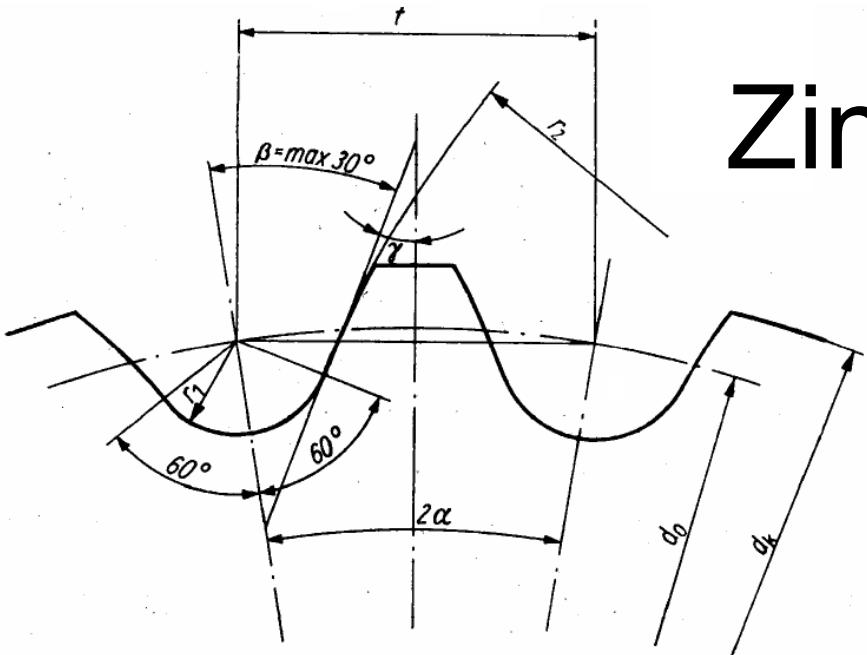
Zincir Dişli Mekanizmaları (chains)

(chain gear mechanism)

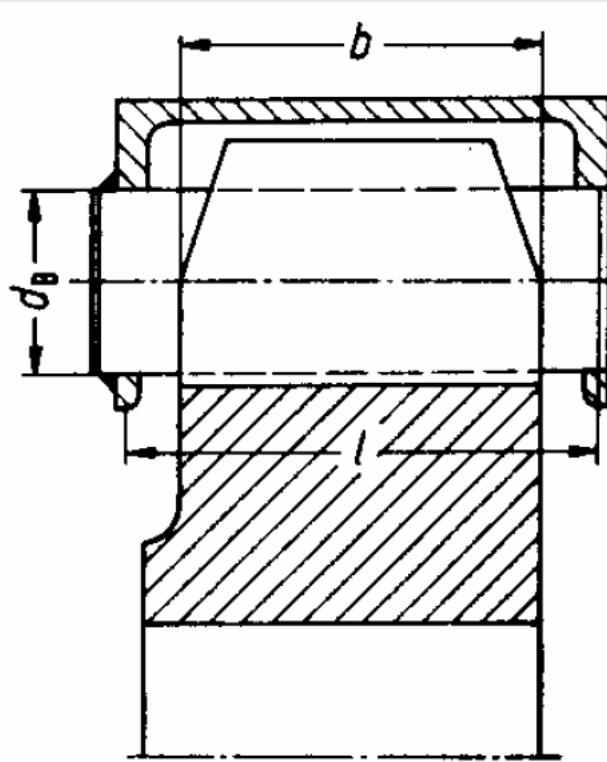
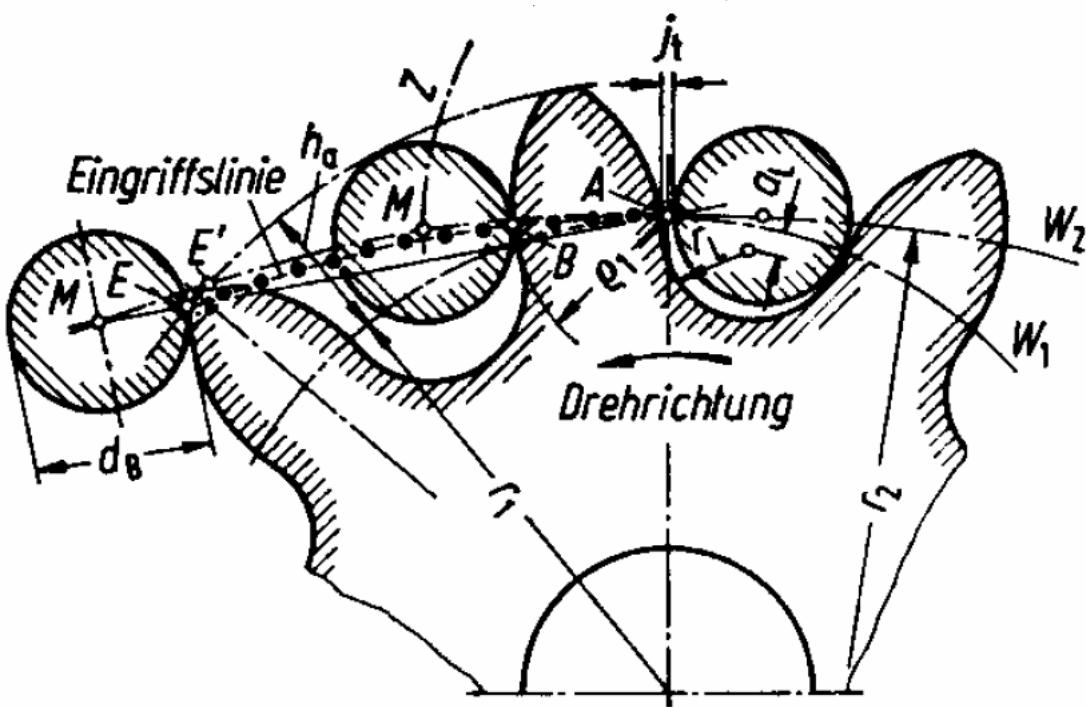
Zincirin dişli çarka sarılması

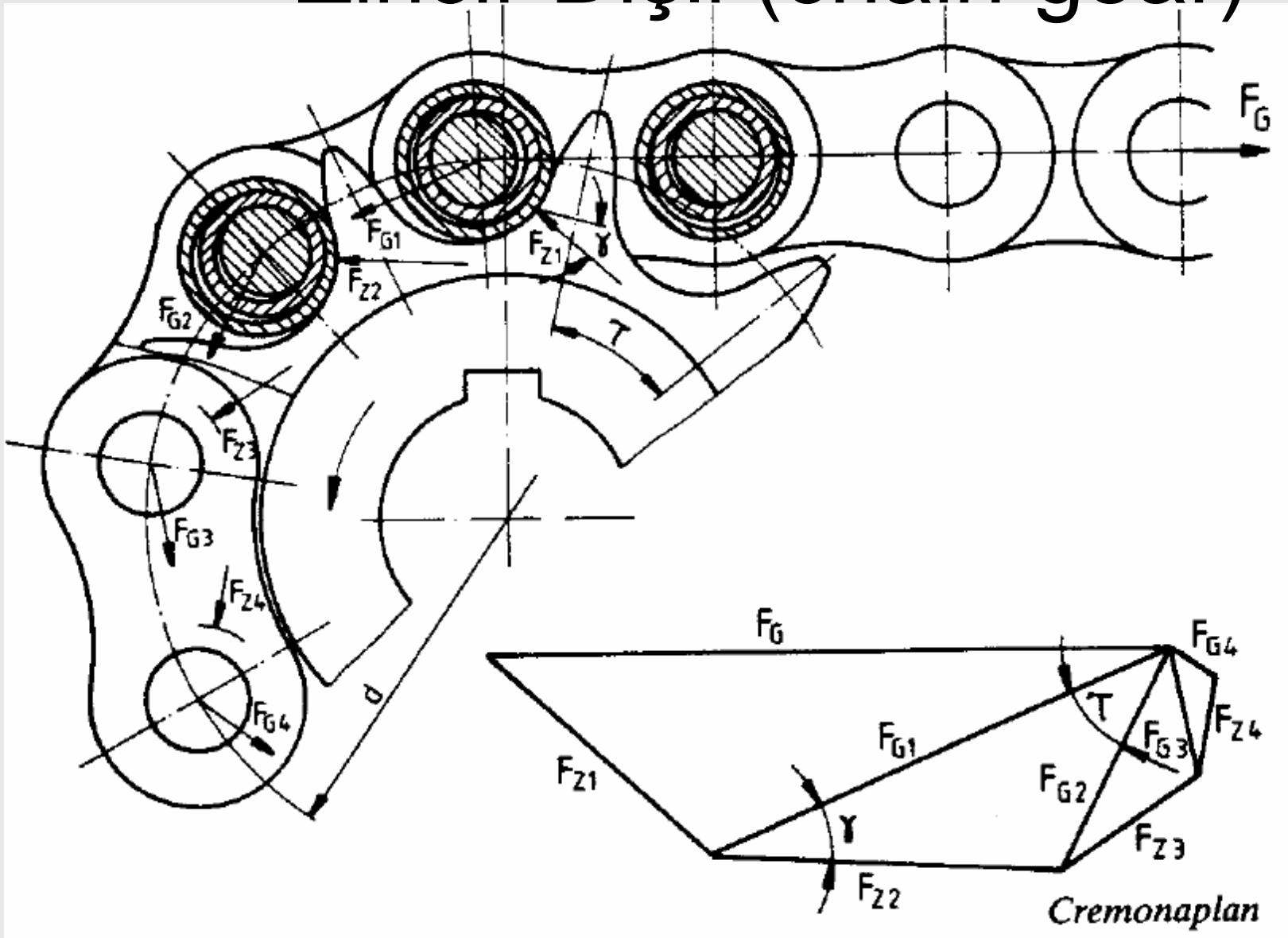
Zincir Dişli (chain gear)

Zincirin dişli çarka sarılması

Zincir Dişli (chain gear)

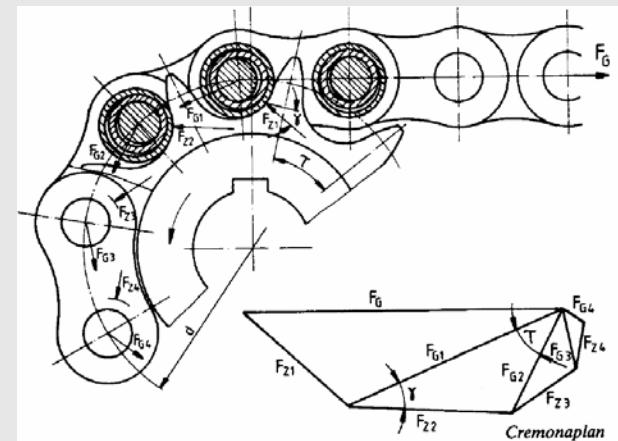
Zincir kol kuvvetleri

Zincirin gergin koluna etkiyen kuvvet (F_t) her bir bakladan sonra bir miktar düşer, en son baklada gevşek koldaki kuvvette düşer.

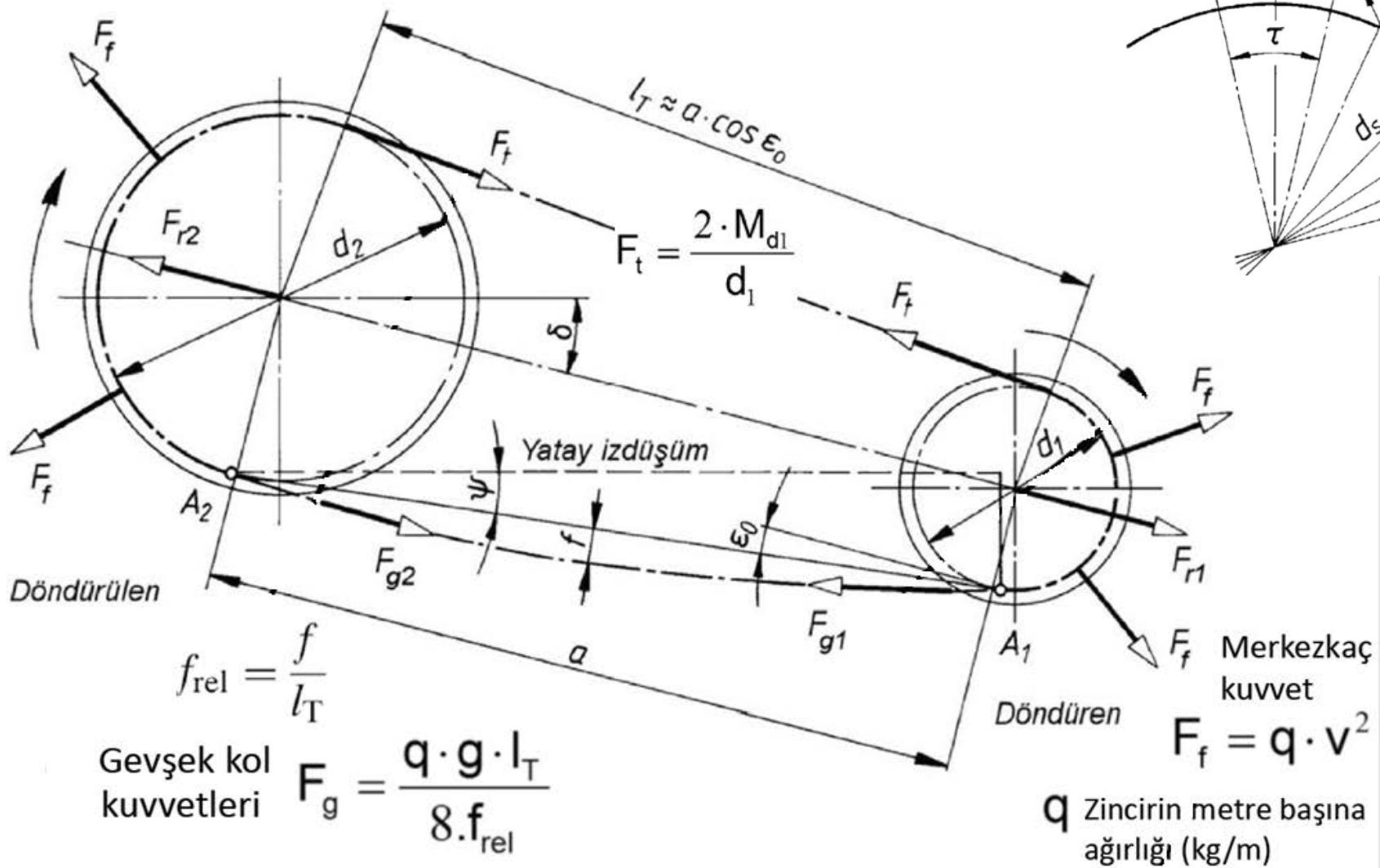
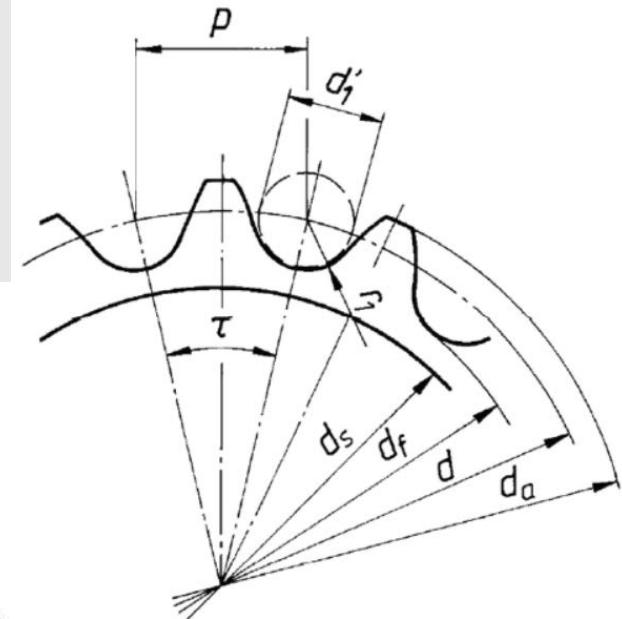
Çark çevresince baklalara etkiyen kuvvetlerin azalması ile elastik olarak uzamış olan bakla boyları az da olsa kısalır. Bunun sonucu baklalar sarıldığı dış üzerinde kayar ve dış profillerinde aşınma meydana gelir.

Polygon etkisi sebebi ile zincir çevre hızı değişir. Hız ve çap değiştiğinde çevre kuvveti de değişir.

Hesaplarda nominal değerler kullanılır.

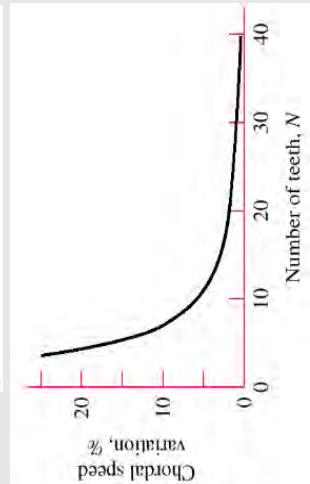
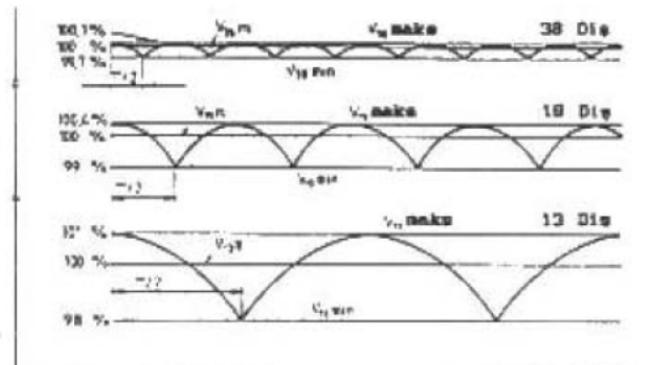
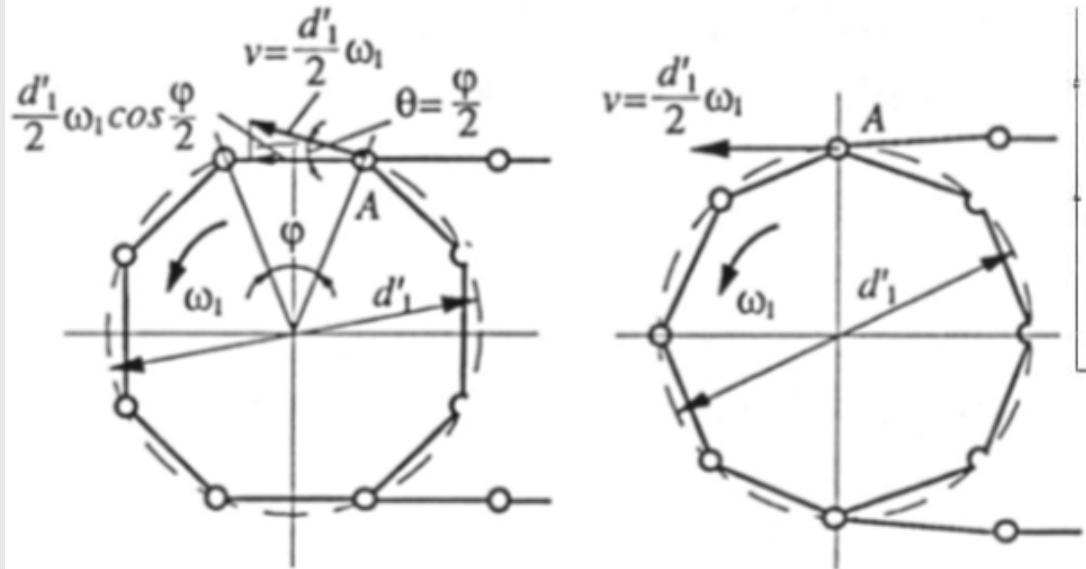
Zincir kol kuvvetleri

Zincir Dişli Mekanizmaları (chains)

Sabit devir sayısında dönen zincir çarkında poligon etkisi, çevre hızında dalgalanmalara neden olur. (Chordal speed variation)

Diş sayısının zincir hızının değişimine etkisi :

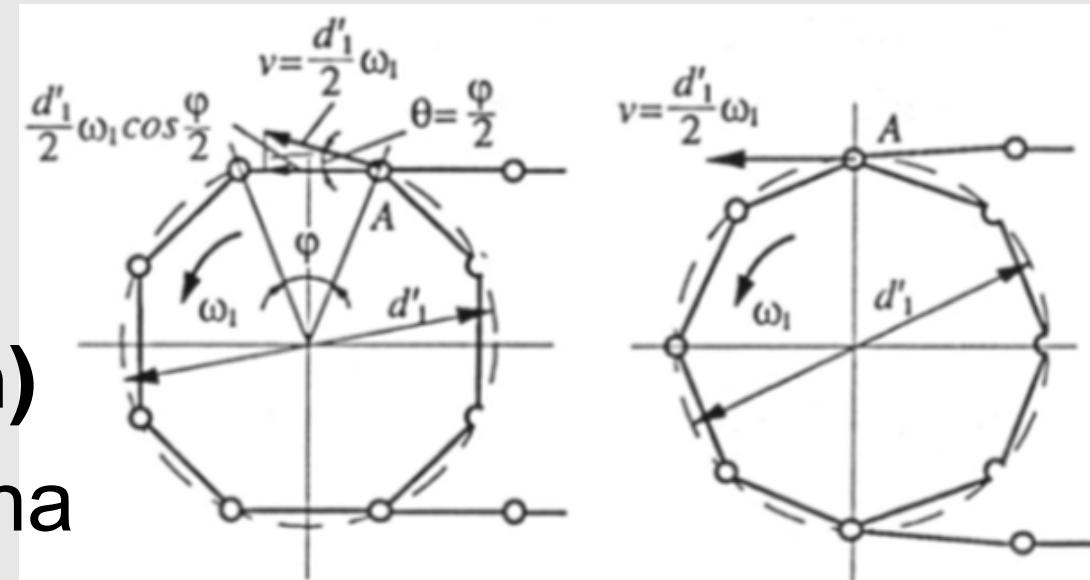

Zincir Dişli Mek.

(Chain speed variation)

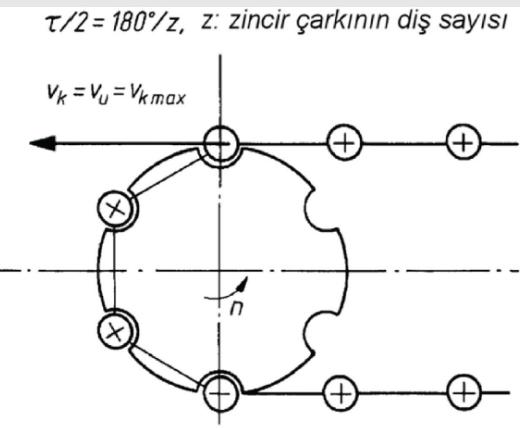
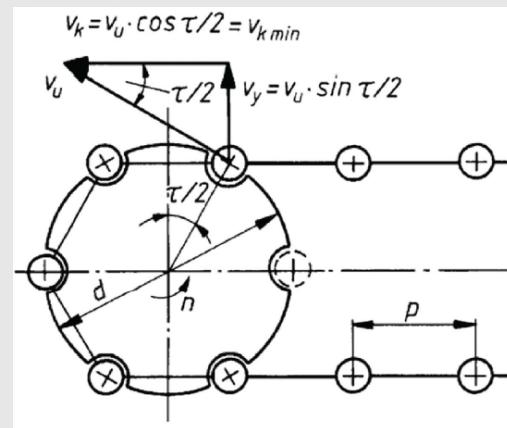
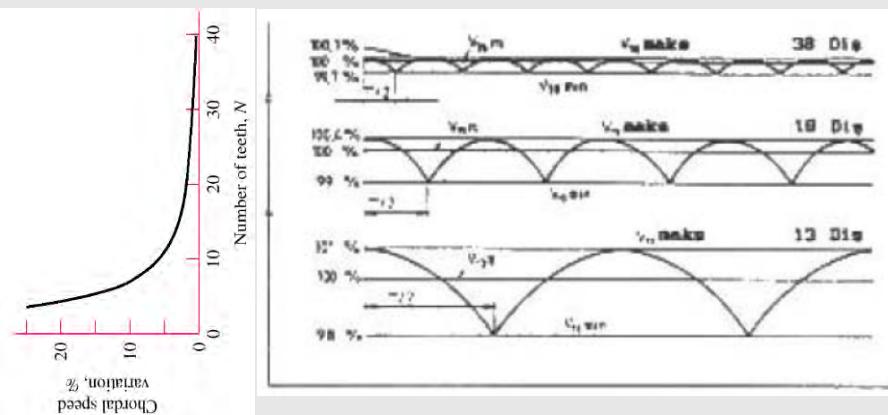
Zincirin, zincir çarklarına

bir poligon çokgen şeklinde sarılması nedeniyle, çarkta etken çap, d'_1 ile $d'_1 \cdot \cos(\varphi/2)$ arasında değişir. Bunun sonucu, çarkın sabit ω açısal hız ile dönmeye rağmen zincirin hızı $v_{\max} = \omega d'_1 / 2$ ve $v_{\min} = \omega_1 d'_1 \cos(\varphi/2) / 2$ değerleri arasında periyodik olarak salınırlar. Burada $d_1 = p / \sin(\varphi/2)$, $\varphi = 2\pi / z_1$ (rad), $v_{\text{ort}} = \omega_1 p z_1 / 2\pi$

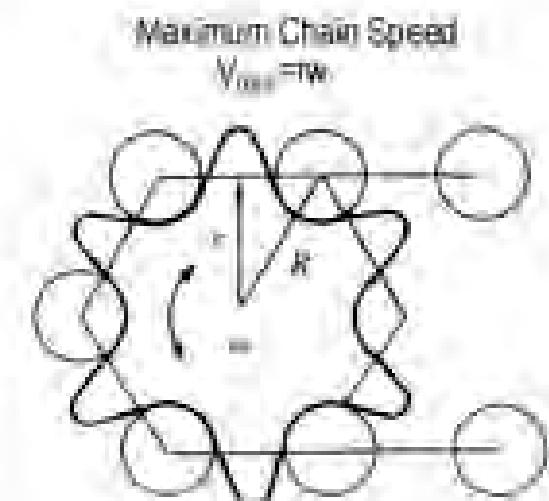
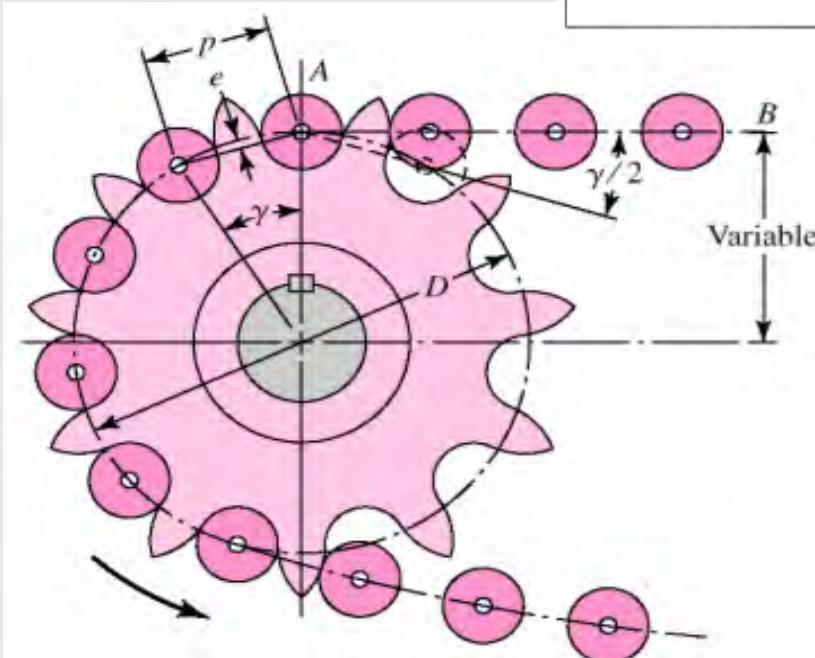
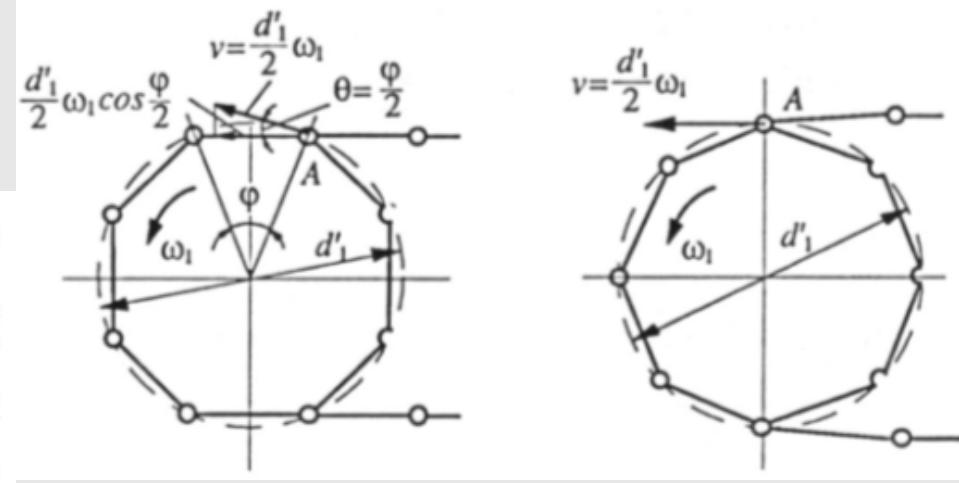
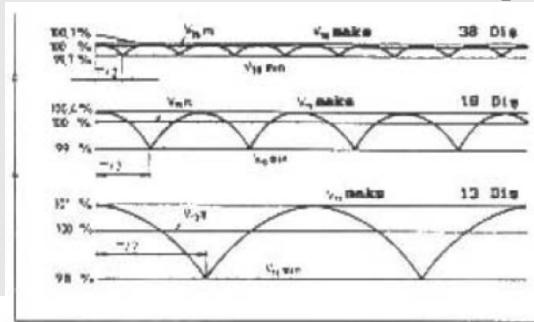

zincir çarkında poligon etkisi

Görüldüğü gibi zincir döndükçe çevre hızı bir maksimum ve minimum değer arasında değişmektedir. Poligon etkisi özellikle küçük dış sayılı zincir çarklarında görülür. Zincir çarkının dış sayısı arttıkça poligon etkisi azalır

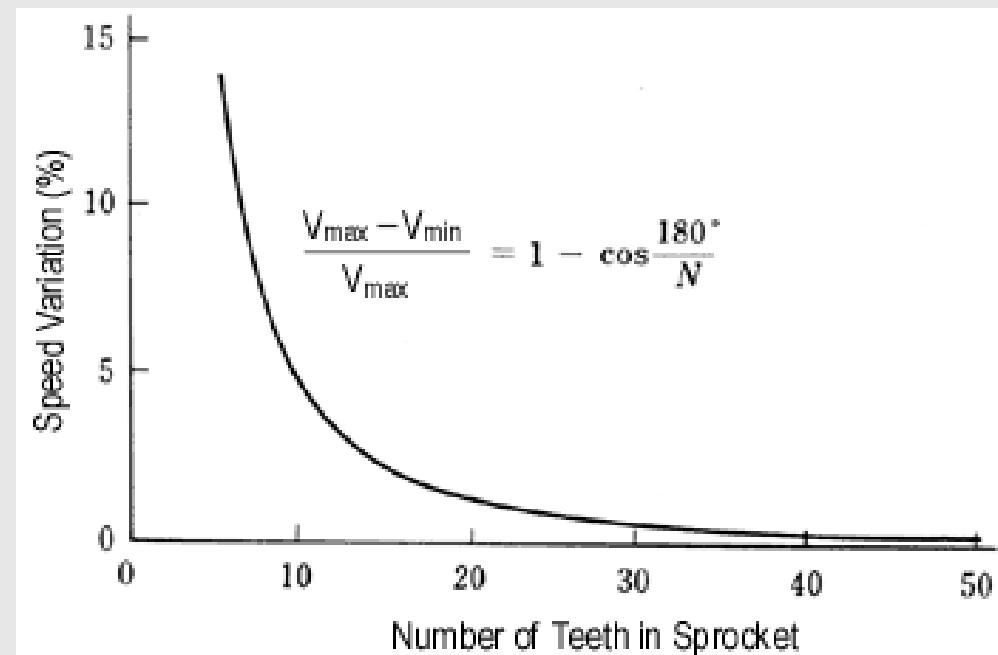
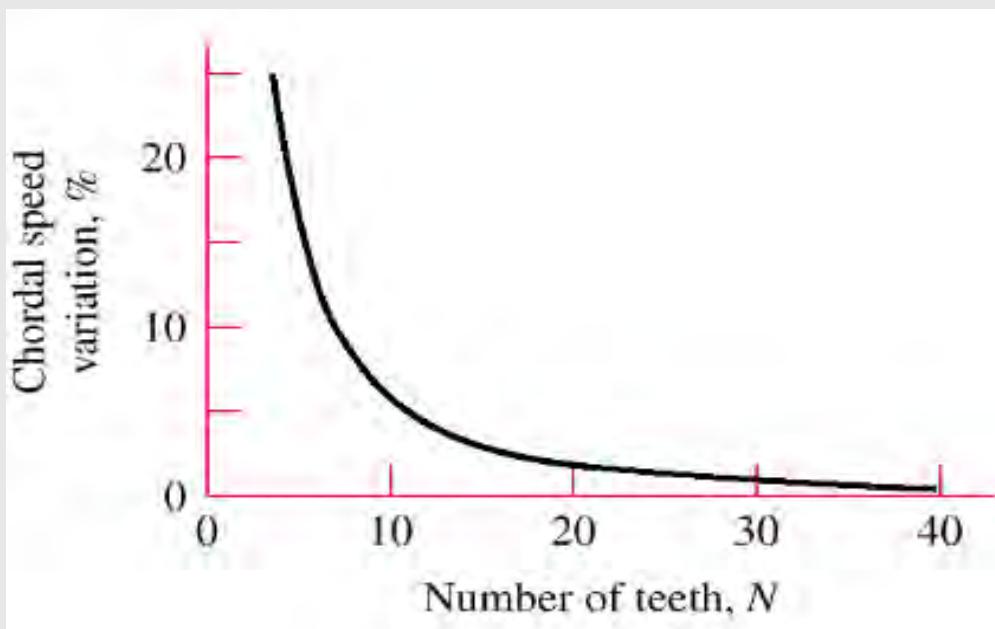
zincir çarkında poligon etkisi (Chordal speed variation)

Zincir Dişli Mekanizmaları (chains)

zincir çarkında poligon etkisi

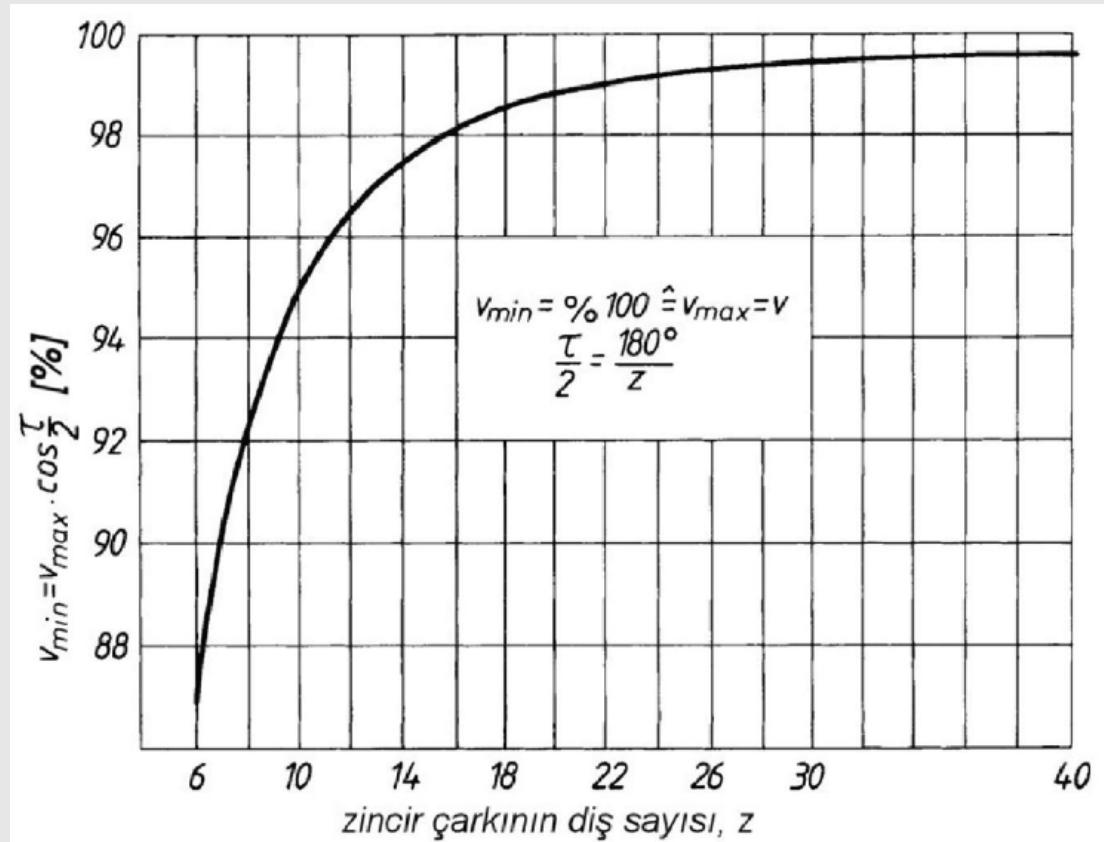
Diş sayısının fonksiyonu olarak zincir hızının δ düzgünşüzlük oranı (Chordal speed variation)

zincir çarkında poligon etkisi

Zincir çarkı için tavsiye edilen minimum dış sayısı 19 dur.

Bu değerin üzerinde hızdaki düzgünşüzlüğün çok azaldığı görülmektedir.

Zincir Dislı Mekanizma Tipleri

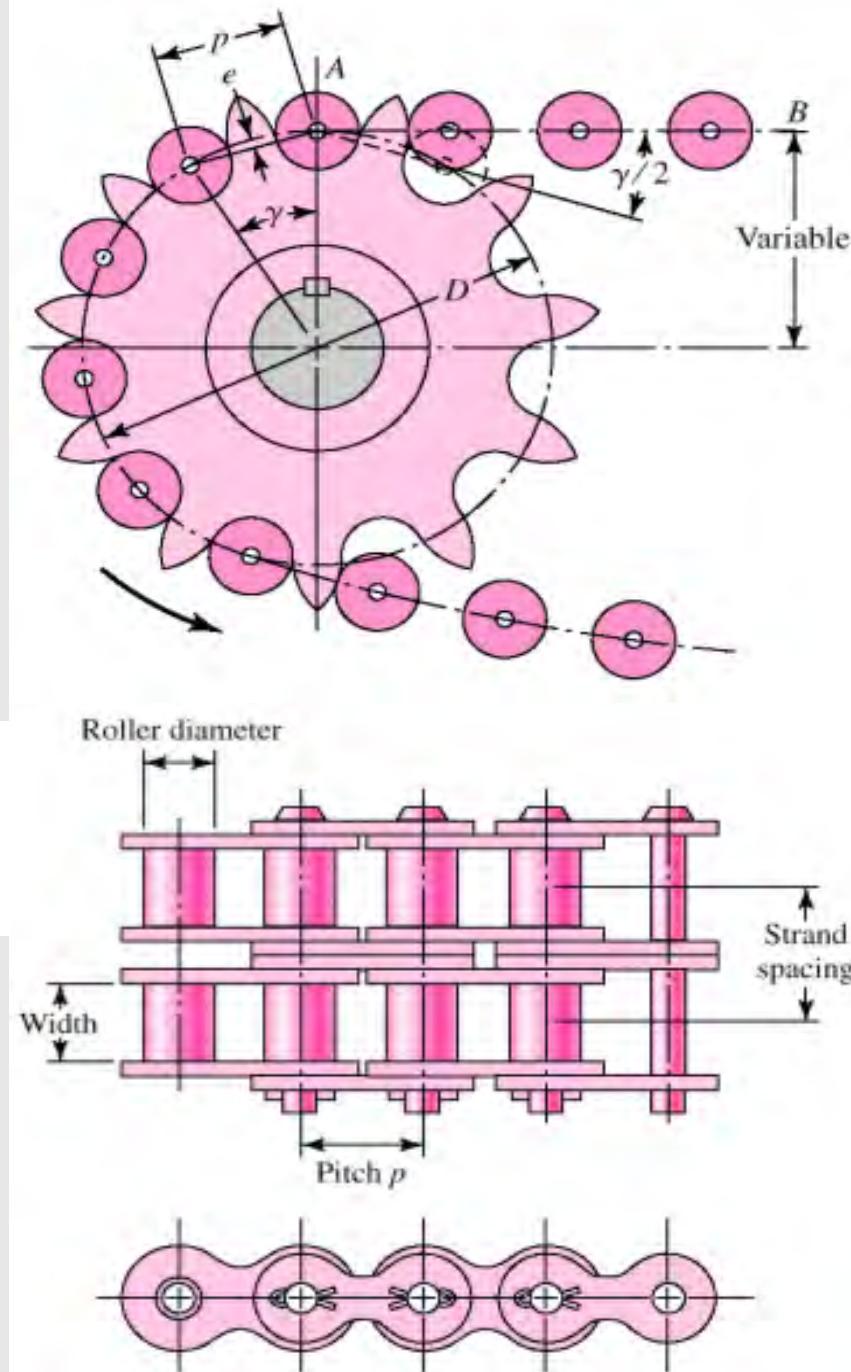
Kullanma maksatlarına göre:

- a) Tahrik Zincirleri
- b) Transport Zincirleri
- c) Yük Zincirleri

$$\sigma_c = \frac{F}{2 \cdot \frac{\pi \cdot d^2}{4}} \leq \sigma_{em}$$

Zincirler birkaç özel tip dışında büyük ölçüde standartlaştırılmıştır.

Zincir Tipleri

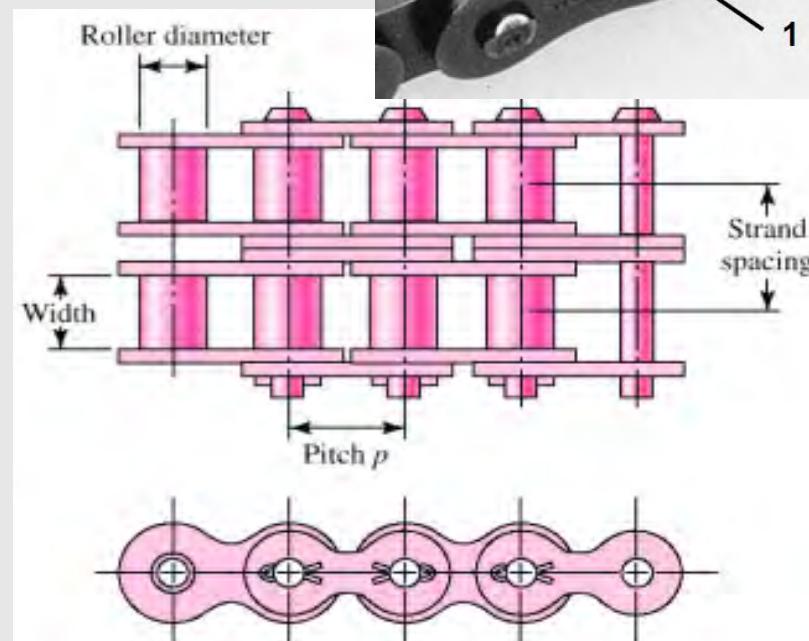
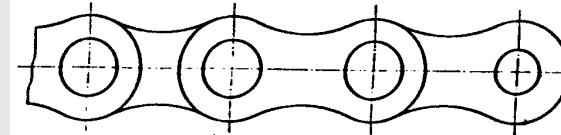
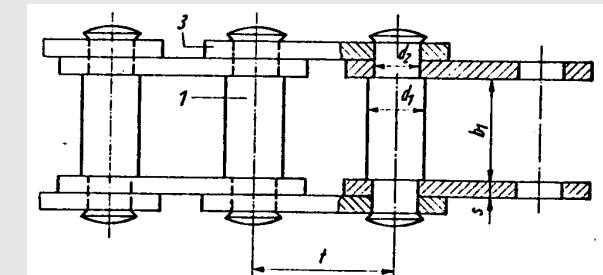
Konstrüksiyonuna Göre:

a) Pernolu Zincirler:

Gall Zinciri : DIN 8150

ve DIN 8151 de standartlaştırılmış yük zincirleriidir. Maksimum çevresel hızları

$$V_{umax} = 0,6 \text{ m/s.}$$

1-Perno,
2-İç bakla,
3-Dış bakla

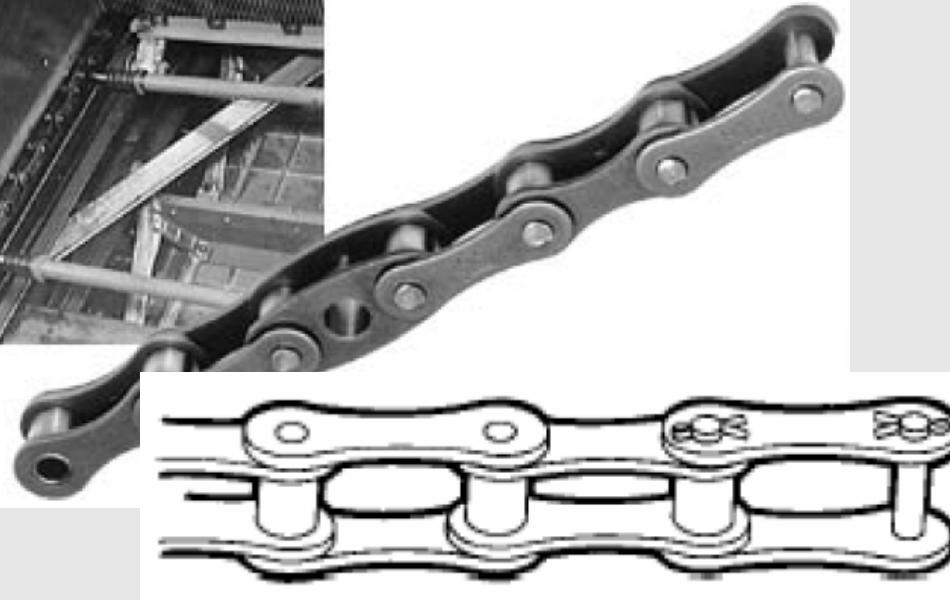
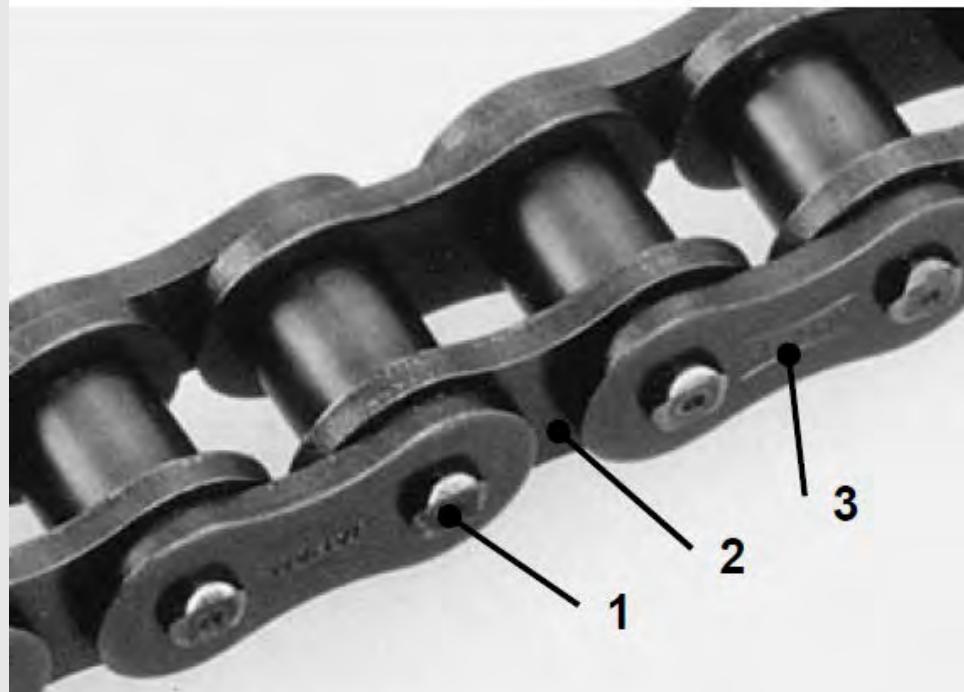
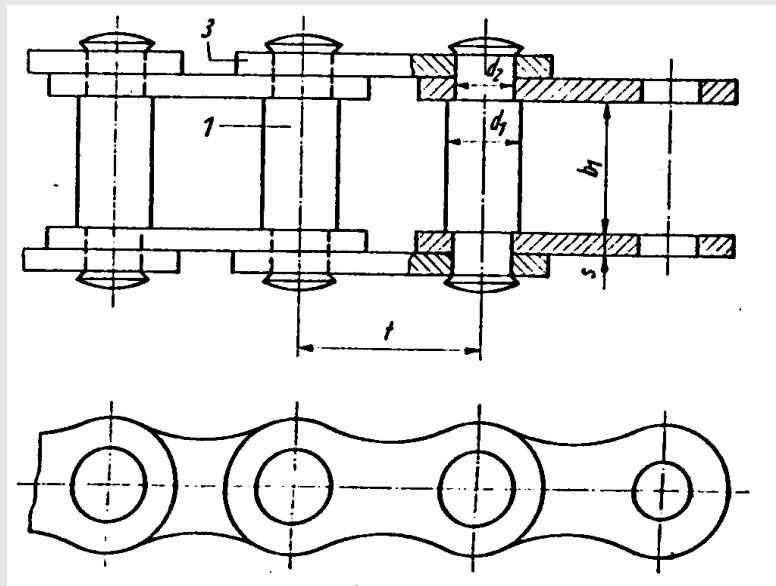
Zincir Tipleri

Gall Zinciri :

1- Perno

2- İç Bakla

3- Dış Bakla

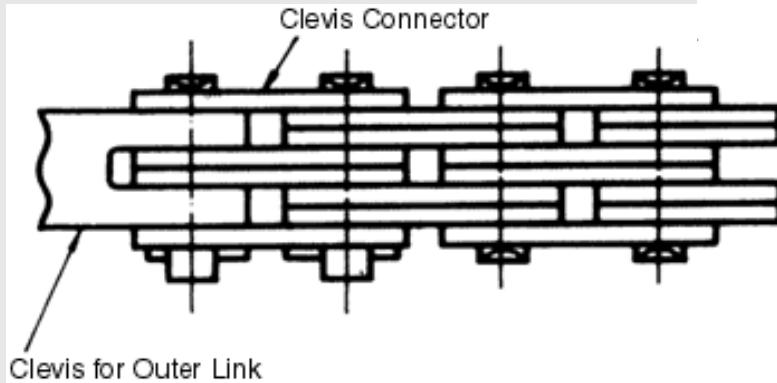
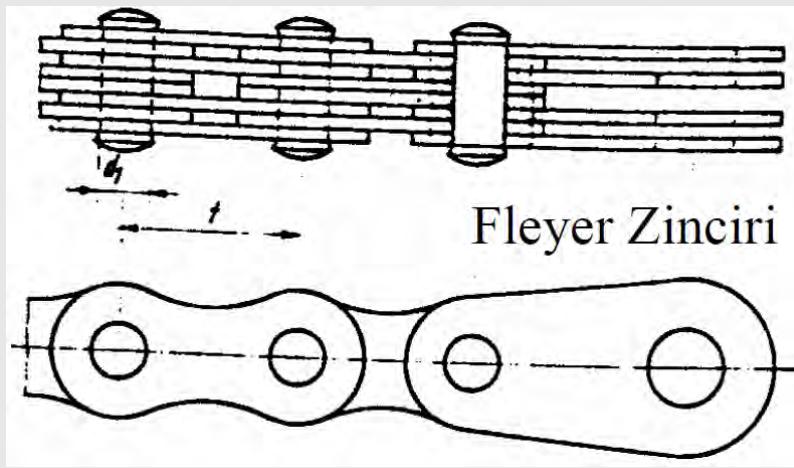
Zincir Tipleri

Fleyer Zinciri :

DIN 8152 de

standartlaştırılmış
yük zincirleridir.

Gall Zincirlerinin
geliştirilmiş şeklidir.
Maksimum çevresel
hızları $v_{umax} = 0,5 \text{ m/s}$.

Zincir Tipleri

b) Burçlu (Manşonlu)

Zincirler : DIN 8164,

DIN 8165 ve

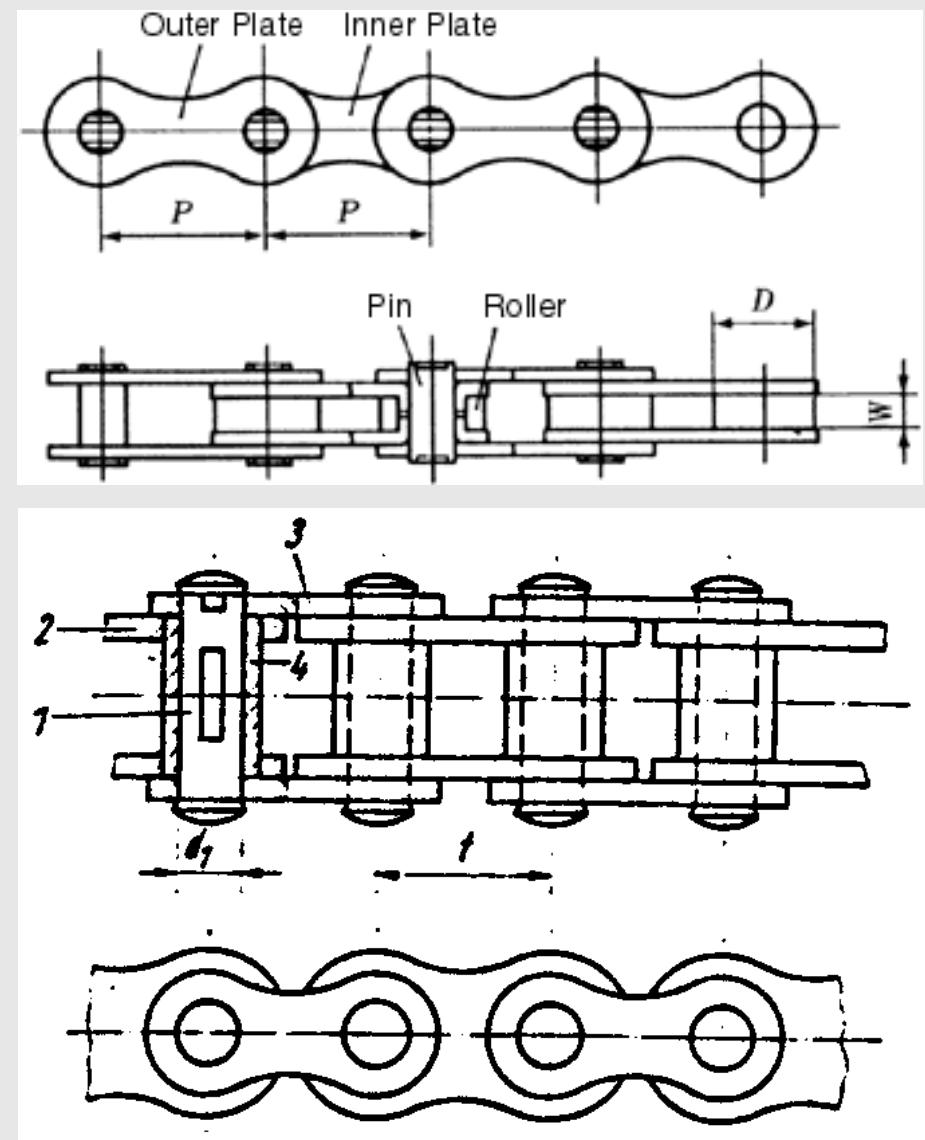
DIN 8171 de

standartlaştırılmış yük

zincirleridir. Ağır

şartlarda, düşük hızlarda

($v_{umax} = 7 \text{ m/s}$) kullanılır.

Zincir Tipleri

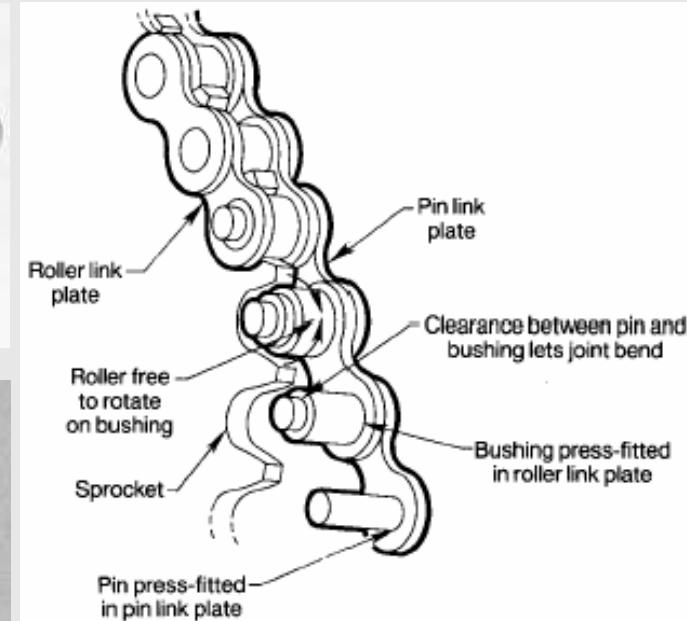
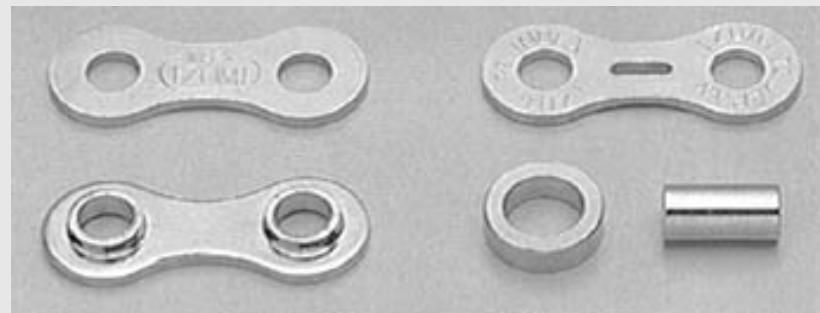
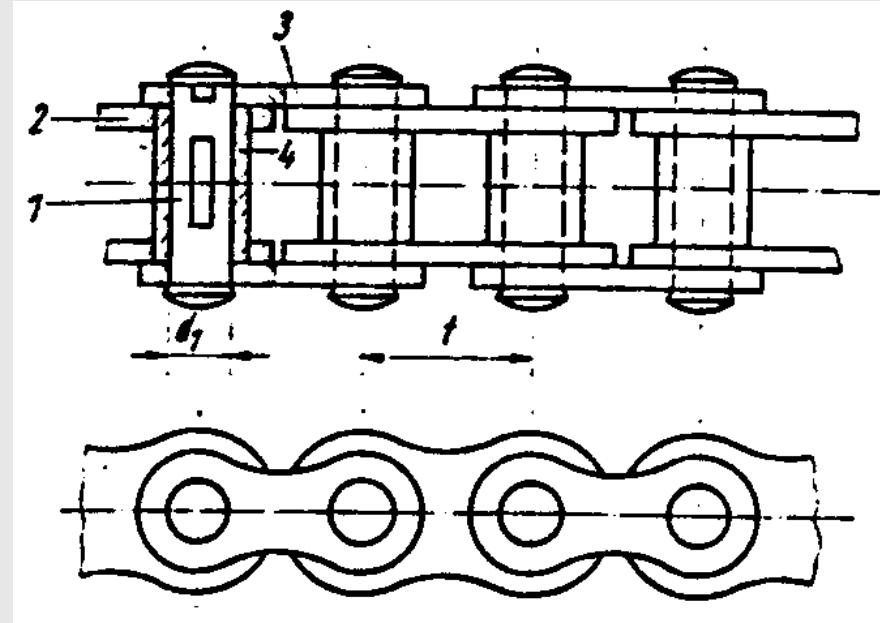
Burçlu Zincir

1- Perno

2- İç Bakla

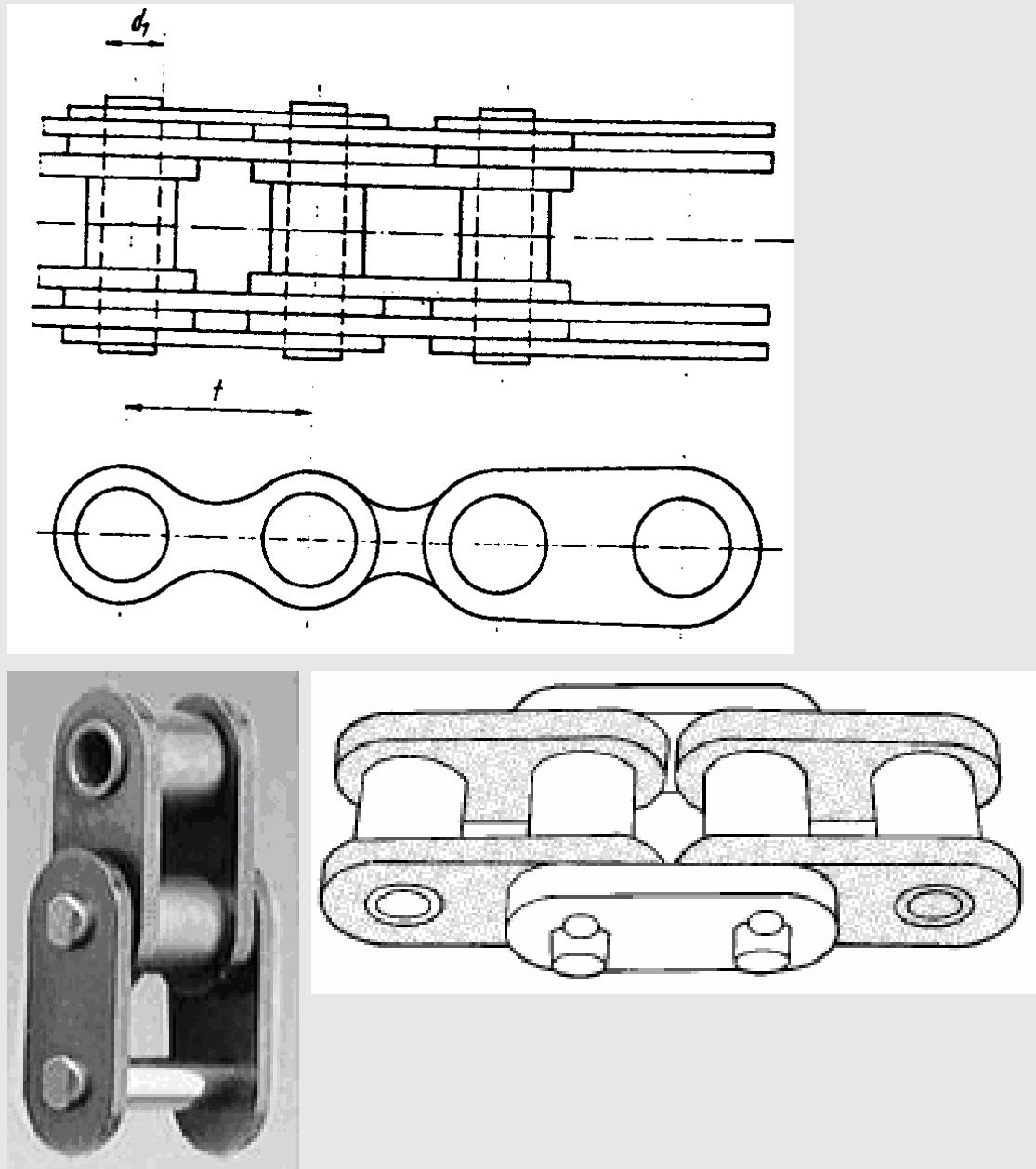
3- Dış Bakla

4- Burç

Zincir Tipleri

c) Zarflı Zincirler :
DIN 73232 de
standartlaştırılmış
hafif zincirlerdir.
Maksimum çevresel
hızları $v_{umax} = 12 \text{ m/s}$.

Zincir Tipleri

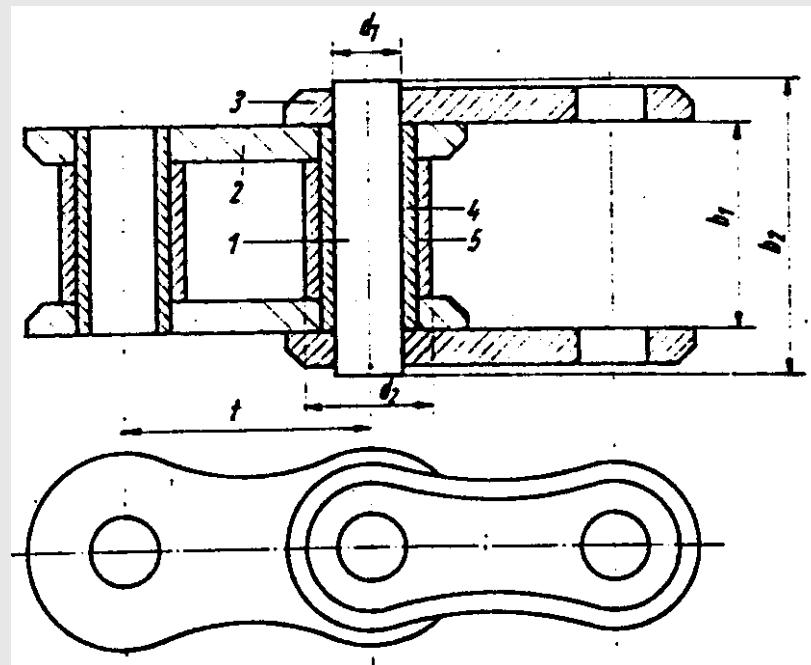
d) Makaralı (Rulolu)

Zincirler : DIN 8180

... DIN 8189 da

standartlaştırılmış
yük zincirleridir. Kayma
hareketi az olduğundan
yüksek hızlarda kullanılır.

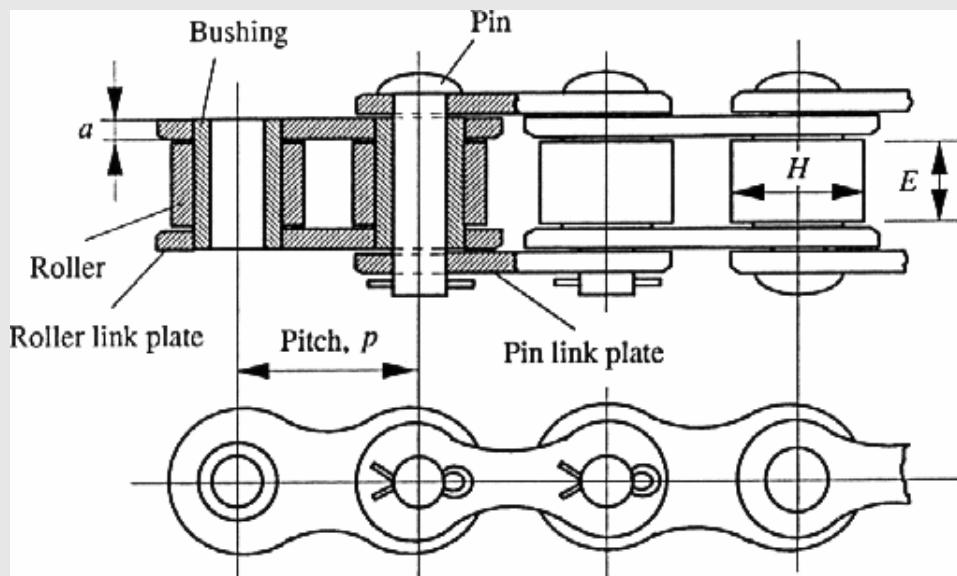
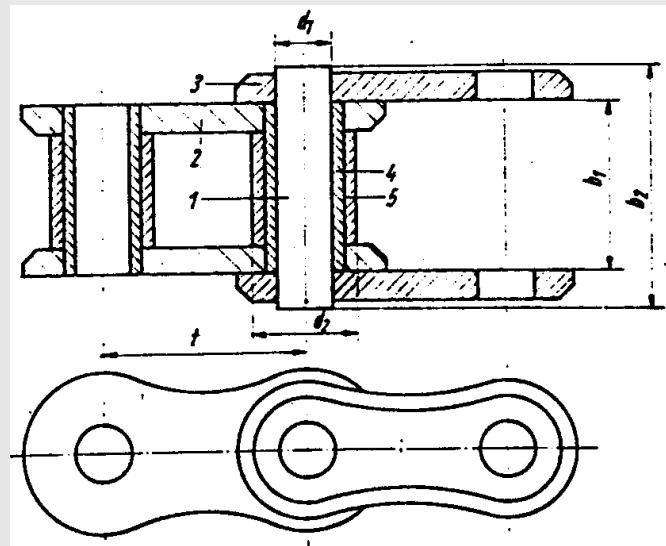
Maksimum çevresel hızları $v_{umax} = 35 \text{ m/s}$

Zincir Tipleri

d) Makaralı (Rulolu)

Zincirler : tek, çift veya üç sıralı olarak kullanılabılır.

Zincir Tipleri

d) Makaralı (Rulolu)

Zincirler :

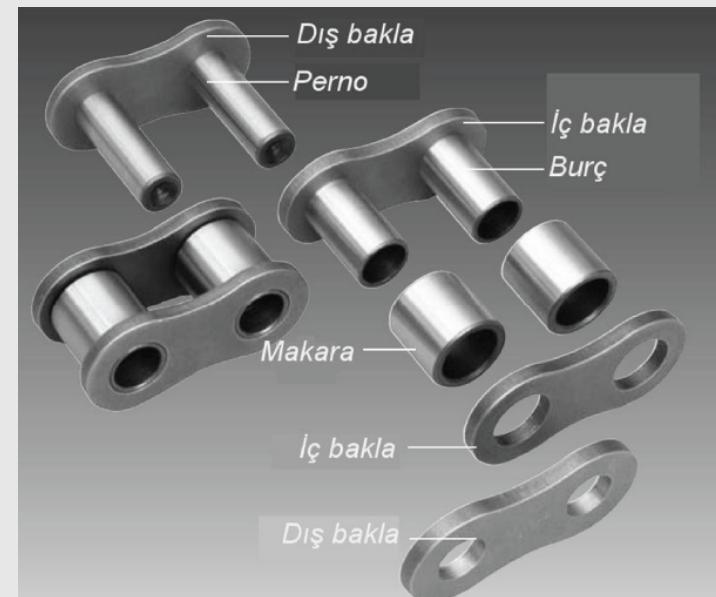
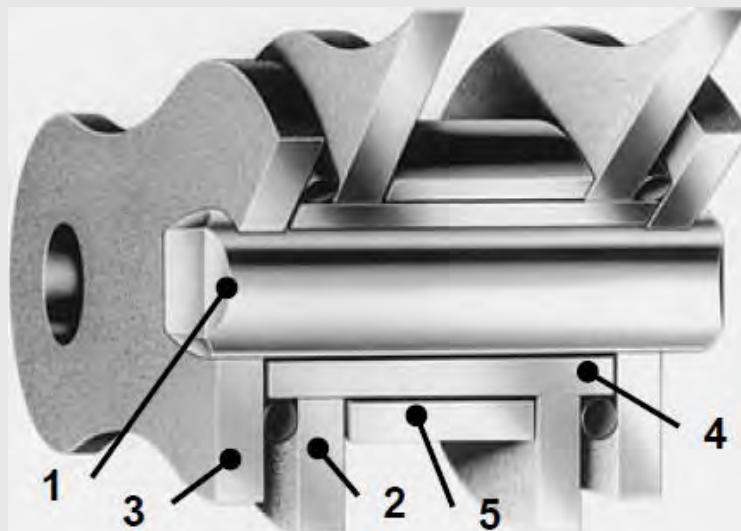
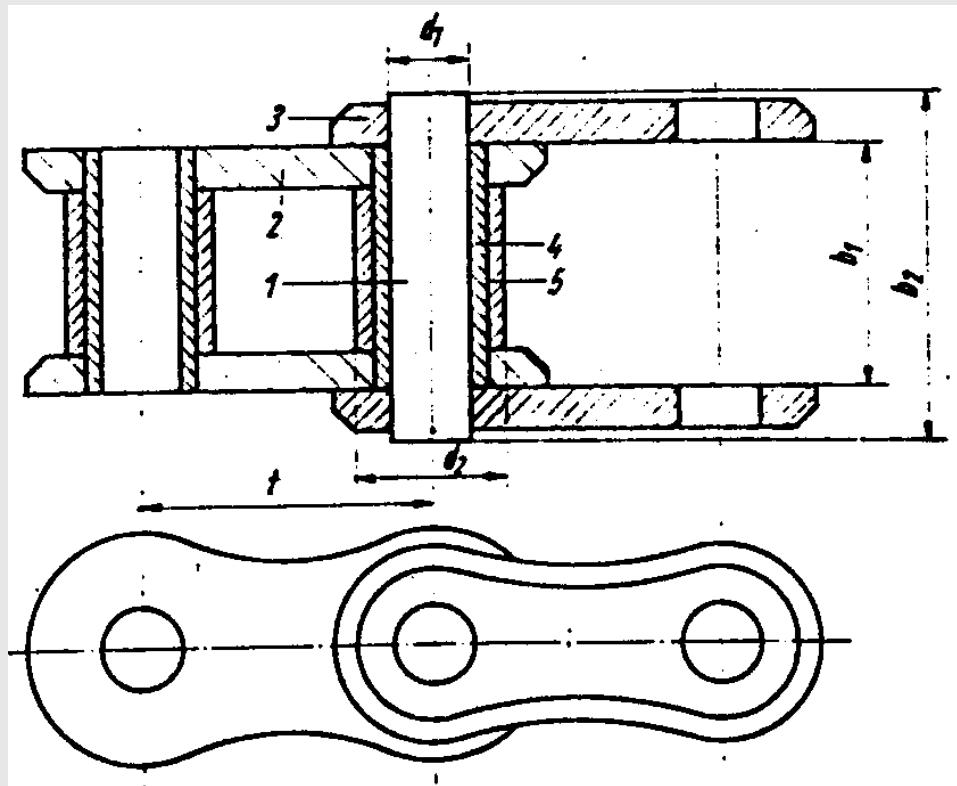
1- Perno

2- İç Bakla

3- Dış Bakla

4- Burç

5- Makara

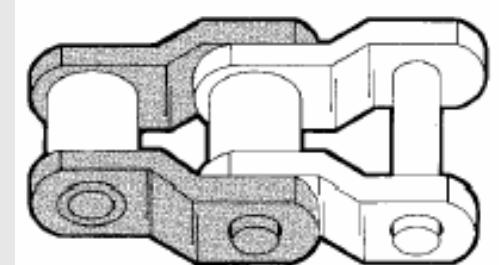
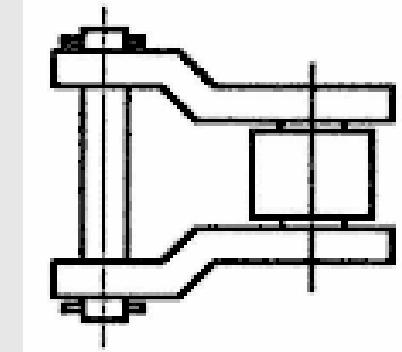
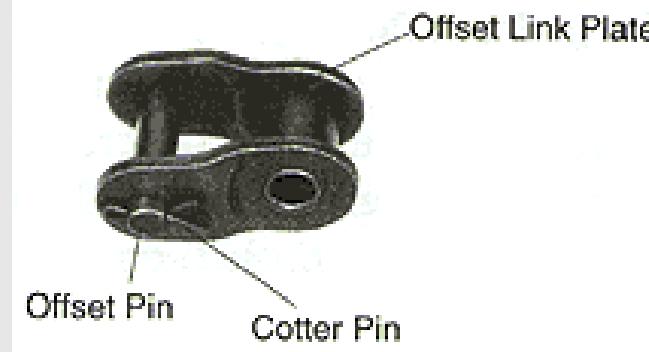
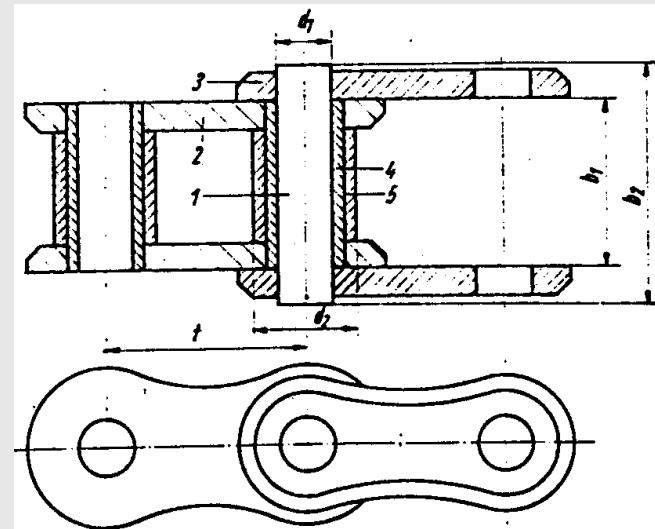
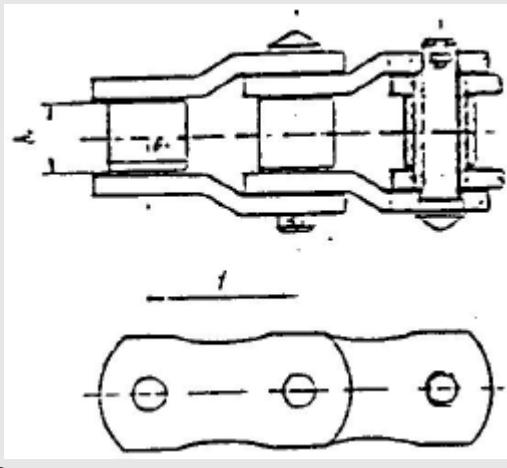

Zincir Tipleri

d) Rotary Zincirleri :
DIN 8182 de
standartlaştırılmıştır.

Makaralı zincirden
şekil olarak farklılık
gösterir. Maksimum
çevresel hızları

$$V_{umax} = 17 \text{ m/s.}$$

Zincir Tipleri

e) İçten Kılavuzlu Dişli Zincirler (Sessiz Zincir) :

DIN 8190 da

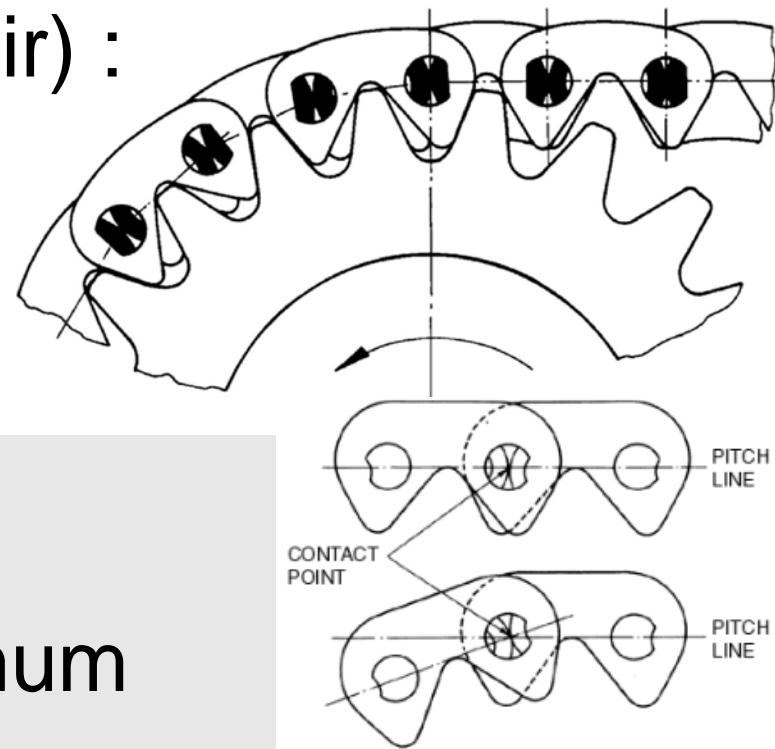
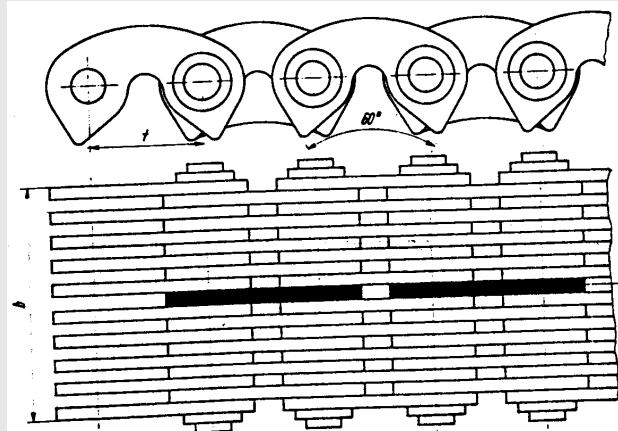
standartlaştırılmıştır.

Sessiz ve hemen

hemen hiç sürtünme

kayıbı yoktur. Maksimum

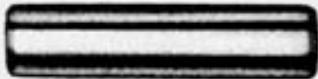
çevresel hızları $v_{umax} = 25 \text{ m/s.}$

LINK PLATE

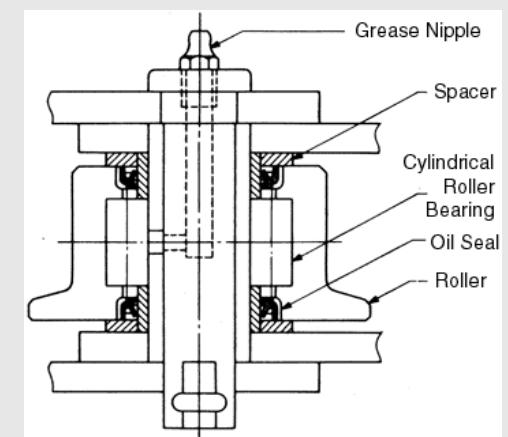
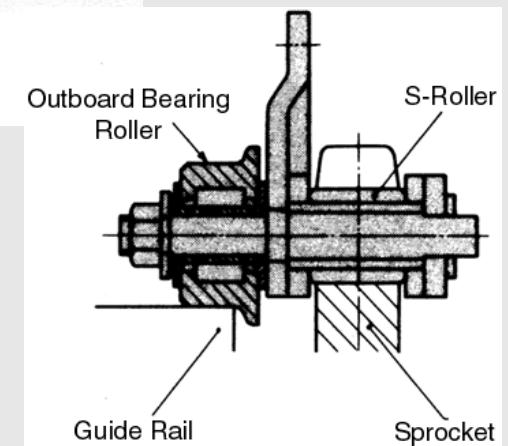
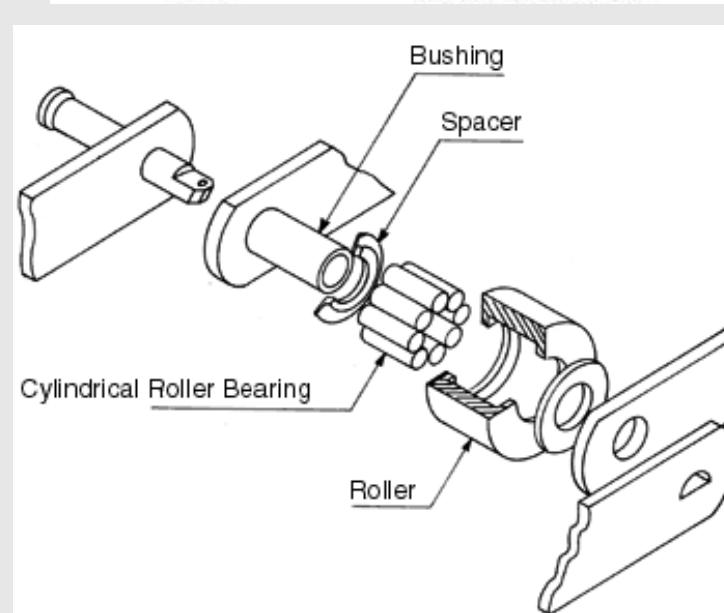
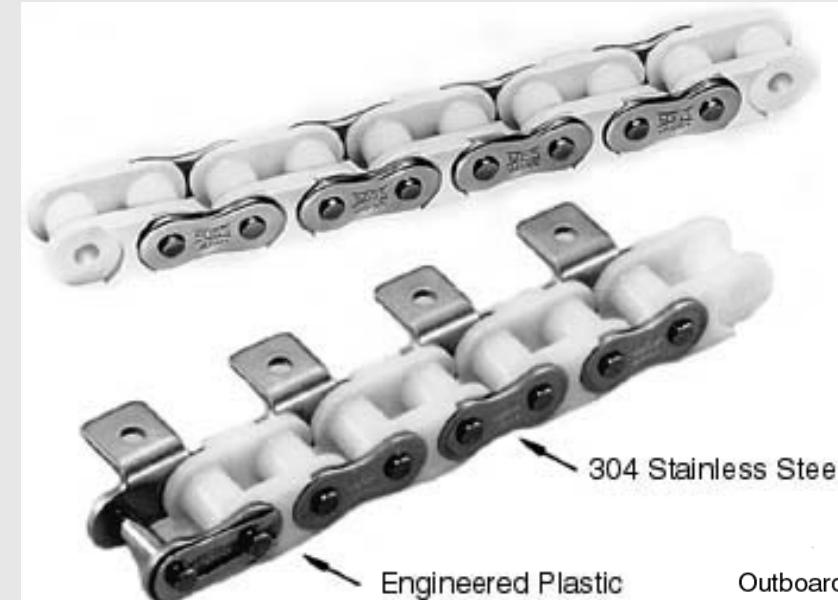
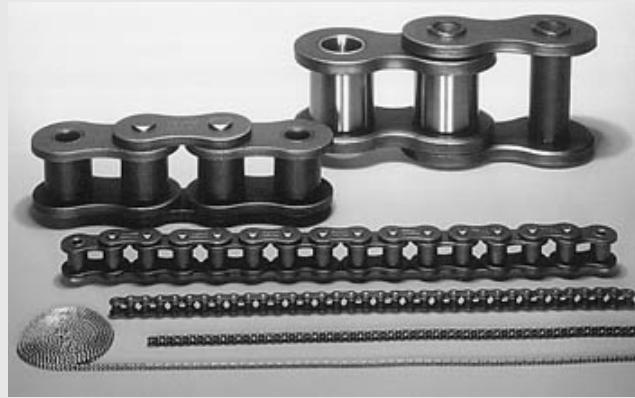
GUIDE PLATE

PIN

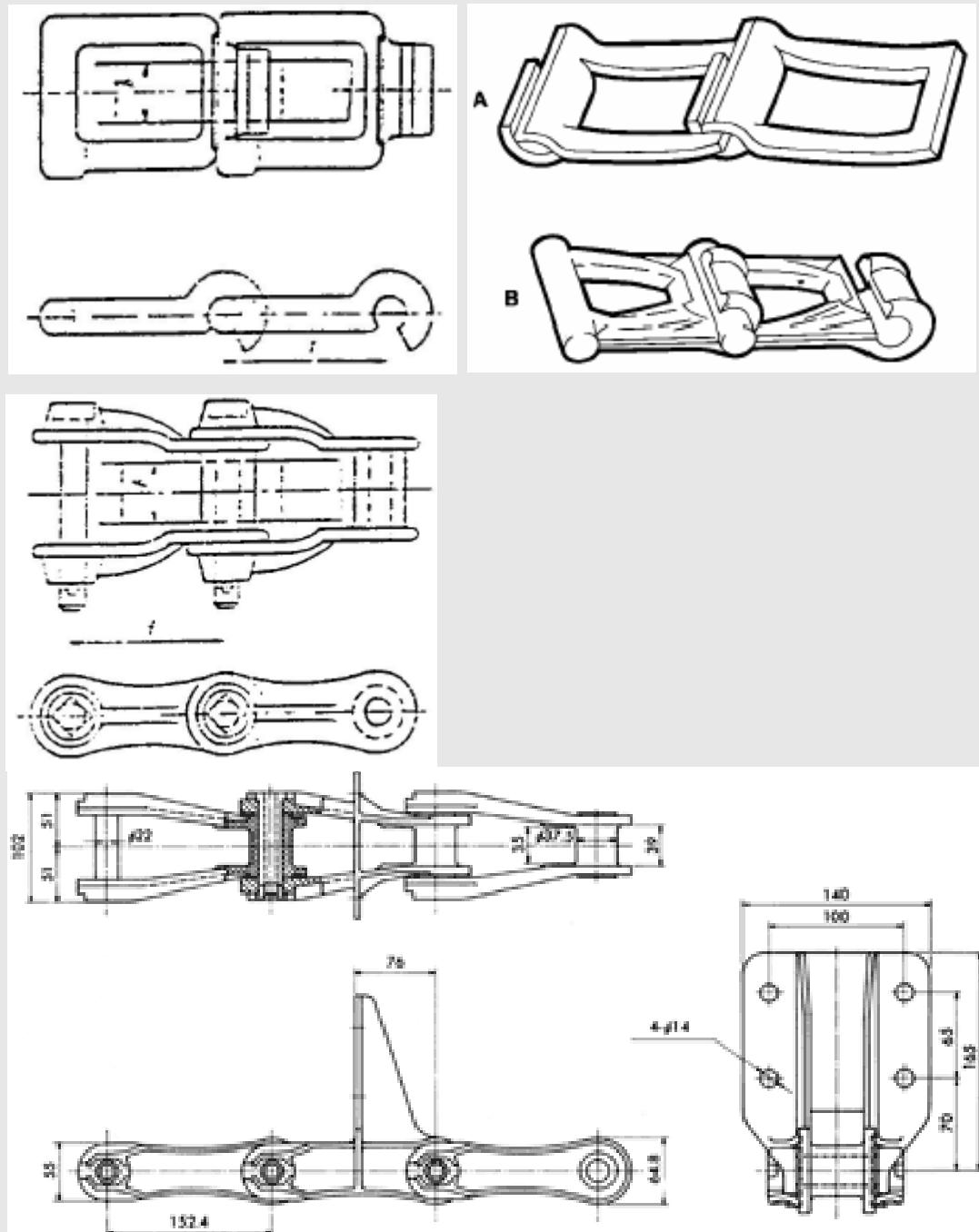
Zincir Tipleri

f) Özel Zincirler:

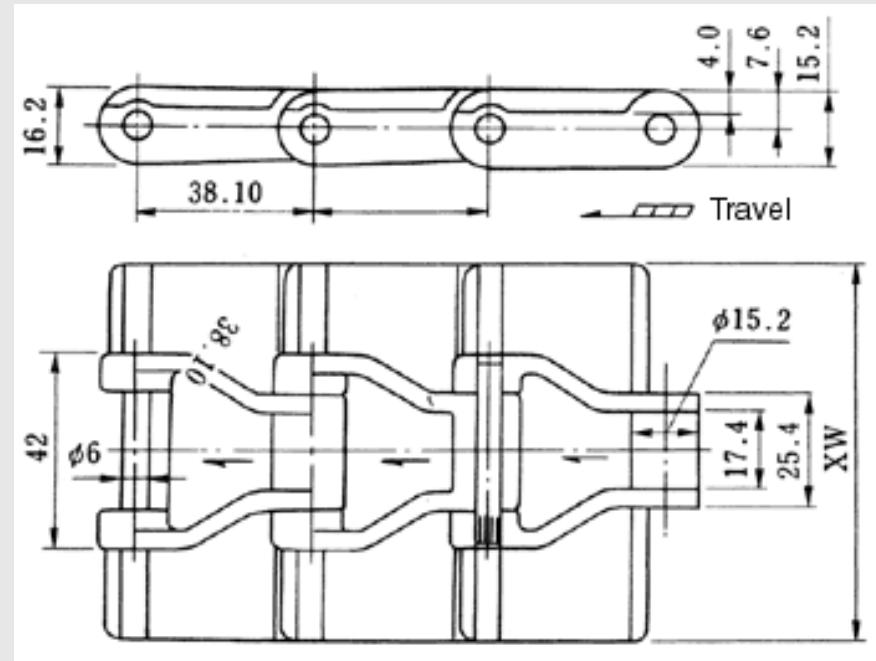
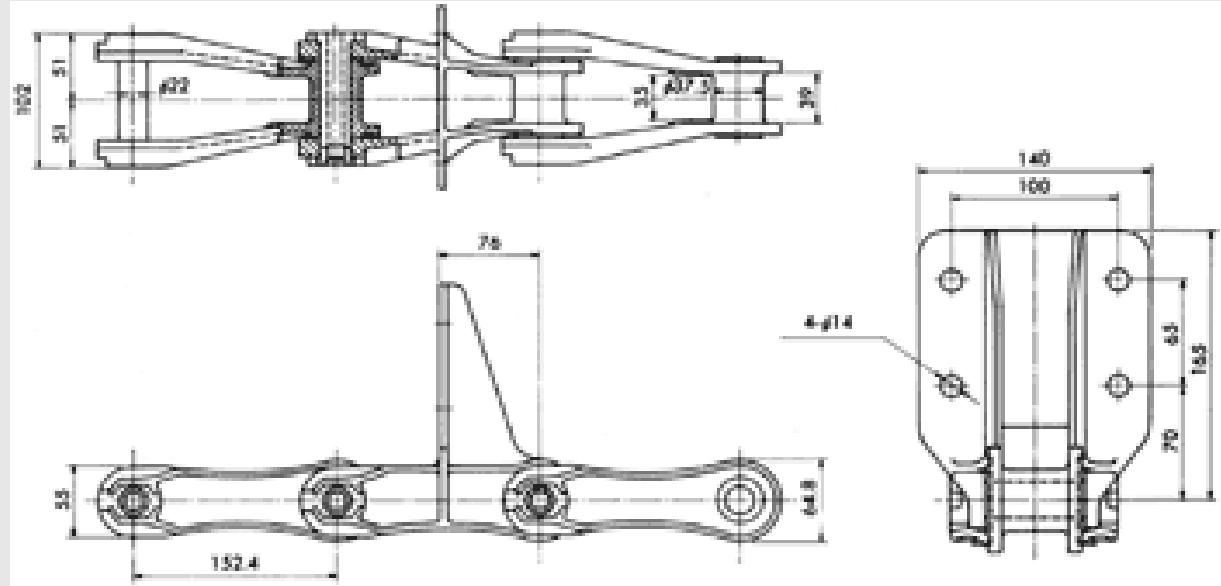
Zincir Tipleri

f) Özel Zincirler:
Sökülebilir Mafsallı,
Çelik Pernolu
gibi özel maksatlarla
imal edilen zincirler
bu sınıfı girerler.

Zincir Tipleri

f) Özel Zincirler:
Çelik Pernolu
zincirler

Zincir Dişli Mekanizmaları (chains)

15 dişi olan çark için,
zincir mekanizmalarının
farklı hızlardaki
maksimum güç (BG,
hp horsepower)
kapasitesi.

Table 2 — Maximum hp capacity at various speeds
for 15-tooth sprockets

Sprocket speed, rpm	Maximum horsepower capacity			
	Roller chain	Single strand	Four strand	Double pitch
100	101	333	21.5	241
200	188	620	21.1	290
400	297	980	8.5	270
600	140	462	6.6	140
800	83.5	276	4.3	
1,000	59.7	197		
1,200	41.4	137		
1,400	29.5	97.4		
1,600	21.3	70.3		
1,800	17.9	59.0		
2,000	13.2	43.5		
2,200	11.4	37.6		
2,400	10.0	33.0		
2,600	7.4	24.6		
2,800	6.7	22.1		
3,000	6.0	19.8		

Zincir Özellikleri

Kırılma Yükü: Kırılma yükü kesme deneyi ile bulunur. Lokmalar yük altında denenerek bu değer tesbit edilir. Bu değerler standartlarda tablolardan halinde verilmiştir. (Şekil- DIN 8187 ye göre Avrupa Tipi Makaralı Zincirler ve Şekil- DIN 8188 e göre Amerikan Tipi Makaralı Zincirler).

Elastisite Sınırı: Zincir kırılmadan önce kalıcı şekil değiştirmeye uğrar. Teorik olarak zincir elastisite sınırına kadar yüklenebilir. Pratik de ise bu değerin %80 'i oranında bir yükleme yapılabilir. Elastisite sınırı, kırılma yükünün yaklaşık %60-70 'i kadardır.

Zincir Özellikleri

Mafsal Basıncı: Mafsal basıncına maruz alan, perno çapı ve dış genişliği (veya zincir genişliği) kullanılarak hesap edilir. Tablolarda verilmiştir.

$$p = F/A \quad [\text{N/cm}^2]$$

F: Zincire gelen kuvvet

A: Alan

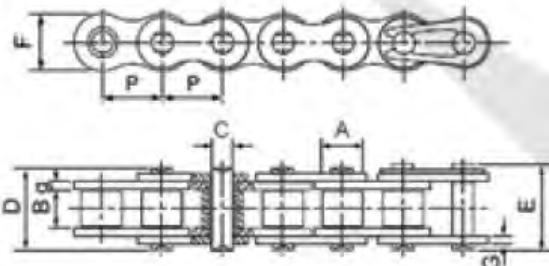
Normal yüklenen zincir mekanizmalarında, bu değer 2000 ila 3000 $[\text{N/cm}^2]$ arasında bulunur.

Zincir Boyutlandırma

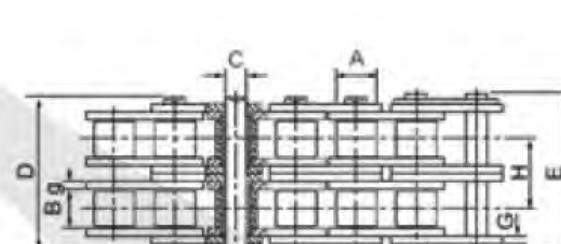
- Hesap ve Zincir Seçimi : zincirler güç iletme kabiliyetlerine göre diyagramlardan seçilirler. Standartlarda veya firma kataloglarında, zincirlerin iletebilecekleri güçler, küçük dişli çarkın devir sayısına bağlı olarak diyagramlarda gösterilmiştir. Bu diyagramlar DIN 8187 'de Avrupa, DIN 8188 'de Amerikan tipi makaralı zincirler için verilmiştir.

1. Einflach-Rollenkette	2. Zweiflach-Rollenkette	3. Dreiflach-Rollenkette	Rollenketten Durchmärsche Reisen	DIN 8187	
				ISO Normungsgemachte Fertigung Ausführung nicht zu unterscheiden; nur 1. $\varnothing = 13,25 \text{ mm}$ und einer Innene Länge (D); 23 mm und einer Innene Länge.	
aus Wahl der Maschinen	Längeneinführung nach DIN-Durchmärschen (1), Einflach-Rollenketten (2) oder Zweiflach-Rollenketten (3)		Seiten-Rollenketten mit einem bestimmten Zusammenschluss gefügt werden, z. B. Stoßplätt mit Füllervorrichtung (T), sie besteht aus Bezeichnung		
Vatten Nr. Reihen Nr. F	F A A ₁ A ₂ A ₃ A ₄ A ₅ A ₆ A ₇ B B ₁ B ₂ B ₃ B ₄ B ₅ B ₆ B ₇ B ₈ B ₉ B ₁₀ B ₁₁ B ₁₂ B ₁₃ B ₁₄ B ₁₅ B ₁₆ B ₁₇ B ₁₈ B ₁₉ B ₂₀ B ₂₁ B ₂₂ B ₂₃ B ₂₄ B ₂₅ B ₂₆ B ₂₇ B ₂₈ B ₂₉ B ₃₀ B ₃₁ B ₃₂ B ₃₃ B ₃₄ B ₃₅ B ₃₆ B ₃₇ B ₃₈ B ₃₉ B ₄₀ B ₄₁ B ₄₂ B ₄₃ B ₄₄ B ₄₅ B ₄₆ B ₄₇ B ₄₈ B ₄₉ B ₅₀ B ₅₁ B ₅₂ B ₅₃ B ₅₄ B ₅₅ B ₅₆ B ₅₇ B ₅₈ B ₅₉ B ₆₀ B ₆₁ B ₆₂ B ₆₃ B ₆₄ B ₆₅ B ₆₆ B ₆₇ B ₆₈ B ₆₉ B ₇₀ B ₇₁ B ₇₂ B ₇₃ B ₇₄ B ₇₅ B ₇₆ B ₇₇ B ₇₈ B ₇₉ B ₈₀ B ₈₁ B ₈₂ B ₈₃ B ₈₄ B ₈₅ B ₈₆ B ₈₇ B ₈₈ B ₈₉ B ₉₀ B ₉₁ B ₉₂ B ₉₃ B ₉₄ B ₉₅ B ₉₆ B ₉₇ B ₉₈ B ₉₉ B ₁₀₀ B ₁₀₁ B ₁₀₂ B ₁₀₃	Einflach-Rollenketten (1) Maßnr. N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m B Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m C Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m D Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m E Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m F Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m G Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m H Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m I Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m J Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m K Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m L Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m M Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m O Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m P Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Q Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m R Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m S Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m T Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m U Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m V Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m W Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m X Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Y Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Z Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m	Einflach-Rollenketten (1) Maßnr. N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m B Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m C Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m D Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m E Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m F Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m G Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m H Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m I Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m J Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m K Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m L Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m M Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m O Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m P Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Q Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m R Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m S Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m T Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m U Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m V Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m W Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m X Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Y Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Z Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m	Einflach-Rollenketten (1) Maßnr. N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m B Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m C Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m D Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m E Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m F Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m G Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m H Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m I Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m J Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m K Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m L Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m M Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m O Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m P Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Q Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m R Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m S Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m T Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m U Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m V Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m W Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m X Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Y Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Z Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m	Einflach-Rollenketten (1) Maßnr. N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m B Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m C Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m D Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m E Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m F Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m G Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m H Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m I Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m J Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m K Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m L Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m M Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m N Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m O Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m P Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Q Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m R Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m S Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m T Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m U Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m V Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m W Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m X Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Y Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m Z Gr. Nummer Gr. N Gew. Nett. Rohr kg/m
1 Anlage der Ketten in Motoren unter liegenden Radantrieben bei Bezeichnung wie Motoren und die Produktliste unter Innen/ äußeren, freien Rollendurchmesser, Rollenkette mit ungestoppter Füllervorrichtung; bei Ketten mit gestopptem Füllervorrichtung sind entsprechende gestopfte Rohrkörper oder gestopfte Schieber mit Füllervorrichtung vermerkt bzw. mit Stoßplättlern versehen.	Die Ketten der Tabelle 1 müssen überwiegend mit der ISO-Fertigung DIN 8187, die Ketten der Tabelle 2 mit Ausnahme der Ketten Nr. 65 und 64 haben die gleichen Abmessungen wie nach der ISO-Fertigung: ohne Ablass-Rohr/ Flansch-Fertigung.				
2 Bei gebrauchten Ketten (meistiglicherweise) sind nur mit einer B-Welle im Arbeitsspiel verwendbar.	Zulässige Abmessungsunterschreitungen der vorhandenen ungestopften Ketten unter Maßnahm. 40,1% bei Maßnahm. 40 v.a., jedoch nicht mehr als 10% bei den Ketten nach der Tabelle 2. Bei der Herstellung sind Ketten mit einer Länge von mindestens 3 x p zu verwenden, die im Außen- maß unter Innen-Rohrkörternmindestens konstruktiv befestigt sind. Muster und Abmessungsunterschreitungen zu verhindern, Rücksicht auf den Einsatzbereich und nicht zu beschleunigen. Alle Ketten sind bei der Herstellung mit einer Widerstand zu einer Rücksicht zu richten.				
Kennzeichnung für Rollenketten und Rollenketten, Füllervorrichtungen, siehe DIN 8187 Rollenketten, Flanschketten, Ausführung der Ketten, siehe DIN 8187 Rollenketten, Flanschketten, Reisen, siehe DIN 8187 Rollenketten, Füllervorrichtungen, siehe DIN 8187	Die Ketten der Tabelle 1 müssen überwiegend DIN 8187, die Ketten der Tabelle 2 mit Ausnahme der Ketten Nr. 65 und 64 haben die gleichen Abmessungen wie nach der ISO-Fertigung: ohne Ablass-Rohr/ Flansch-Fertigung.				
Ausführung: geliefert; weitere Ausführung nach Vereinbarung Fertigung Seite 2 und 3 Entnahmen Seite 3					

1. Einflach-Rollenkette

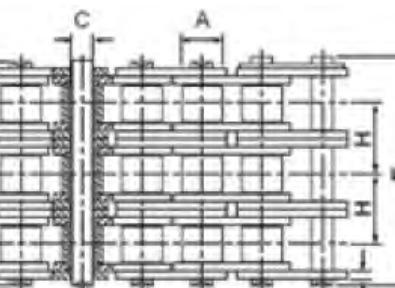
2. Zweiflach-Rollenkette

3. Dreiflach-Rollenkette

Rollenketten, ankerkettenförmig

• ISO 1 normungsgemäße Bezeichnung

• Nur Durchführung A ist zu verwenden:

1. P = 17,00

2. B = 17,00

3. C = 17,00

4. D = 17,00

5. E = 17,00

6. F = 17,00 mm in Regelausführung und 17,00 mm in verstärkter Ausführung

Rollenkette 3 x 19,00 x 170 DIN 8188

Rollenkettenketten mit einem horizontalen Zwischenhaubzapfen gefertigt werden, z. B. Stahlglied mit Federbeschluß (F), w. Innenseite des Zapfenzapfens.

Rollenkette 19 A - 3 x 190 I DIN 8188

nach Wahl des Herstellers

hängend verarbeiten

Folien-Nr.	Z	A ₁	A ₂	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	F ₅	F ₆	F ₇	F ₈	F ₉	F ₁₀	F ₁₁	F ₁₂	Einflach-Rollenketten (1)				Zweiflach-Rollenketten (2)				Dreiflach-Rollenketten (3)			
																Breit. breit. mm	Mitt. breit. mm	Ges. breit. Rahm. mm ²	Ges. gewicht kg/m	A ₁	Mitt. breit. mm	Ges. breit. Rahm. mm ²	Ges. gewicht kg/m	A ₁	Mitt. breit. mm	Ges. breit. Rahm. mm ²	Ges. gewicht kg/m
04 A	17,0	7,00	11,15	11,20	7,00	3,94	4,01	14,00	12,01	12,01	3,7	11,5	14,100	120	0,41	0,49	32,3	24,200	240	0,39	1,17	4,62	40,700	391	1,22	1,73	
10 A	17,075	9,00	13,95	13,95	10,00	5,00	5,10	16,11	13,01	13,01	4,1	21,0	22,200	270	0,79	1,01	39,7	44,400	470	1,02	1,52	57,7	44,400	670	2,10	2,86	
12 A	19,00	12,0	17,75	17,75	11,00	5,00	5,00	20,28	18,09	15,02	10,0	24,0	31,000	300	1,04	1,20	67,9	61,000	570	2,11	3,1	73,0	54,000	840	3,18	4,56	
16 A	21,0	15,00	20,00	20,00	15,00	7,00	7,00	27,00	26,12	26,00	10,0	26,0	54,000	310	1,29	1,57	42,7	113,400	1,000	3,28	3,81	91,2	116,100	1,300	5,37	7,46	
20 A	21,25	19,00	27,40	27,50	18,00	7,00	7,00	34,72	30,19	24,00	10,0	41,0	94,300	370	2,00	2,29	77	177,000	1,390	3,21	7,21	113	263,000	2,380	7,46	11,00	
24 A	24,0	24,0	30,00	30,00	22,00	11,0	11,15	45,00	34,03	31,24	14,00	49,0	177,000	1,130	3,04	3,13	14,3	354,000	2,770	7,28	10,74	161,000	3,400	11,22	14,5		
28 A	24,45	24,0	37,00	37,00	25,0	12,0	12,01	49,00	42,01	36,01	12,0	54,0	172,000	1,130	3,07	3,13	16,3	311,000	2,770	7,28	10,74	161,000	3,400	11,22	14,5		
32 A	25,75	25,75	41,00	41,00	29,00	14,00	14,00	52,00	45,00	41,00	12,0	54,0	224,000	1,130	3,07	3,13	16,3	311,000	2,770	7,28	10,74	161,000	3,400	11,22	14,5		
40 A	29,5	29,5	44,00	44,00	35,00	16,00	16,00	56,00	50,00	46,00	12,0	54,0	276,000	1,130	3,07	3,13	16,3	311,000	2,770	7,28	10,74	161,000	3,400	11,22	14,5		
48 A	31,0	31,0	47,00	47,00	37,00	18,00	18,00	57,00	53,00	48,00	12,0	54,0	328,000	1,130	3,07	3,13	16,3	311,000	2,770	7,28	10,74	161,000	3,400	11,22	14,5		

*) Länge der Kette in Metern oder in Zollmaßen bei Rastellung in Metern auf die Rastglieder eines konstruierten Kettenantriebs. Nach Gütekennzeichnung bestellte Rollenkettchen enthalten scherhaftige Verstärkungsglieder, und zwar Ketten mit gewöhnlichem Zwischenglied, bei Rollenkettchen mit eingesetztem Schiebermechanismus (ausgeführt versteckt) sind entweder geschweiftes Flanschglied oder geklebtes Glied mit Aufzugsplatten verarbeitet bzw. mit Schrauben verarbeitet.

**) Bei geklebten Rastglieder ausgleichen darf nur mit einer 0,005 m Rastbreite gerechnet werden.

Technische Umgangsbezeichnungen der markierten, angeführten Ketten unter Maßbreit.: + 0,15% bei Maßbreit 21 u. g. jedoch Maßbreit 19,00 mm, bei der Messung soll die Kette in ihrer Gleitrichtung abgespannt sein.

Bei der Rastung der Rastbreite darf Ketten mit einer Länge von mindestens 3 m z. z. verwendet werden, die mit Rasten an Außenrädern brennenbedarfsmäßig hergestellt aufgezogen und Hartbelag und Raspelbeschaffungen zu vermeiden. Räder an den Enden müssen nicht so hergestellt werden, alle Ketten sind bei der Herstellung mit einer Führung und/oder Rastbreite zu rasten.

Werkstoff nach Wahl des Herstellers: Einsatzstahl nach DIN 17 210, Vergütungsstahl nach DIN 17 200. Ausführung: mit oder gefürt; rechte Ausführung nach Verzahnung.

Bestellkodes für U-förmige und Rollenkettchen, Flanschketten, siehe DIN 8185.

Rollenkettchen, Gütekennzeichnung der Ausführungen, siehe DIN 8185.

Rollenkettchen, Einteilung, siehe DIN 8185.

Rollenkettchen, Innenketten, siehe DIN 8185.

Fortsetzung Seite 2
Erläuterungen Seite 2

Arbeitskreis für Industrieketten im Deutschen Normenausschuß (DNA)

Roller chains

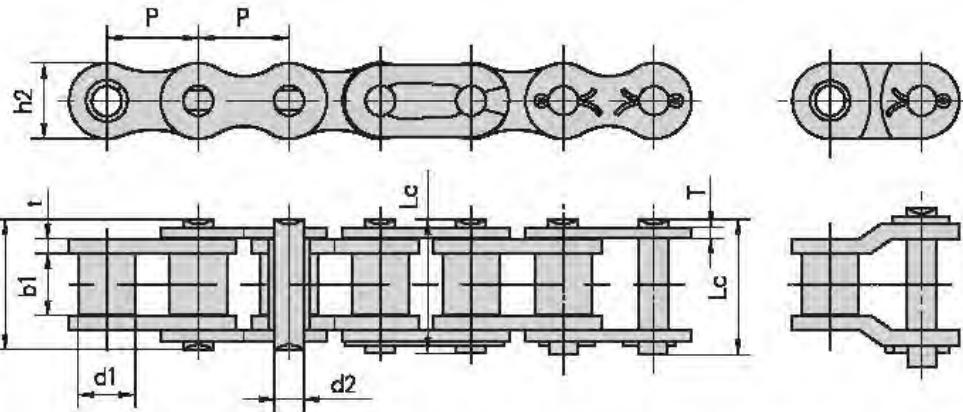
High Precision Roller chains DIN 8187 ISO 606 European Standard - Simplex

roller chains

DIN 8187

ISO 606

- European standard

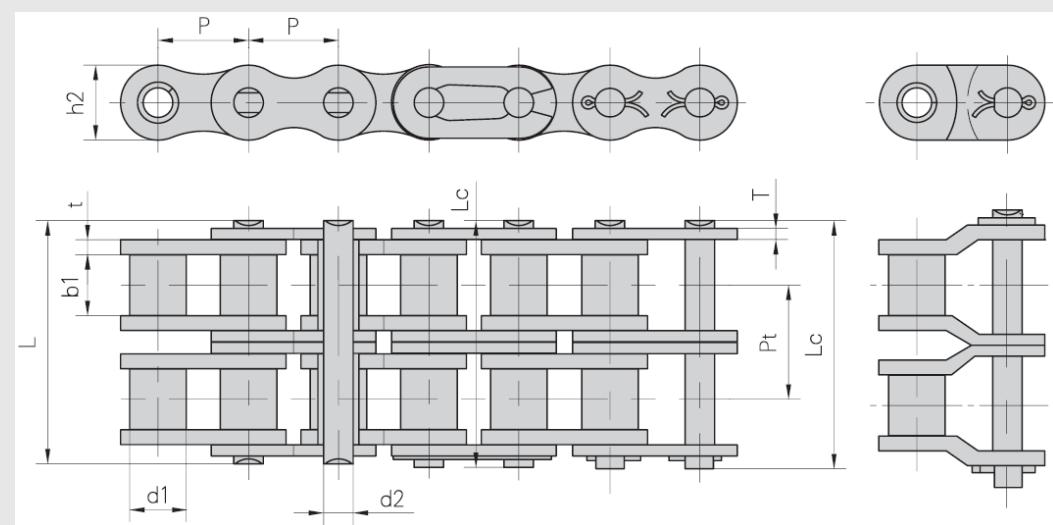

DIN Ref.	Pitch	Roller diameter	Width between inner plates	Pin diameter	Pin length		Inner plate depth	Plate thickness	Min. breaking load	Average tensile strength	Weight per meter
	P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	t/T max	Q min	Q0	q
	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kN	kg/m
04-1	6,00	4,00	2,80	1,85	6,80	7,8	5,00	0,60	3,0/682	3,2	0,11
05B-1	8,00	5,00	3,00	2,31	8,20	8,9	7,10	0,80	5,0/1136	5,9	0,20
*06B-1	9,525	6,35	5,72	3,28	13,15	14,1	8,20	1,30	9,0/2045	10,4	0,41
08B-1	12,70	8,51	7,75	4,45	16,70	18,2	11,80	1,60	18,0/4091	19,4	0,69
10B-1	15,875	10,16	9,65	5,08	19,50	20,9	14,70	1,70	22,4/5091	27,5	0,93
12B-1	19,05	12,07	11,68	5,72	22,50	24,2	16,00	1,85	29,0/6591	32,2	1,15
16B-1	25,40	15,88	17,02	8,28	36,10	37,4	21,00	4,15/3,1	60,0/13636	72,8	2,71
20B-1	31,75	19,05	19,56	10,19	41,30	45,0	26,40	4,5/3,5	95,0/21591	106,7	3,70
24B-1	38,10	25,40	25,40	14,63	53,40	57,8	33,20	6,0/4,8	160,0/36364	178,0	7,10
28B-1	44,45	27,94	30,99	15,90	65,10	69,5	36,70	7,5/6,0	200,0/45455	222,0	8,50
32B-1	50,80	29,21	30,99	17,81	66,00	71,0	42,00	7,0/6,0	250,0/56818	277,5	10,25
40B-1	63,50	39,37	38,10	22,89	82,20	89,2	52,96	8,5/8,0	355,0/80682	394,0	16,35
48B-1	76,20	48,26	45,72	29,24	99,10	107,0	63,80	12,0/10,0	560,0/127272	621,6	25,00
56B-1	88,90	53,98	53,34	34,32	114,6	123,0	77,80	13,5/12,0	850,0/193180	940,0	35,78
64B-1	101,60	63,50	60,96	39,40	130,0	138,5	90,17	15,0/13,0	112,0/254544	1240,0	46,00
72B-1	114,30	72,39	68,58	44,48	147,4	156,4	103,60	17,0/15,0	1400,0/318180	1550,0	60,80

* Straight side plates

Roller chains

High
Precision
Roller chains
DIN 8187
ISO 606
European
Standard
- Duplex

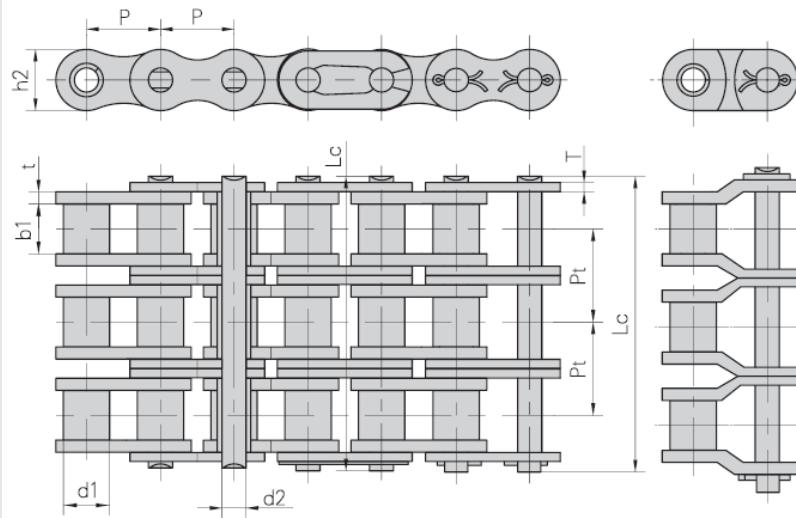

DIN Ref.	Pitch	Roller diameter	Width between inner plates	Pin diameter	Pin length		Inner plate height	Plate thickness	Transverse pitch	Ultimate tensile strength	Average tensile strength	Weight per meter
	P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	t/T max	Pt	F _B min.	F _{BA}	q
	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kN	kg/m
05B-2	8,000	5,00	3,00	2,31	13,9	14,5	7,10	0,80	5,64	7,8/1773	10,2	0,33
*06B-2	9,525	6,35	5,72	3,28	23,4	24,4	8,20	1,30	10,24	16,9/3841	18,7	0,77
08B-2	12,700	8,51	7,75	4,45	31,2	32,2	11,80	1,60	13,92	32,0/7273	38,7	1,34
10B-2	15,875	10,16	9,65	5,08	36,1	37,5	14,70	1,70	16,59	44,5/10114	56,2	1,84
12B-2	19,050	12,07	11,68	5,72	42,0	43,6	16,00	1,85	19,46	57,8/13136	66,1	2,31
16B-2	25,400	15,88	17,02	8,28	68,0	69,3	21,00	4,15/3,1	31,88	106,0/24091	133,0	5,42
20B-2	31,750	19,05	19,56	10,19	77,8	81,5	26,40	4,5/3,5	36,45	170,0/38636	211,2	7,20
24B-2	38,100	25,40	25,40	14,63	101,7	106,2	33,20	6,0/4,8	48,36	280,0/63636	319,2	13,40
28B-2	44,450	27,94	30,99	15,90	124,6	129,1	36,70	7,5/6,0	59,56	360,0/81818	406,8	16,60
32B-2	50,800	29,21	30,99	17,81	124,6	129,6	42,00	7,0/6,0	58,55	450,0/102273	508,5	21,00
40B-2	63,500	39,37	38,10	22,89	154,5	161,5	52,96	8,5/8,0	72,29	630,0/143182	711,9	32,00
48B-2	76,200	48,26	45,72	29,24	190,4	198,2	63,80	12,0/10,0	91,21	1000,0/227272	1130,0	50,00
56B-2	88,900	53,98	53,34	34,32	221,2	229,6	77,80	13,5/12,0	106,60	1600,0/363635	1760,0	71,48
64B-2	101,600	63,50	60,96	39,40	249,9	258,4	90,17	15,0/13,0	119,89	2000,0/454544	2200,0	91,00
72B-2	114,300	72,39	68,58	44,48	283,7	292,7	103,60	17,0/15,0	136,27	2500,0/568180	2750,0	120,40

* Straight side plates

Roller chains

High
Precision
Roller chains
DIN 8187
ISO 606
European
Standard
- *Triplex*

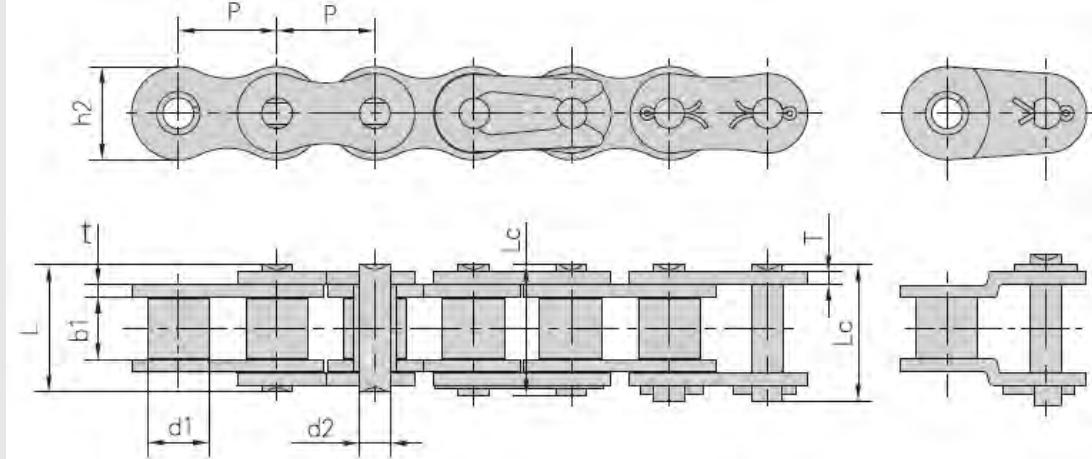
DIN Ref. 	Pitch	Roller diameter	Width between innerplates	Pin diameter	Pin length		Inner plate height	Plate thickness	Transverse pitch	Ultimate tensile strength	Average tensile strength	Weight per meter
	P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	t/T max	Pt	F_B min.	F_BA	q
	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kN	kg/m
05B-3	8,000	5,00	3,00	2,31	19,5	20,2	7,10	0,80	5,64	11,1/2523	13,8	0,48
*06B-3	9,525	6,35	5,72	3,28	33,5	34,6	8,20	1,30	10,24	24,9/5659	30,1	1,16
08B-3	12,700	8,51	7,75	4,45	45,1	46,1	11,80	1,60	13,92	47,5/10795	57,8	2,03
10B-3	15,875	10,16	9,65	5,08	52,7	54,1	14,70	1,70	16,59	66,7/15159	84,5	2,77
12B-3	19,050	12,07	11,68	5,72	61,5	63,1	16,00	1,85	19,46	86,7/19705	101,8	3,46
16B-3	25,400	15,88	17,02	8,28	99,8	101,2	21,00	4,15/3,1	31,88	160,0/36364	203,7	8,13
20B-3	31,750	19,05	19,56	10,19	114,2	117,9	26,40	4,5/3,5	36,45	250,0/56818	290,0	10,82
24B-3	38,100	25,40	25,40	14,63	150,1	154,6	33,20	6,0/4,8	48,36	425,0/96591	493,0	20,10
28B-3	44,450	27,94	30,99	15,90	184,2	188,7	36,70	7,5/6,0	59,56	530,0/120454	609,5	24,92
32B-3	50,800	29,21	30,99	17,81	183,2	188,2	42,00	7,0/6,0	58,55	670,0/152273	770,5	31,56
40B-3	63,500	39,37	38,10	22,89	226,8	233,8	52,96	8,5/8,0	72,29	950,0/215909	1092,5	48,10
48B-3	76,200	48,26	45,72	29,24	281,6	289,4	63,80	12,0/10,0	91,21	1500,0/340909	1710,0	75,00
56B-3	88,900	53,98	53,34	34,32	327,8	336,2	77,80	13,5/12,0	106,60	2240,0/545450	2240,0	107,18
64B-3	101,60	63,50	60,96	39,40	369,8	378,3	90,17	15,0/13,0	119,89	3000,0/681820	3300,0	136,00
72B-3	114,30	72,39	68,58	44,48	420,0	429,0	103,60	17,0/15,0	136,27	3750,0/852270	4125,0	180,00

* Straight side plates

Roller chains

High
Precision
Roller chains
DIN 8188
ANSI
American
Standard
- *Simplex*

DIN Ref.	ANSI Ref.	Pitch	Roller diameter	Width between inner plates	Pin diameter	Pin length		Inner plate height	Plate thickness	Ultimate tensile strength	Average tensile strength	Weight per meter
		P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	T max	F _B min.	F _{BA}	q
		mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kN	kg/m
*03C	*15	4,763	2,48	2,38	1,62	6,10	6,90	4,30	0,60	1,80/409	2,0	0,08
*04C-1	*25	6,350	3,30	3,18	2,31	7,90	8,40	6,00	0,80	3,50/795	4,6	0,15
*06C-1	*35	9,525	5,08	4,77	3,58	12,40	13,17	9,00	1,30	7,90/1795	10,8	0,33
085-1	41	12,700	7,77	6,25	3,58	13,75	15,00	9,91	1,30	6,67/1516	12,6	0,41
08A-1	40	12,700	7,95	7,85	3,96	16,60	17,80	12,00	1,50	14,10/3205	17,5	0,62
10A-1	50	15,875	10,16	9,40	5,08	20,70	22,20	15,09	2,03	22,20/5045	29,4	1,02
12A-1	60	19,050	11,91	12,57	5,94	25,90	27,70	18,00	2,42	31,80/7227	41,5	1,50
16A-1	80	25,400	15,88	15,75	7,92	32,70	35,00	24,00	3,25	56,70/12886	69,4	2,60
20A-1	100	31,750	19,05	18,90	9,53	40,40	44,70	30,00	4,00	88,50/20114	109,2	3,91
24A-1	120	38,100	22,23	25,22	11,10	50,30	54,30	35,70	4,80	127,00/28864	156,3	5,62
28A-1	140	44,450	25,40	25,22	12,70	54,40	59,00	41,00	5,60	172,40/39182	212,0	7,50
32A-1	160	50,800	28,58	31,55	14,27	64,80	69,60	47,80	6,40	226,80/51545	278,9	10,10
36A-1	180	57,150	35,71	35,48	17,46	72,80	78,60	53,60	7,20	280,20/63682	341,8	13,45
40A-1	200	63,500	39,68	37,85	19,85	80,30	87,20	60,00	8,00	353,80/80409	431,6	16,15
48A-1	240	76,200	47,63	47,35	23,81	95,50	103,00	72,39	9,50	510,30/115977	622,5	23,20

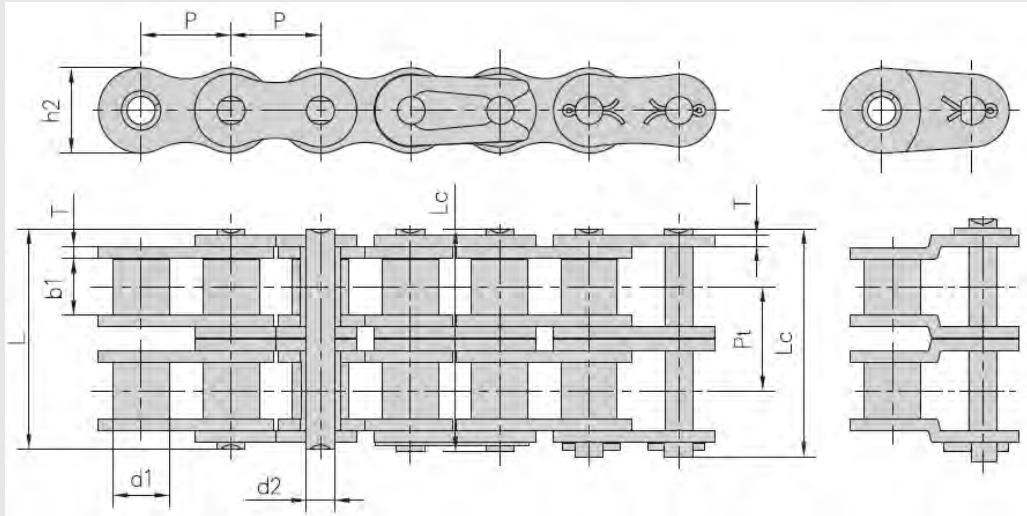

*Bushing chain: d1 in the table indicate the external diameter of the bushing

All these types are also available in cottered execution

Roller chains

High
Precision
Roller chains
DIN 8188
ANSI
American
Standard
- Duplex

DIN Ref.	ANSI Ref.	Pitch	Roller diameter	Width between inner plates	Pin diameter	Pin length	Inner plate height	Plate thickness	Transverse pitch	Ultimate tensile strength	Average tensile strength	Weight per meter
		P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	T max	Pt	F_B min.	q
		mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kg/m
*04C-2	*25-2	6,350	3,30	3,18	2,31	14,5	15,0	6,00	0,80	6,40	7,00/1591	8,6
*06C-2	*35-2	9,525	5,08	4,77	3,58	22,5	23,3	9,00	1,30	10,13	15,80/3591	19,7
085-2	41-2	12,700	7,77	6,25	3,58	25,7	26,9	9,91	1,30	11,95	13,34/3032	16,9
08A-2	40-2	12,700	7,95	7,85	3,96	31,0	32,2	12,00	1,50	14,38	28,20/6409	35,9
10A-2	50-2	15,875	10,16	9,40	5,08	38,9	40,4	15,09	2,03	18,11	44,40/10091	58,1
12A-2	60-2	19,050	11,91	12,57	5,94	48,8	50,5	18,00	2,42	22,78	63,60/14455	82,1
16A-2	80-2	25,400	15,88	15,75	7,92	62,7	64,3	24,00	3,25	29,29	113,40/25773	141,8
20A-2	100-2	31,750	19,05	18,90	9,53	76,4	80,5	30,00	4,00	35,76	177,00/40227	219,4
24A-2	120-2	38,100	22,23	25,22	11,10	95,8	99,7	35,70	4,80	45,44	254,00/57727	314,9
28A-2	140-2	44,450	25,40	25,22	12,70	103,3	107,9	41,00	5,60	48,87	344,80/78364	427,5
32A-2	160-2	50,800	28,58	31,55	14,27	123,3	128,1	47,80	6,40	58,55	453,60/103091	562,4
36A-2	180-2	57,150	35,71	35,48	17,46	138,6	144,4	53,60	7,20	65,84	560,50/127386	695,0
40A-2	200-2	63,500	39,68	37,85	19,85	151,9	158,8	60,00	8,00	71,55	707,60/160818	877,4
48A-2	240-2	76,200	47,63	47,35	23,81	183,4	190,8	72,39	9,50	87,83	1020,60/213955	1255,3

*Bushing chain: d1 in the table indicate the external diameter of the bushing

All these types are also available in cottered execution

Roller chains

High Precision

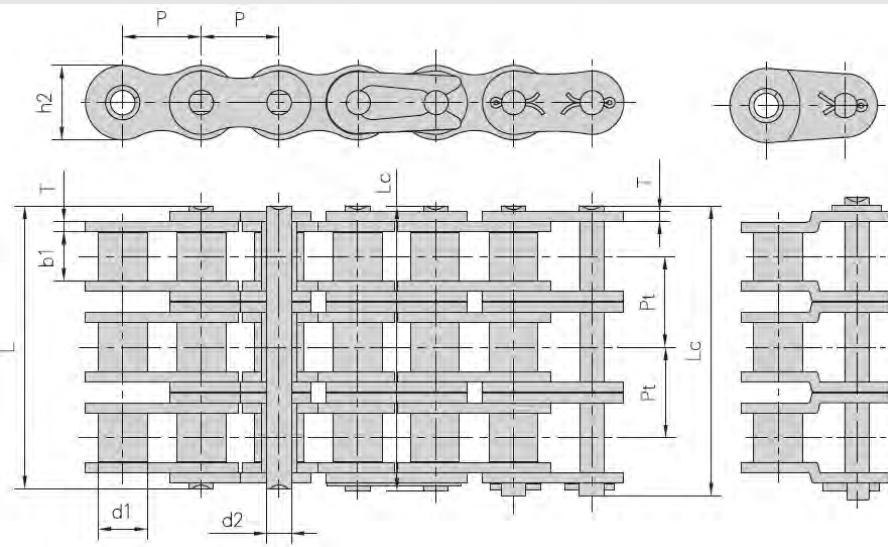
Roller chains

DIN 8188

ANSI

American
Standard

- Triplex

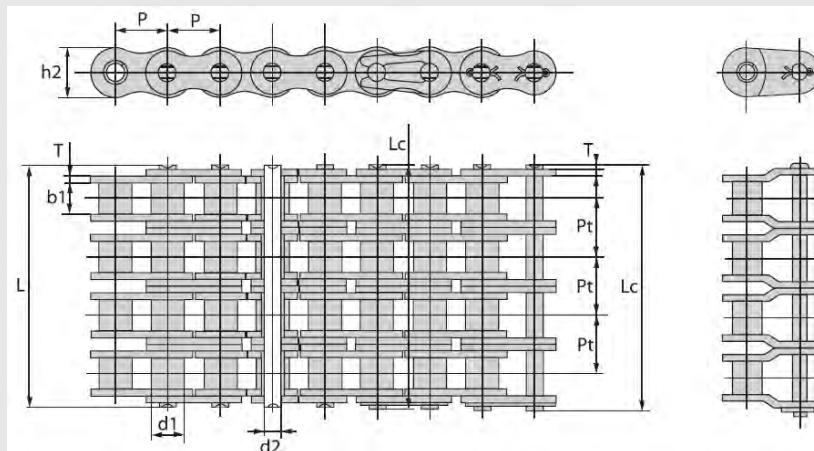
DIN Ref.	ANSI Ref.	Pitch	Roller diameter	Width between inner plates	Pin diameter	Pin length		Inner plate height	Plate thickness	Transverse pitch	Ultimate tensile strength	Average tensile strength	Weight per meter
		P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	T max	Pt	F _B min.	F _{BA}	q
		mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kN	kg/m
*04C-3	*25-3	6,350	3,30	3,18	2,31	21,0	21,5	6,00	0,80	6,40	10,5/2386	12,6	0,44
*06C-3	*35-3	9,525	5,08	4,77	3,58	32,7	33,5	9,00	1,30	10,13	23,7/5386	28,6	1,05
08A-3	40-3	12,700	7,95	7,85	3,96	45,4	46,6	12,00	1,50	14,38	42,3/9614	50,0	1,90
10A-3	50-3	15,875	10,16	9,40	5,08	57,0	58,5	15,09	2,03	18,11	66,6/15136	77,8	3,09
12A-3	60-3	19,050	11,91	12,57	5,94	71,5	73,3	18,00	2,42	22,78	95,4/21682	111,1	4,54
16A-3	80-3	25,400	15,88	15,75	7,92	91,7	93,6	24,00	3,25	29,29	170,1/38659	198,4	7,89
20A-3	100-3	31,750	19,05	18,90	9,53	112,2	116,3	30,00	4,00	35,76	265,5/60341	309,6	11,77
24A-3	120-3	38,100	22,23	25,22	11,10	141,4	145,2	35,70	4,80	45,44	381,0/86591	437,2	17,53
28A-3	140-3	44,450	25,40	25,22	12,70	152,2	156,8	41,00	5,60	48,87	517,2/117545	593,3	22,20
32A-3	160-3	50,800	28,58	31,55	14,27	181,8	186,6	47,80	6,40	58,55	680,4/154636	780,6	30,02
36A-3	180-3	57,150	35,71	35,48	17,46	204,4	210,2	53,60	7,20	65,84	840,7/191068	983,6	38,22
40A-3	200-3	63,500	39,68	37,85	19,85	223,5	230,4	60,00	8,00	71,55	1061,4/241227	1217,8	49,03
48A-3	240-3	76,200	47,63	47,35	23,81	271,3	278,6	72,39	9,50	87,83	1530,9/347932	1756,5	71,60

*Bushing chain: d1 in the table indicate the external diameter of the bushing

All these types are also available in cottered execution

Roller chains

High
Precision
Roller chains
DIN 8188
ANSI
American
Standard
- Multiple

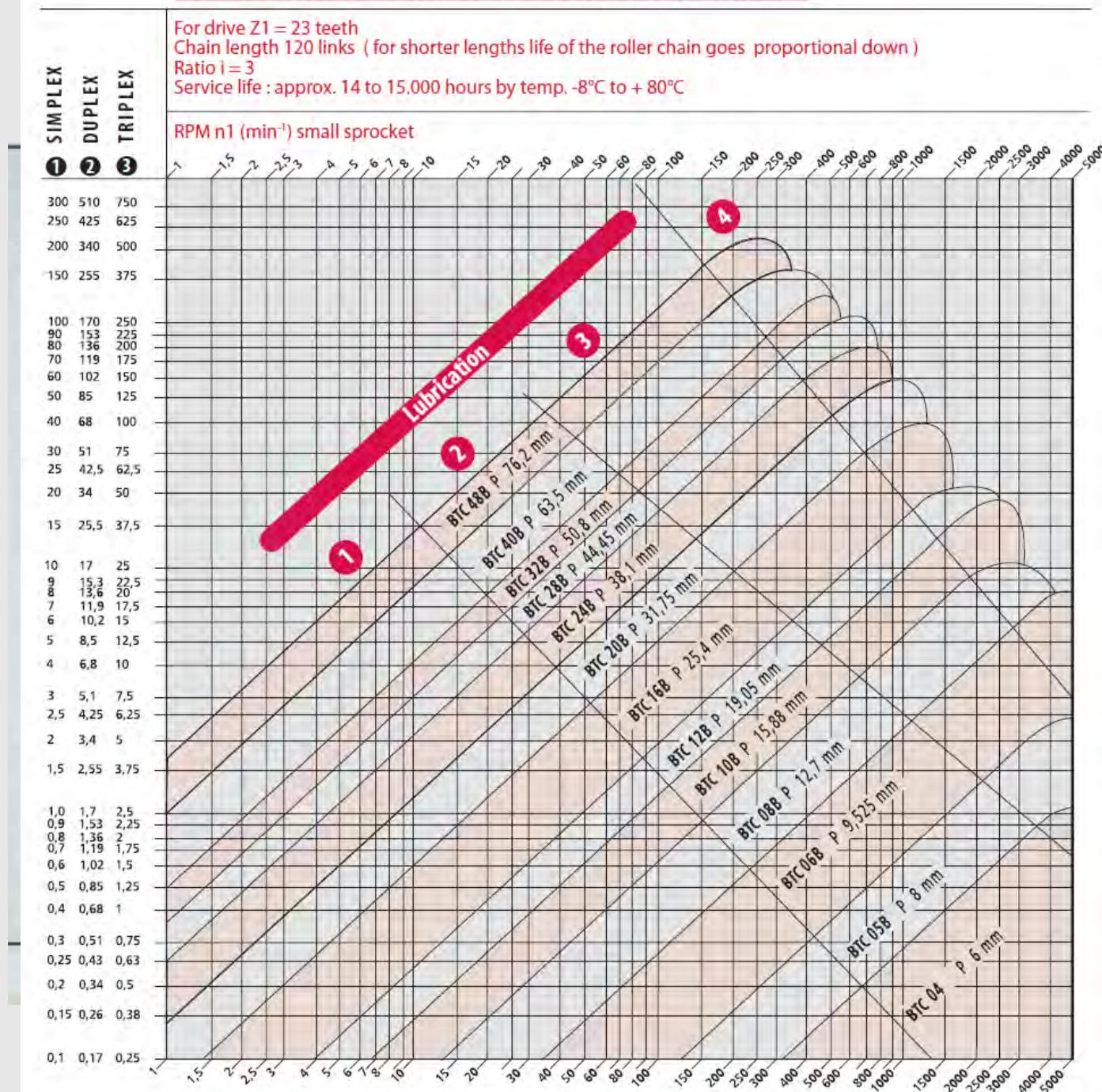
DIN Ref.	ANSI Ref.	Pitch	Roller diameter	Width between inner plates	Pin diameter	Pin length		Inner plate height	Plate thickness	Transverse pitch	Ultimate tensile strength	Average tensile strength	Weight per meter
		P	d1 max	b1 min	d2 max	L max	Lc max	h2 max	T max	Pt	F _B min.	F _{BA}	q
		mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	mm	kN/LB	kN	kg/m
08A-4	40-4	12.700	7.95	7.85	3.96	59.8	61.0	12.00	1.50	14.38	56.4/12687	62.04	2.57
10A-4	50-4	15.875	10.16	9.40	5.08	75.1	76.6	15.09	2.03	18.11	88.8/19976	97.68	4.30
12A-4	60-4	19.050	11.91	12.57	5.94	94.4	96.1	18.00	2.42	22.78	127.2/28614	139.92	6.21
16A-4	80-4	25.400	15.88	15.75	7.92	121.0	124.4	24.00	3.25	29.29	226.8/51020	249.48	10.37
20A-4	100-4	31.750	19.05	18.90	9.63	147.8	152.1	30.00	4.00	35.76	354/79635	389.40	15.60
24A-4	120-4	38.100	22.23	25.22	11.1	187.0	190.8	36.70	4.80	45.44	508/114278	558.80	23.56
08A-5	40-5	12.700	7.95	7.85	3.96	74.2	75.4	12.00	1.50	14.38	70.5/15859	77.55	3.19
10A-5	50-5	15.875	10.16	9.40	5.08	93.2	94.7	15.09	2.03	18.11	111/24970	122.10	5.37
12A-5	60-5	19.050	11.91	12.57	5.94	117.0	118.8	18.00	2.42	22.78	159/35768	174.90	7.75
16A-5	80-5	25.400	15.88	15.75	7.92	149.9	153.7	24.00	3.25	29.29	283.5/63775	311.85	12.96
20A-5	100-5	31.750	19.05	18.90	9.63	183.6	187.9	30.00	4.00	35.76	442.5/99543	486.75	19.46
24A-5	120-5	38.100	22.23	25.22	11.1	232.3	236.1	35.70	4.80	45.44	635/142848	698.50	29.40
08A-6	40-6	12.700	7.95	7.85	3.96	88.5	89.8	12.00	1.50	14.38	84.6/19,31	93.06	3.83
10A-6	50-6	15.875	10.16	9.40	5.08	111.3	112.8	15.09	2.03	18.11	133.2/29964	146.52	6.43
12A-6	60-6	19.050	11.91	12.57	5.94	139.8	141.8	18.00	2.42	22.78	190.8/42921	209.80	9.31
16A-6	80-6	25.400	15.88	15.75	7.92	179.2	183.0	24.00	3.25	29.29	340.2/76530	374.22	15.50
20A-6	100-6	31.750	19.05	18.90	9.63	219.4	223.7	30.00	4.00	35.76	531/119452	584.10	23.36
24A-6	120-6	38.100	22.23	25.22	11.1	278.0	282.0	35.70	4.80	45.44	762/171417	838.20	35.30
08A-8	40-8	12.700	7.95	7.85	3.96	117.3	118.5	12.00	1.50	14.38	112.8/25375	124.08	5.11
10A-8	50-8	15.875	10.16	9.40	5.08	147.5	149.0	15.09	2.03	18.11	117.6/39952	195.36	8.59
12A-8	60-8	19.050	11.91	12.57	5.94	185.8	187.6	18.00	2.42	22.78	254.4/57229	279.84	12.37
16A-8	80-8	25.400	15.88	15.75	7.92	237.8	241.6	24.00	3.25	29.29	453.6/102040	498.96	20.67
20A-8	100-8	31.750	19.05	18.90	9.63	290.8	295.1	30.00	4.00	35.76	708/159270	778.80	31.14
24A-8	120-8	38.100	22.23	25.22	11.1	368.8	372.8	35.70	4.80	45.44	1016/228557	1176	47.07

All these types are also available in cottered execution

Zincir

DIN 8187 ye göre

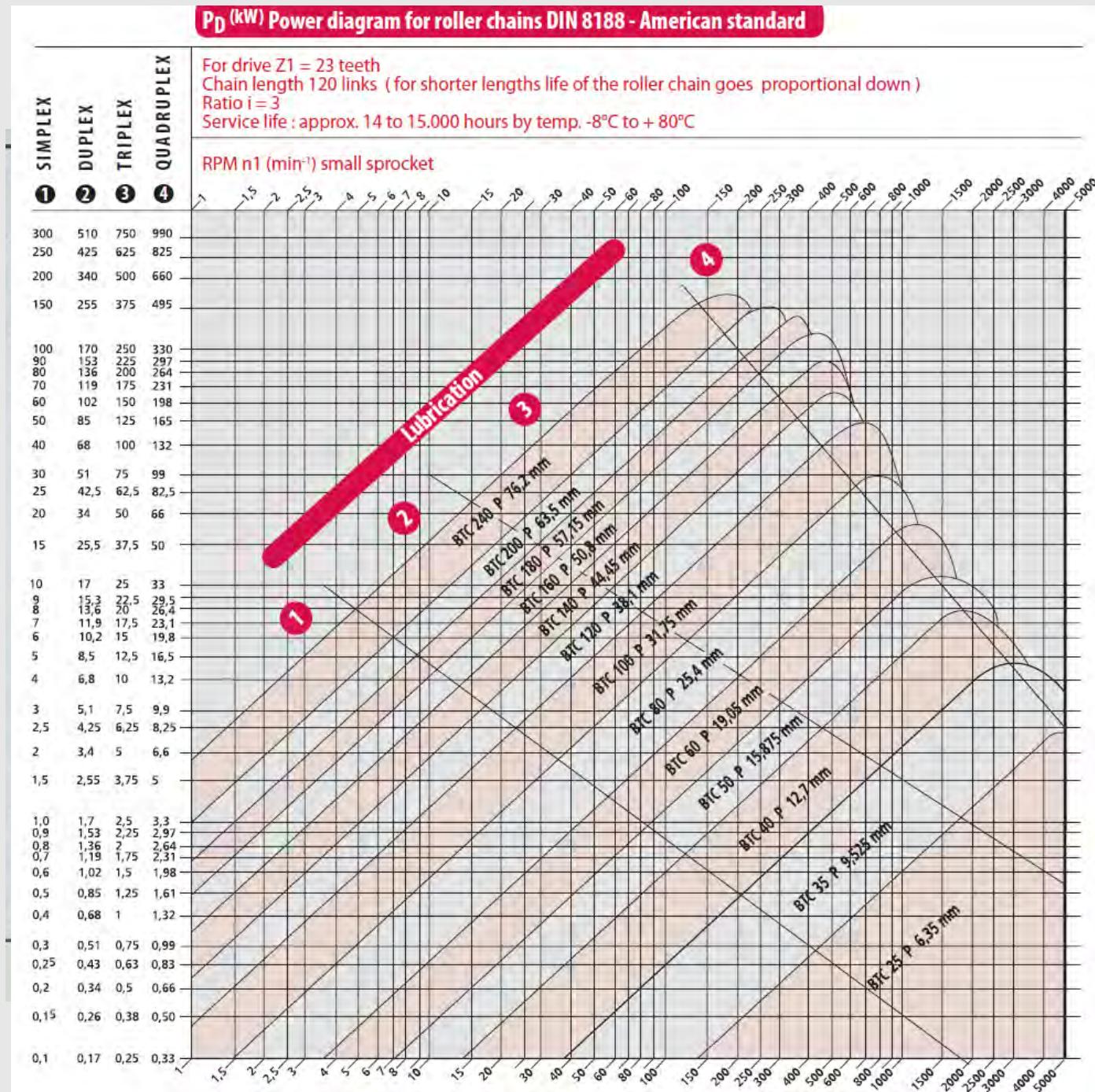
Avrupa Tipi Makaralı Zincirlerin Güç Diyagramı

Zincir

DIN 8188 'e göre

Amerikan Tipi Makaralı Zincirlerin Güç Diyagramı

DIN 8187 , DIN 8188 Diyagram

Diyagramda 1 - 4 gösterilen hız bölgelerinde:

1 Elle yağlama

2 Damlalıkla yağlama

3 Yağ banyosu veya yağı sıçratma diskli

4 Pompa ile cebri yağlama yapılmalıdır.

Zincir Boyutlandırma

Hesap ve Zincir Seçimi :

Bu diyagamlarda kullanılan güç:

$$P_{\text{hesap}} = P \cdot f_1 \cdot f_2$$

P: İletilecek güç

f₁ : İşletme şartları faktörü

f₂ : Dis sayısı faktörü

f ₁	Tahrik Eden Makina		
	İçten yanmalı motor ve hidrolik şanzıman	Elektrik motoru	İçten yanmalı motor ve mekanik şanzıman
Darbesiz	1,0	1,0	1,2
Orta darbeli	1,2	1,3	1,4
Ağır darbeli	1,4	1,5	1,7

Dis Sayısı	f ₂
15	1,26
16	1,18
17	1,12
18	1,05
19	1,00
20	0,95
21	0,91
22	0,87
23	0,83
24	0,79
25	0,76
26	0,73
27	0,70
28	0,68
29	0,66
30	0,64
31	0,62
32	0,60
33	0,58
34	0,56
35	0,54

İşletme Şartları faktörü f_1

f_1	Tahrik Eden Makina		
Tahrik Edilen Makina	İçten yanmalı motor ve hidrolik şanzıman	Elektrik motoru	İçten yanmalı motor ve mekanik şanzıman
Darbesiz	1,0	1,0	1,2
Orta darbeli	1,2	1,3	1,4
Ağır darbeli	1,4	1,5	1,7

Çalışma türü	Makinalar	Tahrik elemanı		
		Elektrik motoru veya türbin	İçten yanmalı motor	Hidrolik sürücülü
Darbesiz	Hız değişimi az konveyör bantları, zincirli konveyörler, santrifüj fanlar, tekstil makinaları, hız değişimi az olan genel amaçlı makinalar	1	1	1,2
Hafif darbe	Santrifüj kompresörler, gemi makinaları, hız değişimi olan bantlı konveyörler, otomatik fırınlar, kurutucular, pulverizatörler, takım tezgahları, kompresörler, kağıt makinaları	1,3	1,2	1,4
Darbeli	Presler, inşaat ve maden makinaları, titreşimli elekler, kauçuk hamur karıştırıcıları, haddeler, büyük darbeye maruz diğer genel amaçlı makinalar	1,5	1,4	1,7

Diş Sayısı Faktörü f_2

Bu faktörlere ek olarak,
Zincir mekanizmalarında,
sürtünme,
darbeli çalışma,
yataklıma,
zincirin dönmesi
ve yağın çalkalanması
gibi güç kayıpları vardır.

Diş Sayısı	f_2
15	1,26
16	1,18
17	1,12
18	1,05
19	1,00
20	0,95
21	0,91
22	0,87
23	0,83
24	0,79
25	0,76
26	0,73
27	0,70
28	0,68
29	0,66
30	0,64
31	0,62
32	0,60
33	0,58
34	0,56
35	0,54

Zincir seçimi

Zincir gücü ve
döndüren çarkın
hızına göre
tablodan seçilir.

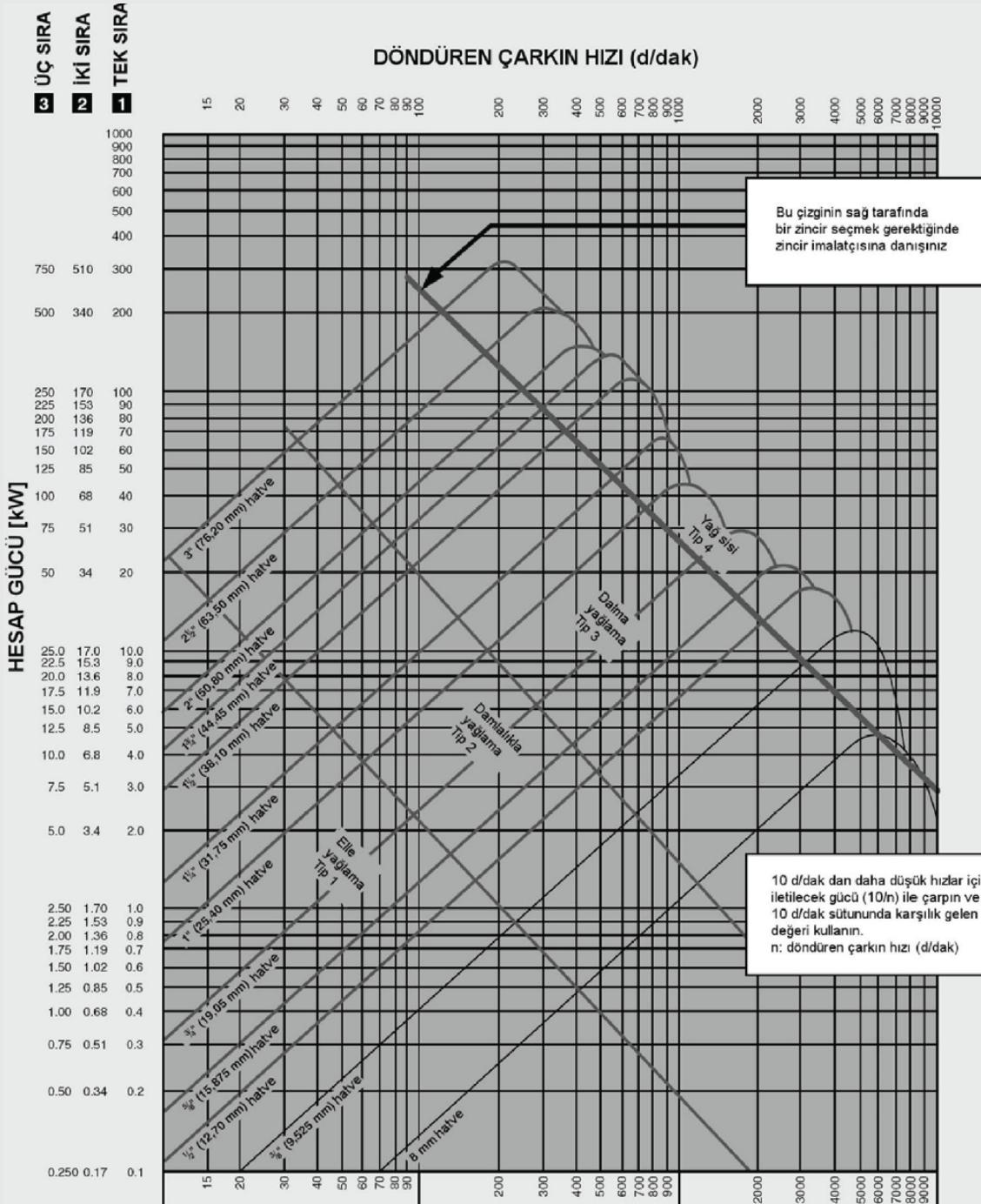
Firma: Renold

$$P_{\text{hesap}} = P \cdot f_1 \cdot f_2$$

P: İletilecek güç

f_1 : İşletme faktörü

f_2 : Dış sayısı faktörü

Zincir seçimi

Zincir gücü ve
döndüren çarkın
hızına göre
tablodan seçilir.

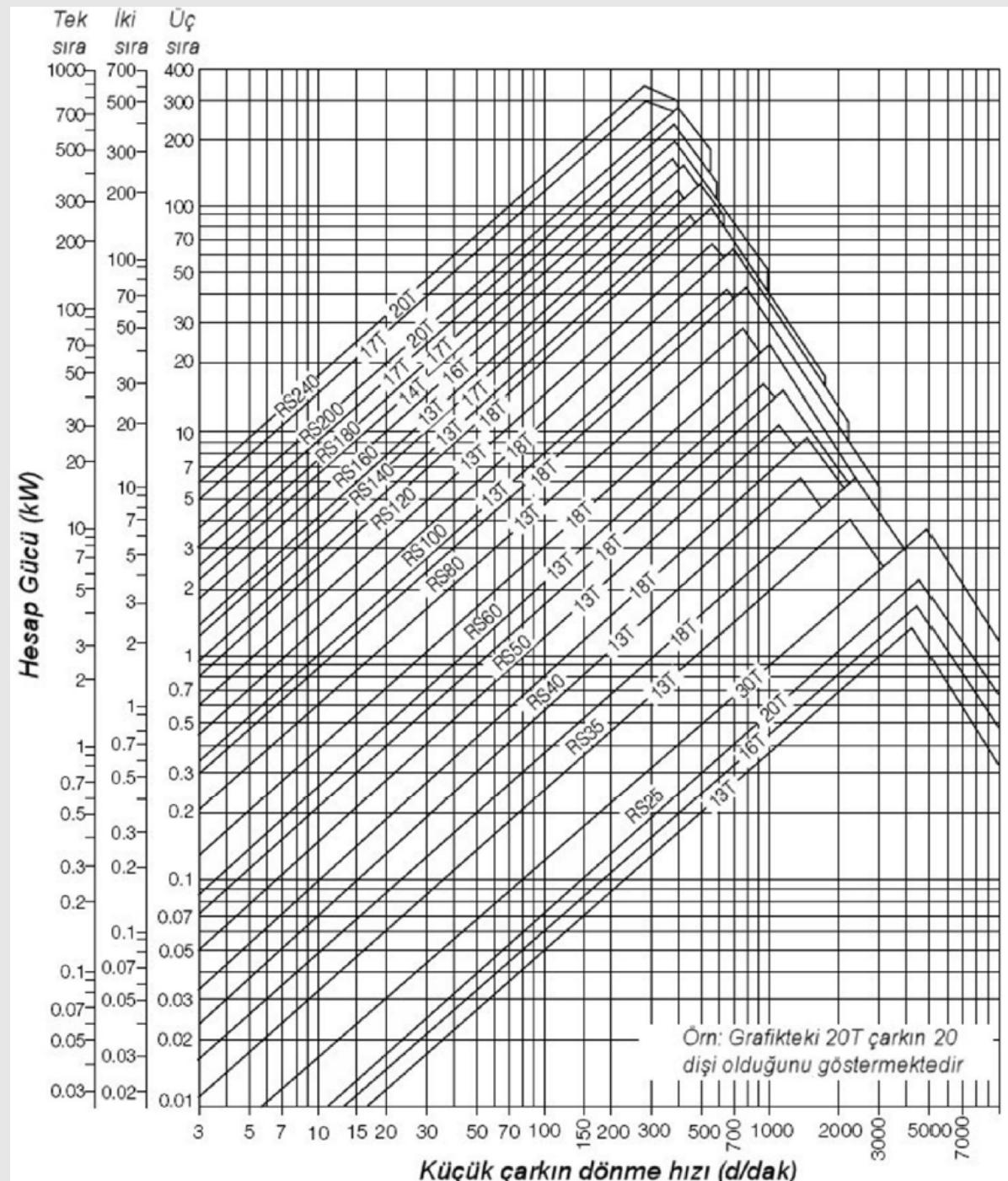
Firma: Tsubaki

$$P_{\text{hesap}} = P \cdot f_1 \cdot f_2$$

P: İletilecek güç

f_1 : İşletme faktörü

f_2 : Dış sayısı faktörü

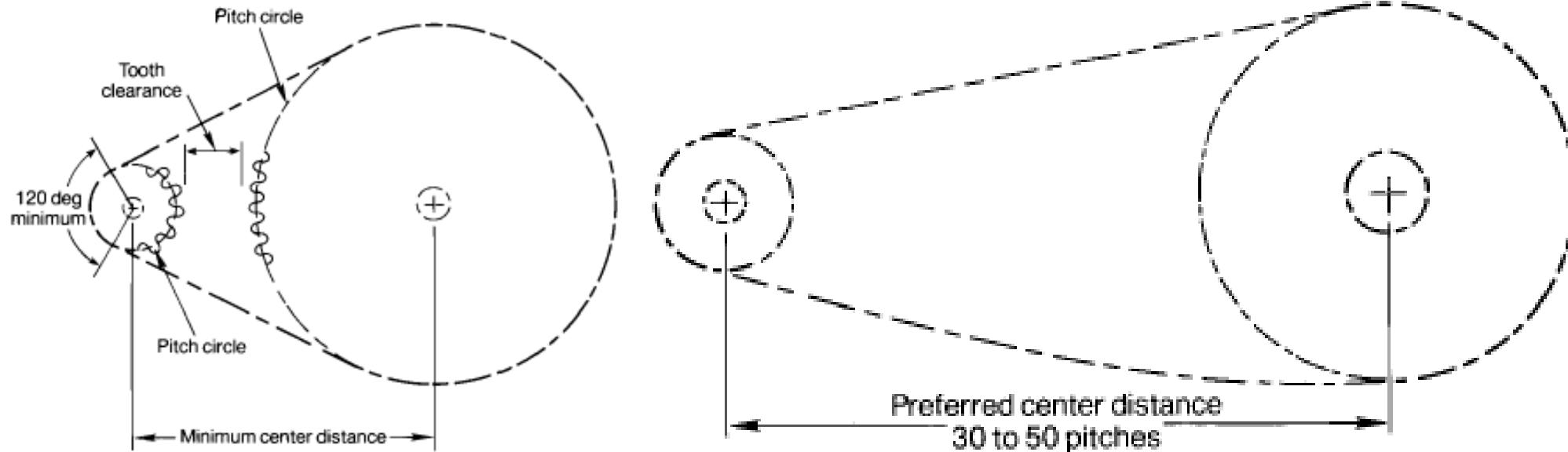
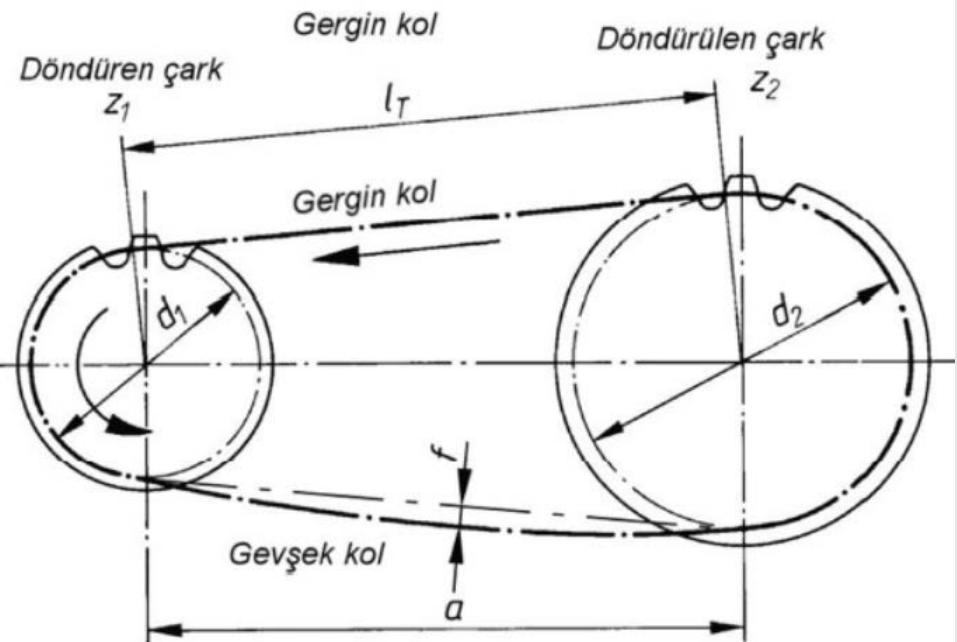

Zincir Dislı Mekanizmaları

(chain gear mechanism)

center distance

Eksenler arası mesafe

Zincir Uzunluğunun Hesabı:

$$L \approx 2 \cdot a + \frac{\pi}{2} (D + d) + \frac{(D - d)^2}{4 \cdot a}$$

Bakla sayısı: $x = 2 \frac{a}{t} + \frac{z_1 + z_2}{2} + \left(\frac{z_2 - z_1}{2\pi} \right)^2 \frac{t}{a}$

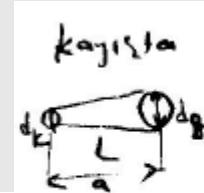
Eksen Mesafesi:

$z_1 = z_2$ ise

$$a = \frac{x - z}{2} t$$

$z_1 < z_2$ ise

$$a = \frac{t}{4} \left[\left(x - \frac{z_1 + z_2}{2} \right) + \sqrt{\left(x - \frac{z_1 + z_2}{2} \right)^2 - 2 \left(\frac{z_2 - z_1}{\pi} \right)^2} \right]$$

$$L = 2 \cdot a + \frac{\pi}{2} (d_g + d_L) + \frac{(d_g - d_L)^2}{4 \cdot a}$$

$$\pi \cdot d_L = z_1 \cdot t$$

$$\pi \cdot d_g = z_2 \cdot t$$

$$L = x \cdot t$$

$$a = p + \sqrt{p^2 - q^2}$$

$$p = \frac{1}{4} L - \pi \cdot \frac{d_g + d_L}{8 \cdot \pi^2} = \frac{1}{4} \left(x - \frac{z_1 + z_2}{2} \right) t$$

$$q = \frac{(d_g - d_L)^2}{8} = \frac{2}{4} \left(\frac{z_2 - z_1}{\pi} \right)^2 t^2$$

Zincir Çarklarının Boyutlandırılması

Taksimat dairesi çapı : $d_0 = t \times / \pi$

t : Hatve

x : dış (Bakla) sayısı

Dişdibi dairesi çapı : $d_f = d_0 - d_1$

d_1 : makara çapı

Dişbaşı dairesi çapı : $d_k = d_0 + 0,55d_1$ (14 dişe kadar)

$d_k = d_0 + 0,65d_1$ (15-24 dışlerde)

$d_k = d_0 + 0,8d_1$ (24 dışten sonra)

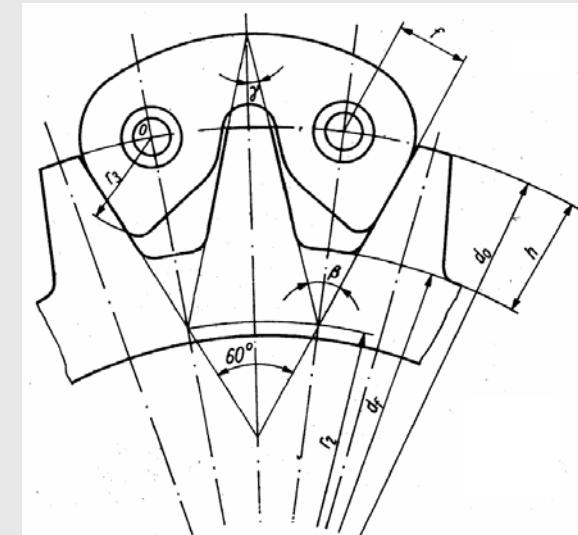
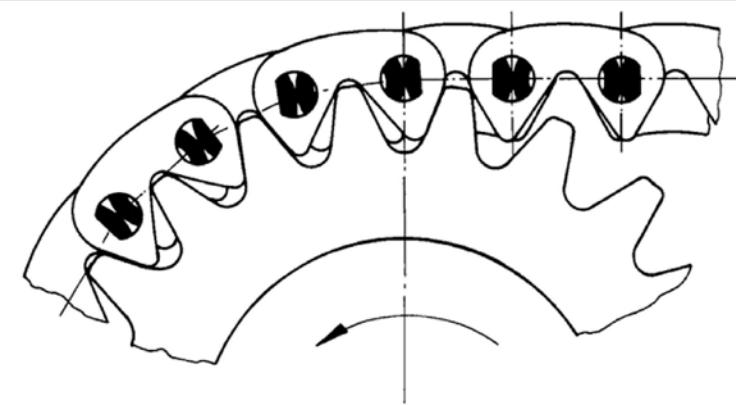
Dişli Zincirler (Sessiz Zincir)

Dişli Zincirlerin hesabı standartlaştırmamıştır. Hesabı makaralı zincirlere benzer şekilde yapılır.

Diyagramda kullanılan güç şu şekilde bulunur.

$$N_k = N f_1$$

f_1 : İşletme şartları faktörü (Tablo 2)

Zincir

Zincir Hatvesi

(Adımı) Seçimi

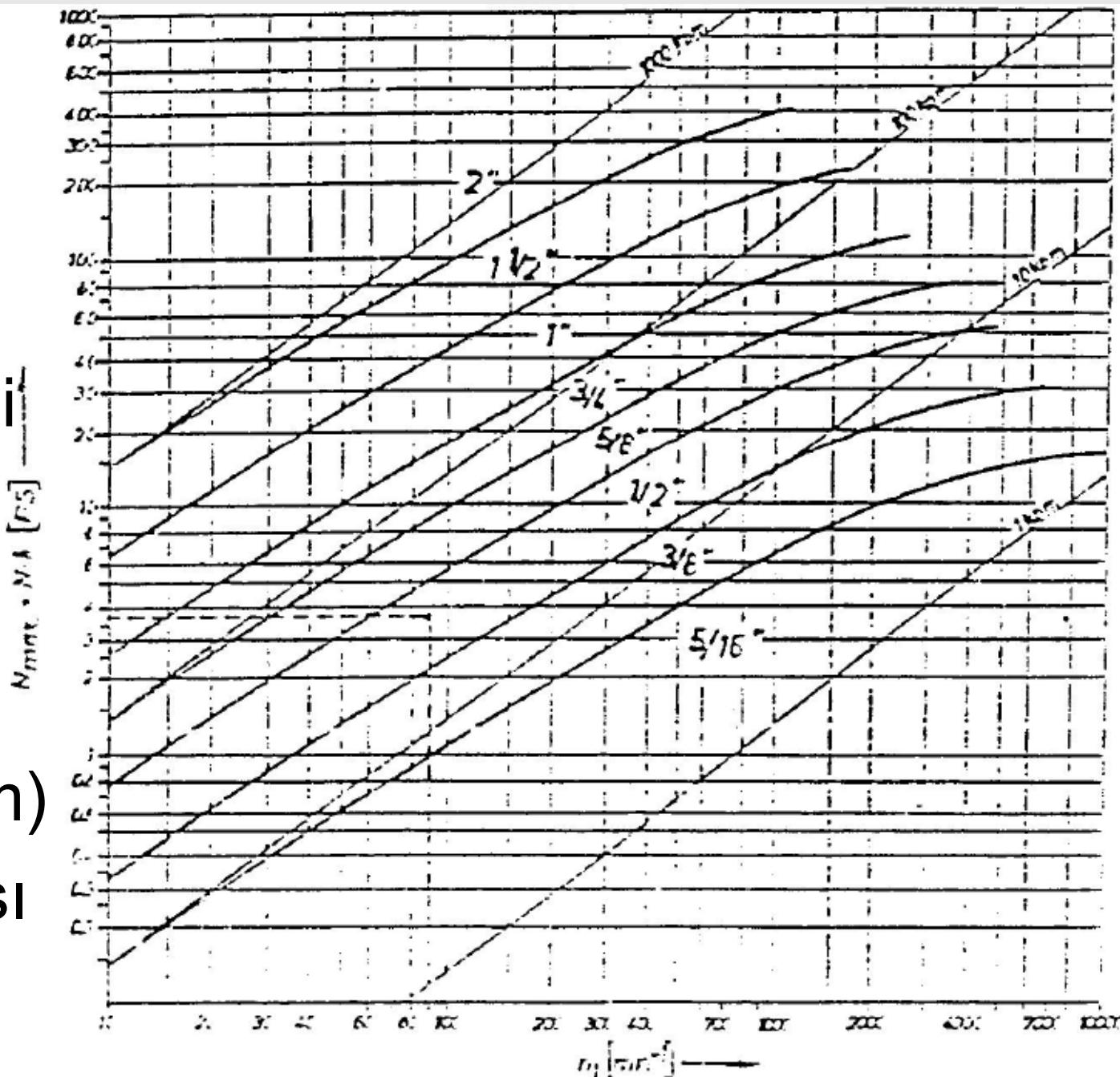
Taksimat

dairesi çapı :

$$d_0 = t x / \pi$$

t : Hatve (Adım)

x : Bakla sayısı

Zincir

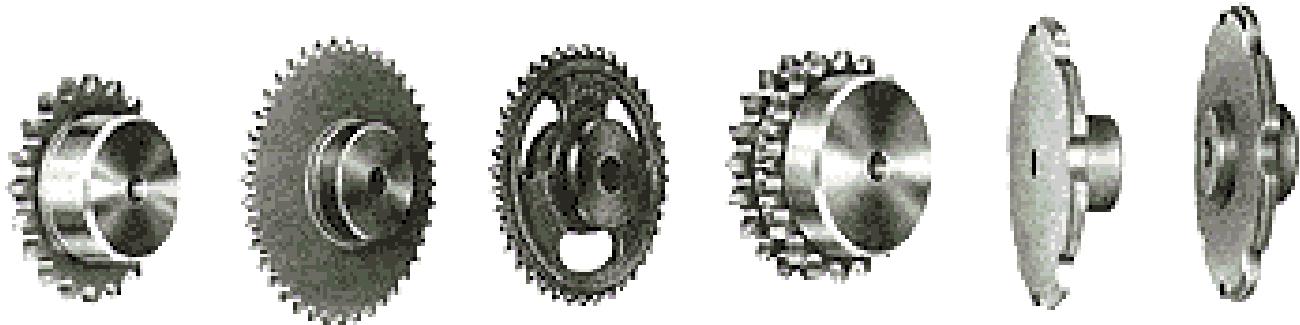
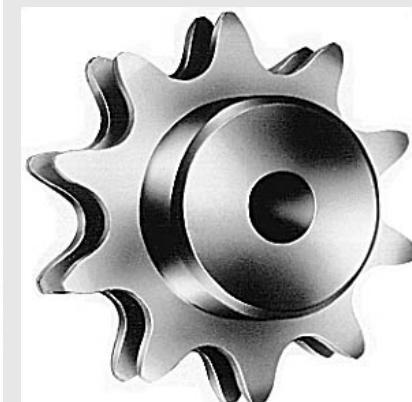
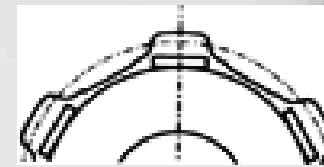
Genişliğinin
Seçimi :
Zincir genişliği,
diyagramdan
devir sayısı ve
güç gözönüne
alınarak bulunur.

Zincir Çarklarının Konstrüksiyonu

Çarklarda, mukavemeti minimum 500 N/mm^2 olan malzeme kullanılır.

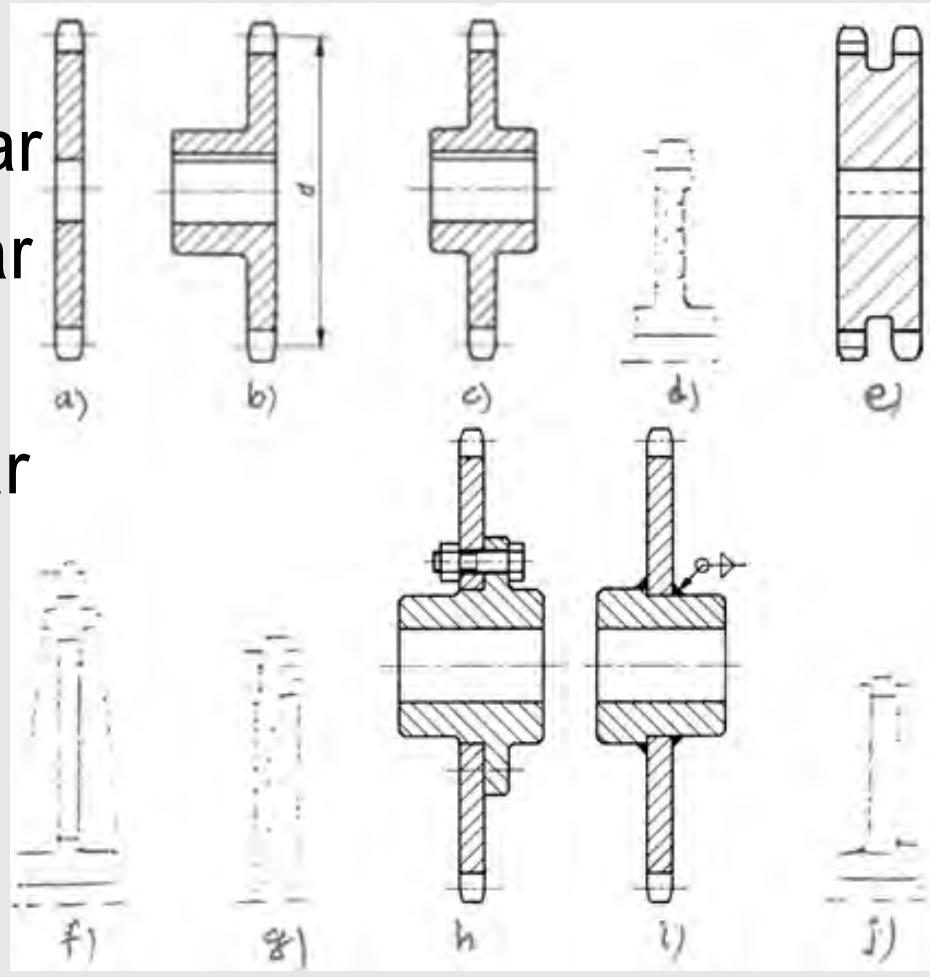
38 dişten sonra dökme demir veya dökme çelik de kullanılır.

Zincir Çark Tipleri

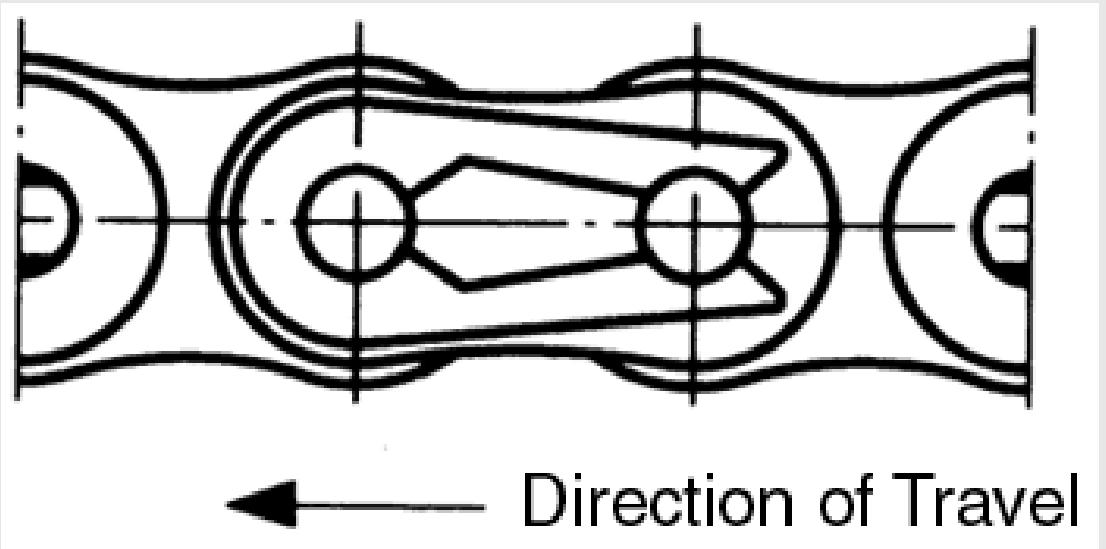

- a) Basit çark,
- b) ve c) Faturalı çarklar
- d). ... g) Döküm çarklar
- h) Cıvatalı çark,
- i) ve j) Kaynaklı çarklar

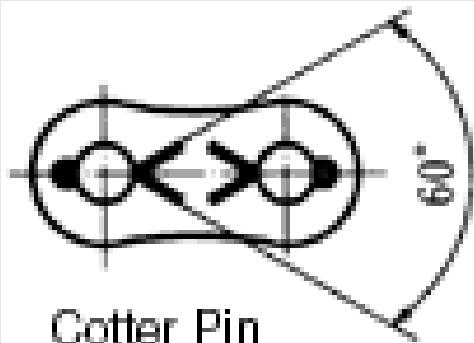
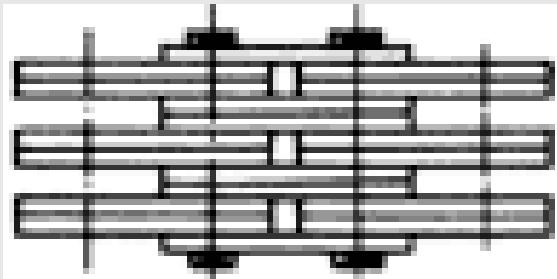
Zincir Uçlarının Birleştirilmesi

Zincirler genel olarak uçları açık vaziyette metre ile temin edilir. Bu zincirlerin uçlarının birleştirilmesi için standart bağlama parçaları vardır.

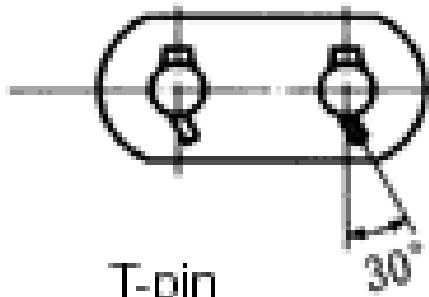

Zincir Uçlarının Birleştirilmesi

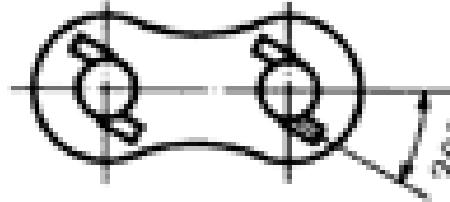
Bağlama Parçaları

Cotter Pin

T-pin

Z-pin

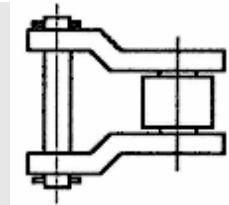
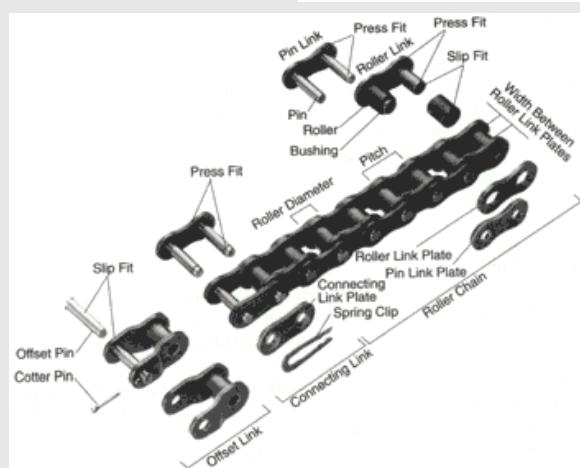
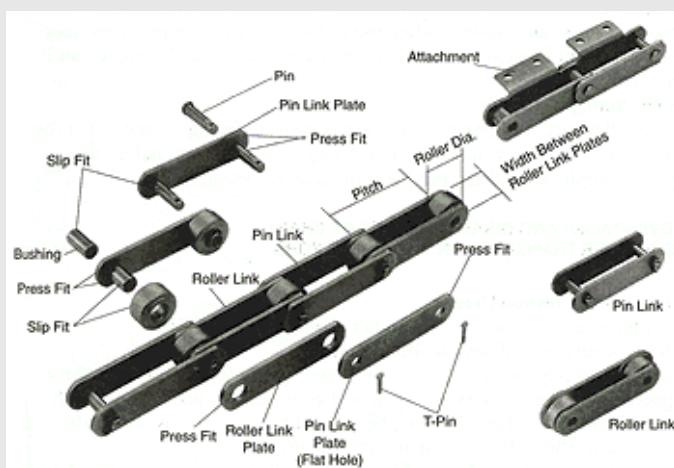
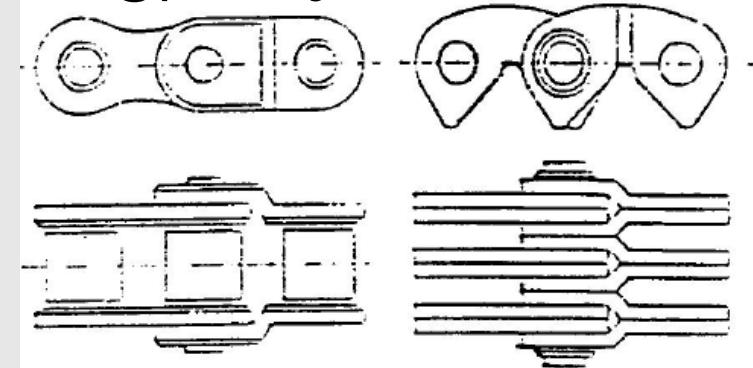
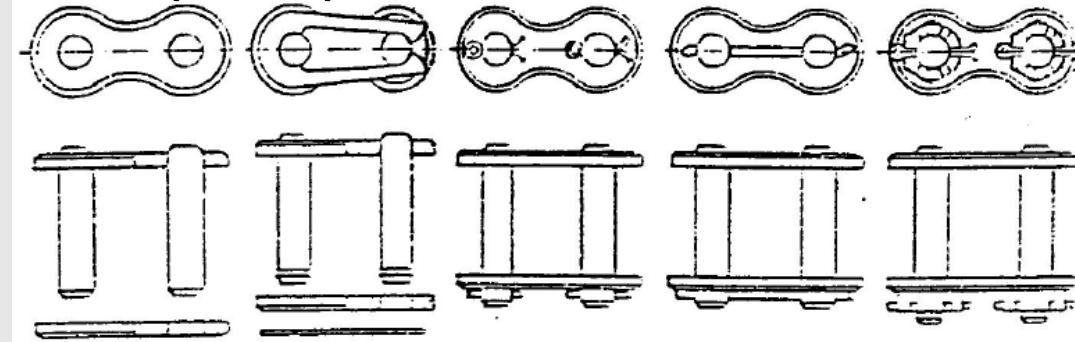
Zincir Uçlarının Birleştirilmesi

Bağlama Parçaları (devam)

a) - e) Normal baklalı

f) ve g) boyunlu baklalı

LINK PLATE

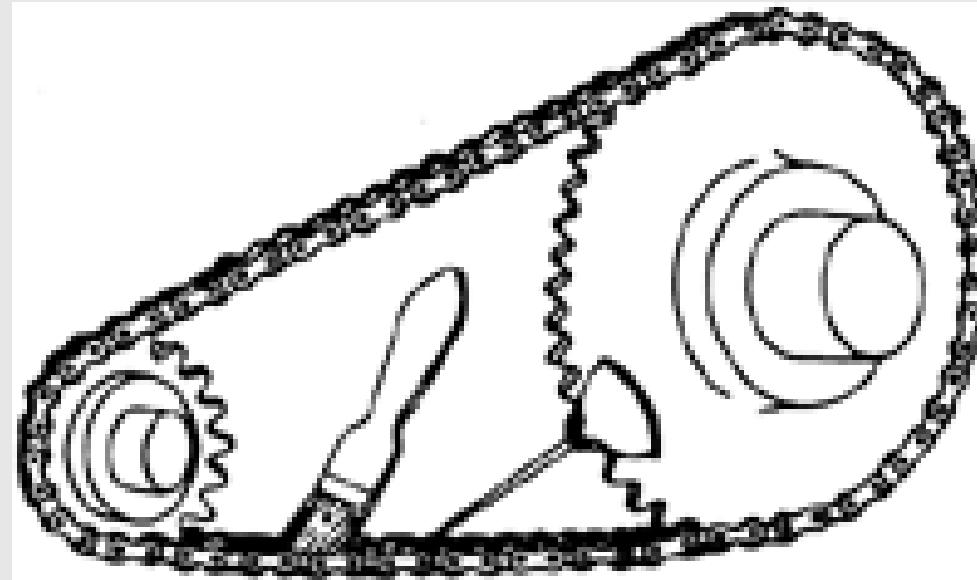

GUIDE PLATE

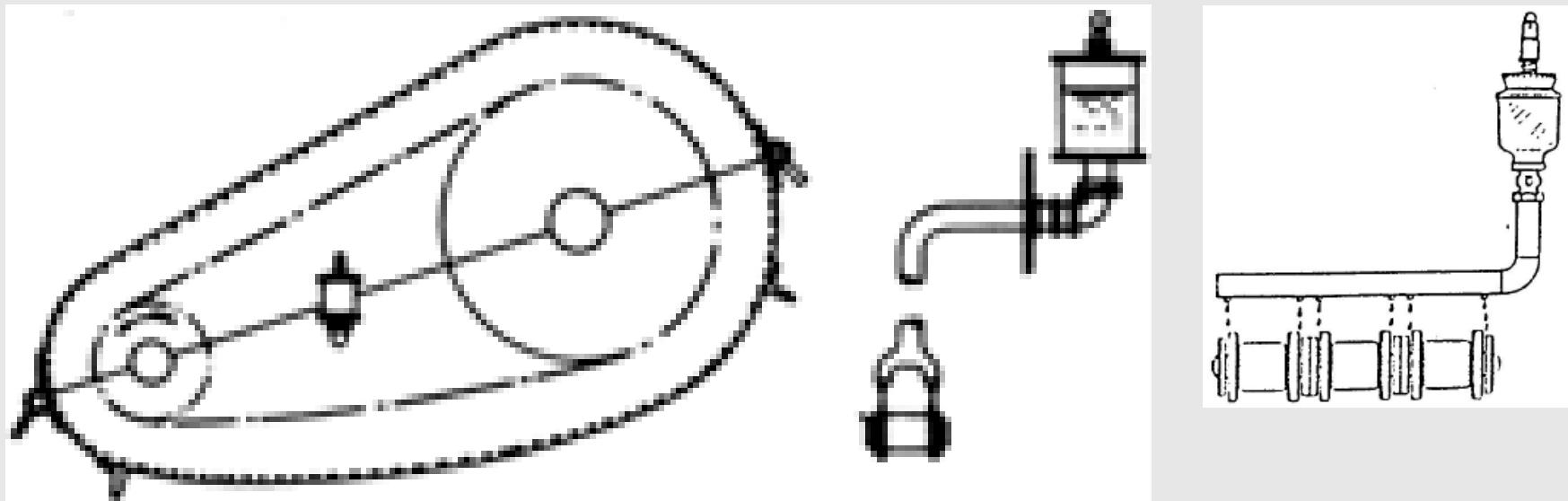

PIN

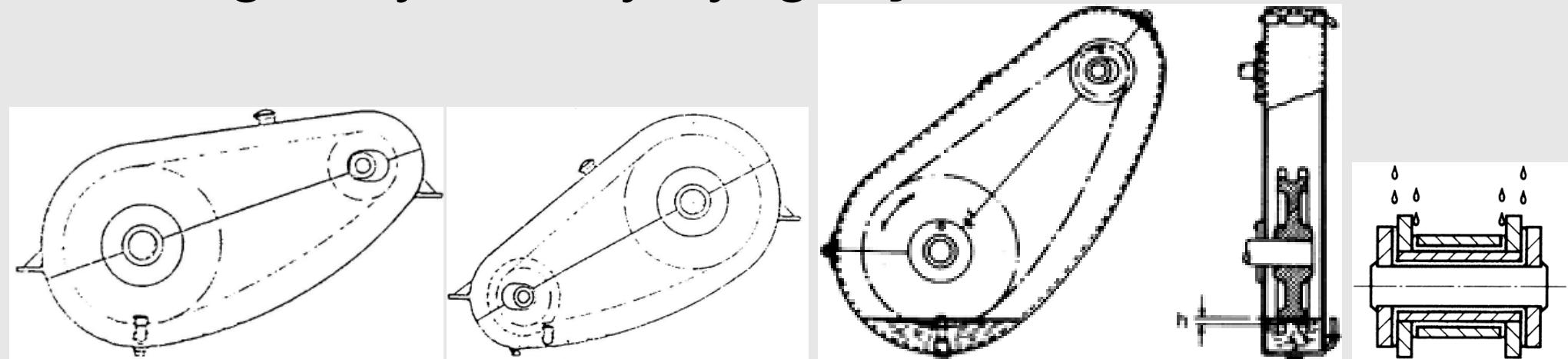
1 Elle yağlama

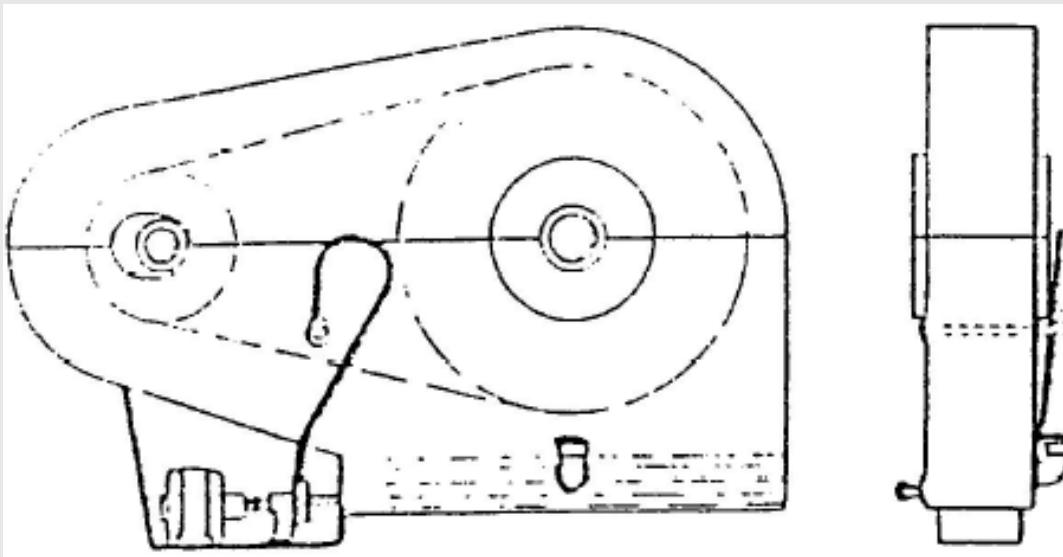
2 Damlalıkla yağlama

3 Yağ banyosu veya yağ sıçratma diskli

4 Pompa ile cebri yağlama yapılmalıdır

Dişli zincirlerde yağlama

Dişli zincirlerde yağlama hızlara göre aşağıdaki gibi yapılmalıdır.

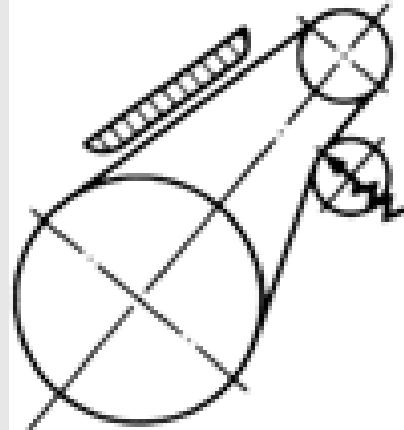
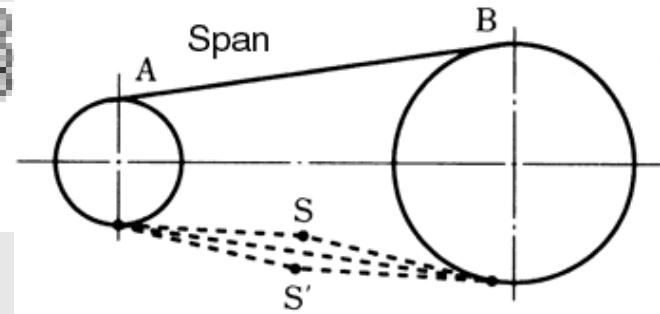
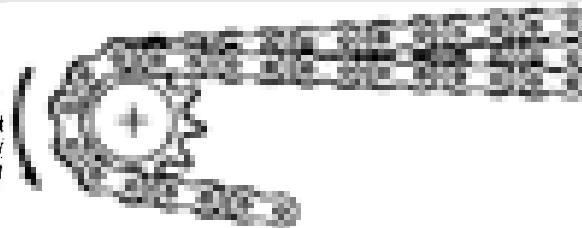
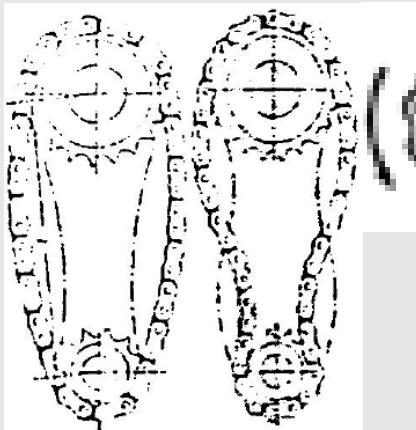
8 m/sn hızda kadar Katı yağı veya damlalıkla,

8-12 m/sn hızlarında yağı banyosunda,

12 m/sn hızdan sonra cebri yağlama
yapılmalıdır.

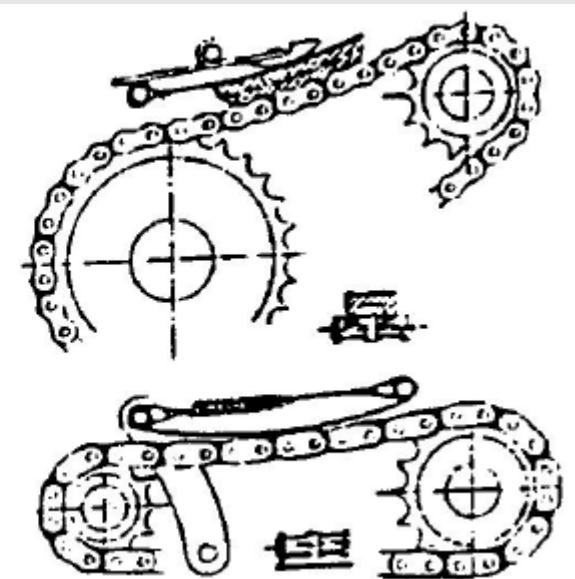
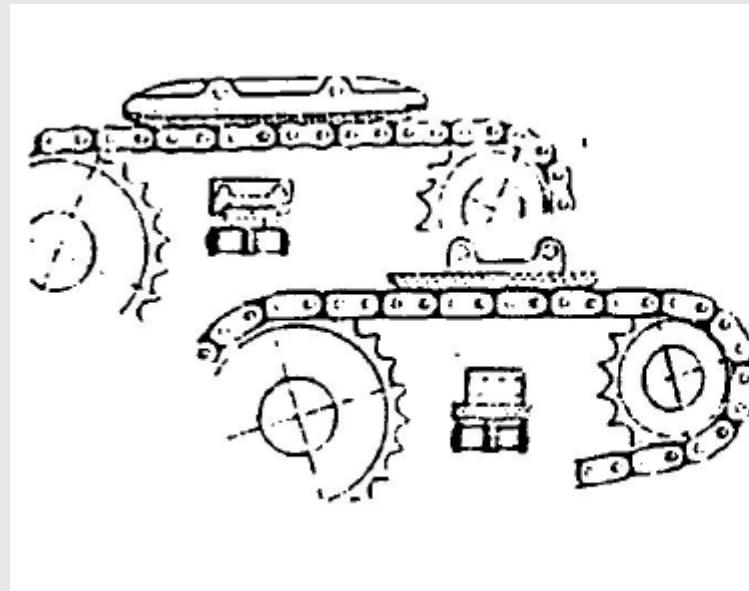
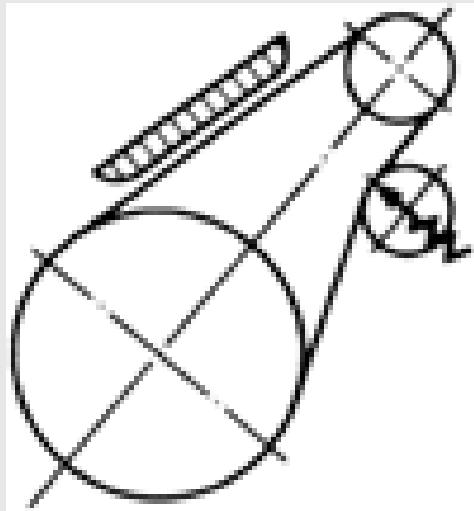
Zincirlerde Titreşim Sönümlene

Periyodik darbeli yükleme ve yüksek çevresel hızlarda, zincirlerde titreşimler meydana gelir. Bu titreşimlerin sökümlenmesi gereklidir. Bu maksatla çeşitli konstrüksiyonlar kullanılır. Zincire, plastik malzemeden (naylon) pabuçlar, yay veya hidrolik elemanlar vasıtasıyla bastırılır.

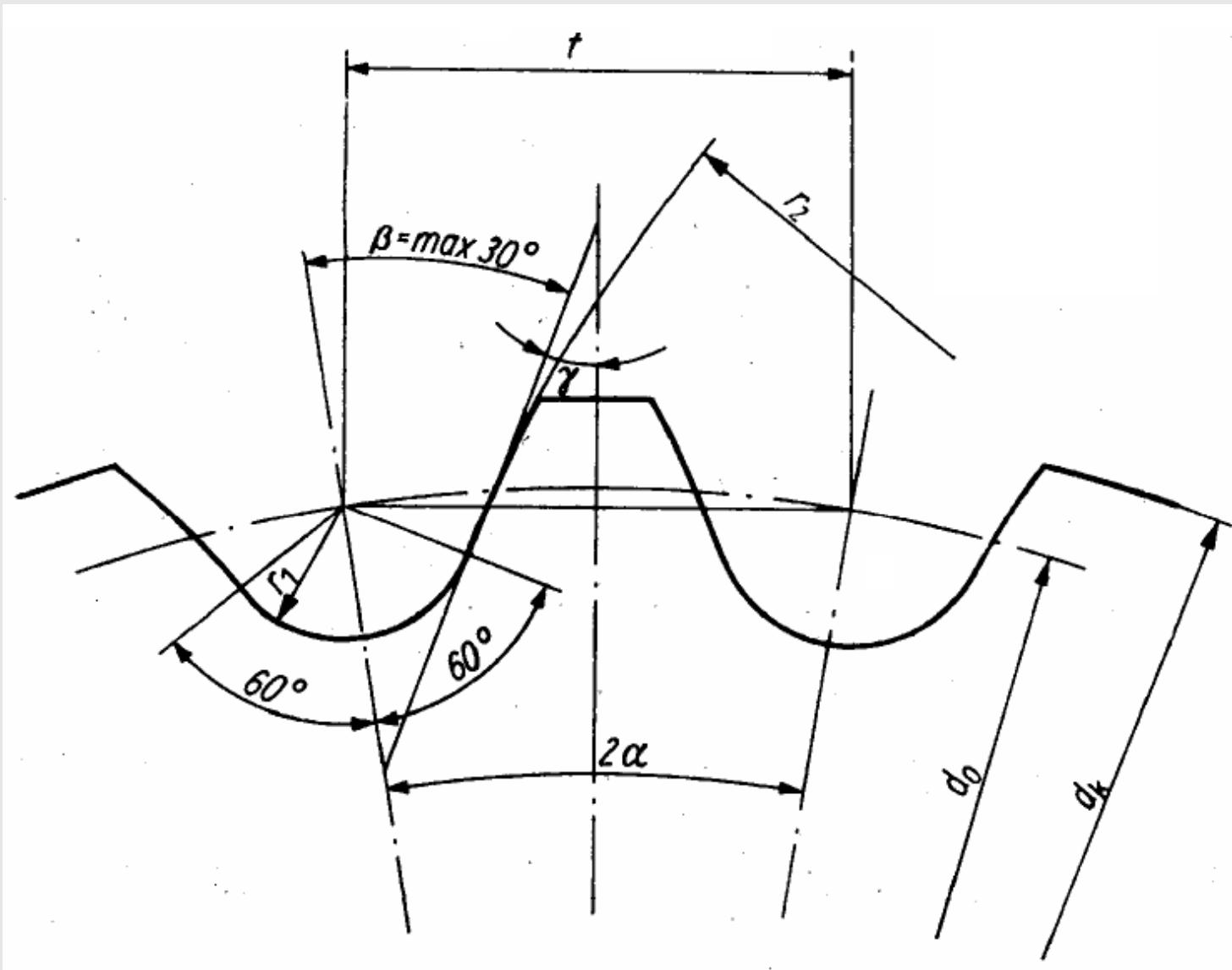

Zincirlerde Titreşim Sönümlene

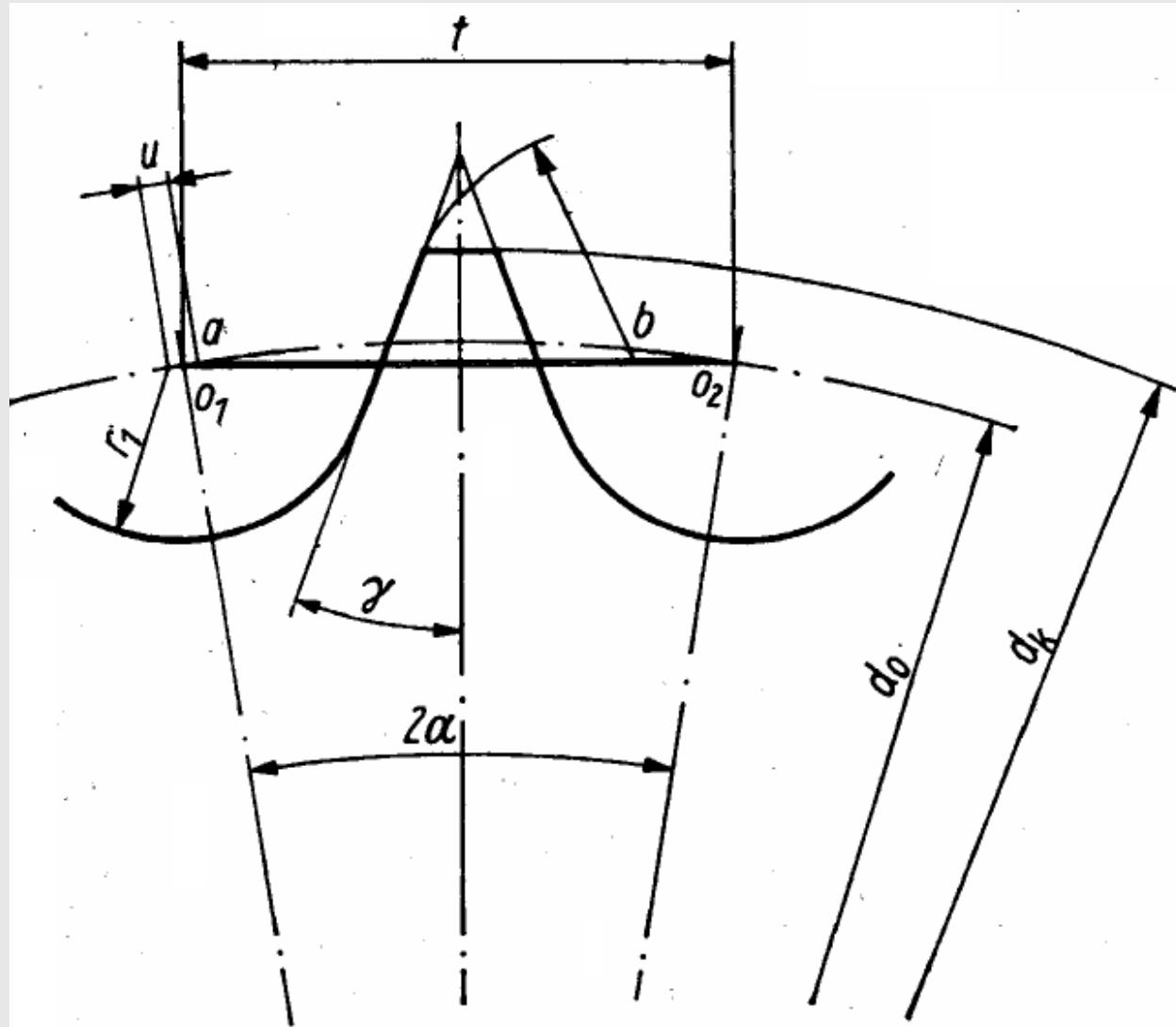
Titreşimlerin sökümlenmesi maksadıyla çeşitli konstrüksiyonlar kullanılır. Zincire, plastik malzemeden (naylon) pabuçlar, yay veya hidrolik elemanlar vasıtasıyla bastırılır.

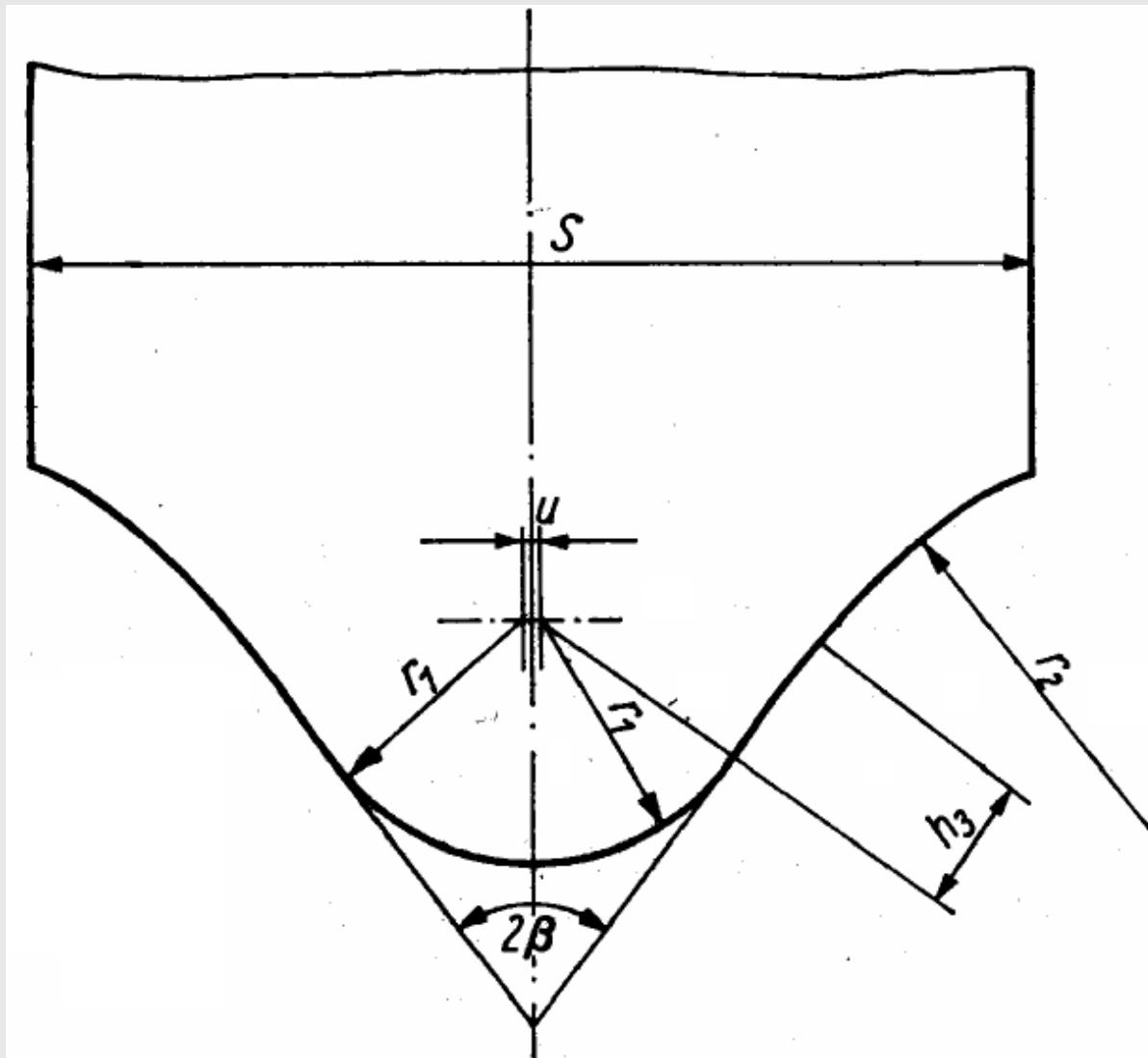
Zincir Çark Profili

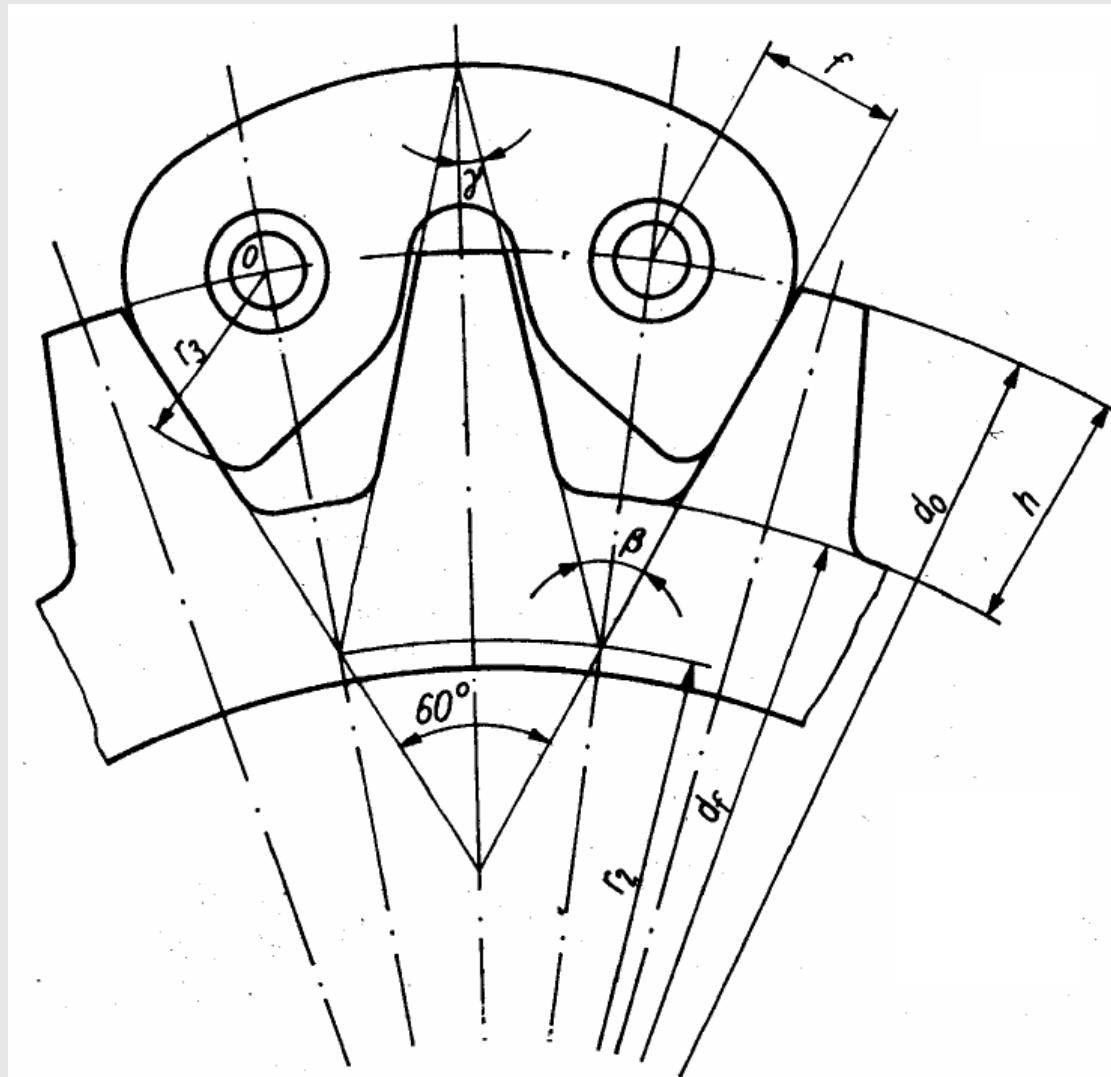
Zincir Çark Profili (Amerikan Normuna Göre)

Zincir Çark Profilini Hasıl Eden Form Freze

Dişli (Sesiz) Zincir Çark Profili

Referanslar

Anwendungen der Antriebstechnik Band III., O. Dittrich,
R. Schumann, Krausskopf Verlag, 1974.

Maschinen Elemente, Antriebselemente, S. Fronius,
VEB Verlag, Berlin, 1971.

Umdruck zur Vorlesung Mascinenelemente, H.W.
Müller, Technische Hochschule Darmstadt, 1974.

Makina Elemanları, Cilt IV, Ş.Oktay, Matbaa
Teknisyenleri Basımevi, 1973.

Zincirler ve Zincir Mekanizmaları, M.Gediktaş, Anadolu
Matbaası, 1993.

Mekanizmaların Karşılaştırması

Comparison table

Mekanizma Tipi	Zincir-Dişli	Dişli Kayış	V Kayış	Düz Dişli
Senkronizasyon	●	●	✗	●
İletim Verimi	●	●	✗	●
Anti-Şok	△	○	●	✗
Gürültü/Titreşim	△	○	●	✗
Çevre Şartları	Su ve tozdan sakınılmalı	Sıcaklık, yağ, su ve tozdan sakın	Sıcaklık, yağ, su ve tozdan sakın	Su ve tozdan sakınılmalı
Yer kazanımı (yüksek hız / düşük yük)	✗	●	○	○
Yer kazanımı (düşük hız / yüksek yük)	● Küçük	△ Ağır kasnak	✗ Geniş kasnak	○ Hareket düzgünliği az
Yağlama	✗ Gerekli	● Yağdan sakın	● Yağdan sakın	✗ Gerekli
Yerleşim serbestliği	●	○	△	✗
Yatağa gelen fazla yük	●	△	✗	●
● Mükemmel	○ İyi	△ Orta	✗ Kötü	

Comparison Table ● Excellent ○ Good △ Fair ✗ Poor

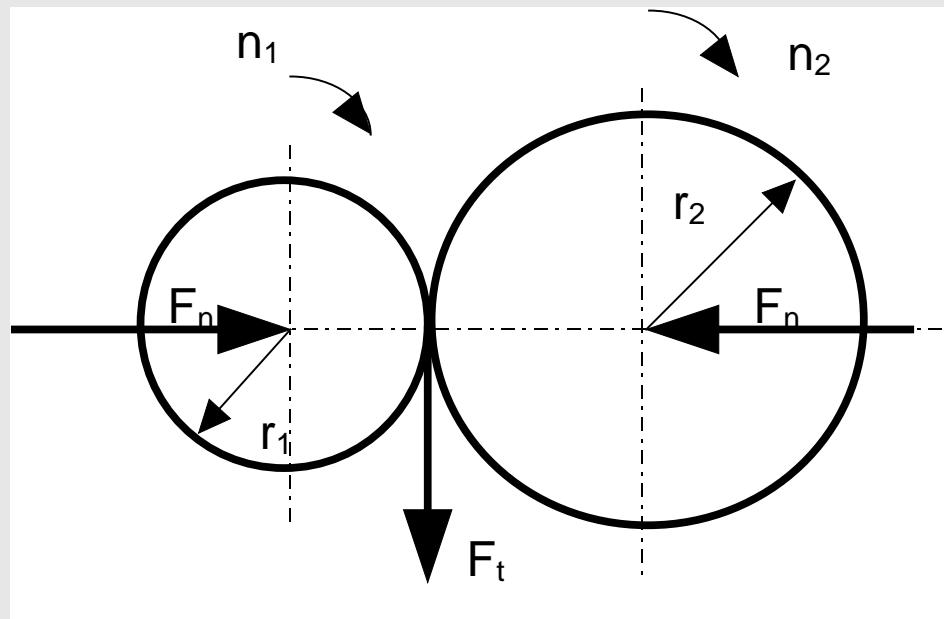
Type	Roller Chain	Tooth Belt	V Belt	Spur Gear
Synchronization	●	●	✗	●
Transmission Efficiency	●	●	✗	●
Anti-Shock	△	○	●	✗
Noise/Vibration	△	○	●	✗
Surrounding Condition	Avoid Water, Dust	Avoid Heat, Oil, Water, Dust	Avoid Heat, Oil, Water, Dust	Avoid Water, Dust
Space Saving (High Speed/ Low Load)	✗	●	○	○
Space Saving (Low Speed/ High Load)	● Compact	△ Heavy Pulley	✗ Wider Pulley	○ Less Durability Due to Less Engagement
Lubrication	✗ Required	● No Lube	● No Lube	✗ Required
Layout Flexibility	●	○	△	✗
Excess Load onto Bearing	●	△	✗	●

Bölüm 9 Sürtünmeli Çark

1. Düz Dişli Çark Kinematiği, Profil Kaydırma
2. Dişli Çark Mukavemet Kontrolü
3. Helisel Dişli Çark Mekanizmaları
4. Konik Dişli Çark Mekanizmaları
5. Spiral Dişli Çark Mekanizmaları
6. Sonsuz Vida Mekanizmaları
7. Düz-, V-, Dişli-Kayış-Kasnak
8. Zincir-Dişli Mekanizmaları
9. **Sürtünmeli Çark Mekanizmaları**

Sürtünmeli Çark Mekanizmaları

Sürtünmeli çark mekanizmaları birbiri ile temasta bulunan ve kuvvet bağı ile güç ve hareket iletken çark mekanizmalarıdır

Sürtünmeli Çark Mekanizmaları

Kaymadan yuvarlanma halinde çevrim oranı:

$$i = \frac{n_1}{n_2} = \frac{r_2}{r_1}$$

tek kademedede: $i < 6$ (14)

Kayma hesaba alınırsa:

$$i' = \frac{n_1}{n_2} = \frac{r_2}{r_1(1 - \varepsilon)}$$

kayma: $\varepsilon = \frac{v_1 - v_2}{v_1} = 0.005....0.5$

Sürtünmeli Çark Mekanizmaları

Kaymadan yuvarlanma olması için normal kuvvet:

$$F_n = \frac{F_t}{\mu}$$

μ : sürtünme katsayısı

Sürtünmeli Çark Tipleri:

Evans Friction Cone

Toroidal CVT

